

Lubomír Stanček

SLOVO KVASOM

- EUBOMÍR STANČEK -

SLOVO KVASOM

Vydal
Kňazský seminár biskupa Jána Vojaššáka
Spišská Kapitula – Spišské Podhradie
2000

CENZORSKÝ POSUDOK

Spišská Kapitula 20.3.2000
Mgr. Ondrej Borsík

IMPRIMI POTEST

Bratislava 23.3.2000
Č. 153/2000
P. Mgr. Augustín Slaninka CM
provinciálny superior

IMPRIMATUR

Spišská Kapitula 24.3.2000
Č. 144/2000
Mons. Prof. ThDr. František Tondra
sídlný biskup spišský

© Doc. ThDr. Dr. Ľubomír Stanček, PhD.
Fotografia Mgr. Miroslav Hric
Jazyková úprava Anežka Buriková
Grafická úprava Janka Šajnová
Tlač: TLAČIAREŇ J. Kušnír, z.p., Prešov
ISBN 80-7142-074-3

Úvodné slovo

„Na počiatku Boh stvoril nebo a zem. Zem však bola pustá a prázdna, tma bola nad priepasťou a Duch Boží sa vznášal nad vodami“ (Gn 1,1-2).

Do prázdnoty sveta Boh cez svoje slovo vytváral podmienky pre život človeka, až nakoniec dal život človeku samému. Vrcholom tvorivého Božieho vyjadrenia bolo Slovo, ktoré sa stalo telom. Slovo prišlo na svet, aby sme mali život. *„Evanjelista Ján hľadel na Ježiša ako na konečnú a definitívnu komunikáciu Boha.“* (M. Bubák, Ľudské vzťahy a komunikácia, Univerzitné pastoračné centrum, Bratislava 1999). Otvoriť sa tomuto Slovu, neznamená len komunikovať s Bohom, ale najmä to, že sa človek správne rozhodol, pretože si vybral život.

Situácia súčasného človeka nemá ďaleko od pustoty a prázdnoty Zeme po stvorení. Často sa cíti sám, nevie, čo je pravda, komu má veriť, o čo sa v prvom rade usilovať. Nijako ho nemožno oddeliť od zástupov, ktoré boli zmorené a sklesnuté ako ovce bez pastiera. Kristus sa ujal človeka v jeho biednom položení. Všetci tí, ktorí počúvali jeho hlas, našli orientáciu v živote, silu v utrpení a vedeli, komu majú ďakovať za napĺňanie svojich potrieb a radostí života.

Kniha Doc. ThDr. Dr. Ľubomíra Stančeka, PhD. *SLOVO KVASOM* vhodne napomáha procesu komunikácie Boha a súčasného človeka. Nech poslúži všetkým, ktorí chcú osloviť svojich blízkych, ako aj obohatiť svoj vnútorný život. Všetci, ktorí sa nechajú touto knihou inšpirovať, budú autorovi vďační, že si nenecháva svoju odbornosť a myšlienky pre seba, ale ponúka ich každému, kto má záujem na tom, aby sa v ňom počuté slovo stalo účinným, teda kvasom.

Spišská Kapitula 18. 3. 2000

Mgr. Ondrej Borsík

Čas nášho vykúpenia

Memento na začiatok nového liturgického roka.

Vieme si spomenúť, čo všetko sme začínali? Žiaci začínali v septembri nový školský rok. Vysokoškooláci akademický rok. Novomanželia začínali svoj spoločný život pred oltárom. Niektorí začali držať diétu. Iní začali s učením cudzieho jazyka alebo športom, alebo nejakým koníčkom. Vieme, že sú veci a udalosti, ktoré majú presne určený začiatok. Napríklad Nový občiansky rok vždy začína 1. januárom.

Začíname nový cirkevný alebo liturgický rok. My kresťania nemáme zvláštne počítanie rokov, ako napríklad Židia a nemáme ani zvláštny začiatok roka ako Číňania, budhisti, moslimovia... Pre nás prvá adventná nedeľa nie je variantom nového občianskeho roka. Pretože bežné roky sa počítajú, idú jeden za druhým a nikdy nie sú tie isté; každý rok v histórii je len jeden, a tak cirkevné roky sa nepočítajú, sú stále rovnaké, pretože sú opakovaním cyklu sviatkov. Preto je lepšie používať názov liturgický rok a nie cirkevný rok. Počas liturgického roka si spomíname na tie isté tajomstvá našej spásy.

Tak dnešnou Prvou adventnou nedeľou začíname si spomínať na príchod Božieho Syna, Ježiša Krista na svet. Pripomíname si tak *historický advent*, keď proroci Starého zákona pripravovali národ na príchod Mesiáša. Ich predpovede sa splnili. Boh prišiel na svet v Betleheme, keď sa narodil ako malé dieťa z Márie Panny. Začíname prežívať aj *liturgický advent*. Počas štyroch týždňov do sviatku Narodenia Pána, budeme si nielen v kostoloch, ale i doma v súkromných pobožnostiach, napríklad pri adventnom venčeku čítať zo Svätého písma o udalostiach, ktoré predchádzali príchodu Pána Ježiša na svet. Sú to najmä proroctvá. Taktiež liturgické spevy svojím obsahom, ale aj melódiou sú nádherným zážitkom tohto krátkeho obdobia adventu. Počas týchto dní si viac pripomenieme aj náš *životný advent*. Nikto z nás nevie ani deň, ani hodinu, ani miesto, kde nás zastihne naša smrť. Celý náš život je teda prípravou – adventom na stretnutie s Bohom Sudcom.

Advent je teda čas nových milostí, čas, kedy reálnejšie si uvedomujeme akýsi začiatok, ale zároveň aj koniec.

Túto myšlienku nachádzame aj v dnešnom evanjeliu svätého Lukáša, z ktorého budeme počas celého liturgického roka čítať úryvok za úryvkom

okrem niektorých sviatkov a nedelí. Dnešný úryvok začína slovami: ***Ježiš povedal svojim učeníkom: „Budú znamenania...“ (Lk 21,25).***

Sv. Lukáš netradične predstavuje očakávaného Mesiáša ako Sudcu sveta na konci čias. Je to memento, že prorokmi predpovedaný je ten istý, ktorého príchod ľudstvo očakáva na konci čias. Advent nám hovorí, že Boh posielal na svet svojho Syna, večné Slovo (porov. Hebr 1,2) a záleží na ľuďoch, či budú chcieť počuť Boha – Slovo. Toto Slovo, Ježiš Kristus sa narodil ako znamenie „*na pád a na povstanie pre mnohých... a na znamenie, ktorému budú protirečiť*“ (Lk 2,34), „*lebo živé je Božie slovo, účinné a ostrejšie ako každý dvojsečný meč; preniká až po oddelenie duše od ducha a kĺbov od špiku a rozsudzuje myšlienky a úmysly srdca*“ (Hebr 4,12). Slovo, ktoré sa stalo telom, prináša na svet stav kríz, rozdeľuje; prichádza Slovo, aby svet vykúpil, ale kto ním pohrdne a neprijme ho, „*bude ho súdiť v posledný deň*“ (Jn 12,48). Čas, ktorý je medzi narodením Krista a príchodom Krista Sudcu, je daný všetkým, aby vedome a slobodne vyjadrili svojím životom vzťah ku Kristovi. Odpoveď na slová „*nasleduj ma*“ (Mt 19,21) budú odmenou alebo trestom. Charakteristické je, že keď sa mudrci od východu prvý raz pýtali na narodeného Mesiáša, o ktorom písali proroci, „*kráľ Herodes sa rozrušil a celý Jeruzalem s ním*“ (Mt 2,3), a my už na tretí deň po Božom narodení musíme si spomenúť na vyvraždenie betlehenských chlapcov. Tieto a iné fakty hovoria to, čo Ježiš predpovedal: „*Nemyslite si, že som priniesol pokoj na zem. Nie pokoj som priniesol, ale meč*“ (Mt 10,34). Na začiatku adventu si preto pripomíname aj druhý príchod Krista, ktorého vtedy uvidia prichádzať v oblaku s mocou a veľkou slávou (porov. Lk 21,27). A to vyžaduje, aby sme si dávali pozor, aby nás onen deň neprekvapil. Je to výzva na celý liturgický rok: „*Preto bdejte celý čas a modlite sa, aby ste mohli uniknúť všetkému tomu, čo má prísť a postaviť sa pred Syna človeka*“ (Lk 21,36).

Začíname liturgický rok, pripomíname si príchod Krista na svet slovami Kréda: „...a zasa príde v sláve súdiť živých i mŕtvych a jeho kráľovstvu nebude konca.“ Výzvou a mementom sú slová sv. Pavla apoštola Korinťanom: „*Kto nemá rád Pána, nech je prekliaty! Marana tha*“ (1 Kor 16,22)! A rovnako mementom sú záverečné slová sv. Jána z Knihy zjavenia: „*Áno, prídem čoskoro. Príd', Pane Ježišu*“ (Zjv 22,20)!

Hroznými slovami predpovedá Pán Ježiš koniec sveta. Vlastne koniec dvoch svetov. Najprv koniec lokálneho, partikulárneho sveta, akým bol Jeruzalem a zbúranie chrámu, čo bolo v roku 70 pre Židov horšie ako koniec sveta. A napokon koniec celej tej nádhery, ktorú nazývame Zem.

Vízia jej konca nachádza už empiricky odôvodnenie v potenciáli čoraz horších vynálezov a menšieho pocitu zodpovednosti. Ale to až raz, kedysi. Ale už dnes každý prežívame svoj vlastný koniec sveta v rôznych sférach svojho života. Bol čas, keď mladý, zdravý, schopný človek mal všetko a postupne stráca jedno za druhým, až nakoniec mu neostane nič. Koniec nášho osobného sveta, to je postupný proces, to je aktuálna skutočnosť, ktorú prežívame zo dňa na deň. A práve na začiatku adventu nám ide o to, aby sme žili pred Bohom zodpovedne, bez hystérie a bez akejkolvek šibeničnej determinácie. Keď nám advent pripomína koniec sveta, chápeme to aj ako svoju vlastnú smrť. Všetko, čo žije, musí zomrieť, len umelé kvety nezomierajú.

Advent je aj škola vedieť správne zomrieť. Pripravujeme sa na sviatky Narodenia Pána Ježiša a to je memento viac si pripomenúť potrebu pripraviť sa na svoju smrť a využiť čo najlepšie svoj život. Preto je advent aktuálny aj v tom, že svoj duchovný život obohacujeme o hodnoty vnútornej kultúry a predovšetkým o čnosti. Nový liturgický rok je pre nás príležitosťou, aby sme každý deň využili na obohatenie svojho života.

Keď sa dvaja muži dozvedeli o smrti svojho priateľa, viedli takýto rozhovor. Jeden druhého sa pýtal: „Koľko a čo po sebe zanechal?“ Na to mu druhý odpovedal: „Všetko!“

Nemali by sme si počínať ako kráľ v jednej rozprávke. Obliekal sa do krásnych šiat a vystavoval sa na obdiv. Vychádzal zo svojho paláca, keď mu slnko svietilo do tváre. Vtedy sa odrážalo zlato z jeho šiat a poddaní ho mohli obdivovať. To ho naplňalo radosťou. Raz spravil chybu, keď vyšiel na vychádzku skôr. Slnko mu svietilo od chrbta a on prvýkrát videl svoj tieň. Čierny tieň a nie lesk zlata vyvolal v ňom hnev. Nazlostený vysadol na koňa, vyrazil dopredu, ale svoj tieň nemohol predbehnúť. Bol hlúpy. A rozprávka hovorí, že ešte aj dnes beží s hnevom za svojím tieňom.

Nebežíme aj my za svojím tieňom? Je správne, že sa učíme žiť so svojím tieňom – smrťou. Je to realita, pred ktorou máme bázeň, ale nezúfame si. Prečo si nezúfame? Uverili sme v Krista a spolupracujeme s ním. Pripomeňme si vážnu myšlienku.

Príbeh rozpráva o chudobnom človeku, ktorý trpel pre svoju biedu. Stále sa však modlil: „Pane, prosím ťa, aspoň raz dovoľ, aby som vyhral v lotérii.“ Mal sa čím ďalej horšie, nevyhrával nič, ale stále sa modlil: „Pane, prosím ťa, aspoň raz dovoľ, aby som vyhral v lotérii.“ Až raz v noci sa prebudí na hlas Pána Boha, ktorý mu hovorí: „Tak mi tiež pomôž a kúp si konečne aspoň jeden los.“

Je správne, že advent berieme ako čas milosti a spolupracujeme s Bohom. Snáď len preto sme v minulom liturgickom roku nesplnili to, čo sme si predsavzali, že sme len rozprávali, kuli plány, stavali vzdušné zámky či

snívali ružové sny a nevysúkali rukávy a poctivo sa nepustili do ťažkostí, do prekonávania prekážok, a tak sme nenapredovali. Povedzme si: dost'!

Spomínam si na slová priateľa, mladého kňaza, ktoré povedal niekoľko týždňov pred svojou smrťou. Nevedel o tom, že si ho Pán tak rýchlo povolá. Vtedy povedal: „Je dôležité, aby nás hodina smrti našla mravne bdelych. Aby naše svedomie bolo akcieschopné a dôstojne usmerňovalo našu činnosť smerom k Bohu práve v túto osudnú hodinu. Keď sledujeme okolo seba bohorúhanie, znesväcovanie nedeľ, neúctu k človeku, nezáujem o kresťanskú výchovu detí, nemravnosť a rozvrat rodín, lož a iné krivdy, trápi nás to? Žíme inakšie. Zobúdzajme svedomie svoje i ľudí z okolia. Robme pokánie za seba i za nich.“

Vianoce sú pred dverami. Aj smrť je pred nami. Smrť, fenomén, ktorý si vyžaduje a zaslúži našu pozornosť.

Keď nám nerobí problém si pripomenúť, čo všetko sme už začali, tým viac si uvedomme, že liturgický rok je memento, ktoré nestráca na význame a my chceme znova začať, znova a znova prežívať dejiny našej spásy.

Amen.

Druhá adventná nedeľa – “C”

Lk 3, 1-6

Pozvanie na cestu

Boh ma pozval, aby som ho nasledoval.

Niektó prirovnal náš život k ceste. Boh nás pozval, aby sme nastúpili na svoju cestu života skrze našich rodičov. Nik z nás si život nedal a nikto z nás sa na svet nepýtal. Náš život je dar, ktorý sme dostali od Boha. Za dar máme byť vďační a o dar sa máme starať. To si uvedomujeme aj na začiatku tohoročného liturgického roka. O živote človeka sa hovorí, že keby vedel, čo ho očakáva, od strachu a ťažkostí by zomrel či vzdal to.

Pán Ježiš o ľudskej biede vedel, a preto prijal prirodzenosť človeka. „Zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka“ (Flp 2,7). Ukázal nám cestu, veď o sebe vyhlásil: „Ja som cesta“ (Jn 14,6). Pred odchodom k Otcovi apoštolom povedal: „A cestu, kam idem, poznáte“ (Jn 14,4). Na cestu za Ježišom nás vyzýva aj jeho predchodca, svätý Ján Krstiteľ.

„Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajzte mu chodníky! Každá dolina sa vyplní a každý vrch a kopec zníži. Čo je krivé, bude priame, a čo je hrboľaté, bude cestou hladkou. A každé telo uvidí Božiu spásu“ (Lk 3,4-6; Iz 40,3-5).

Týmito slovami, ktoré prebral Ján Krstiteľ od proroka Izaiáša, začína sa bezprostredná história spásy. Poukazujú na veľkú starostlivosť o lokalizovanie tých udalostí z celých dejín sveta. Sväté písmo si tu neposluhuje s obrazmi, symbolmi, ale historickými faktami a presne ustálenou chronológiou. Prvým z týchto faktov je to, že Boh adresuje svoje slovo Jánovi, ktorý je povolaný byť prorokom a prijíma zvláštnu misiu. Tým sa začlení do historického radu prorockých misií a to už spôsobom života, ako aj prijatého poslanca, čo odpovedá veľkej predpovedi proroka Izaiáša. Na Jánovi sa plnia prorocké slová. Jeho zvláštne poslanie je vidieť aj z toho, čo Ján koná, čiže z krstu. Proroci pred ním tiež vyzývali národ k pokániu. Skrze ponorenie sa do vody Jordána, ľudia vydávajú verejné svedectvo o tom, že chcú žiť ináč: očistení chcú nastúpiť na cestu pokánia. Ježiš Kristus v nás začal nové dielo a dielo i dokončil. Čím vernejšie plníme Ježišove slová, tým väčšia odmena nás čaká pri jeho druhom príchode. Preto sú aktuálne slová proroka Izaiáša, ktoré pripomína Ján Krstiteľ: „Pripravte cestu Pánovi, vyrovnajzte mu chodníky! Každá dolina sa vyplní a každý vrch a kopec zníži. Čo je krivé, bude priame, a čo je hrboľaté, bude cestou hladkou. A každé telo uvidí Božiu spásu“ (Lk 3,4-6; Iz 40,3-5). Je to výzva nastúpiť na životnú cestu Pána, ktorá bude pre celý svet ukončená na konci čias. Liturgický advent chápeme ako obdobie príprav na Vianoce, ako čas radostného očakávania, ale aj ako čas radostného pokánia. Vidieť to vo výzve apoštola Pavla Filipanom: „Bratia, ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa! Vaša miernosť nech je známa všetkým ľuďom. Pán je blízko“ (Flp 4,4-5).

Na ceste života si človek uvedomuje svoju neustálu premenu. Z malého dieťaťa vyrastá väčšie dieťa, dospievajúce, potom muž či žena a napokon prichádza staroba. Vlastne človek od svojho počatia starne. Keď si uvedomujeme, že máme rozum a slobodnú vôľu, stávame sa zodpovední za svoje myšlienky, slová a skutky. A to nás robí podstatne odlišnými od inej živej či neživej prírody. Uvedomujeme si, že náš život to nie je náhoda, že vôbec žijeme, že žijeme dnes, že sme tým, čím sme a uvedomujeme si, že sa právom zodpovedáme pred svetom a budeme sa za svoje životné prejavy zodpovedať aj pred Bohom.

Predstavme si hrnčiara, ktorý berie do rúk vypracovanú hlinu, kladie si ju na hrnčiarsky kruh, ktorý dáva do chodu a zároveň hlinu pretvára na určitý predmet, napríklad na džbán, vázu či svietnik. Vždy je to len hlina, nech je v stave prípravy na formáciu, či je to vtedy, keď sa začína tvoriť hrubý tvar predmetu z hlíny a je to hlina aj vtedy, keď premet dokončuje, zdobí, a dokonca i vtedy je to hlina, keď predmet už slúži svojmu cieľu. A je to hlina aj vtedy, keď predmet rozbijeme, zničíme a zostávajú po ňom len črepy, keď už je ťažko poznať, z čoho črepy pochádzajú.

Musíme si uvedomiť, že človek je človekom už skôr, ako príde na svet. Pri spojení prvých buniek muža a ženy hovoríme o novom človeku. Hoci voľným okom vtedy človeka ešte nevidíme, je už človekom, ktorý má svoju dušu, už má v sebe – ako hovoria inžinieri genetici – zakódované všetko, čo oči uvidia oveľa neskôr, až do smrti človeka. Už od chvíle počatia má svoju cestu. Nik nemôže vyniesť výrok zničenia, vraždy, pretože túto moc mu nik nedal. Človek preto nemá právo vedome a dobrovoľne si ukončiť život za žiadnej životnej situácie. Rovnako nikto z ľudí nemá právo nad životom človeka, jedine Boh.

Práve preto si uvedomujeme význam svojej životnej cesty, zodpovednosti za všetko, čo sa udeje počas nášho života, keď sme pri užívaní rozumu a slobodnej vôle. Už nenarodené dieťa má svoje práva, ktoré mu nemôžu odoprieť ani rodičia, nie tak ešte cudzí človek, napríklad lekár. Preto dospelý človek má plniť aj povinnosti, ktoré mu ukladá spoločnosť, keď nie sú proti vôli Božej. Človek na svojej ceste života má vždy plniť vôľu Božiu. Človeku Boh nedal moc, žeby v mene svojej vedy, života vykonal potrat či eutanáziu.

Naopak, Boh žiada od každého človeka, aby na svojej ceste života tak žil, aby vždy plnil vôľu Božiu. Boh si praje, aby sme vždy boli v spojení so svojím Bohom. Žili v priateľstve s ním. Keď svojím hriechom sme zišli z cesty, ktorú nám určil Boh, máme odstrániť hriech, čiže vyrovnať chodník, vyplniť dolinu, každý kopec a vrch znížiť, a čo je hrboľaté,

urobiť cestou hladkou (porov. Lk 3,4-6). Pokánie, vyznanie svojich hriechov, život modlitby, skutky kresťanského telesného a duchovného milosrdenstva, verné plnenie príkazov Boha a Cirkvi sú nám zárukou, že sme priatelia Boží, bratia a sestry Krista.

Advent nám pripomína veľkú dôveru, ktorú nám prejavuje na našej ceste životom sám Boh. On nám dôveruje. Môžeme si to naznačiť na príbehu Dávida Wilkersona z jeho knihy *Kríž a dýka*.

Je to jeho rozprávanie o tom, čo prežil medzi mladými v gangoch podsvetia New Yorku. Rozpráva aj o Nickovi, ktorý so svojim gangom prišiel na jedno náboženské stretnutie. Nick takto spomína: „Prišli sme na stretnutie s tým úmyslom, že tomu kazateľovi to poriadne osolíme... Nejaká žena na štadióne hrala na organe a ja som prikázal chlapcom, aby dupali nohami a kričali, aby sa začalo niečo robiť. Na pódium vyšla mladá žena a začala spievať. Začal som písať a všetci sa smiali. Udalosti sa diali tak, ako som ja chcel a bol som spokojný. Napokon vyšiel kazateľ a pred svojím príhovorom vyzval prítomných k milodarom. Myslel som si, že chce zdierať ako iní. Povedal: „Prosím, aby členovia gangov sami zozbierali milodary. Potom nech prejdú za oponu a prídu na pódium.“ Domieval som sa, že si niečo neuvedomuje. Všetci vedeli, že za oponou sú dvere a sú otvorené. „Prosím šesť dobrovoľníkov,“ povedal. V tej chvíli som bol na nohách. Určil som šesť chlapcov a prišli k nemu. Mal som úmysel urobiť si z neho dobrý deň, či urobiť si z neho hlupáka. Chceli sme hneď začať, ale on nás zdržal a dlho sa modlil. Chcelo sa mi smiať. Celé okolie patrilo nám. Keď som myslel, že niekto dal malý obnos, stal som pri ňom tak dlho, až dal viac. Všetci vedeli, kto je Nick. Potom sme sa všetci stretli za oponou. Boli tam dvere – a otvorené. V obecenstve sa začali niektorí smiať. Vedeli, čo plánujeme. Moji chlapci čakali na signál, aby ušli. Ale ja som stál. Naraz som porozumel. Ten kazateľ mi veril. To sa mi ešte nikdy nestalo.“ Správanie kazateľa zapôsobilo na chlapca, vodcu gangu natoľko, že nielen odovzdali všetky vyzbierané peniaze, ale to bol aj začiatok zmeny jeho života. Tak v živote Nicka začala nová cesta, cesta za Pánom alebo cesta návratu, cesta, na ktorú pozýva sv. Ján Krstiteľ. Nick si uvedomil, že mu kazateľ dôveruje. To zmenilo jeho život.

Boh dôveruje aj nám. Je advent. Čas očakávania. Čas zmeny, skvalitnenia cieľa a zmyslu nášho života. Boh nám dôveruje. Uvedomujeme si, že to je úžasná vec. Boh mi verí. Boh mi dáva nádej. Boh ma miluje.

Keď náš život môžeme prirovnať k ceste, je jasné, že po rovnej ceste sa ľahšie kráča či cestuje. Kto si môže vybrať diaľnicu, nepôjde po cestách štvrtej triedy, pretože diaľnica je istejšia, rýchlejšia či príjemnejšia. Keď si uvedomujeme, že Boh je náš cieľ a to nie obyčajný, kto by bol taký hlupák,

že by dal prednosť cieľu nižšej kvality? A práve preto prosíme počas eucharistickej obety o milosť od Krista, ktorého predpovedal Ján Krstiteľ.

Amen.

Tretia adventná nedeľa – “C“

Lk 3, 10-18

Advent nás učí žiť v realite s Kristom

Mať radosť zo života.

K adventu patrí aj predvianočná sviatosť zmierenia. Stáva sa, že pri príprave na prijatie sviatosti zmierenia si uvedomujeme realitu svojho života. Už si nenahovárame, že sme lepší či iní od ľudí, s ktorými žijeme, s ktorými pracujeme, s ktorými sa stretávame. Mnohokrát si pri príprave na spoveď uvedomujeme, že sme nežili tak, ako sme túžili žiť, že vlastne pravá radosť sa nedá prežiť mimo Boha, s hriechom v duši. A tak po sviatostnom odpustení si často uvedomujeme, že ak chceme skutočne byť šťastní, prežívať opravdivú radosť, máme sa pýtať častejšie seba samých ako zástupy Jána Krstiteľa.

„Čo teda máme robiť“ (Lk 3,10) ?

Ján dáva odpoveď tým, čo chcú začať nový život. V odpovedi pre každý stav, či sú to mýtnici, vojaci alebo iní ľudia, je vidieť pravú lásku. Mýtnikom povie: *„Nevymáhajte viac, ako vám určili“* (Lk 3,13). Vojakom: *„Nikoho netrápte, nikomu nekrivdite a buďte spokojní so svojím žoldom“* (Lk 3,14). O inom: *„Kto má dvoje šiat, nech dá tomu, čo nemá nijaké, a kto má jedlo, nech urobí podobne“* (Lk 3,11). Z textu sa dá vydedukovať radikálne zachovávanie príkazu lásky, tak ako to učil Starý zákon a Kristus: *„... neprišiel som ich zrušiť, ale naplniť“* (Mt 5,17). Láska sa prejavuje v činnom spolužití. Jánove počínanie jasne poukazuje, že nie je očakávaný Mesiáš. Ján sa pred Kristom skláňa: *„Ja nie som hoden rozviazať mu remienok na obuvi“* (Lk 3,16). Ján predstavuje Mesiáša, ktorý bude celkom iným spôsobom prejavovať svoju moc. Poukazuje na Ducha Svätého v sile a svetle, ktorého moc spoznáme. *„On vás bude krstiť Duchom Svätým a ohňom“* (Lk 3,16). Jedine v Duchu Svätom môže prežiť duchovnú radosť. Ján poukazuje na činnosť pokánia. Inými slovami dá sa

to vyjadriť takto: Zmeňte svoje zmýšľanie. Zmeňte svoj život. Zmeňte sa. Čo si mysleli pri slovách sv. Jána Krstiteľa? Ján nechcel, aby si obliekli rúcho z ťavej srsti, aby jedli len poľný med a pili len mlieko. To by bolo veľmi málo. Ján ich vyzýva k radikálnej zmene vlastného spôsobu života. Áno, dá sa ísť na spoveď, a predsa po spovedi sa život nemení. Ježiš jasne a rozhodne povie, čo je potrebné zmeniť, čo opustiť, čoho sa zriecť, čím opovrhnuť. Z evanjelia sa dá vydedukovať, že Ježiš chce niečo viac, ale v náš prospech. Advent je čas na premýšľanie, čas porovnávania svojho života so životom pred roka, dvoch či troch... Pravá radosť je tá, ktorá obohatí nielen navonok, ale najmä v našom vnútri, čo snád' i bolí, ale následne lieči, uzdravuje a je začiatkom nového života. A na to nás upozorňuje dnešná nedeľa, ktorá má prívlastok "Laetare" – "Raduj sa".

Je potrebné žiť pravú radosť. Radosť, ktorá sa nedá podplatiť, ktorá stačí sama osebe a ktorá jednoducho je a svieti svojím vlastným svetlom, ktorá prichádza tam, kde sa jej páči a zostáva tak dlho ako sama chce, ktorá robí život naraz priezračným, jedným okamihom ho napĺňa šťastím. Túto radosť si nemôžeme kúpiť. To preto, že má základný a neodmysliteľný vzťah k dobru. Jedine dobro má tú váhu bytia, ktorá môže byť pôdou pre krehký kvet radosti. Ľudské dobro je tým priestorom, v ktorom sa radosti dobre býva. Dobro ju volá, láka, priťahuje, a to tak silno, že keď sa radosť vystraší a vzdiali, je potrebné hneď si klásť otázku, kadiaľ vnikol nepriateľ, zlo. Radosť sa z dobra rodí, dobrom žije a kvitne, ale dobro i pôsobí, pretože je sama dobrom, dokonca tým najvyšším, k dobru povzbudzuje, volá a dáva silu. Radosť bez dobra a dobro bez radosti sú ako úsmev bez lásky a láska bez úsmevu. Poznáme veľkú radosť, ale sú aj malé, sotva postrehnuteľné radosti. Každá z nich ale rovnako jasným svetlom svieti. Áno, sú veľké i malé dobrá a každé dobro dáva radosti jej priezračnosť, neomylnne identifikovanú vznešenosť.

Veľkých radostí je mnoho, ale ich úlohou je, aby boli medzníkom, aby označili nový smer životom, aby s neomylnou istotou povedali ľudskej duši, že na orloji ich života odbíja celá. Veľká radosť zaplaví dušu ako povodeň a nedá sa jej postaviť na odpor. Neskôr, keď upadnú vody, pochybovač môže rozumkovať, pýtať sa na možnosti omylov, presvedčať sám seba o náhodách a nedorozumeniach a príde k presvedčeniu, že chvíľa, keď radosť sa mu sama dala a naplnila jeho život, pomenuje neskutočným snom.

Poslaním malých radostí je priviesť nás k povzbudivým slovám. Radosť nie je malá, a to preto, lebo by bola len polovičatá. Malé radosti existujú, pretože život má svoje malé udalosti, pretože žiť nie je len heroizmus a

veľkorysosť, ale i jednoduchá pozornosť, neočakávaná nežnosť, slovo uznania a náhoda, ktorá pomôže. Na takýchto radoostiach sa život nezakladá a nemôže zakladať. Sú ako motýle na rozkvitnutej záhrade. Ak na čas odletia, lúka už nie je taká krásna, ale kvitne i naďalej. Ak by motýle odleteli natrvalo, bolo by bez nich tak pekne? Iste nie! Rovnako tak aj malé radosti nerobia os života, ale nedá sa ich ani definitívne či beztrešne zrieknuť. V tomto studenom adventnom čase si uvedomujeme, že človek žije v čase a ruka času je ľadová a neúprosná a len veľmi málo je tých, ktorých vnútorný oheň je dostatočne silný, aby pri jej dotyku nezhasol.

Každá i najmenšia radosť je sama v sebe víťazstvom, víťazstvom síl dobra nad zlom, víťazstvom života. Ale radosť môže taktiež zvíťaziť nad samotným životom a môže ho celý vo vnútri naplniť. Aj keď to niekomu môže znieť neprijateľne, ale je možné stále sa radovať. „*Ustavične sa radujte v Pánovi! Opakujem: Radujte sa*“ (Flp 4,4)! I v takej situácii, keď na nás doliehajú ťažkosti a kríže života, smrť blížneho a podobne, i vtedy je láska silnejšia a radosť pravá. Radosť je možné prijať, tak ako je možné prijať dobro a jemu vlastný život. Prijať, ale nie podriaďiť svojej moci. V našej moci je iba slobodné rozhodnutie pre dobro. V našej moci je iba otvoriť dvere radosti, za ktorými stojí a klope, aby sme jej otvorili.

Všetci sme povolaní žiť a sprostredkovať radosť pre iných. Kto počas života to nedokázal, nechcel a podobne, môže žiadať od Boha odmenu radosti v Božom kráľovstve?

Anthony de Melo o radostnom poslaní napísal: „Predstavím si, že mi už neostáva veľa dní života... Môžem si vybrať iba jedného človeka alebo nanajvýš dvoch, aby boli mojimi spoločníkmi v týchto posledných dňoch. Urobím túto bolestnú voľbu... a porozprávam sa s týmto človekom, vysvetlím mu, prečo som si vybral práve jeho. Predstavím si, že mi je dovolené viesť trojminútový telefonický rozhovor s ľuďmi, ktorých som si vybral, alebo že môžem niekomu poslať list... Koho si vyberiem?... Čo napíšem?... Čo mi každý z nich povie?... Taktiež je mi daná posledná možnosť stretnúť sa s ľuďmi, ktorých nemám rád alebo ktorých som ignoroval. Ak využijem túto príležitosť, čo poviem každému z nich teraz, keď stojím na prahu večnosti?... Spytujú sa ma ľudia, či mám nejaké posledné želanie. Mám také želanie? (Pripravených, Dobrá kniha, Trnava 1996)

Advent je obdobie pomerne krátke a práve preto nie je čo odkladať. Ak chceme prežiť sviatky Narodenia Pána v radosti a pokoji, je správne, že odpovedáme na hlas adventného kazateľa Jána Krstiteľa, ako to radil tým, čo prichádzali za ním, najmä mytníkom a vojakom. Ide nám predsa o to, aby každý počas týchto dní zažil čo najviac radosti. Aby sme mali čo najväčší úžitok z týchto dní pre svoju dušu. Je dobré, že vieme myslieť aj

na druhých, prípadne dali ešte do poriadku, čo je v rozpore so spravodlivosťou v našom živote, aby sme si nepočínali ako lev z Ezopovej bájky.

Vraj, spolu lovili lev, osol, líška a vlk. Spolu ulovili jeleňa, ktorého si chceli rozdeliť na štyri časti. Keď už to chceli urobiť, ozval sa lev: „Počkajte chvíľu. Chcem poznamenať, že dve časti mi patria za moju odvahu, tretej sa nemôžem zrieknuť. Uznajte, pre apetít mojej rodiny a kto z vás chce napadnúť moje právo na štvrtú časť, prosím, nech vystúpi. Po týchto levových slovách traja spoločníci odišli. Ako vidieť zo správania leva, časť môžu byť aj štyri štvrtiny, čiže všetko.

Pýtajme sa sami seba: Na čom spočíva spravodlivosť? Radovať sa dokáže kde-kto a za rôznych okolností. Radovať sa dá aj pri páchaní hriechu. Ale dá sa aj zomrieť počas páchania hriechu. Boh prišiel na svet, aby nás vykúpil a spasil. Boh chce našu večnú radosť. A práve preto je správne, že svoj život žijeme tak, aby sme boli hodní našej nefalšovanej, večnej radosti. Pre túto radosť sme ochotní a schopní všetkého. To je memento pre naše spytovanie svedomia pri predvianočnej príprave na sviatosť zmierenia.

Pre koľkých z nás to bude nepríjemná procedúra, zvyková, mechanická či tradičná! A radosť? Často žiadna. A preto je namieste urobiť rozhodujúci krok, rozhodnutie... Dnes, teraz, aby radosť bola obohatením pre každého z nás.

Amen.

Štvrtá adventná nedeľa – “C”

Lk 1, 39-45

Mária prichádza k nám a prináša nám dieťa Ježiša

Služba Panny Márie príbuznej Alžbete je pre nás výzvou vedieť si navzájom poslúžiť.

Vedeli by sme povedať, kedy človek človeku oznámi najradostnejšiu správu? Vy, matky, by ste to povedali najkrajšie. Je to vtedy, keď žena oznámi svojmu manželovi a okoliu, že príde na svet nový človek, dieťa. Pravda, len tí sa dokážu tešiť, čo majú v srdci lásku. Otec, ktorý nechce dieťa, sa nebude tešiť. Cudzím to môže byť ľahostajné.

Dnes si pripomínáme udalosť, keď Alžbeta na pozdrav Panny Márie odpovedá: „*Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života*“ (Lk 1,42).

Tieto slová sú poslednou prípravou na sviatky Narodenia Pána. Evanjelium nám pripomína udalosť z Ain Karin vzdialeného asi 150 km od Nazareta, kde sa Panna Mária ponáhľala po anjelovom zvestovaní – keď jej oznámil, že bude matkou Božou a tiež, že jej príbuzná Alžbeta je v požehnanom stave.

Touto udalosťou vrcholí náš liturgický advent. Pripomína nám, že Ježiš je už medzi nami. Už sa začala jeho misia. Dochádza k prvému kontaktu Boha v ľudskom tele s človekom, ktorého si Boh sám vyvolil ako svojho predchodcu, ktorý má pripraviť ľudí, aby Ježiša ľudia prijali ako svojho Boha, očakávaného Mesiáša. Je to zaujímavé stretnutie. Obaja sa ešte nenarodili. Obrazne dá sa o nich povedať, že sú ešte v bezpečí, v “sanktuáriách” svojich matiek. Dochádza však už k prvému stretnutiu a začína niť porozumenia. K ich osobnému stretnutiu dôjde o tridsať rokov. Ježiš prišiel, aby otvoril všetko to, čo bolo zatvorené. Keď sa narodí, nájde uzatvorené ľudské srdcia a jediné miesto, kde sa môže narodiť, je maštal'ka. Príde na svet z Panny, a nenaruší jej panenstvo. Vyjde však z hrobu, hoci strážia jeho hrob. Prichádza do večeradla, hoci sú dvere zamknuté.

Mária pri zvestovaní otvorila svoje srdce človeka, aby Bohočlovek mohol prísť na svet. Mária sa ponáhľala k príbuznej Alžbete, aby každý človek sa mohol stať bratom a sestrou Boha. Mária nesie vo svojom lone Boha a túto udalosť možno prirovnať k udalosti zo Starého zákona, keď kráľ Dávid chce do Jeruzalema preniesť Archu zmluvy, kde nad cherubínmi sídlil Boh sám. Márii, Matke Božej dávame aj prívlastok Archa zmluvy. Ako to vysvetliť? Boh prikázal Mojžišovi zhotoviť Archu a uložiť zákon, ktorý mu dá sám Boh (porov. Ex 25,1-22). Umiestnili do nej Áronovu kňazskú palicu i nádobu s mannou. Archa bola určitý čas na mieste neďaleko neskoršieho bydliska Alžbety. Panna Mária zostala u Alžbety asi tri mesiace, práve toľko, ako Archa pred bránou Jeruzalema. A pre túto nápadnú podobnosť oslovujeme Pannu Máriu v litániách titulom Archa zmluvy. Keď sa Dávid dozvedel, že Boh požehnal dom Abinadabovi, priniesol Archu do Jeruzalema (porov. 2 Sam 6,1-23).

Panna Mária prináša svet Boha. Mária je znamením Boha. Návšteva u Alžbety po vtelení Božieho Syna pod jej srdcom, to je veľké gesto dobroty a lásky zo strany Panny Márie. To je advent Panny Márie. Slúži a prináša radosť.

A to očakáva od nás Mária dnes. Dala nám príklad. So svojou radosťou neostala sama. Tesne pred sviatkom Narodenia Pána sú pre nás aktuálne slová o tom, že „*Mária vydala sa na cestu a ponáhľala sa*“ (Lk 1,39). Máme si uvedomiť, že náš advent má byť poznačený prehĺbením viery a radosti nad príchodom Boha na svet. Slová Alžbety: „*Čím som si zaslúžila, že matka môjho Pána prichádza ku mne?*“ (Lk 1,43), prezrádzajú vieru Alžbety. To je pre nás výzva viac si uvedomovať svoje povinnosti, ktoré sme prijali pri sviatosti krstu a záväzky zo svätej omše. Sme povinní rozvíjať to, čo sa v nás pri krste začalo; prehľbovať a oznamovať do svojho okolia. Máme povinnosť šíriť vieru, pracovať na svojom posvätení a raste Božieho priateľstva v nás. Viera to nie je len brať, alebo brať len vtedy, keď je to výhodné, ale viera to je povinnosť spolupracovať s Duchom Svätým, dať sa ním naplniť ako Alžbeta, aby sme mohli byť nástrojom Božím a oznámiť veľkú Božiu lásku svetu. Mlčať, keď si uvedomujeme povinnosti a záväzky z krstu, nás nielenže neobohatí, ale naopak, nezískavame tie dary a milosti, ktoré sú nám ponúknuté, ktoré majú byť naším bohatstvom. Mária ukazuje povinnosť kresťana. Kresťan, ktorý prijal vieru, zaväzuje sa svojím životom vieru vyznávať a žiť. Kto vieru ukrýva, nevie, nechce sa s ňou podeliť, ten nenasleduje príklad Panny Márie z dnešného evanjelia. Ježiš pred svojím nanebovstúpením dal nám príkaz: „*Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu. Kto uverí a dá sa pokrstiť, bude spasený*“ (Mk 16,15-16). Pri stretnutí odznali aj slová chvály. „*Blahoslavená je tá, ktorá uverila, že sa splní, čo jej povedal Pán*“ (Lk 1,45). O týchto slovách sa dá hovoriť ako o prvom „*blahoslavenstve*“. Boh prichádza, aby sa stal človekom, prináša radosť a prichádza cez vieru, to znamená cez otvorenie sa blížnemu. To si uvedomujeme, keď rozjímame o stretnutí dvoch žien, matiek, ktoré v lone nosili svojich veľkých synov. Panna Mária Ježiša Krista a svätá Alžbeta svätého Jána Krstiteľa. O sv. Jánovi Pán Ježiš vydal svedectvo: „*Hovorím vám: Medzi tými, čo sa narodili zo ženy, nie je nik väčší ako Ján*“ (Lk 7,28). Sv. Ján Krstiteľ si toto uznanie vyslúžil svojou vierou. Jeho život, skutky i slová hovorili o tom, čo od neho žiadal Kristus. Bol to však jeho slobodný prejav. Nik, ani Ježiš Jána nenútil, aby tak konal. Aj keď v Herodesovom paláci zomrel mučeníckou smrťou, nezomieral nešťastný. Sám o svojom vzťahu ku Kristovi povedal: „*Ja nie som hoden rozviazať mu remienok na obuvi*“ (Lk 3,16).

Tieto posledné dni a hodiny štvrtého adventného týždňa, keď počúvame a rozmyšľame nad evanjeliom, ako Božia Matka sa ponáhľala poslúžiť príbuznej Alžbete, ktorá je tiež v požehnanom stave,

uvedomujeme si, že právom od každého Boh žiada, aby sme si jeden druhému poslúžili vo viere, pomohli žiť radostné posolstvo Evanjelia. Jeden druhého potrebujeme. Aj dnes je chválou kresťanov, ak neveriaci o nás, čo veríme v Krista, povedia: „Hľa, ako sa milujú!“ Tak chápeme aj bezprostrednú prípravu na sviatky, ktorým sme zvykli dať prívlastok “sviatky pokoja a lásky“.

Rozprávka zo stolárovej dielni je poučná nielen pre deti, ale aj dospelých. Zamyslíme sa nad jej obsahom.

Medzi stolárovými nástrojmi došlo k hádke, ktorý nástroj je dôležitý a ktorý nie. Hádku došla tak ďaleko, že sa začali navzájom vylučovať. Ktosi z nich povedal. „Musíme vylúčiť pani Pílu, pretože kuše a škripe zubami. Jej povaha je najkúsavejšia na svete.“ Iný sa ozval: „Medzi nami nemá čo robiť Hoblík, pretože je to večne nabrúsený punktičkár a zhobľuje všetko, čo príde do cesty.“ „A čo pán Kladivo?“ protestoval ďalší. „Má ťažkú a divokú povahu. Stále len mláti a nám všetkým ide na nervy. Vylúčme jeho!“ „A čo bratia Klince? Či niekto môže s nimi žiť? Stále pichajú. Vylúčme aj ich. A keď som pri slove, žiadam vylúčiť aj pána Pilníka a tiež pani Rašplu. Život s nimi je ustavičná trenica. A rozlúčme sa aj s pánom Šmirgel Papierom, pretože on snád žije len preto, aby sa o všetkých otieral!“ A tak sa stolárova dielňa delila. Jeden cez druhého hovorili, prekrikovali sa, až navzájom jeden druhého vylúčili. Vtedy vstúpil do dielne stolár. Stíchli. Stolár zobral do ruky dosku a rozrezal ju zubatou Pílou. Vyhladil ju Hoblíkom. Potom prišli na rad pani Rašplá i pán Šmirgel Papier a nakoniec pán Kladivo a bratia Klince. Stolár použil všetky nástroje, aby zostrojil nádhernú kolísku. Totiž každú chvíľu sa malo narodiť dieťaťko, ktoré potrebuje kolísku...

Rozprávka nám chce pripomenúť, že nie Boh potrebuje nás, ale my všetci potrebujeme Boha. Každý je dôležitý v Božích očiach. Každý máme svoje nezastupiteľné miesto. Od každého z nás Boh očakáva, že si verne splníme svoje poslanie. Je správne, že to chceme a ďakujeme za vzor a príklad Panne Márii, sv. Alžbete a sv. Jánovi Krstiteľovi.

O niekoľko hodín si pripomenieme najkrajšiu správu, že sám Boh prišiel na svet. Láska v našich srdciach bude zárukou, že sviatky budú obohatením tak pre nás osobne, ale aj pre tých, s ktorými zasadneme ku štedrovečernému stolu, koho obdarujeme darčekom, komu podáme ruku či napísali sme pozdrav. Modlime sa počas svätej omše, aby sme boli medzi sebou bratmi a sestrami Ježiša Krista.

Amen.

Dieťa Boh prináša svetlo na svet

Prijmime v túto noc Boha, ktorý nás všetkých miluje.

Od polnoci nás delí niekoľko minút. Že to nie je tak veľa? Čo znamená minúta, hodina, deň, týždeň, rok, desať rokov? Niektorí si v túto noc zaspomínajú, keď ako dieťa bol na prvej polnočnej. A odvtedy prešli roky. Čo všetko sa zmenilo? Stačí pohľad do zrkadla, chvíľa zamyslenia, obzretie okolo seba. Iní z nás môžu v túto noc povedať: Život je veľmi krátky a práve preto prežime ho v láske. Áno, v túto noc si viac uvedomujeme, že pre náš život je dôležitá láska k Bohu.

Pripomína nám ju evanjelista sv. Lukáš slovami anjela: ***"Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán. A toto vám bude znamením: nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jasliach"*** (Lk 2,10-12).

Dieťa Ježiš sa stalo skutočne znamením pre všetky národy. Pohanský Rím, ktorý bol známy množstvom bohov práve v časoch narodenia Ježiša Krista, je začiatkom novej éry slávania sviatku Narodenia Pána. Rím okázalo sláviť zimný slnovrat. Slávilo sa niekoľko dní. Už v 2. storočí na konci týchto slávností začínajú kresťania ešte v tichu katakomb si pripomínať príchod Krista na svet. Ako po noci prichádza deň a po zime leto, tak sa kresťania radujú, že po mnohých predpovediach prorokov o Mesiášovi narodil sa Mesiáš, Ježiš Kristus, Spasiteľ a Pán (porov. Lk 2,11). Evanjelium sv. Lukáša podáva správu o historickej udalosti, ktorá sa stala medzníkom počítania rokov. Ježiš sa stal slnkom, ktoré prežiarilo temnoty hriechu a svojím učením priniesol novú nádej.

Oznam anjelov betlehenským pastierom: „*Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle*" (Lk 2,14), v túto noc nestráca na význame, sile a intenzite. V čase narodenia Pána židovský národ bol ujarmený Rimanmi. Cisár Augustus dal rozkaz spočítať ľud, ktorý mu patril ako pozemskému panovníkovi. Neuvedomil si, že toto jeho rozhodnutie sa zapíše do dejín v spojení s narodením toho, ktorý nebude musieť dávať si sčítat svoj ľud, pretože ako Všemohúci bude vedieť nielen počty všetkých ľudí celých dejín, ale bude vedieť o ich každej myšlienke, slove i skutku.

Niektorí dejepisci označujú cisára Augusta za cisára pokoja. Poukazujú, že vtedy vládol pokoj. Pokoj sa stal ústrednou témou evanjelia. V Starom zákone túžba po Mesiášovi je vyjadrená predpoveďou o Kniežati pokoja. *„Lebo chlapec sa nám narodil, daný nám je Syn; na jeho pleciach spočíva vláda a volajú ho: obdivuhodný Radca, mocný Boh, večný Otec, Knieža pokoja“* (Iz 9,5). Dnešná noc splnila túžby ľudského pokolenia. V Dieťati Ježiš sa plní prísľub, ktorý dal Boh svetu. Príchod Božieho Syna na svet je spojený so slovom "pokoj" a je to prvé slovo kresťanského posolstva. Odchod Božieho Syna z tohoto sveta sa bude niesť v duchu toho istého posolstva, keď po svojom zmŕtvychvstaní Ježiš pozdraví učeníkov slovami: *„Pokoj vám“* (Lk 24,36). Medzi týmito slovami, ktoré sú želaním pokoja, je pozemský život Ježiša, ktorý je rovnako znamením zmierenia a pokoja. Pokoj v zmysle Kristovom je viac ako život bez vojen, je viac ako istota hmotných dobier. Sv. Augustín definoval pokoj takto: "Pokoj je vnútorná a vonkajšia harmónia so Stvoriteľom." Príchod Božieho Syna je ožiarením sveta pokojom. Cirkev si vždy pri slávení Narodenia Pána pripomína Kristov pokoj. A nielen dnes, v túto noc, ale každú nedeľu a vo sviatok pri speve Glória s vrúcnou láskou Cirkev svojim veriacim pripomína: *„Bratia, radujte sa, zdokonaľujte sa, povzbudzujte sa navzájom, rovnako zmyšľajte, žite v pokoji a Boh lásky a pokoja bude s vami“* (2 Kor 13,11). A je logické a správne, že sa po svätej omši rozchádzame s myšlienkou: Chod'te v pokoji! Pokoj je dar neba.

Význam pokoja si zvlášť uvedomujeme v túto svätú noc. Je pravdou, že už dve tisícročia oznam anjelov o pokoji sa nesie svetom a myšlienku pokoja súčasný svet nerešpektuje. Nepokoj vo všetkých možných formách sa nielen vyslovuje, ale ešte horšie, nepokoj sa šíri. Ako je to možné? Ved' Syn Boží prišiel na svet ako nositeľ pokoja. Príčinu stavu nepokoja vo svete pochopíme v slovách: *„Bol na svete a svet povstal skrze neho, a svet ho nepoznal. Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali“* (Jn 1,9). Čo sa dnes zmenilo? Žijeme vo svete, ktorý popiera existenciu Boha a zbožňuje iba pokrok a vysokú úroveň materiálneho štandardu. Aj dnes sme svedkami nepochopiteľných reakcií a správania ľudí, a naopak, ale i zvláštnych znamení.

Známa poľská spisovateľka Maria Winowska je autorkou správy pod názvom Ježiško, príď! Udalosť sa stala 17. decembra v škole. Pani učiteľka Sabinová bola známa útokmi proti Bohu. Ďalšiu príčinu si našla na Angelike, štvrtáčke, ktorá sa preriekla niečo o Ježiškovi. Vtedy učiteľka zaplietla Angeliku do dialógu: *„Čo robíš, keď ťa volajú tvoji rodičia?“* „Prídem,“ odpovedalo dievča trochu placho. *„Výborne. A čo sa stane, keď tvoji rodičia zavolajú kominára?“* „Samozrejme, že príde.“ Angelika tuší pascu, lebo cíti, ako jej silno bije srdce. Triumfujúcim hlasom hovorí

učiteľka ďalej: „Dobre! A povedzme, že tvoji rodičia volajú zomrelú starú mamu. Príde?“ „Nie, myslím, že nie,“ odpovedá Angela. „A keď rodičia zavolajú Červenú čiapočku?“ „Nepríde, lebo je to rozprávka.“ „Vidíte, deti, len živí prichádzajú, keď ich voláme. Kto nepríde, ten neexistuje alebo už zomrel. Teraz niečo vyskúšame.“ Pani Sabinová pošle Angelu za dvere a ostatným žiakom hovorí, aby volali meno Angela. Dievča, samozrejme, vojde do triedy. Pedagogička vysvetľuje: „Angela žije. Prichádza do triedy, keď ju voláme. Zoberme si, že teraz voláte Ježiška. Veríte, že Ježiško existuje a že žije?“

Je hrobové ticho. Po chvíli sa obracia na Angelu: „Veríš, že ťa Ježiško počuje, keď ho voláš?“ „Áno, verím, že ma počuje.“ „Výborne, tak môžeme to vyskúšať. Na môj povel začnú všetci nahlas kričať: Ježiško, príď! Raz, dva, tri!“ Žiadne z detí sa neodvážia. Učiteľka sa vysmieva: „Vidíte, netrúfnete si ho volať, lebo viete, žeby neprišiel váš Ježiško. A veru vás nepočuje, lebo žiadny Ježiško neexistuje, tak ako neexistuje Červená čiapočka.“ Niektorí žiaci sú naozaj zmätení. Dôkazy sú jasné. V triumfálnej nenávisti žiada pani Sabinová od detí: „Zničte detinskosť!“

Tu sa stane niečo neočakávané. Angela sa zdvihne: „Chceme ho predsa volať! Všetci spolu!“ Deti sa postaví, zopnú si ruky a volajú Ježiška: „Ježiško, príď!“ Trieda je naplnená tichom a strachom. Angela: „Ešte raz!“ A deti volajú po druhýkrát s takou vrúcnosťou, ku ktorej ich mohla doviest len daná situácia. A potom sa to stalo... Dvere sa bez hluku otvárajú. Celé denné svetlo sa sústreďuje k dverám. Svetlo je silnejšie a silnejšie a berie na seba podobu ohnivej gule. Všetko sa deje tak rýchlo. Guľa sa otvára a v guli sa zjavuje dieťa. Usmieva sa bez jediného slova. Dieťa odeté do bielych šiat samo vyžaruje svetlo. Denné svetlo je oproti tomu tmou. Po určitom čase dieťa v svetelnej guli zmizne. Svetelná guľa sa pomaly vzdiaľuje a dvere sa samy od seba potichu zatvárajú. Deti nemôžu vydať zo seba od radosti ani len slovo. Toto ticho však preruší prenikavý výkrik. Úplne zarazená a s očami vystupujúcimi z jamiek učiteľka kričí: „Prišlo! Prišlo!“ Opúšťa triedu. Deti si kľaknú a modlia sa.

Poznámka na záver: Každé dieťa bolo vypočuté kvôli udalosti. Výpovede sa zhodujú. Rozchádzajú sa len v údajoch o tom, ako dlho bol Ježiško prítomný v triede. Učiteľku umiestnili do psychiatrického ústavu. Neustále kričala slová: „Prišlo! Prišlo!“ (Vítazstvo Srdca, č. 4. 1996-1997)

Uvedomujeme si, že v slovách: „A stvoril Boh človeka na svoj obraz, na obraz Boží ho stvoril...“ (Gn 1,2-7), nachádza svoje povýšenie tajomstvo Vianoc práve v túto svätú noc. Obraz človeka dostáva svoj konečný tvar, hodnotu a dôstojnosť. Žiaľ, uznanie dôstojnosti, slobody, svedomia života zmizli z nášho života tak isto ako uznanie Boha. Či sa pokoj Kristov uskutoční, závisí aj od nás, lebo my sme tvorcami jeho pokoja.

Želám, vám prítomným, vašim rodinám, deťom a chorým, tým čo nemohli prísť, všetkým ľuďom dobrej vôle pokoj v duši. Keď tento pokoj

budeme mať, bude aj pokoj v našich rodinách, dedinách i mestách, v celom národe i na celom svete.

Pred Amen pár veršov:

V našom kostole betlehem,

a v ňom Ježiško malý.

Roj deťúreniec pri ňom ako ho obstáli!

Prstíkom ukazujú: tam vôl a osol.

A tam zas traja králi skladajúci dary

a uprostred On láskou žiari...

I ja som mal lásku,

A bol som šťastný!

Ako tie deti.

A teraz hrám a spievam

a slza tvárou letí...

Amen.

Narodenie Pána, sv. omša vo dne – “C”

Jn 1, 1-18

Pozriet' sa Pravde do tváre

Pri jasliach niet miesta a času mať masku, úsmev klauna, na slovo neskôr...

Keď sv. Augustín premýšľal nad tajomstvom narodenia Pána Ježiša, položil si otázku: „Cur Deus homo?“ – „Prečo Boh sa stal človekom?“ A odpoveď? Je veľmi hlboká. „Deus factum est homo, ut homo fieret Deus.“ „Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom.“ Ján Pavol II. v encyklike *Redemptor hominis – Vykupiteľ človeka* napísal: „Vykupiteľ sveta je ten, ktorý prenikol jediným a neopakovateľným spôsobom do tajomstva človeka a vstúpil do jeho srdca.“ (čl. 8)

Dnes aj my stojíme pred jasľami a pozeráme do tváre Pravdy, Ježiša Krista, ktorý sa „*zriekol seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom; a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka*“ (Flp 2,7). Pri jasliach Dieťaťa Ježiš si uvedomujeme, že tu nie je čas ani miesta, aby sme sa sami klamali, či klamali iných za nejakou maskou, úsmevom klauna, slovom či iným gestom. Dnes pri jasliach je čas, aby sme sa Pravde, Kristovi, pozreli do tváre.

Ján apoštol nám o Dieťati Ježiš hovorí: „*A Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami*“ (Jn 1,14).

Koledy, ktoré sú najmä dnes živé a aktuálne, vytvorili hlboko veriaci

vo svojich srdciach a mysliach.

Bolo by málo, keby dnešný deň sme venovali len spevom kolied, hoci ich melódia a najmä slová hovoria o tajomstve Božej lásky. Radosť, ktorú nám zvestovali anjeli vo svätú noc, nestačí len si vypočuť a len citovo prežiť. Nejde totiž o básnickú fantáziu ani o mytologické bájky, ide o udalosť, ktorá sa stala vo vyhradenom historickom období za súpisu ľudu, obyvateľstva Rímskej ríše, ktorý nariadil sám cisár Augustus. Ide o Dieťa, ktoré sa narodilo v mestečku Betleheme, ako to dávno predtým predpovedal prorok Micheáš. Ide o Osobu, ktorú čakali celé generácie a dopredu opísali proroci.

Toto bezmocné Dieťa, uložené z núdze v jasliach v maštaľke, je Spasiteľ, Kristus Pán (porov. Lk 2,11). Jeho narodenie je radostnou zvesťou, ktorá platí ľudu.

Na prelome tisícročia si uvedomujeme, že sa narodil pre nás. Aj nám priniesol zmierenie, pokoj a posolstvo lásky. Narodenie Dieťaťa otvára nové perspektívy pre ľudstvo a každého jednotlivca. Evanjelista sv. Ján poukazuje na korene našej radosti, na to, že večné Slovo, Boží Syn, Ježiš Kristus prijal prirodzenosť človeka, že Boh sa stal človekom bez toho, aby prestal byť Bohom. Nijaké náboženstvo sa nikdy neodvážilo takto priblížiť Boha človeku. Znížiť všetko prevyšujúci Boží majestát na úroveň človeka, dokonca slabého Dieťaťa. Tu je srdce tajomného Božieho života, srdce kresťanstva. *„Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“* (Jn 3,16). Boh sa stal človekom. To je najhlbší význam Vianoc. Lukáš opisuje Kristovo narodenie ako historický fakt s ďalekosiahlymi dôsledkami, ktoré sa týkajú aj nás. Prológ z dnešného evanjelia nám predstavuje vtelené Slovo, Syna Božieho ako trvalý stav, ako spôsob existencie, ktorá sa i teraz nachádza v Kristovi. On až do konca čias je Bohočlovek.

Dnes si uvedomujeme, že predpovedaný Emanuel, Boh s nami, je Dieťa Ježiš. Sviatok Narodenia Pána je čas, keď si uvedomujeme, že Dieťa Ježiš chce byť naším priateľom a bratom. To vyvoláva v našich dušiach radosť. Preto sú sviatky Narodenia Pána aj najkrajšími sviatkami, hoci a právom za najväčší uznávame sviatok Zmŕtvychvstania Pána. Dnes si však uvedomujeme aj ďalšie pravdy. *„Bol na svete, a svet ho nepoznal. Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali“* (Jn 1,10-11). Môžeme všetci povedať s francúzskym konvertitom André Frossardom: “Boh jestvuje, ja som ho stretol!” Boh, ktorý vie o človeku všetko, prišiel na

svet, aby nás naučil, ako máme dokonale ľudsky žiť. Prišiel, aby priniesol dôstojnosť pre každého z nás. Boh chce dobro človeka. Boh chce večné šťastie pre každého človeka. Hriech prvého človeka zatvoril nebo. Bohočlovek Ježiš nám prišiel otvoriť nebo. Chce od nás len to, aby sme ho prijali. „*Dal nám moc stať sa Božími deťmi*“ (Jn 1,12). Už v Starom zákone Boh posielal prorokov a neprestáva nám ich posilať aj dnes, najmä cez Cirkev a skrze Cirkev. Tak sa na nás plnia slová: „*Z jeho plnosti sme my všetci dostali milosť za milosťou*“ (Jn 1,16). A to nás má dnes nielen osloviť, ale priviesť nás k zmene života.

Vieme, že náš život je často ťažký. Je neprávne nasadiť si na oči ružové okuliare, očakávať len príjemné udalosti, stretávať len usmiate ľudí, ale vedieť zrealizovať aj slová: „*Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma*“ (Lk 9,23). Kríž a jasle Krista nemožno od seba oddeliť. A preto aj dnes je správne, že si uvedomujeme, že „*pravé svetlo, ktoré osvecuje každého človeka, prišlo na svet*“ (Jn 1,9). Toto svetlo svieti aj vtedy, keď ho chcú zahaliť tmy, zničiť bolesť, premôcť hriech, odstrániť smrť.

Slovenský básnik Milan Rúfus v knihe *Epištoly staré i nové* (Bratislava 1996, s. 23) píše:

Stalo sa to v mestečku na východnom Slovensku. Toto mestečko nemá kanalizáciu. Keď v ňom postavili niekoľko činžiakov, vyriešili problém tak, že splašky domov stekajú do spoločného rezervoáru, odtiaľ sa potom fekálnymi vozmi vyvážajú kamsi do polí. Ako to už u nás nezriedka býva, dlho po odovzdaní do prevádzky bola šachta tohto rezervoáru prihodená iba provizórnym plechom namiesto pevného liatinového príklopu. Okrem pochopiteľného rizika šíril sa z nej, hlavne cez teplé letné dni, charakteristický a nie príliš gustomý zápach do blízkeho okolia. Jedného dňa sa stalo, že sa v istej rodine nevrátil domov štvorročný chlapec. Hľadali ho už dlho a márne, keď sa jeho otec zastavil pri spomínanej šachte. Spočiatku, akoby mimovoľne, všimol si len tak pohodený plech, ktorý iba čiastočne zakrýval vstup do šachty. Za normálnych okolností by mu asi nijaká súvislosť s tým neprišla na myseľ. Ale po takom dlhom hľadaní už v duchu pripúšťal aj tie najabsurdnejšie možnosti. Odkopol teda plech a pozrel dolu. Zdalo sa mu, že na tmavej hladine vidí plávať loptu, ktorá mu nebola neznáma. V strašnej predtuche zostúpil po rebríku do rezervoáru. Jeho obsah mu siahol po prsia. Chodil po šachte a hmatal nohami po jej dne. Na jednom mieste nahmatol čosi, čo mohlo byť detským telom. Zlá predtucha sa premieňala na ešte horšiu istotu. Ponoril sa celý pod tú temnú hladinu a z jej dna vytiahol tušené... Bolo to chlapcovo mŕtve telo. Zdvihol ho rukami nad hlavu a podal ho ľuďom, ktorí sa zhromaždili nad šachtou. Potom z nej vystúpil, vzal chlapcovo telo do náručia a niesol ho domov. Ostatní šli mlčky za ním. Viem si dobre predstaviť ten

fantastický sprievod. Hoci bol teplý letný deň, nikomu ani len na um nezišlo, že ten muž pred nimi zapácha. Alebo že ich vlastné ruky sa zašpinili, keď mu podržali dieťa. A to je koniec príhody.

Koniec príhody, ale pre nás je to výzva k hlbokému zamysleniu. Chvíľa, aby sme vstúpili v tento sviatočný deň do svojho vnútra. Boh prišiel na svet, aby hľadal človeka, ktorý si spôsobil hriechom smrť. Svätý, trikrát svätý Boh rozhodol sa spasit' človeka. Otec posielal Syna, Syn v Duchu Svätom, ktorý je Láska, prichádza na svet, aby umrel za každého človeka. Za tých, ktorí ho prijali, ale aj za tých, keď prišiel do svojho, a vlastní ho neprijali (porov. Jn 1, 11). Chápeme, že k Vianociam patria nielen jasle, ale aj kríž. Nedajú sa od seba oddeliť. A to je pre nás memento. Nemožno hovoriť o viere, keď vieme prijímať len jasle a kríž nie. Nie sme Kristovi, ak vieme prijímať len Krista a Cirkev nie. Nie sme bratia a sestry Krista, ak mu počas roka vypočítavame, čo všetko robíme pre svoju dušu. Nenapredujeme v láske, ak milujeme len tých, čo nám dobre robia.

Dnes je ten čas milosti, keď naše srdcia sú ľudsky namäkké, keď sme viac naplnení láskou, aby sme zároveň hlbšie vnikli do Kristovho pokoja. Ľudia sa zvyknú hanbiť za svoje vykonané zlo. Nevedia často odpustiť urážku jeden druhému. U Boha je to ináč. Je správne, že chceme odložiť hanbu a zmeniť doterajší život. Dnes Dieťa Ježiš očakáva zo srdca odpustenie, ak má niekto niečo proti nám. A aj my odprosujeme za spáchané zlo. Uvedomujeme si, že keď takto využijeme sviatok Narodenia Pána, tak to nebude len záležitosť radosti niekoľkých dní či hodín, ale možno i večnej radosti.

Keď sv. Augustín vyslovil silné tvrdenie: „Boh sa stal človekom, aby sa človek stal Bohom“, je to výzva pre nás, aby sme si chránili svoje priateľstvo s Ježišom. Keď sme prekonali mnohé ťažkosti, cestu, aby sme prežili pár hodín so svojimi drahými, tým väčšiu námahu si dajme, aby sme spolu žili celú večnosť.

V tom duchu chcem vám všetkým k týmto sviatkom popriať, aby sme splnili očakávanie Boha, Dieťaťa a načerpali toľko milostí a síl z týchto dní, aby sme mohli mať účasť a podiel na nebeskej hostine v jeho Kráľovstve.

Amen.

Všedný deň viery

Byť veriacim znamená denne a nespočetne mnohokrát, vždy znova a znova milovať Boha.

Sviatok prvého mučeníka Cirkvi, sv. Štefana diakona, mnohým “veriacim” vo vianočnom období nevyhovuje. Krv nevinného im prekáža. Prečo? To sú tí kresťania, ktorí svoju vieru najradšej by videli a žili bez krížov, ťažkostí, námah či obetí. Radi sa zúčastňujú cirkevných slávností, nevynechajú žiadnu púť, chodia pravidelne na sväté omše... Keď však v ich prítomnosti sa o Cirkvi, pápežovi, kňazoch či horlivých kresťanoch hovorí negatívne, prinajlepšom mlčia. Ak nemlčia, pridávajú sa na stranu útočníkov, ohováračov, klamárov aj osočovateľov. Keď niečo, oni nič, oni povedali len svoju mienku.

Ktosi dával radu druhému. Najlepšie je mlčať. Keď však nedokážeš mlčať, to čo povieš, nenapíš. Keď už napíšeš, tak sa nepodpíš. Keď sa podpíšeš, tak to odvolaj. A keď odvoláš, mlč!

Poznáme aj iné napomenutia, ktoré varujú a upozorňujú, pred čím sa chrániť. Dať radu k hriechu. Popudzovať iných k hriechu. Kázať iným hriech páchať. Privoliť k hriechu iných. Poskytnúť pomoc k hriechu iných. Mlčať pri hriechu iných. Zastávať hriechy iných. Netrestať hriechy iných. Chváliť hriechy iných.

Cirkev dnešný deň zámerne slávi sviatok sv. Štefana. Chce nám pripomenúť, že k viere patrí obeta. A každodenný kríž je aj dar. A je pre nás prínosom, keď vieme zachovať radu Pána Ježiša ako sv. Štefan.

Ježiš povedal svojim učeníkom: **„Ale ten, čo vydrží do konca, bude spasený“ (Mt 10,22).**

Ježiš svoje slová potvrdzuje skutkami. On sám pred Pilátom jasne povedal: *„Ja som sa preto narodil a na to som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas“ (Jn 18,37).* Všetci, ktorí sa pridali ku Kristovi, mali a majú byť svedkami jeho pravdy. Tou pravdou je Ježiš sám. Veď povedal: *„Ja som cesta, pravda a život“ (Jn 14,6).* Veriaci majú byť jeho svedkami. Kristus hovoril nielen o

pravde, ale aj o láske: „*Ako mňa miluje Otec, tak ja milujem vás. Ostaňte v mojej láske*“ (Jn 15,9).

Pravda a láska. Tieto dva pramene života viery majú naplňovať srdce každého veriaceho. Pravdou a láskou žili apoštoli, pravdou a láskou žili prví veriaci. Jedného z nich, sv. Štefana, nám dáva Cirkev dnes za vzor ako pravého učeníka Kristovho, ktorý naplno pochopil Betlehem a jasličky, lebo hlboko pochopil aj Golgotu. Sv. Štefan pochopil evanjelium, Cirkev, poslanie Kristovo a pochopil všetkých, ktorí sa ku Kristovi pripoja vierou a krstom. Ako prvý mučeník je aj smrteľne vážnym svedkom Krista, jeho pravdy a lásky. Sv. Štefan je svedkom Betlehema, a preto je radosťou Krista a radosťou Cirkvi. V ňom pravda premohla lož, premohla nenávisť, v ňom milosť premohla hriech. Vo sv. Štefanovi slávi Kristus svoje prvé víťazstvo nad zlobou sveta. Vo sv. Štefanovi slávi aj Cirkev prvé Božie víťazstvo, ktoré sa prejavilo po Betleheme, po Golgote a po vzkriesení Pána.

Každý deň sa môžeme presvedčiť o tom, že Kristova pravda a láska sú stále čímisi novým vo svete, v našom osobnom a rodinnom živote. Pohľad do histórie nás učí, že Kristova pravda a láska sa zo storočia na storočie, z generácie na generáciu obnovujú. Môžeme sa o tom presvedčiť aj dnes. Zatiaľ čo mnohí ľudia dneška sa ženú za mocou, slávou, kariérou či peniazmi, nezastavia sa pri svojom snažení ani pred lžami, nenávisťou, ba i krvou; veď sme svedkami vydierania, výpalného, atentátov...

Na prelome tisícročí si s radosťou opakujme slová z Písma: „*Ježiš Kristus je ten istý včera i dnes a naveky*“ (Hebr 13,8). Áno, Kristus nielen žil, ale on stále žije. Žije v Cirkvi a v jej veriacich. Žije od sv. Štefana až po dnešného Svätého Otca. Žije vo svojej Cirkvi, žije v nás. Kristus je jediná opora a nádej nášho sveta. Kristus je jediná pravda a ozajstná láska pre svet. Uvedomujeme si, prečo nám Cirkev hneď po sviatku Narodenia Pána ponúka sláviť sviatok sv. Štefana? Preto, lebo sv. Štefan žil Kristovu pravdu a lásku. Jeho kázne boli ako žeravé uhlie a jeho nepriatelia „*neboli schopní čeliť múdrosti a Duchu, ktorým hovoril*“ (Sk 6,10).

V čom je dnešný svet iný? Nepotrebuje dnešný svet nových sv. Štefanov? Štefan nebol kňaz. Chcel byť kňazom. Či to nie je výzva pre moderných kresťanov, vás deti, mladých, vás manželov, mužov, ženy, vás starých a krstných rodičov, ale aj vás, ktorí ste zostali slobodní? Sme svedkami, že dnešný svet je skutočne šelmou. Na učenie Krista útočia Svedkovia Jehovovi, ktorí neveria, že je Boží Syn, neslávia s nami tieto sviatky.

Šíria sa v našom okolí moonisti, keď ich zakladateľ Kórejčan, miliónár Moon tvrdí o Kristovi, že nestačil uskutočniť svoje poslanie, pretože bol skôr usmrtený, a preto vyhlasuje, že on je Kristus. Sobáša na štadiónoch už stotísíce a nemožno sa stotožniť s jeho učením, ktoré nie je učením pravdy a lásky. Rastie počet Mormonov, ktorí si prispôsobili učenie Krista svojim požiadavkám. Učia napríklad, že Boh má hmotné telo. Hovoria, že Boh sa vyvinul z človeka a človek sa môže stať bohom. Prichádzajú ku nám ďalšie a ďalšie východné učenia Haré krišna, Baháismus, ktorí svojím zovňajškom – pramienkami vlasov, ináč oholenými hlavami, v žltých rúchach, nezrozumiteľnými modlitbami prechádzajú ulicami miest a ľudí, ktorí stratili zmysel života oslovujú, získavajú... Mnohí ľudia upadajú do ošialu transcendentnej meditácie, pri ktorej hľadajú relaxáciu, znižuje sa metabolizmus. Dôraz kladú na životosprávu, zbožňujú telo. Najmä mladí sa dajú oklamať hnutím Cesta. Snáď najväčším nebezpečenstvom je hnutie Nový vek. Hlása filozofiu obrátenú proti Bohu a jej cieľom je nahradiť Boha ľudstvom a zakoreniť presvedčenie, že Božie vlastnosti oprávnené patria ľudským bytostiam. Sú značné rozdiely v rámci tohto hnutia. Hlásia sa k reinkarnácii a komunikujú s duchmi.

Dnešný svet potrebuje Štefanov. Sv. Štefan ukazuje smer, ktorým ho máme nasledovať. Nie je to jednoduché. Aj dnes ako za čias sv. Štefana sa mnohí obrátili proti Bohu i proti zákonom prírody. Tvár človeka stvorená na obraz a podobu Božiu je znetvorená. Človek si myslí, že je mu všetko dovolené a podľa toho sa aj správa.

A človek nenachádza šťastie, ktoré mu sľubujú falošní mesiáši, ale rúca sa do väčšieho zúfalstva a opustenosti. Dnešní Štefanovia musia poukazovať na znesväcovanie manželstva, zabíjanie nenarodených detí, uprednostňovanie zvierat pred úctou k ľuďom, musia hovoriť proti klonovaniu, eutanázii, nezmyselnému prelievaniu krvi, proti politikom, ktorí namiesto pravdy šíria lož.

Skúsme si predstaviť, ako na pšeničnom poli skoro všetky klasy majú sklonené hlavy. Len niektoré z nich vzpriamene a hrdo ich dvíhajú a na prichádzajúcich žencov volajú: „My sme najlepší! My sa nekrivíme ako otroci. My sa nad všetko povznesieme a sme pánmi situácie.“ Vietor, ktorý pozná život lepšie ako ostatní, sa len usmeje: „Bodaj by sa nedržali tak vzpriamene, keď sú prázdne.“ Človek, ktorý vymýšľa hriech za hriechom, chystá sám sebe odsúdenie. Podpaľuje si oheň, v ktorom sám zhorí. Či to nemáme zo životnej skúsenosti, že človek, čo šíri okolo seba hriech, potom zúfalo pobehuje v hrôze, ktorú sám rozpútal?

Ak sme doteraz si veci dôsledne neuvedomovali, dnes je správne, že príkladom sv. Štefana a na jeho príhovor túžime po zmene. Nechceme zostať na polceste a nechceme raz byť sklamaní.

Príbeh rozpráva o sokolovi, ktorého sedliak chytil a priviazaného za nohu choval ako sliepku na dvore. Sokol sa nechcel uspokojiť s tým, žeby mal žiť ako sliepka. Znova sa pokúšal pozbaviť povrazu a pritom sa díval do výšok k modrej oblohe. Povraz ho však vždy, keď sa pokúsil vzlietnuť, strhol opäť na zem. Skúšal to celé týždne, že to už bolo vidieť aj na jeho perí i ranách na nohe. Nakoniec si zvykol. O niekoľko mesiacov mu už chutilo kŕmenie a uspokojil sa s bývaním na dvore. Ani si nevšimol, že povraz, ktorým bol priviazaný, sa rozmočil. Stačilo už len raz, posledný raz trhnúť – a sokol by bol na slobode. Ale sokol to neurobil.

Dnes si uvedomujeme, že príhovor sv. Štefana je novým mementom pre náš konkrétny život, aby sme sa pozbavili každej príťaž a záťaž, reťaze či povrazu, ktorým sme seba či iných priviazali k hodnotám druhoradým či tretoradým. Tieto dni pokoja a lásky spôsobujú, že môžeme vzlietnuť do výšky, dostať sa do blízkosti svojho Pána a Boha a okúsiť sladkosť jeho lásky, a to aj vtedy, keď on bude vyžadovať od nás zobrať každodenný kríž a nasledovať ho. Slová Ježiša: „*Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké*“ (Mt 11,30), potvrdzuje nám dnešný svätec, sv. Štefan. A rovnako aktuálne sú slová sv. Pavla Galat'anom: „*Neste si vzájomne bremená, a tak naplníte Kristov zákon*“ (Gal 6,2).

Áno, mnohým nevyhovujú Kristove slová a nevyhovuje ani dnešný sviatok. My si však uvedomujeme, že cesta za Kristom je cesta obetí. Aké šťastie, že máme Cirkev, že Kristus sa narodil v Betleheme a žije uprostred nás. Šťastie, že aj dnes máme Štefanov vo všetkých stavoch, vekových skupinách, okolo nás. Prajme si navzájom, aby podľa vzoru sv. Štefana sme aj my verne splnili to, čo od nás žiada Ježiš.

Amen.

Nový rok – Slávnosť P. Márie Bohorodičky – “C”

Lk 2,16-21

Nový rok – neopakovateľná možnosť znova začať

Využiť možnosť intenzívnejšie začať prežívať svoju vieru.

Koľkým ste dnes pri príležitosti Nového roka popriali a koľkí vám? Čo tvorilo obsah prianí? Iste to, čo si najviac ceníte, po čom túžite. Prajeme to, čo pokladáme za hodnotné, Bohu milé, osožné pre dušu.

Keď posielal sv. Ignác sv. Františka Xaverského ako misionára, povedal mu: „Chod' a zapál' všetko!“ Zaiste toto pranie je veľké. Dnes v prvý deň nového roka, hneď na úvod prvej homílie chcem vám popriať: Chod'te a zapáľte aspoň niekoľkých vierou, nádejou a láskou! Zapáľujte svojimi horiacimi srdcami. Keď niekoho z drahých vyprevádzame na cestu, stalo sa zvykom, že mu prajeme šťastný návrat, čo najlepšie splnenie toho, čo si predsavzal a tešíme sa na nové stretnutie.

Evanjelista sv. Lukáš o pastieroch, ktorí sa prišli prví pokloniť Pánu Ježišovi v Betleheme, napísal tieto slová: **„Pastieri sa poponáhľali do Betlehema a našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jasliach. Keď ich videli, vyrozprávali, čo im bolo povedené o tomto dieťati“ (Lk 1,16).**

Prvý deň nového roka alebo 1. január v Cirkvi slávime prikázaný sviatok Bohorodičky Panny Márie. Panne Márii sa neklaníme, ale Panne Márii preukazujeme svoju úctu a lásku, taktiež Pannu Máriu si volíme za ochrankyňu a sprievodkyňu života. Tak aj dnes sa k Panne Márii obraciame s láskou.

V evanjeliu vidíme Pannu Máriu, ktorá zachováva všetko – čo počuje a zažije – vo svojom srdci a uvažuje o tom. Túto činnosť Panny Márie nechápeme ako rezignáciu, práve naopak. Túto jej činnosť Jean Gitton nazval významnou činnosťou Panny Márie, Mysliteľky. Mária je tak pre celú Cirkev nevyčerpatelným zdrojom spomienok a svedectva. Ona má hlbokú vnútornú vedu o udalostiach a slávnostiach, ktoré si budeme aj v tomto roku pripomínať a rozoberať. Veľkou pomôckou pri rozjímaní nad životom Pána Ježiša a Panny Márie je modlitba ruženca. Je dobre sa na udalosti pozeráť jej očami, rozmyšľať jej srdcom, ak chceme im porozumieť v hĺbke svojej duše. Tu je koreň aj kultu Srdca Panny Márie a to nie je nič sentimentálne.

Panna Mária ako Božia Rodička je aj Matkou pokoja. Veď práve preto prišiel na svet Boží Syn, Ježiš Kristus ako Spasiteľ sveta, aby priniesol do našich srdiec pokoj. Už prorok Izaiáš ho nazýva Kniežaťom pokoja (porov. Iz 9,5). Nie je to len symbol, že sa Ježiš narodil v chudobe a bol položený do jasli. Prišiel pre všetkých ľudí a vieme, že tam, kde bude chýbať pokoj, tam bude chýbať aj láska a tam bude bieda a chudoba. Tak to

sledujeme už pri speve na betlehemských nivách, ale Ježiš, Knieža pokoja, chce dať všetkým to najcennejšie: svoj pokoj. Ako prvá z ľudí pokoj prijala Mária. Pannu Máriu Duch Svätý naplnil pokojom. Vidíme to nielen pri zvestovaní v Nazarete, kde premýšľal a uvažuje o poslanstve s pokojom v srdci, ale pokoj Panny Márie vidíme aj pri narodení v Betleheme, i vtedy, keď musí utiecť s Jozefom a Dieťaťom do Egypta a cez celý jej život, teda aj pod krížom. Veď z iných miest vieme, že prvé slová, ktoré Ježiš povedal apoštolom po svojom zmŕtvychvstaní, sú o pokoji: „*Pokoj vám*“ (Jn 20,19)!

Pastieri, ktorí sa ako prví prichádzajú pokloniť Bohu v Dieťaťi, sú nazvaní anjelmi, ľuďmi pokoja: „*A na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle*“ (Lk 2,14). Nemožno to už povedať o Herodesovi a jeho okolí.

Pápež Benedikt XV. na začiatku prvej svetovej vojny dal vsunúť do Litánií loretánskych právlastok Panne Márii „Kráľovná pokoja“ a prosbu „oroduj za nás“, čím chcel poukázať na opak toho, čo ľudia prežívajú, keď neplnia Božiu vôľu. Svet potrebuje pokoj. Pravý pokoj môže dať jedine Boh. Ježiš, ktorý prijal našu prirodzenosť, nás na život v pokoji pripravoval. Spomeňme si na jeho Veľkňazskú modlitbu vo večeradle, len niekoľko hodín predtým, ako za pokoj v našich srdciach položil na kríži svoj život. Je to memento pre každého z nás. Nielen pre tých, čo majú v rukách moc a rozhodujú o súčasnom a budúcom stave ľudstva. Všetci sme oslovení modliť sa za pokoj vo svete. Veľkým príhovorom u Boha je práve Panna Mária, z ktorej si Boží Syn vzal telo. Slávnosť Bohorodičky je mementom, aby svet si pripomenul význam pokoja vo svete. Jej príhovor už zachránil mnohé duše od pekla, od utrpenia na zemi, ale aj iné mementá môžeme si pripomenúť.

Rok pred koncom druhej svetovej vojny spojenci nazvali Rím otvoreným mestom. Urobili to preto, aby sa zachránilo ničenie množstva kultúrnych pamiatok. Proti tomu namietala časť velenia nemeckej armády a niektorých ďalších armád. Mestu hrozila katastrofa. Nebral sa ohľad na kultúrne a umelecké pamiatky. Vtedy pápež Pius XII., vidiac situáciu obrátil sa na Rimanov, aby prosili Pannu Máriu o ochranu a zachovanie pokoja. Pred milostivým obrazom Panny Márie v kostole sv. Ignáca začali sa mnohí modliť. Pred obrazom sa vystriedal skoro celý Rím. Znalci situácie hovorili, že Panna Mária si našla spolupracovníkov, za pomoci ktorých situácie sa riešili tak, že mesto nebolo zničené. Za pomoci jednoduchých ľudí neboli vyhodené do povetria podmínované miesta. A to sa stalo v posledný deň novény k Panne Márii 14. júna 1944.

Keď si pripomíname význam sviatku Bohorodičky Panny Márie a pokoja

vo svete, nemôžeme obísť sv. Františka z Assisi, syna bohatého kupca Pietra Bernardone, ktorý vo svojej dobe sa tiež postaral o pokoj. Vieme, že najprv sa ako rytier zúčastnil vojnového ťaženia, ale iste na zásah Boží a preto, že bol otvorený Božej milosti, stal sa poslom pokoja. On je aj autorom modlitby ku Matke, Kráľovnej pokoja.

Sme svedkami, že Boh si praje naše modlitby a prosby o pokoj. Že je to vec časová, hovorí aj fakt, že pápež Pavol VI. vyzval veriacich i svet, aby prvý deň každého nového roka bol dňom modlitieb za pokoj. Tak od roku 1968 v dnešný deň svet a najmä veriaci prosia o dar pokoja. Iste až vo večnosti spoznáme, že táto činnosť nebola zbytočná. Ale už dnes môžeme povedať, že zabránila mnohým vojnovým konfliktom, predišlo sa nejednému zbytočnému krviprelievaniu.

Ešte pred druhou svetovou vojnou Foerster napísal: „Všetko, čo ľudia dnes proti vojne hovoria, píš, je slabé. Pretože vojna to sme my sami... tribunály... konflikty... Keď sledujeme veci a udalosti okolo seba, vidíme pýchu, konflikty, napätie, nenávisť, zlobu ...“ Ak má zavládnuť pokoj vo svete, musí najprv zvíťaziť pokoj v našich mysliach, srdciach, slovách, vzťahoch, rodine, obci a meste, i národe. Je to možné! Keby to tak nebolo, bol by to žiadal od nás Boh? A Boh nám dal ešte za vzor a orodovníčku Pannu Máriu, Bohorodičku. Boh si praje, aby sa mohol narodiť už nie v jasliach v Betleheme, ale v našich srdciach. Mojom, tvojom, našich!

Ježiš priniesol posolstvo pokoja. To posolstvo je pre naše srdcia. Chápeme to v duchu slov sv. Augustína: „Stvoril si ma, Bože, pre seba a nespokojné je srdce človeka, pokiaľ nespočinie v tebe!“ Inými slovami to chápeme takto: Ako ryba je stvorená do vody, tak človek má žiť v pokoji. Teda nesmieme to odkladať až na cintorín. Je pravdou, že sa tam za zomrelých modlíme: „Odpočinutie večné, daj im, Pane, a svetlo večné nech im svieti. Nech odpočívajú v pokoji!“ Táto prosba je správna. Je rovnako správne, aby sme v pokoji prežívali svoj život na zemi na oslavu Boha. Tu je náš čas vydať svedectvo pokoja našich srdc. Pokiaľ v našich srdciach nebude Kristov pokoj, tak ako bol v srdci Bohorodičky Panny Márie, neplníme vôľu Božiu. Slová apoštola sv. Pavla poznáme: „*Ved' on je náš pokoj! On z oboch urobil jedno a vo svojom tele zbúral medzi nimi múr rozdelenia, nepriateľstvo, tým, že zrušil zákon prikázaní, spočívajúci v nariadeniach, aby v sebe z tých dvoch vytvoril jedného nového človeka, a nastolil pokoj*“ (Ef 2,14-15).

K pokoji s Bohom a ľuďmi nás vyzýva i Duch Svätý v liste

Rimanom: „*A tak ospravedlnení z viery, žijeme v pokoji s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista... A nádej nezahanbuje, lebo Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali*“ (Rim 5,1-5).

Dnes je to vec svedomia, aby sme odstránili každý nepokoj tak v sebe, ako aj zo svojho okolia. Pokoj Kristov potom zavládne medzi nami a v nás.

Slová, ktoré sv. Ignác povedal pred odchodom do sveta sv. Františkovi Xaverskému „Chod' a zapál' všetko!“ sú zaiste veľkým prianím dnes v prvý deň nového roka. Na záver prvej homílie chcem vám popriať: Chod'te a zapáľte aspoň niekoľkých vierou, nádejou a láskou! Zapáľujte svojimi horiacimi srdcami.

Amen.

Druhá nedeľa po narodení Pána – “C”

Jn 1 1-18

Čo chce od nás Boh v tomto roku?

Zamyslíme sa nad láskou k blížnemu.

Na začiatku nového roka nielenže premýšľame o našich plánoch na celý rok, ale tento čas je aj časom zamyslieť sa nad našimi povinnosťami, a keďže sme veriaci, nad povinnosťami voči Bohu.

A my v našom cirkevnom spoločenstve sa stále vraciame k tej veľkej udalosti narodenia Pána Ježiša. V dnešnom evanjeliu ju nám pripomína apoštol Ján slovami: „*Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh*“ (Jn 1,1).

Ján tú najväčšiu udalosť v dejinách sveta opisuje tak jednoducho, a predsa pre mnohých záhadne. Ježiš je jednoduchý Boh. Domnievam sa, že bude dobre, keď sa ešte raz vžijeme do týchto udalostí hneď na začiatku roka a pripomenieme si naše povinnosti voči Bohu.

Nech toto zastavenie sa na začiatku nového roka nám pomôže k zodpovednejšiemu prístupu k našim povinnostiam voči viere. Aké sú naše povinnosti? Povinní sme Boha poznávať. Ten, kto nepozná Boha, nemôže ho milovať. Sme teda povinní Boha poznať a je teda nemysliteľné, že keď sa o to nebudeme snažiť, že ho nebudeme milovať. Srdce človeka sa nadchne láskou k Stvoriteľovi, keď rozum mu ukáže príčinu, prečo máme Boha milovať. Bez tých dôvodov je nemožné milovať. Pozrite, sedem žiakov, ktorí už vyšli zo školy, medzi sebou viedli veľmi živý rozhovor: „Ja vám hovorím, že Boh jestvuje.“ „A ja zas tvrdím, že Boh nie je. Pozrite, tak ako vidím ten dom, a to si musím pomyslieť, že ten dom musel ktosi postaviť. Či nie? Podobne hovorí svet o Stvoriteľovi. To je predsa úplne niečo iné.“ Celá skupinka si sadla v parku na lavičku. Diskusia medzi nimi nastala priam horúca. V tom kriku sa ozve hlas: „Kto z vás tvrdí, že Boh nejestvuje, nech zdvihne ruku.“ Päť rúk sa zdvihlo ako na povel. „No vidíš, zo siedmich päť je so mnou, že Boh nie je.“ Päť hlasovalo proti existencii Boha, lebo o Bohu nič nevedeli. Preto máme poznať dôvody na existenciu jestvovanie Boha. Veď je to potrebné najmä preto, že často počúvame, že nerozumne veríme v Boha a že nevieme, prečo to vlastne robíme. V tomto čase naša viera má zdôvodnenie rozumové, a to hlboké. Veríme, že Boh je, keď nám zanechal stopu svojho bytia. Tou stopou jeho bytia je svet. Vieme, že všetko musí mať svoju príčinu a musí ju mať tiež celý svet. Jeho jestvovanie potvrdzuje jeho bytie. Jeho existencia je stopou Božou, ktorú pozorujeme bez ťažkostí.

Francúzsky učenec robil výskum na Sahare. Ako sprievodcov mal Arabov – mohamedánov. Každé ráno si Arabi rozložili svoje koberčeky pri východe slnka na piesok smerom k Mekke a modlili sa. To sa nepáčilo učencovi, ktorý sa pokladal za neveriaceho. Raz sa začal jednému Arabovi vysmievaj, že verí v Boha a poukazoval mu na to, že Boha ešte nikto nevidel a Boha sa nikto ešte nedotkol. Arab mu nič neodpovedal. Prešlo niekoľko dní. Učenec sa zobudil skôr ako obyčajne, skôr ako Arab a vravel, že mu ťavy nedali spať. Na to sa ho Arab spýtal: „A skutočne ste videli tie ťavy?“ „Nevidel som ich, ale som presvedčený o tom, že tu boli. Vidím predsa ich stopy v piesku.“ „Divné je, že vás presvedčili stopy po ťavách o existencii tiav, a stopy po Stvoriteľovi nevidíte. Pre mňa vychádzajúce slnko i táto pustatina hovoria, že Boh je Bohom, hoci ho priamo nevidím.“

Máme istotu, že Boh jestvuje, keď vidíme tú krásu, poriadok, harmóniu. Napríklad hviezdy sa nám zdajú, že stoja na mieste a oni sa pohybujú veľkou rýchlosťou. Každá má svoju dráhu a nevybočí z nej. Kto okrem Boha by dokázal tak geniálne nakresliť rozloženie pre milióny hviezd, a

ktorý nepotrebuje niečo vylepšovať alebo skúmať.

Máme si pripomenúť, že Boha máme milovať, pretože on miluje nás. V modlitbe, ktorú nás naučil Pán Ježiš, hovoríme: „Otče náš.“ Boh je naším Otcom. On nás stvoril, stará sa o nás; dostávame všetko, čo je potrebné pre náš život. Boh je milujúci Otec. Sv. Ján píše: „*Boh tak miloval svet, že poslal svojho jednorodeného Syna, aby každý, kto v neho verí, mal život večný*“ (1 Jn 4,11). Vieme, že skutočná láska obohacuje človeka. Je prínosom pre život spoločenský, ako i život duchovný. Keď toto uznávame všeobecne v našom živote, či viac to neplatí pre náš vzťah k Bohu?

Nik sa ešte nežaloval, že miloval Boha, lebo skutočná láska k Bohu je veľkým obohatením a prínosom pre život, tak vo vnútornom, duševnom živote, ako aj v spoločenskom. Sv. Ján Vianney, ktorý bol znalcom ľudských duší, zvykol hovoriť: „Stretol som sa s mnohými ľuďmi, ktorí smútili, že nemilovali Boha, ale nestretol som sa nikdy s človekom, ktorý by sa žaloval, smútil, že miloval Boha.“ Aj dnes sme svedkami, že v posledných rokoch vzrastá počet ľudí, ktorí milujú Boha nadovšetko. Sú ochotní pre vieru priniesť i veľké obety, čo nedokáže neveriaci pre svoju myšlienku nevery.

Pozrite, v nemocnici pracuje mladé dievča. Snaží sa svoje povinnosti plniť čo najlepšie. Kolegyne sa jej vysmievajú, ba mnohé veci, ktoré mali oni spraviť, prenechávajú jej. Ona ich spraví. A viete, čo ju k tomu vedie? Že viac zarobí? Nie. Je mladšia, potrebuje sa obliecť. Ale jej láskou ku chorým hýbe Ježiš. Ona sa denne večer pri modlitbe zastaví a spytuje si svedomie, či videla v blížnom Boha? A pritom to nie je rehoľná sestra, je to veriaca, nie bigotná fanatička, ona hovorí, že chce žiť tak, ako to káže Ježiš. Raz hovorí: „Protiví sa mi, keď vidím kolegyňu, ako ide na sv. prijímanie a vidím, ako si bez lásky plní svoje povinnosti. Vedť keby vedela, čo si o nej hovoria pacienti...“

A to nie je len v zdravotníctve. Každý, kto skutočne verí v Boha, musí dať pocítiť svojmu okoliu, že viera to nie je len čas prežitý v kostole či na modlitbe, alebo v nábožnom spoločenstve.

Dnešné evanjelium nám pripomenulo, že sme povinní preukazovať v tomto roku svoju lásku Bohu i k blížnym. Chceme vyčerpať všetky možnosti lásky, čo v jednom príhovore nie je možné. Kto však chce byť v tomto roku skutočne kresťanom a nielen „matrikovým“, musí siahnuť po najpálčivejšom probléme svojho života. Povinní sme predsa Boha poznávať, milovať a žiť, ako si to on od nás praje. Preto nesmie byť pre nás zanedbateľné, aké máme vedomosti o Bohu. To nás upozorňuje na

častejšie siahnutie po Svätom písme či inej poučnej literatúre. Ale i vážnejšie zamyslenie nad slovami v kostole a nielen si ich vypočúť a potriasť hlavou: tak by to malo byť. Po čom nás svet pozná, že sme kresťania? Či nie po tom, čo platilo o prvých kresťanoch? Hľa, ako sa milujú! Vraj to už dnes neplatí? Vyšlo to z módy? Apoštol sv. Jakub píše: „*Viera bez skutkov je mŕtva*“ (Jak 2,26). Uvedomujeme si, že naše skutky rozhodujú. Sú dnes tak moderné a aktuálne ako včera a ako budú zajtra. Nechceme zabudnúť, že sa už v tomto roku môžeme postaviť pred tvár svojho Boha.

Dnes ešte nie je neskoro. Zajtra už môže byť neskoro. Uvedomujeme si svoje povinnosti, a preto prosíme pri dnešnej svätej omši o potrebné milosti a posilu.

Amen.

Sviatok Svätej rodiny – “C”

Lk 2,41-52

Venujme pozornosť rodine našich dní

Naše rodiny potrebujú, aby sme im venovali viac času, síl a milostí.

Dnes počuť, že rodine sa primerane venuje pozornosť. Je namieste otázka, či aj po stránke kvality. A to je memento aj smerom k Cirkvi, či sa venuje rodine tak, ako sa to vyžaduje. Neuspokojme sa len s konštatovaním, že sviatok Svätej rodiny je neodmysliteľným sviatkom Vianoc. Narodenie Pána Ježiša urobilo z manželského páru Panny Márie a sv. Jozefa Rodinu, vzor pre naše rodiny. Zamyslime sa, či skutočne venujeme našim rodinám primerane čas, sily a vyprosujeme im potrebné milosti.

Znalec života Panny Márie, evanjelista sv. Lukáš, o vzťahu Panny Márie, Pána Ježiša a sv. Jozefa k rodine po udalosti v jeruzalemskom chráme, keď našli dvanásťročného Ježiša, napísal: *"Keď ho zazreli, strpli od údivu a matka mu povedala: "Syn môj, čo si nám to urobil? Pozri, tvoj otec i ja sme ťa s bolesťou hľadali!" On im odpovedal: "Prečo ste ma hľadali? Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca?" Ale oni nepochopili slovo, ktoré im hovoril. Potom sa s nimi vrátil do Nazareta a bol im poslušný. A jeho matka zachovávala všetky*

slová vo svojom srdci. A Ježiš sa vzťahoval v múdrosti, veku a obľube u Boha i u ľudí" (Lk 2,48-52).

V tejto perikope sv. Lukáš akceptuje predovšetkým pravdy teologické a menovite múdrosť Ježiša, jeho Synovstvo Božie a najmä poslušnosť vôli Božej.

V žiadnom inom ľudskom spoločenstve na zemi nežijú osoby tak blízko vedľa seba ako v manželstve. Z toho vyplýva, že všemohúci Boh postavil človeka žiť v rodine. Mať vlastnú rodinu, to je jedna zo základných práv človeka. Žiť v rodine. Byť otcom a matkou, byť synom, dcérou, vnúčaťom, starým rodičom, bratom, sestrou... Hĺbka človeka je neodmysliteľne spojená s rodným domom. Príslovie hovorí: "Nie je na svete takého druhého miesta, ako je rodný dom". Rodný dom. Čo toto slovo vyvoláva v našich srdciach, aké spomienky, koľko neopakovateľných pocitov, nostalgie a emócií.

Kraj detských rokov, spomienky na detstvo, dospievanie. Čo by sme dali, keby bolo možné vrátiť sa do tých dní, napraviť omyly a chyby, ktorých sme sa dopustili. Je nás málo, čo sa môžeme vrátiť na tie miesta a zastať na prahu rodného domu. Dnešné dni sú oproti tým veľmi vzdialené. Mnohí z nás sedíme na zručaniach svojich domov, v popole svojich snov o šťastí a nádhernom rodinnom živote. Iní znova, a je ich milióny, nemôžu uskutočniť svoje plány z jednoduchej príčiny: nemajú kde bývať. Mnohým sa život vo dvojici stal peklom na zemi. A keď sa k tomu ešte pripoja ťažkosti v rodine, ktoré často končia rozvodom, alkoholom, narkomániou, máme obraz mnohých nešťastných rodín z nášho okolia.

Jednoducho povedané, najväčším súčasným problémom sveta je kríza rodiny. A to všade na svete; v štátoch s vysokou životnou úrovňou, ale i chudobných krajinách. Konzumný spôsob života, hedonizmus ničia manželskú vernosť, podporujú vzájomné odcudzenie, ničia materský a otcovský cit a rodinné šťastie. Manželstvo sa už nechápe ako svätý zväzok, ale ako zmluva, skôr ako obchodná z lásky. Ničiace heslá: "Tak dlho budeme spolu, pokiaľ nám bude dobre", škodia základu zväzku manželov. Súčasný človek s desivou nevšímavosťou odvracia sa od práv o rodine a manželstve, ktoré platia tisícročia. To spôsobuje v našich očiach gigantickú, až akúsi pekelnú deštrukciu základných zásad a cieľov, vysmeje sa, zľahkováži, zrelativizuje všetko; manželská vernosť, vzťah k potomstvu, posvätenie rodičovstva či doživotná láska. Človek sa

zastavuje a pýta, či je ešte v tejto oblasti niečo posvätné, niečo nepourážané, nevysmiaté, niečo nezľahčené? Tak sami prikladáme svoj podiel k totálnej deštrukcii. My sami neraz tvoríme tú atmosféru, ktorá ničí naše rodiny. Zatvárame oči nad hriechmi a trestami pri prestupovaní Božích právd. Rýchlo dokážeme seba i iných dišpenzovať, prípadne rozhrešujeme rýchlo od perverzného života. Nezastavujeme sa nad hodnotami, ktoré je potrebné oživiť, ktorým je potrebné vrátiť pôvodnú hodnotu, krásu, pravý cieľ. Vytráca sa vedomie hanby a morálnu spúšť spôsobuje pornografia. Vzťah k nenarodeným deťom je postavený na rovinu vzťahu k nepotrebným veciam. Prednosť má všetko, len nie život dieťaťa. Dieťa musí zomrieť, lebo je prekážkou pohodlia, úspechu, peknej postavy, kariéry, a to všetko s poznámkou: dieťa neskôr, potom, keď precestujem svet, keď postavíme dom, keď si ho zariadime, keď budeme môcť dieťaťu dať všetko. Zabúdajú, že dieťa nepotrebuje zbytočné veci, dieťa chce lásku. Aké poslanstvo odovzdáme budúcim generáciám? Čo budú deti hovoriť o láske? Čo im povie slovo láska?

Follerau sa ocitol na ostrove malomocných v Tichom oceáne. Často si spomínal na jeden silný zážitok. Ostrov bol miestom hrôzy. Všetko prenikal mŕtvolný zápach, beznádej, rany a hrozné znetvoreniny. Medzi tolkou hrôzou si všimol starého chorého muža, ktorý si zachoval prekvapujúco jasné a usmiaté oči. Trpel na tele tak ako jeho nešťastní druhovia, no prejavoval o druhých záujem a veľmi milo sa k nim správal. Tento skutočný "zázrak života" uprostred pekla malomocných prebudil vo Follerauovi záujem hľadať odpoveď na otázku: Čo mohlo dávať tomuto starcovi, zasiahnutému takou hroznou chorobou, silu žiť? Začal si ho všímať. Zistil, že na svitaní sa starček dovliekol k ohrade, ktorá obkolesovala malomocných a našiel si vhodné miesto. Posadil sa a čakal. Nie, nebol to východ slnka, na ktorý čakal. Ani hra oblakov v Tichom oceáne. Čakal dovtedy, kým sa na druhej strane ohrady neobjavila žena. Aj ona, už staršia, s tvárou pokrytou hlbokými vráskami, no s očami plnými miloty. Žena neprehovorila. Vyslala len nemé a malé poslanstvo: úsmev. Ale muža tento úsmev rozžiaril a odpovedal naň tiež úsmevom. Nemý rozhovor trval len niekoľko chvíľ, potom sa starček postavil a pobral sa k barakom. Tento výjav sa opakoval každé ráno. Každodenná a taká výnimočná komunikácia. Malomocný, živý a posilňovaný týmto úsmevom, vládol prežiť nový deň a vydržať do ďalšieho stretnutia so ženou s úsmevom na tvári. Keď sa ho Follerau pýtal na toto stretnutie, malomocný odpovedal: „To je moja manželka!“ Nasledoval okamih ticha, po ktorom muž dodal: „Skôr, ako som sa sem dostal, ma tajne ošetrovala. Každý deň mi natierala tvár, liečila ma... a vždy mi priložila pery na tvár a dala mi bozk... Ale všetko bolo zbytočné. Odviezli ma sem. No ona prišla za mnou. Keď ju denne znova vidím, vďaka nej viem, že som ešte živý. A pre ňu chcem žiť aj naďalej.“

Vďaka nej viem, že som ešte živý... Koľko našich manželov by v čase všeobecnej krízy manželstva mohlo povedať túto vetu? Existujú aj dnes manželky, manželia, ktorí stoja pri svojich partneroch, keď prežívajú hrôzy malomocenstva, možno v podobe neúspešného zamestnania, choroby, a iného, manželstvo rozbiťajúceho nešťastia? Kde vzala žena z príbehu silu ísť za manželom na ostrov malomocných? Riešenie ponúka Sväté písmo. Láska je silnejšia ako smrť!

Sviatok Svätej rodiny je mementom pre každého z nás. Pre vás, manželia, zamyslieť sa nad spôsobom spolužitia. Pri dnešnej slávnosti nielen sa modliť jeden za druhého, prípadne si obnoviť v tichu po svätom prijímaní svoj manželský sľub, ale i ďalšie, čo šepká srdce, na čo upozorňuje myseľ, k čomu vás vedie vaša láska.

Vás, ktorí sa chystáte na manželstvo a spoznávate krásny cit lásky, dnešný sviatok chce osloviť, aby ste prehodnotili svoje kritériá, čomu dávate prednosť vo svojom živote. Nebolo by možné vložiť do spoločných rozhovorov aj modlitbu? Rozobrať kresťanský pohľad na sviatostné manželstvo? Venovať viac času zásadným veciam kresťanského života? Preštudovať si kritériá, ako Kristus učí o manželstve?

Sviatok oslovuje aj vás, starších v manželstve, ako aj tých, ktorým zomrel už manžel alebo manželka. Aj vás Boh miluje. Aj váš príklad je veľkým darom pre iných. Nezabúdajte na to, čo ste v manželstve spolu s Kristom prežili. Modlime sa!

Deti, keď pozriete na svojho otca, mamu, keď zoberiete do rúk čokoľvek, keď si od vás niečo prajú, vyžadujú, nezabudnite sa modliť za tých, čo vám dali život...

Ak máme venovať pozornosť rodine, tak jej venujme ako dielu, ktoré pochádza od Boha. Boh povýšil manželstvo na sviatosť. Sviatosť manželstva je dar. A práve dnes je priestor a čas, aby sme upravili svoj vzťah k tak vzácnemu daru. Modlime sa k Svätej rodine: Ježišovi, Márii a Jozefovi za seba, za naše rodiny, za Cirkev i celý svet, aby sme splnili to, čo Boh do manželstva a rodiny vložil.

Amen.

Krstné záväzky

Aktívne žiť svoje úlohy a povinnosti zo sviatosti krstu.

Skúsme dať odpoveď na niekoľko úvodných otázok. Môže študent medicíny podpísať recept ako lekár? Môže študent vojenskej akadémie byť generálom? Môže študent teológie vysluhovať sviatosti alebo sláviť najsvätejšiu obetu, svätú omšu? Môže študent pedagogiky byť docentom či profesorom? Aj starší žiaci z náboženstva vedia, že krst je prvá a najpotrebnejšia sviatosť, bez ktorej nemôžeme prijať ďalšie sviatosti. Teda odpovede na otázky sú nám jasné. Recept môže napísať a podpísať len lekár, odborník, ktorý zložil sľub, že bude chrániť život pacienta. Aj keď sa chlapci vedia hrať na generálov, ale kto z nás by si dal veliť neodborníkovi? A ešte tak v čase vojny? Misiu vysluhovať sviatosti a sláviť Eucharistiu môže len poverený služobník Cirkvi, ktorý moc dostáva vysviackou od biskupa. Ak niekto chce dosiahnuť titul docent či profesor, musí dokázať svoje kvality.

A aký je náš vzťah ku sviatosti krstu, ktorý sme všetci prijali? Krstom sme slobodne a dobrovoľne cez našich rodičov a krstných rodičov a pri obnovovaní krstných sľubov i osobne sa vyslovili, že chceme vyznávať svoju vieru a podľa nej žiť. Stali sme sa odborníkmi. Som odborníkom primeraným veku a postaveniu vo viere a mravoch? Krstom sme sa stali zodpovednými a prebrali sme povinnosti i záväzky. Poznám, plním a zachovávam zodpovedne povinnosti a záväzky vyplývajúce zo sviatosti krstu?

Dnešnú nedeľu voláme aj Nedeľa Krstu Pána. Je prvou nedeľou v začínajúcom novom liturgickom období, ktoré voláme "Cezročné obdobie".

Evanjelista svätý Lukáš nás dnes oslovuje slovami: „*Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie*“ (Lk 3,22).

Pripomeňme si, že krst Pána Ježiša nie je jednou zo siedmich sviatostí. Krst, ktorý vysluhoval Ján pri Jordáne, mal charakter pokánia. Bolo to prejavením vnútra toho človeka, že chce zmeniť svoj život k lepšiemu, že chce poprosiť Boha o odpustenie svojich hriechov, očistiť sa

od nich. Krst ako jedna zo siedmich sviatostí bol Kristom ustanovený až neskôr. Krstom v Jordáne Pán Ježiš začína svoju verejnú činnosť. Zvláštnymi znameniami Boh potvrdzuje, že Ježiš je skutočný Mesiáš, ktorého predpovedali proroci a ktorého národ očakával. Počas krstu sa odkrýva tajomstvo Najsvätejšej Trojice, Boha v troch božských osobách. Je nám zjavené, že Otec posielal Syna a Syn je spojený s Otcom v láske Ducha Svätého. Ježiš chce plniť vôľu Otca a Duch Svätý spočíva na ňom. Ježiš prijal prirodzenosť človeka, ponechal si aj prirodzenosť Božiu, aby vykúpil človeka spod hriechu, aby sme sa mohli stať Božími synmi a dcérami. V Ježišovi, svojom Synovi, Boh Otec nám daruje hodnosť svojich detí. S Ježišom, ktorý vystúpil po krste z Jordána, spája sa celá ľudská rodina, aby sme sa obmyli od hriechu, zvíťazili nad strachom zo smrti a mali účasť na láske Boha. V Kristovi prijímame toho, ktorý je cesta, pravda a život (porov. Jn 14,6). Už nemusíme blúdiť, keď prijímame vedome a dobrovoľne Krista a jeho učenie. Ježiša nám dal Boh za Pastiera našich duší. A preto slová Boha Otca: „*Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie*“ (Lk 3,22) patria aj nám, každému pokrstenému a právom vyžaduje od nás, aby sme počúvali jeho hlas a zachovávali jeho prikázania. Ježiš nemusel vstúpiť do Jordána na znak pokánia a návratu, pretože nebol hriešnikom, nemal o čo prosiť svojho Otca. Keď spravil toto gesto pokory, to preto, aby nám pripomenul, že je solidárny s našimi hriechmi: „*Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem*“ (1 Kor 15,3). A svätý Pavol nám pripomína: „*Toho, ktorý nepoznal hriech, za nás urobil hriechom, aby sme sa v ňom stali Božou spravodlivosťou*“ (2 Kor 5,21). Dostáva sa nám poučenia o význame krstu na odpustení našich hriechov.

Aby sme lepšie pochopili význam krstu, Boh zariadil veci a udalosti tak, že pomocou znakov môžeme krst ešte viac pochopiť. Prečo voda? Vodu ľudia východu chápali ako žriedlo sily a života. Bez vody sa zem stávala pustou, krajina krajinou hladu a smrti. Slnko vypálilo život v rastlinách a človek bez vody zomiera. Voda, ktorá dáva život prírode, je vo sviatosti krstu znakom Božieho života, ktorým nás obdaroval zmŕtvychvstalý Kristus. Obmytie vodou bolo znamením hodnosti. Ježiš ako Boh a Pán umyl nohy učeníkom. Obmytím vodou pri krste stávame sa Božími deťmi, dostávame hodnosť priateľov Boha. Prečo holubica? V rabínskej tradícii bola holubica symbolom Ducha Jahveho, stvoriteľskej moci Božej. Holubica priniesla Noemovi ratolesť, symbol nového života. Na počiatku Písma v Knihe Genezis čítame: „*Duch Boží sa vznášal nad vodami*“ (Gn 1,2). Holubica nad hlavou Ježiša pri krste poukazuje na teologickú pravdu, že nastal čas veľkej duchovnej obnovy, ktorú predpovedali proroci; čas, keď sa špeciálnym spôsobom prejaví Boh, čas

nového stvorenia. V Kristovi ako novom Adamovi sa všetci stávajú novými ľuďmi, novým stvorením. I nad nami od sviatosti krstu vznáša sa Duch Svätý ako holubica, preniká nás, zmocňuje sa nás, posilňuje nás, dvíha nás, ochraňuje nás, i obnovuje. Ide len o to, aby sme sa jeho životodárnej moci nestavali na odpor svojím hriechom a solidaritou s hriechom.

Slová „*Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie*“ (Lk 3,22) prvýkrát odznali pri Jordáne, keď Ján Krstiteľ pokrstil Krista. Povedal ich Boh Otec v okamihu krstu Ježiša, ktorý sa modlil a vtedy sa otvorilo nebo a zostúpil na neho Duch Svätý v podobe holubice (porov. Lk 3,21-22). Čo sa vtedy vlastne odohralo? Prečo sa táto udalosť dotýka aj nás? Mnohí dnes nerozumejú slovu krst. V novinách, televízii i rozhlase sa stretávame, že tam a tam, ten a ten spevák či skupina pokrstili svoje CD, alebo že pokrstili lietadlo, loď, auto, ale aj psa či mačku. Teológia hovorí, že krst je prvá a najpotrebnejšia sviatosť. Ňou sa človek znovuzrodí z vody a z Ducha Svätého (porov. Jn 3,5), takže k tejto sviatosti je viazaná prvá posväcujúca milosť v živote človeka, milosť znovuzrodenia, ktorá je začiatkom nadprirodzeného života. Vzdialenou látkou sviatosti krstu je prirodzená voda, bližšou látkou je obmytie krstenca vodou a to buď ponorením alebo poliatím, alebo pokropením. V obrade západnej Cirkvi sa nateraz vysluhuje sviatosť krstu väčšinou poliatím krstenca na čele. K tomu, aby bol krst platný, sa vyžaduje, aby sa voda bezprostredne dotýkala kože krstenca na hlave, nie vlasov a aby voda tiekla. Pritom vysluhovateľ hovorí slovami: „M. (meno), ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.“ Človek získava nezničitelný krstný znak, základný účinok, ktorým sa človek stane údom tajomného tela Kristovho, členom Cirkvi. Ďalší účinok krstu je, že človeka posväcuje milosťou znovuzrodenia a tým získava odpustenie všetkých hriechov a všetkých trestov za hriechy. Dostáva právo na pomáhajúce milosti, ktoré sú potrebné k dosiahnutiu cieľa sviatosti krstu. Ak je krstenec schopný prijať ďalšie sviatosti, prijatím krstu dostáva toto právo. Vysluhovať platne sviatosť krstu môže každý dospelý človek, ale za riadnych okolností ju vysluhuje kňaz alebo diakon. V nebezpečenstve smrti krstencovi môže túto sviatosť udeliť každý človek. Potrebné je, aby vysluhovateľ mal pritom úmysel, že chce dotýčnú osobu pokrstiť. Prijatím sviatosti krstu je spôsobilý každý nepokrstený človek a z nariadenia Kristovho je každý povinný sa dať pokrstiť. Za deti povinnosť preberajú rodičia alebo tí, ktorým ich zákon zveril do starostlivosti. U dospelého sa vyžaduje, aby mal pri krste úmysel, že chce prijať krst. Predpokladá sa, že

na prijatie krstu bol náležite pripravený. Máme na to určený čas katechumenátu. Je pre nás potrebné chrániť sa pohoršenia, zlého príkladu voči tým, čo chcú prijať v dospelosti sviatosť krstu a vôbec začať aktívne žiť v spoločenstve Cirkvi.

Ján bol nepraktizujúci evanjelik, keď sa zoznámil s Valériou, ktorá bola zvyková katolíčka. Stála na tom, že musia mať sobáš v kostole. Kňaz sa ho ujal. Ján sa pripravoval sedem mesiacov. Pomaly prijímal pravdy viery. Rok po sobáši s bolesťou sa žалуje kňazovi: „Bývam u svokrovcov. Neviem pochopiť, prečo ma nútili, čo dnes neľutujem, aby sme mali sobáš v kostole, keď z nášho domu pravidelne v nedeľu na omšu chodím sám. Ich viera je plytká, zvyková, tradičná... Pán farár, ja však neprestanem si plniť svoje povinnosti kresťana katolíka.“

Uvedomujeme si, že náš krst je nielen záväzok pred Bohom, ale aj pred celým okolím, kde žijeme. Správne, že vieme aj toto využiť v prospech seba i okolia.

V spoločnosti veriacich rodičov bola reč o deťoch. Jeden muž v strednom veku povedal: „Stalo sa mi, že keď som bol unavený po celotýždňovom lopotení, a chcel som sa dišpenzovať od účasti na svätej omši, pozrel som sa vtedy na dospievajúceho syna, spomenul som si na svoje ťažkosti pri svojom dospievaní a hneď bez váhania som odložil myšlienku dišpenzovať sa od účasti na omši. Som presvedčený, že môj príklad je posilou pre syna.“

Kardinál Dannels, arcibiskup Bruselu, napísal: „Ako rozpoznáme, že prešli sme k tej skutočnej viere, kde Ježiš je pre nás niekým viac ako prorokom?“ A dáva odpoveď: „Je to veľmi jednoduché. Či my myslíme iba na Ježiša, hovoríme o Ježišovi, diskutujeme o ňom, obdivujeme ho – a nič viac? Či znova a znova sa nedávame na cestu za ním a či znova a znova nečerpáme silu zo sviatosti krstu? Vyprosujme si v novom liturgickom roku potrebné milosti.

Amen.

Druhá nedeľa – “C”

Jn 2,1-11

Význam osobnej premeny

Kvalita duchovného rastu, práca na sebe, zmena k lepšiemu.

Každý pozná svoje zápory. Môže to byť niektorý z hlavných alebo cudzích hriechov, alebo iná zlá vlastnosť. Napríklad u niekoho je to lakomstvo.

Indická rozprávka hovorí o mužovi, ktorý niesol vrece pšenice a stretol žobráka. Bol to sám Stvoriteľ. Ten si od neho pýtal trochu z tej pšenice. Muž vybral z vreca len jedno zrníčko a daroval mu ho. Žobrák - Stvoriteľ zrníčko mužovi vzápätí vrátil, ale už zlaté. Až potom si muž vyčítal, že žobrákovi nedaroval celé vrece! (K. Wójtowicy, Przypiski, Wrocław 1981)

Z rozprávky plynie poučenie, aké škodlivé je lakomstvo. Vieme, že keď Bohu niečo zo seba obetujeme, nič nestrácame, ale získavame viac a dokonalejším spôsobom.

Boh túži, aby nás mohol obdarovať. Nikomu na človeku tak nezáleží ako Bohu. Spoznávame vo svojom živote, že aj nepríjemné a ťažké situácie v našom živote, ak ich prijímame ako dar od Boha, prinášajú nám Božie požehnanie.

Na to nás upozorňuje v evanjeliu úryvok o svadbe v Káne Galilejskej. Pán Ježiš tam urobil prvý zázrak na príhovor svojej Matky. Panna Mária vtedy povedala obsluhujúcim: „**Urobte všetko, čo vám povie**“ (Jn 2,5).

Panna Mária prvá poznala zásady Božej činnosti v ľudskom živote. Aby správanie sluhov na svadbe nebolo ako muža z rozprávky, dáva radu: „**Urobte všetko, čo vám povie**“ (Jn 2,5). Vyplnia tak najlepšie jeho príkaz. „*Naplňte nádoby vodou.*“ *A naplnili ich až po okraj. Potom im povedal: „Teraz načrite a zanešte starejšiemu!“ A oni zanesli*“ (Jn 2,7-8). Ježiš nám povedal i tieto slová: „*Ale ak chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania*“ (Mt 19,17)! Povedal nám, aby sme milovali aj svojich nepriateľov, aby sme sa nebáli o svoj život, hmotné zabezpečenie (porov. Mt 6,25), a vysvetlil rovnako „*blahoslavenstvá*“ – sociálny zákon Cirkvi (porov. Mt 5,3-11). Nazvime Ježišove slová živou vodou.

Evanjelium sv. Jána je hlboko teologické a obsahuje mnoho metafor a symbolov. Ježiš nimi jasne poukazuje na pravdu a život. Vidíme to aj na udalosti v Káne Galilejskej. Víno u prorokov má charakter symbolu. Znamenalo tak symbol bohatstva i radosti. Hojnosť vína v Káne tiež symbolizuje bohatstvo mesiášskych dobier. Ján, ktorý bol prítomný na svadbe, píše: „*Toto urobil Ježiš v Káne Galilejskej ako prvé zo znamení a zjavil svoju slávu. A jeho učeníci uverili v neho*“ (Jn 2,11). Môžeme povedať, že tu Ježiš začal svoju činnosť ako Mesiáš. Začali sa hojne

prejavovať všetky mesiášske dobrá Krista k ľuďom. Všetky uzdravenia, zázraky Pána Ježiša boli znamením, závojom jeho veľkej duchovnej skutočnosti. Svadba v Káne je obrazom eschatologickej svadby vo večnosti, kde poznáme v plnej veľkosti dobrotu a múdrosť Božiu. Svadba sa začala už vo chvíli ohlasovania dobrej noviny, ale svoje “apogeum” dokončí sa v Božom kráľovstve, ktorého začiatkom je Cirkev. Keď hovoríme o večnom živote, o novej svadbe eschatologickej, proroci často poukazujú, že bude na nej dostatok vína. Obrazom “vína” poukazujú na pravdu, že spaseným nič nebude chýbať, budú mať všetkého v hojnosti. Evanjelista Ján poukazuje na túto pravdu udalosťou z Kány Galilejskej, kde sa začala činnosť Ježiša.

Pán Ježiš je podľa sv. Jána tvorca “nového vína”, ktoré sa bude piť na večnej hostine v Kráľovstve. Tým “novým vínom”, ktoré sa nalieva do starých mechov (porov. Mk 2,22), je nové spojenie, ktoré vrcholí v Kristovi. Odtiaľ vlastne i doslovne “novým vínom” je sám Ježiš ako náš pokrm a osvieženie. Často o udalosti z Kány povrchne zmýšľame, pozastavujeme sa nad tým, koľko vína sa tam popilo, koľko vína tam vlastne z vody spravil Pán Ježiš a podobne. To sú nepodstatné veci. Je potrebné, aby sme si uvedomili neobyčajne hlboký, starozákonný, náboženský symbol vína, čo sa odohralo na začiatku verejnej činnosti Pána Ježiša. Kána nám ukazuje, že Kristus, “Nové víno”, stáva sa naším konečným a bezhraničným zmyslom života tu na zemi i vo večnosti. Je správne, keď už dnes môžeme hasiť svoj smäd vínom, ktoré sa stáva krvou, vylievanou za nás skrze Krista.

Môžeme si dnes uvedomiť, že nie je podstatné uvažovať o alkoholizme, pretože môže niekto na svoju obranu alkoholizmu tvrdiť, že aj Ježiš podporoval pitie vína, alkoholu. Pretože hriechom nie je len opilstvo, obžerstvo, ale aj iné naše slabosti či nedokonalosti. Ježiš cez slová Panny Márie „*Urobte všetko, čo vám povie*“ (Jn 2,5), nám hovorí podstatne viac, a to sa týka nás všetkých: zmenu života. A dokonca zmena sa nemusí dotýkať len hriechu, ale aj zanedbania dobra. Koľkokrát si neuvedomujeme, že sa dopúšťame zanedbania dobra. Mohli by sme ešte viac dobra vykonať, a následne by sme od Boha obdržali ešte viac milostí a požehnaní, ale nemôžeme, pretože nie sme schopní na ne reagovať, spolupracovať s nimi, práve pre zanedbania dobra. Toto pochopil svätý Anton, opát, ktorého sviatok v týchto dňoch slávime.

Ako mladý muž počul v nedeľnej kázni: „*Ak chceš byť dokonalý, chod', predaj, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi*“ (Mt 19,21).

Má ešte na starosti mladšiu sestru. Zabezpečí jej výchovu, hmotné zabezpečenie, rozdá majetok a nasleduje chudobného Krista. Ako pustovník stane sa požehnaním pre mnohých, ktorí za ním prichádzajú s prosbou o pomoc, radu, modlitbu, požehnanie. Zomrel vo vysokom veku známy ako učiteľ askézy. Nepil víno, viedol v odriekaní život a podľa učenia z Kány už vtedy pil z “nového vína – Ježiša Krista“, už vtedy mnohí sa mohli presvedčiť o pravdivosti učenia Ježiša Krista na živote svätého Antona opáta.

To neznamená, že by sme dnes mali všetci nasledovať doslovne príklad sv. Antona. Je potrebné žiť aj v rodine, manželstve, slobodnom stave, žiť spoločenským životom, venovať sa kultúre, športu, a tiež aj užiť si dobier pre dušu i telo... Všetko je dovolené, čo nie je hriech. Hriech je urážka Boha. Udalosť z Kány sa nám má stať mementom, že v prvom rade máme urobiť všetko, čo nám hovorí Ježiš cez hlas svedomia, Cirkvi, cez predstavených, rodičov...

Nedostatok vína môžeme chápať aj ako: nedostatok pokoja, zdravia, lásky, radosti a to nie je chybou Krista. Nemáme hľadať slová ako a čo vyčítať Kristovi, ale hľadať pravú príčinu, čím sme si to spôsobili. Boh nám ponúka svoju milosť. Vyzýva nás k spolupráci. Máme možnosť veci zvrátiť. Spomeňme si, že Ježiš vzal stranou apoštolov na horu Tábor, kde sa premenil...

Prečo odkladám napríklad s možnosťou zúčastniť sa na duchovných cvičeniach? Ježiš premenil chlieb na svoje telo a víno na svoju krv... Prečo s patričnou nábožnosťou, prípravou a čistým srdcom často Krista v Eucharistii neprijímam? Ježiš vzkriesil mŕtveho Lazára. Ježiš chce aj môj mŕtvy život duše zmeniť. Ježiš chce môj večný život. Prenasledovateľa Šavla obrátil. Boh chce urobiť zo mňa svojho svedka, šíriteľa svetla, pokoja, lásky, aby som bol soľou, kvasom, svetlom, sieťou pre svoje okolie. Ježiš chce nás už tu na zemi a raz vo svojom Kráľovstve mať šťastnými. Praje si, aby sme si osvojili jeho príkaz: „*Chod'te teda, učte všetky národy...*“ (Mt 28,19). To pochopili a prijali za svoje aj učeníci na svadbe v Káne. „*Jeho učeníci uverili v neho*“ (Jn 2,11). A čo my?

Iste nechceme skončiť tak, ako jeden moderný človek, ktorý zabľúdil v púšti. Slnečná páľava ho nemilosrdne sužovala. Vtom zazrel neďaleko oázu. „Aha,“ povedal si, „fatamorgána, zrkadlenie vzduchu! V skutočnosti tam nie je vôbec nič.“ Ale oáza nezmizla ani vtedy, keď pokračoval v ceste. Čoraz zreteľnejšie videl datľové palmy a pri nich trblietajúcu sa vodu. „To môže byť iba fantázia z hladu, ktorú mi vyčarúva môj vyprahnutý mozog,“ myslel si. Keď urobil

niekoľko krokov, zastal a zvolal: „Teraz počujem dokonca žblnkotanie vody. To je iste sluchová halucinácia! Ach, ako môže byť príroda taká ukrutná!“ Zakrátko ho našli dvaja beduíni ležať mŕtveho na piesku. „Tento muž zomrel od hladu a smädu,“ povedal jeden z nich, „a pritom rastú tam oproti šťavnaté datle a pri nich tečie pramenistá voda. Môžeš to pochopiť?“ Tu odpovedal ten druhý: „To bol moderný človek.“

Aký je zmysel tejto legendy? Moderný človek je veľmi kritický. Niekedy má priamo strach, že by sa mohol mýliť, najmä ak ide o náboženské veci. Ba nájdú sa i takí, čo si dajú nahovoriť, že posolstvo Evanjelia je výsledkom halucinácií Ježišových učeníkov. Napriek hladu a smädu po Božom slove radšej zomrú duchovným hladom a smädom. Prečo nejdú a nepresvedčia sa, či sú tie datle a voda skutočné; prečo nemajú odvahu prijať vieru, aby sa tak mohli presvedčiť o jej spoľahlivosti? Viera vedie človeka k duchovným zážitkom, ktoré ho obšťastňujú a presvedčajú o správnosti jeho cesty (porov. B. Matheis, *Hor sa na leva*, Trnava 1996, s.16).

Dnešná nedeľa s evanjeliom o svadbe v Káne Galilejskej volá slovami žalmu: „*Skúste a presvedčte sa, aký dobrý je Pán, šťastný človek, čo sa utieka k nemu*“ (Ž 34,9). A uvedomujeme si, že to je dostatočne silný argument pre každého z nás.

Nikto z nás teraz netúži po pohári vína zo svadby v Káne, to by bolo veľmi málo. My túžime zrealizovať slová Krista z evanjelia tak, že nie jedno zlaté zrníčko pšenice si dnes odnesieme, ale poklad viery, ktorý je našou nádejou.

Amen.

Tretia nedeľa – “C”

Lk 1,1-4;4,14-21

Aktuálny vzťah k Svätému písmu

Sväté písmo je pre kresťana východiskom učenia viery a mravov.

Je samozrejmé, že jestvujú predpisy a normy. Keby ich nebolo, dochádzalo by k oveľa viac nešťastiam, nezhodám či konfliktom. Na veci, udalosti, ľudí a podobne môžeme mať rôzny názor, pohľad, alebo môžeme voči nim zaujať rozličný postoj. Vieme, že sa môžeme mýliť,

môžu nám chýbať vedomosti, skúsenosť a práve vypracované, vyhlásené alebo publikované predpisy, normy a podobné smernice nám uľahčujú a spríjemňujú život. Tak je to aj v oblasti viery a mravov.

V úvode evanjelia svätý Lukáš píše: ***„Preto som sa aj ja rozhodol, že ti to, vznešený Teofil, po dôkladnom preskúmaní všetkého od počiatku verne rad-radom opíšem, aby si poznal spoľahlivosť učenia, do ktorého ťa zasvätili“ (Lk 1,3-4).***

Sv. Lukáš podľa starocirkevnej tradície pochádzal z pohanstva, zo sýrskej Antiochie (porov. Sk 6,5). Bol spoločníkom a pomocníkom sv. Pavla apoštola (porov. Sk 16,10-17), o čom hovoria záznamy, ktoré opisujú udalosti a ktorých bol očitým svedkom. Je to dôkaz, že sprevádzal Pavla na druhej a tretej misijnej ceste. Zo slov sv. Pavla Kolosanom: *„Pozdravuje vás milovaný lekár Lukáš...“ (Kol 4,14)*, vieme, že bol lekárom, čo potvrdzuje aj fakt, že používa odbornú lekársku terminológiu svojich čias, keď napríklad opisuje uzdravenie Šimonovej testiny (porov. Lk 4,38) a z lekárskeho hľadiska bezchybne opisuje rozličné choroby a uzdravenia. Muratoriho kánon a Antimarcionovský prológ uvádzajú Lukáša ako autora tretieho evanjelia a Skutkov apoštolov.

Lukáš, jediný z evanjelistov, na spôsob starovekých spisovateľov a dejepiscov uvádza svoje dielo prológom napísaným v klasickej gréčtine, z ktorého je dnešná perikopa. Zmieňuje sa v ňom o písomných a ústnych prameňoch, o očitých svedkoch, ktorých správy pozorne preštudoval, kriticky zhodnotil a redakčne spracoval. Lukáš sa usiloval zaradiť údaje o Ježišom živote do chronológie svetových dejín (porov. Lk 2,1n.). Nemieni však podávať Ježišov životopis, lež jeho posolstvo a obracia sa ním na kresťanského alebo kresťanstvu blízkeho činiteľa Teofila, čo jasne poukazuje na to, že sa nejedná o dajaké ľudové rozprávanie, ale je dielom doloženým vierohodnými svedectvami. Možno usudzovať, že evanjelium napísal po páde Jeruzalema, pravdepodobne medzi r. 80 až 90 po Kristovi. Zámerne si tieto údaje spomíname na úvod cirkevného roka, počas ktorého budeme čítať Lukášovo evanjelium.

Už málokto vie o tom, že Ježiš ako pravoverný Žid sa zúčastňoval liturgie svojho ľudu. Nie však tak ako dnešný kňaz, ale ako laik, na čo poukazuje ďalšia časť dnešnej perikopy. Je to len začiatok udalosti, počas ktorej Ježiš v nazaretskej synagóge, kde vyrastal a žil, kde ho poznali, keď ako dospelý Žid, ktorý mohol čítať pred zhromaždením, čítal text proroka

Izaiáša (porov. Iz 61,1-2), a na vysvetlenie textu povedal: „*Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli*“ (Lk 4,21). Slová vyvolali nepriaznivú reakciu voči nemu. Ježiš slová proroka vzťahoval na seba. Prorok hovoril o Mesiášovi. Ježiš verejne pred rodákmi vyhlásil, že je očakávaný Mesiáš. Rodáci Ježiša neprijali ako Mesiáša. Bola to odvaha zo strany Ježiša vyhlásiť, že on je Mesiáš. Rodáci nepochopili pokoru Ježiša, ktorý hovorí o poslušnosti Duchu Pána, ktorý je nad ním... (porov. Iz 61,1; Lk 4,18). Už tu sa presviedčame o osobnosti Krista, ktorý prichádza na svet ako „Sluha Boží“, presne tak, ako o ňom hovorili proroci (porov. Iz 61,1-2). To nemení na skutočnosti, že Ježiš ohlásil všetko a do bodky tak, ako to od neho očakával Otec. S tým rozdielom z prvého čítania, že slová Pána Ježiša rodáci neprijali ako slovo Božie, ktoré čítal zákonník Ezdráš po návrate z babylonského zajatia (trvalo od 606 do 538 r. pred. Kr.); zistil úžasný morálny a vieroučný úpadok v národe. Izraeliti uzatvárali miešané manželstvá s pohanmi, nezachovávali sobotu, bohatí utláčali chudobných a boli aj takí, čo sa klaňali bôžikom. Po návrate prvých repatriantov do Palestíny vidí národ potrebu vrátiť sa k Zákonu otcov. Je potrebná nábožensko-morálna obnova. Vtedy ľud plakal a vrátil sa k svojmu Bohu. Prijali Boha s veľkou radosťou. Vtedy miestodržiteľ Nehemiáš dáva príkaz: „*Tento deň je zasvätený Pánovi, nášmu Bohu... A nermúťte sa, lebo radosť v Pánovi je vaša sila*“ (Neh 8,10)!

Texty dnešných čítaní nám poukazujú na návrat k textom Písma. Dnes si máme uvedomiť, že Božie slovo má byť pre nás najvyššou normou života a skutkov kresťanov, prvým a najhlavnejším žriedlom morálnej dokonalosti. Na 48 miestach nám to pripomína aj Druhý vatikánsky koncil. Pripomína nám, že spolu s Eucharistiou má byť pre naše duše pokrmom (porov. LG 21). Z Božieho slova máme čo najviac čerpať pre svoj život. Pripomínáme si slová sv. Hieronyma: „Kto nepozná Písmo, nepozná Krista.“ Koncil hovorí o Písme, že „*je najväčšie žriedlo viery*“ (SC 21). Písmo plní funkciu poučania (porov. SC 11), „*potešuje a dáva nádej*“ (SC 14), a „*je živým a skutočným Božím slovom*“ (SC 21). My veriaci v Písme svätom nehľadáme prírodnú vedu, ale učenie o viere a mravoch. Cez Písmo hovorí ku nám Boh. Kresťan je povinný hľadať vo Svätom písme – podľa slov M. Bubera – pravdy o Bohu, o svete a o človeku.

Cez návrat k Písmu súčasná Cirkev znovunadobúda pravovernosť a dynamizmus prvých storočí. Sväté písmo je „*dušou celej teológie*“ (SC 25) a privádza do prvokresťanskej tradície. Tradícia nám tak od otcov latinských i gréckych pripomína krásne slová na tému Slovo Božie v živote kresťanov. Sv. Hieronym (347-420): „Ak múdreho niečo drží pri

živote a dáva mu pohodu ducha uprostred ťažkostí života, tak sú to predovšetkým vedomosti a uvažovanie nad Písmom.“ Sv. Augustín (354-430): „Nad čímkoľvek zo svätých kníh budeme meditovať, čokoľvek z nich budeme ohlasovať, všetko má jeden cieľ: lásku. Lásku a iba lásku hľadáme v Písme svätom.“ Ján Chryzostom (344-407): „Tí všetci, ktorí nepozierajú na premenu sveta očami Písma, upadajú do bludov a mnohých hriechov. Počúvajte, svetsky zmýšľajúci, kúpte si Písmo, duchovnú medicínu.“ Písmo malo v prvotnej Cirkvi čestné a prvé miesto. Niet sa preto čo čudovať, že nepriatelia Cirkvi nenávideli Písmo. Keď v dnešnom evanjeliu vidíme Krista, ako vysvetľuje texty Písma, robí to preto, aby formoval nový Boží ľud, ktorý má pochopiť a poznať zmysel Božieho zjavenia, prijať Písmo a dať sa skrze Písmo formovať.

Je správne, že nad textom Písma meditujeme, vnikáme do textu a osvojujeme si Božie slovo. Uvedomujeme si, že potrebné je osvojiť si tri zásadné a základné veci pri práci s Písmom.

Prvá zásada je vnikať do ducha textu čítaním, a to tak, ako to Boh Duch Svätý dával svätopiscovi. Benediktíni denne nad textom meditujú niekoľko hodín.

Druhá zásada je, aby sme čítanie Písma uplatňovali vo svojom živote. Čo mi chce text povedať? Pápež Lev XIII., veľký propagátor Písma, nazval ho: „*List Boha človeku*“.

Tretia zásada je, že Písmo sa nedá prečítať, ale sa má stále čítať. Nedá sa a nesmie sa povedať, už som Písmo prečítal. Sväté písmo máme čítať často. Keď znova a znova čítame Písmo, vždy nachádzame aktuálne oslovenie. Mnohí robia tak, že čítajú len krátke úryvky, nad ktorými sa zamýšľajú a riadia sa ním vo svojom živote. Tak sa formuje srdce kresťana. Písmo môže správne pochopiť a prijať len človek, ktorý je pokorný a čistého srdca. Nestačí len múdrosť. Mnohí študujú Písmo, poznajú ho, ale bez úžitku pre dušu. Spomeňme si na bludárov, sektárov, ktorí Písmo ohlasujú, ale prekrútené, sfalšované. Aby niekto mal úžitok z Písma, nezaobíde sa to bez milosti zhora.

Príbeh rozpráva o bohatom mužovi, ktorý predal svoj majetok, aby ho mal v podobe zlata stále pri sebe. Aby si zlato zaistil pred zlodejmi, vložil ho do pancierového trezoru. Ten sa dal otvoriť len vtedy, keď správne zvolil heslo. Najprv si zvolil heslo "sviatok". To preto, lebo sa cítil zakaždým ako vo sviatok, keď otvoril trezor a kochal sa vo svojom zlate. Potom ho nahradil heslom "moje" - moje zlato. Keď si však uvedomil, ako toto zlato veľmi miluje, zvolil si slovo "amor". Nakoniec zamenil slovo amor za slovo "Boh". Zlato bolo jeho bohom. Zbožňoval ho. Jedného dňa sa ho zmocnila obava, že by mohol heslo zabudnúť.

Toho sa tak veľmi naľakal, že nakoniec slovo aj skutočne zabudol. Všetko úsilie znova sa naň rozpamätať bolo márne. „Ach, Bože môj!“ - zvolal a trhal si vlasy. „Ach, Bože môj, ach, Bože môj!“ - stonal neprestajne. Bolo to zvláštne. Hoci to slovo vyslovoval, už ho nepoznal. Vyslovoval ho vždy znova, ale slovo už preňho stratilo pôvodný význam a účinok. Boháč skončil veľmi biedne.

Aj my môžeme vyslovovať slovo Sväté písmo, môžeme ho mať doma na poličke, môžeme počúvať z neho, čítať v kostole, a nemusí nám pomôcť. Môžeme hovoriť Sväté písmo, a môže to zniet naprázdno. Trezor ostáva zamknutý. Vtedy je iste niečo v našom živote v neporiadku, čo prekáža Božiemu Duchu. Uvedomujeme si, že nesmieme voči Svätému písmu zľahostajniť. Naopak. Potrebujeme ho pre svoj každodenný život, všedné povinnosti dňa...

Ako sú potrebné smernice, normy pre život, tak neodmysliteľnou súčasťou pre človeka musí byť Písmo sväté. Na príhovor sv. Lukáša chceme v začínajúcom sa Cezročnom období započúvať sa a rozjímať nad jeho evanjeliom.

Amen.

Štvrtá nedeľa – “C”

Lk 4,21-30

Prijat' prorokov Ježiša

Ježiš posielal prorokov aj dnes.

Kto pozerá alebo číta detektívku, vie, že vyšetrovateľ seba, ale aj iným kladie otázky, ak chce prípad vyriešiť. Často je to otázka: Mal azda nepriateľov? Každý človek má nepriateľov. Nemusia to byť vždy ľudia. Nepriateľom človeka je aj to, čo mu môže pokaziť život a urobiť ho nešťastným. Bernhard Mathels v knihe *Hor sa na leva*, (Trnava 1996, str. 9), poukazuje na sedem takýchto nepriateľov človeka: nuda, starosť, pocit menejcennosti, nerozhodnosť, strach, precitlivosť a malomyselnosť. Aký krásny by bol náš život, keby sme sa vedeli zbaviť týchto nepriateľov! Stále sa zakrádajú okolo nás, ohrozujú starého i mladého, zdravého i chorého. I keby žili národy medzi sebou v pokoji, s týmito nepriateľmi ľudstva nemožno uzavrieť prímerie. Proti nim musíme bojovať do posledného dychu. Na to nás upozorňuje dnešné evanjelium.

Ježiš na adresu svojich rodákov, ktorí ho neprijali ako proroka, povie: **„Ani jeden prorok nie je vzácny vo svojej vlasti“ (Lk 4,24).**

Ježiš v nazaretskej synagóge už vystupuje ako prorok. Svojím správaním provokuje rodákov. Keď povie, že slová proroka Izaiáša – ktoré práve prečítal – sa na ňom splnili, rodáci ho neprijmú. Ihneď poznamenajú: „*Vari to nie je Jozefov syn*“ (Lk 4,22)? Inými slovami: Čo nám môže on nové povedať? Nato im Ježiš odpovie tým, že poukáže na známeho udalosť, ako proroka Eliáša neprijal národ, len pohania, vdova zo Sarepty a Sýrčan Náman. Môže nás napadnúť myšlienka, či Ježiš postupoval správne. Nemal najprv prijateľnými slovami získať si na svoju stranu rodákov, a až potom, neskôr im postupne veci vysvetliť? Nebol si sám Ježiš na vine, že rodáci sa dali uniesť hnevom? Môžeme sledovať, že kázania apoštolov sa nesú v duchu Ježiša. Peter apoštol v chráme vyhlási: „*Boh... oslávil svojho Služobníka Ježiša, ktorého ste vy vydali a zapreli pred Pilátom... vy ste zapreli Svätého a Spravodlivého a žiadali ste, aby vám prepustili vraha*“ (Sk 3,14-15). Tým naznačuje, že nesmieme podľať falošnej diplomacii, pretože tá môže zaviesť do slepej uličky. Je potrebné stáť na strane pravdy. Tak postupoval aj sv. Pavol, keď Aténčanom na aeropágu najprv cituje ich pohanských spisovateľov, ale nato musí začať hovoriť priamo o Ježišovi, o zmŕtvychvstaní tela a o poslednom súde. Žiadna inkulturácia nás neuchráni pred hovorením pravdy.

To poznali už v Starom zákone proroci. Jeremiáš počuje Boha: „... *pôjdeš všade, kde ťa pošlem, a povieš všetko, čo ti prikážem. Neboj sa ich, veď ja som s tebou...*“ (Jer 1,7-8). Niečo podobné sa stalo Ježišovi v Nazarete. Preto Ježiš neskôr nad Jeruzalemom plače.

Treba si uvedomiť, že ľudia v Nazarete neboli o nič horší ako inde na svete. Keď im Ježiš citoval proroka Izaiáša, všetci jeho rodáci boli šťastní, že počúvali radostné posolstvo, ktoré odpovedalo ich prianiu. Uvedomme si paradox: Ježiš ohlasuje „milostivý rok“ a rodáci reagujú tak, že chcú usmrtiť svojho rodáka, ktorý im oznámil túto novinu. Ježiš Boh prináša odpustenie a lásku, a zo strany ľudí sa mu dostáva nenávisť, hnev a nakoniec smrť.

Cirkev pokračuje v tom, čo Ježiš učil a prikázal Cirkvi, aby nielen učila, krstila, ale aj naučila zachovávať všetko, čo jej prikázal (porov. Mt

28,19-20). Poslaním Cirkvi bolo, je a bude hovoriť pravdu, hájiť a zastávať sa práv, ktoré svet pošliapava, zamlčuje v celej šírke života: od tých, čo sa nemôžu narodiť, už ich nechcú či niekomu prekážajú, až po starých, nevládných, či odsúdených na smrť.

Stretávame sa s tým, človek veľmi rýchlo od lásky prechádza k nenávisti. Tak tomu bolo aj v Nazarete. Jedni chcú, aby im uzdravil chorých a iní ho nenávidia, pretože hovorí pravdu. Tak je tomu aj dnes. Mnohí čakajú od Cirkvi pomoc, ktorú im Cirkev nemôže a nesmie poskytnúť. Keď to neurobí podľa ich priania, obrátia sa proti nej ako nepriatelia. Pravda však je len jedna. Pravda nie je výsledkom prieskumu. Nemáme aj my podobný vzťah ku Kristovi a Cirkvi? Keď nám vyhovejú, sme spokojní, ale keď nám vstúpia do svedomia, keď nás na niečo upozornia a keď od nás právom niečo žiadajú, už nemáme láskavé srdce, ale srdce plné nenávisti, zloby, hriechu. Ježiša v Nazarete viedli na „*zraz vrchu... a odtiaľ ho chceli zhodiť*“ (Lk 4,29), ale on nezmenil svoj postoj k pravde, neodvolal, čo povedal. Až na svahu inej hory Ježiš dovolí, pretože to sám chcel, dáva sa ukrižovať, aby až do konca čias si človek uvedomoval Ježišovu pravdu. Neodsudzujme obyvateľov Nazareta. Naopak, učme sa, aby sme nasledovali Krista a radikálne zachovávali slová evanjelia. Uverili sme predsa Kristovi, ktorý za svoje presvedčenie nielen zomrel, ale ako bohočlovek dokázal jednu a večnú pravdu.

Prorok býva Bohom stvorený dva razy. Prvý raz – ako každý človek – v lone matky. Druhý raz, keď Boh vylieva naňho svojho Ducha a robí ho nástrojom svojej činnosti. Perspektíva takej činnosti je ťažká, že väčšina prorokov, okrem priameho oslovenia samým Bohom, sa na toto poslanie nechce podujat'. Misia proroka prekáža mnohým synom a dcéram tohoto sveta. Vo svete sa zabúda na Božiu pravdu, stráca sa zmysel dobra a zla, pravdy a falošnosti, a Boh cez prorokov vyzýva k zmene života. Robí to dvoma spôsobmi. Najprv posiela prorokov, aby napomenuli a upozornili. Úloha prorokov sa smrťou apoštolov neskončila. Proroci sú i dnes v Cirkvi prítomní. Tak praví, ako aj falošní. To môžeme sledovať v dejinách Cirkvi. Cez prorokov, akými v stredoveku boli sv. František, sv. Dominik a iní, sa do Cirkvi mnohí vrátili, zanechali hriech a našli cestu späť k Bohu. Pod ich vedením mnohí prebrali poslanie proroka a stali sa pokračovateľmi, a dnes sme svedkami, že sú povolania tak vo františkánskej či dominikánskej spiritualite. Prorok musí počítať s dôležitým činiteľom a tým je ľudské srdce. To môže milovať, ale aj nenávidieť. Prorok musí počítať nielen s volaním „hosanna“, ale oveľa častejšie s volaním „ukrižuj ho“. O tom sa presvedčili tak starozákonní proroci, ale aj sv. Ján Krstiteľ a najmä sám Ježiš. Po Kristovi to boli

apoštolí, ktorí – až na sv. Jána – všetci zomreli mučeníckou smrťou a po nich milióny ďalších prorokov. Tragédia proroka je rovnako tragédiou jeho poslucháčov. Druhá je oveľa ťažšia. Prorok – keď splní svoje poslanie – dostane odmenu od svojho Pána za dobre vykonanú prácu. Tí, čo odmietli proroka, pre poslanie proroka musia očakávať trest od toho, čo proroka poslal. Ak Boh neosloví ľudí cez prorokov, ostávajú Bohu ešte apokalypsy. História hovorí nielen o potope, Sodome a Gomore či Babylone, ale aj o vojnách, kataklizmách, chorobách... V osobnej miere sú to najmä choroby, náhla smrť, ale i rôzneho druhu skúsenosti. História sa opakuje. Napomenutia dnešných prorokov nemajú väčšieho vplyvu na zmenu ľudských srdc. Svet je tupý a nie je ochotný počúvať hlasy prorokov. Pýtajme sa, či Boh nemá právo zasiahnuť novou apokalypsou? Ak na zemi nezvíťazí múdrosť a láska, tak zvíťazí hlúposť a nenávisť.

Našťastie tí, ktorí otvárajú srdcia na hlas prorokov a naplňajú si ich láskou, sa nemusia obávať apokalyptických hlasov. Ich srdcia nebudú zničené. To, že berú účasť na poslaní prorokov, je im zárukou večnej odmeny. Prorok totiž ukazuje na cestu z ťažkej situácie, ktorá sa opiera o pravdu. I napriek tomu, že zlo sa snaží zničiť múdrosť, zlo bude zničené. Sv. Lukáš poukazuje na Ježiša ako Spasiteľa sveta.

Prorokmi sú dnes často rodičia deťom, brat bratovi, sestra sestre, ale v spoločnosti je to najmä Cirkev, Svätý Otec, biskup, čiže tí, čo pravdu hovoria, aj keď je nepríjemná, keď ich nechápu, neprijímajú, urážajú, siahajú na česť, dobré meno i život. Prorokov môžeme nájsť v kultúre, športe, za katedrou, ale aj v hudbe.

Skladateľka nábožných piesní Fanny Crosbyová zložila viac ako 6 000 piesní. Hoci ju choroba už ako šesťročnú pripravila o zrak, nikdy nezatrpkla. Raz na jej adresu jeden kazateľ súciteľne poznamenal: „Myslím si, že je veľká škoda, že vám Stvoriteľ nedožičil zrak, keď vám zoslal toľko iných darov.“ Pohotovo odpovedala: „Viete, ak by som pri narodení mohla vysloviť jediné želanie, žiadala by som si, aby som sa narodila slepá!“ „Prečo?“ spýtal sa šokovaný duchovný. „Pretože, keď sa dostanem do neba, prvá tvár, na ktorú padne môj zrak, bude tvár môjho Spasiteľa!“

Fanny nebola nešťastná, že nevidela. Bola prorokom pre mnohých. Mnohí majú dobrý zrak, ale zabudli na zrak duše. Splnila svoje poslanie. Piesňami rozdávala lásku, radosť, nádej, pokoj a zachovala si svoj úprimný vzťah k Bohu. My máme oči. Aký je náš vzťah k Bohu?

Je potrebné, aby sme si vytvorili, udržali svoj pravý vzťah k Bohu, boli verní poslaniu, ktorým nás poveril Boh a splnili poslanie v prostredí, kde

máme svoju misiu. Rovnako je správne, že chceme v pravde počuť hlas prorokov, cez ktorý nás vedie, učí a formuje Pán.

Bernard Mathels v knihe *Hor sa na leva*, (Trnava 1996, str. 9) píše:

„Tisíce ľudí prichádza do arény alebo futbalový štadión, aby sa pozerali na niekoľkých hráčov. Niektorí vyskakujú zo sedadiel, chceli by zasiahnuť do hry. Ale musia pekne zostať na svojich miestach, vstup je zakázaný. Môžu iba tlieškať alebo písať, pokiaľ im to dovoľia. Dejiny sa podobajú ihrisku. Malá skupina čosi robí a mnohí sa iba prizierajú... Všetci musíme žiť pravdu a lásku. Nesmieme mlčať, keď sa robí zlo, pácha hriech. Zostaňme Kristovi. Buďme s Kristom. Modlime sa o vytrvalosť v dobrom.“

Amen.

Piata nedeľa – “C”

Lk 5,1-11

Dar povolania

Znova prežiť a uvedomiť si povolanie, ktorým ma obdaroval Ježiš.

Všetci si máme uvedomiť a pripomenúť dar povolania. V spojitosti s povolaním cítime, že máme spoločný cieľ a že patríme k sebe. Očakávame to isté, sme vystavení tým istým nebezpečenstvám a ťažkostiam. Hovorí sa: „Všetci sme na tej istej lodi.“ Tento obraz dobre vystihuje situáciu dnešného kresťanstva. My kresťania plávame tým istým smerom. Nemyslím tu len na fenomén ekumenizmu týchto dní, že bol týždeň modlitieb za zjednotenie kresťanov, ale sú ešte iné fenomény. Dnešný svet má vážne výhrady proti kresťanstvu. Vieru pokladajú za vedeckú, náboženstvo za súkromnú vec, Boha za náhradu a ópium. Tento stav nás vyzýva k vydávaniu svedectva o svojom vzťahu ku Kristovi, k Bohu. Je to pre nás aj výzva od samého Ježiša.

Ježiš nielen Šimonovi na Genezaretskom jazere, ale i nám dnes hovorí: „*Zatiahni na hlbinu a spustíte siete na lov*“ (Lk 5,4)!

Evanjelista sv. Lukáš podrobne opisuje udalosť, počas ktorej Ježiš urobil zázrak, ktorý voláme „zázračným rybolovom“, ale zvlášť poukazuje na povolanie Šimona Petra a jeho spoločníkov, keď Petrovi povie: „*Neboj sa, odteraz budeš loviť už ľudí*“ (Lk 5,10). Známa udalosť z evanjelia, a predsa je potrebné dôkladne text rozobrať, pretože v ňom je ukázaná cesta, ako nájsť a uveriť Bohu. Človek najprv musí uveriť v seba, poznať svoje možnosti a vedieť prijať za svoje. Po čase radosti z vlastných úspechov musí prežiť horkosť ťažkostí. Musí stratiť nádej v seba a poznať, aké sú jeho sily ohraničené. Peter bol dobrý rybár, ale bezúspešná noc mu poslúžila, aby poznal, ako málo dokáže. Bezúspešná práca je často hodinou poznania seba samého. Až vtedy, keď človek osobne zažije etapy viery v seba a sklamanie v seba, môže nastúpiť na tretiu – celého uverenia Bohu. Peter na slovo Ježiša spustí sieť. Chytí množstvo rýb, ale vtedy si uvedomuje, že tu už nejde o ryby, ale o jeho vieru. Postavil sa na cestu uverenia Bohu a od tej chvíle urobí všetko, aby sa nevzdialil z tejto cesty. Áno, prežije chvíľu potknutia, ale cestu už neopustí. Slovo Majstra – Ježiša Krista bude pre neho rozhodujúce, najmä odvtedy, keď mu Majster oznámi jeho trojité zapretie. Ľudia najčastejšie stotožňujú svoje uverenie Bohu s vierou v seba. Usudzujú, že viera to je dopingový prostriedok a ten, kto ho osobne zažije, toho premôže. Vtom čase veriaci človek vie, na čom je. A spoznáva hranice svojich možností, ale rovnako z toho poznáva pomoc všemohúceho Boha, pre ktorého neexistujú nemožné veci. Človek nadobúda istotu, že to nie on, ale Boh v ňom pôsobí. Peter vedel, že to nebol jeho úspech, že sa chytilo množstvo rýb, hoci on držal v rukách siete. Uvedomil si, že to je dielo Ježiša. Jedine viera umožní človeku zúčastniť sa na dielach Boha. Človek aj naďalej zostáva slabý, ale môže s Bohom spolupracovať. Všetko robí tak, aby ostal poslušný Bohu. „*Ale na tvoje slovo spustím siete*“ (Lk 5,5). Stotožňovať uverenie Bohu s vierou v seba, a prisvojovať za svoje osobné skutky, ktoré sa ostro prejavujú najmä vo chvíli zapochybovania v seba, je totiž chápané ako zapochybovanie v Boha. Stáva sa, že pochybujúci nenachádza zmysel života a siaha po samovražde. Vtedy uverenie v seba stáva sa pozvaním uveriť Bohu. Vtedy vlastne človek nastupuje na cestu viery, ktorú sprostredkúva Cirkev, alebo vycúva z tejto viery a ocitá sa v stave ešte väčšieho zúfalstva a beznádeje. Ak sa chceme zúčastniť zázračných rybolovov, musia byť dni, počas ktorých naše siete budú prázdne. Stále jednako Bohu nejde o plné siete, ale aby odkryl moc viery.

V živote zažijeme nejednu príležitosť osvedčiť sa, či viac veríme Bohu ako

iným ľuďom, alebo sebe. Ján dostal ponuku podnikat'. Bolo to lákavé najmä pre dobrý výnos. Pri skúmaní materiálov zistil, že je to proti jeho morálke. Nezapochyboval. Ponuku neprijal. Iní na vec doplatili. Utvrdil sa v presvedčení, že Bohu treba viac veriť ako iným či sebe.

Texty dnešných čítaní nám odkrývajú dar povolania. Uvedomujeme si, že za slovom “povolanie“ nesmieme chápať len kňazské či rehoľné, ale že každý pokrstený dostal dar povolania, dokonca každý človek dostáva dar povolania, aby splnil svoju ľudskú úlohu. Stvoriteľ nás obdaroval nesmrteľnou dušou a vyzval človeka, aby uskutočnil svoju misiu, ktorou konkrétne jeho, človeka, poveril. Pravda, človek môže odmietnuť tento dar svojím rozumom a slobodnou vôľou. Tým však rozhoduje o svojej odmene či treste. Splnenie tejto úlohy záleží od stupňa nášho otvorenia sa na hlas svedomia v udalostiach a rozhodnutiach každého dňa. Čím väčší a úprimnejší je náš vnútorný vzťah s Bohom, tým ľahšie budeme nachádzať miesto a spôsob odpovede na oslovenie Boha. Príkladom sú nám osobnosti z dnešných čítaní. Zvláštny spôsob povolania vidíme u proroka Izaiáša v Starom zákone. Vidí Pána sedieť na tróne v jeho sláve a obklopeného zástupom, ktorý mu prevoláva: „*Svätý, svätý, svätý...*“ (Iz 6,3). Vtedy si Izaiáš uvedomuje: „*Beda mi, áno, som stratený. Veď ja som muž s nečistými perami a bývam medzi ľuďom s nečistými perami, a moje oči videli kráľa, Pána zástupov*“ (Iz 6,5). Vlastne, každé povolanie začína sa od uvedomenia si absolútnej priepasti oddeľujúcej nás od Boha a pocitu osobnej nehodnosti. Prorok má však zážitok. Píše: „*I priletel ku mne jeden zo serafínov, v ruke mal žeravý uhlik, čo kliešťami vzal z oltára, dotkol sa mi úst a povedal: „Hľa, toto sa dotklo tvojich perí; zmizla tvoja vina a tvoj hriech je odstránený*“ (Iz 6,6). Prorok si uvedomuje, že nemôže Bohu povedať svoje nie. Naopak, prorok odpovedá na hlas Pána: „*Koho mám poslať, kto nám pôjde?*“ *I povedal som: „Hľa, tu som, pošli mňa*“ (Iz 6,8)! Prorok už neváha, či je hodný, alebo nie, ale odpovedá tak, ako od neho očakáva Boh. Aj my v modlitbe máme sa naučiť dať Bohu odpoveď na naše oslovenie, aby sme splnili svoje povolanie proroka, kresťana, človeka, otca... Nemáme sa už potom znepokojovať, či sme hodní, alebo nie. Naša odpoveď nech je v zhode s vôľou Boha. Podobné správanie ako u Izaiáša vidíme u apoštola Petra. Ani jedno povolanie sa nezaobíde bez uvedomenia si, aká veľká je priepasť medzi nami a Bohom, uvedomenia si našej nehodnosti. Boh sa postará o silu, ktorá nás presvedčí. Treba mať však otvorené oči. Peter ich mal pri práci so sieťou. Aj nám Boh dá znamenia, udalosti, stretnutia... keď budeme môcť spoznať, že Boh nám určuje určité poslanie, chce nás poveriť úlohou, cez nás niekoho napomenúť, viesť, vychovávať,

formovať... Príklad môžeme vidieť aj na Panne Márii. Aj ona sa necíti hodná poslanca, žiada si od anjela vysvetlenie. Až potom povie: „*Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova*“ (Lk 1,38). A z tohoto poslanca sa máme tešiť. Mária v chválospeve volá: „*Lebo veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný, a sväté je jeho meno*“ (Lk 1,49).

Je správne, že sme sa dnes rozhodli či naučili plniť vôľu Božiu. Tak je to správne a osožné pre naše duše. Chceme plniť svoje poslanie v pokore, lebo tá je prvou známkom vernosti Bohu. Vzorom nám je sv. Pavol, ktorý napísal: „*Ved' ja som najmenší z apoštolov. Ba nie som hoden volať sa apoštolom, lebo som prenasledoval Božiu Cirkev. Ale z Božej milosti som tým, čím som, a jeho milosť nebola vo mne márna*“ (1 Kor 15,9-10). Apoštol si je vedomý milosti, ktorej sa mu dostalo na ceste do Damasku. Stratil zrak, aby ho neskôr získal, ale zároveň, aby jeho vzťah k Bohu mal celkom iné, kvalitatívne iné hodnoty. Z prenasledovateľa sa stal najväčší z apoštolov. To je i naše memento. Keď povieme Bohu „áno“, môžeme sa dočkať ťažkostí, križov, ale to všetko Boh od nás chce, aby sme splnili svoju misiu. Čo robíme v spojení s Bohom, má zmysel. Peter a apoštoli na brehu Genezaretského jazera opustili všetko a išli za ním, a tak sa dostalo každému z nás príkladu, že aj my máme pre Krista opustiť všetko, čo sa nezhoduje s jeho vôľou. Sme povolaní podľa toho, ako chce Boh.

Tak tomu porozumel aj Dante Alighieri. Veľa pohoršenia urobil svojou Komédiou, ku ktorej až neskôr dopísal Božská, ale mal stále jeden cieľ. Tento básnik, zvláštny teológ, sa cítil povolaný, aby hľadal stratenú cestu pre seba i iných. Upozorňoval svojich súčasníkov: „*Hľadajte, lebo neviete, kedy príde váš Pán,*“ hoci na viacerých miestach nezaujíma s Cirkvou správny postoj. Aj na ňom vidíme povinnosť povolania. Treba však, aby sme spolupracovali s Bohom, a to môžeme rôznym spôsobom.

Rozpráva sa o ministrovi, že mal tú chybu, že keď jednal s ľuďmi, často grobianil, kričal, a tak narobil mnoho škody. To ho hnevalo, a preto sa rozhodol bojovať proti tomu zlu. Napísal si navštívenku „Dr. Netrpezlivý“ a poprosil sekretárku, aby mu ju priniesla, len čo počuje, že je voči nejakému návštevníkovi nezdvorilý. To zapôsobilo. Vždy, keď bol v susednej miestnosti priveľký hluk, sekretárka vstala, vošla do miestnosti a podala ministrovi navštívenku. Ten prečítal „Dr. Netrpezlivý“ a hneď sa upokojil.

Dopočul sa o tom istý bankový riaditeľ, ktorý sa tiež ľahko zapálil hnevom a nadával ľuďom. „Výborný nápad!“ pomyslel si, „napíšem si tiež takú navštívenku.“ A keďže chodil do kostola, napísal si niečo duchovné: „Váš brat“.

Pomohlo to aj jemu. Pouvažujme, čo urobíme preto, aby sme obstáli vo svojom povolaní.

Amen.

Šiesta nedeľa – “C”

Lk 6,17.20-26

Pochopme Ježišove blahoslavenstvá

Kto dokáže pochopiť a zrealizovať v živote Ježišove blahoslavenstvá, tomu sa otvára nebo.

Každý človek túži po šťastí. Pre neho sme ochotní vynaložiť veľa energie, venovať mnoho času na štúdium šťastia, tvrdo pracovať na sebe, aby sme boli šťastní. Hovoríme o šťastí a nešťastí. Je čas plesov a zábav. Chceme sa zabaviť. Vrcholia predsa fašiangy.

A snád' práve dnes položíme si takúto či podobnú otázku dotýkajúcu sa šťastia: Akú hodnotu má človek v celom svojom bytí? Odpoveď môže byť v pokrčených ramenách, ale môžeme ju hľadať aj u Boha. Lebo iba on pozná všetky životné okolnosti a slobodné rozhodnutia, ktoré stvárnajú osobnosť každého človeka.

Na tému šťastie sa nám prihovára v evanjeliu sám Ježiš, keď z reči na hore sv. Lukáš nám pripomína štyrikrát Ježišom zdôraznené slovo **“blahoslavení”** a rovnako slová **“beda vám”**.

Ježiš je veľmi náročný Učiteľ. Tí, ktorí túžia žiť podľa jeho slov, nemajú čas na to, aby sa nudili. Môžeme sa o tom presvedčiť pri spomenutých slovách: „blahoslavení chudobní...; ktorí teraz hladujete...; plačete...; keď vás budú ľudia nenávidieť...“, ale aj pri slovách: „beda vám, boháči...; čo ste teraz nasýtení...; čo sa teraz smejete...; a ak vás budú všetci ľudia chváliť...“ (porov. Lk 6,17).

Ježiš tieto slova adresoval tak Židom, ako aj pohanom, kde *bolo „... veľké množstvo ľudu z celej Judey i z Jeruzalema aj z týrskeho a sidonského pobrežia“* (Lk 6,17). A tieto slová sú adresované i nám. Tak ako vtedy, aj dnes vyvolávajú rôzne pocity. Pretože vtedy i dnes človek má podobnú

logiku. Žijeme len raz a treba si ho užiť. Sú aj názory, že aj podľa zásady „oko za oko a zub za zub“. A tak Ježišove slová sú prijímané s nepochopením, podceňované, odkladané na neskorší čas... Sú aj takí, čo sa nad týmito slovami zamýšľajú a hľadajú vysvetlenie, ako ich chápať a ako podľa nich žiť. Keby ich Ježiš nepovažoval za dôležité, bol by to povedal, a vôbec, keby neboli dôležité, nebol by ich povedal. Zo slov Ježiša rozumiť, že im pripisuje vážnosť a význam a ich hodnota sa ani dnes nestráca. Ako ich zrealizovať v živote? Slovám Ježiša venovali mnohí pozornosť, a nebol to len biblista, benediktín J. Dupont, veľký znalec textov Svätého písma, ale aj nekresťan Gándhí. Teda chápeme, že slová Pána Ježiša nie sú adresované len kresťanom.

Svätý Lukáš napísal evanjelium po grécky, čo bol jazyk vtedajšej kultúry a umenia. Slovo „blahoslavení“ môžeme dnes rôzne vykladať. Môžeme povedať, že v pravom zmysle slova blahoslaveným je Boh. Keď Ježiš káže na hore a vyslovuje slovo „blahoslavení“, nemyslí na Boha, ale hovorí o ľuďoch. Ježiš celkom povedal osem ráz slovo „blahoslavení“. Zastavme sa pri štyroch, ktoré uvádza sv. Lukáš evanjelista.

„Blahoslavení chudobní, lebo vaše je Božie kráľovstvo“ (Lk 6,20). Chudobný človek nemá absolútne nič. Takým je bedár. Ježiš však myslí na človeka, ktorý na prvé miesto v starostlivosti o svoje materiálne imanie kladie Boha. Boh stvoril človeka, aby čestnou prácou svojich rúk si získaval živobytie. Človek si má podmaniť prírodu a všetko živé. Človek však nesmie zabudnúť, že toto všetko nesmie a nemôže uspokojiť jeho srdce. Človek nemá trvalé miesto na zemi. Človek je múdry, keď riadi svoj život tak, aby mohol kedykoľvek odísť zo sveta, keď ho odvolá Boh a nesmútil nad tým, čo tu musí opustiť. Je predsa stvorený pre veci prevyšujúce materiálny okraj sveta. Šťastie človeka sa nemôže ohraničiť materiálnymi dobrami. Boh stvoril človeka k večnému šťastiu, ktoré spočíva vo večnom spojení s Bohom. Šťastný je ten, čo svoje šťastie má v Bohu. Verí v lásku, moc, spravodlivosť Božiu. Pre toto šťastie, pre Boha sa na zemi zriekať, obmedzovať, podeliť, znášať nedostatok.

„Blahoslavení, ktorí teraz hladujete, lebo budete nasýtení“ (Lk 6,21). Ježiš sám nasýtil zástup. Sám však na púšti o hlade strávil štyridsať dní. Hriechy obžerstvo a opilstvo urážajú Boha. Boh chce nasýtiť nás „novým vínom“ na hostine vo svojom Kráľovstve. Podmieňuje toto večné šťastie tým, aby sme na zemi boli pánmi nad žiadostivosťou tela. Boh chce, aby sme primerane veku a okolnostiam života pracovali na vzraste duchovného a duševného šťastia nad šťastím telesným. Pritom Boh nepodceňuje a nezakazuje prirodzené potreby tela. Cirkevný príkaz „konať skutky kajúcnosti, ako ich určila cirkevná vrchnosť“ tomu

napomáha.

„*Blahoslavení, ktorí teraz plačete, lebo sa budete smiať*“ (Lk 6,21). Tento smútok vedie človeka do hĺbky srdca i tela. Blahoslavenstvá si uvedomujeme v spojení s ťažkosťami, ktoré na nás prichádzajú v spojení s dedičným hriechom, ako je bolesť, smrť, choroba, pohromy... Boh nás učí, aby sme neupadli do zúfalstva, či straty nádeje. Boh vo svojej láske neprestáva naplňať človeka svojimi milosťami. Uvedomujeme si, že naša vlasť je v nebesiach.

„*Blahoslavení budete, keď vás budú ľudia nenávidieť, keď vás vylúčia spomedzi seba, potupia a zavrhnú vaše meno pre Syna človeka*“ (Lk 6,22). Od Kaina ľudstvo trpí na nedostatok bratskej lásky. Brat šliape po dobrom mene, cti, zdraví a ďalších hodnotách brata, ktorými Boh obdaroval človeka. Tí, ktorým sa nedostáva týchto práv, tí nech spôsobom hodným budúcej odmeny nielen nech znášajú ťažkosti, krivdu, ale aj hája a zasadzujú sa za svoje práva i práva utláčaných či prenasledovaných.

Prvá časť perikopy evanjelia končí výzvou: „*Radujte sa v ten deň a jasajte, lebo máte veľkú odmenu v nebi*“ (Lk 6,23). Už samotné slová Pána Ježiša pre tých, čo uverili v neho, sú radosťou na zemi. Ježiš je predsa cesta, pravda a život (porov. Jn 14,6).

Pripomíname si slová o “blahoslavenstvách”, aby sme využili aj toto stretnutie na eucharistickej slávnosti na načerpanie posily, že chceme vydávať svedectvo o Kristovom učení. Je chvíľa, že sa chceme zriecť všetkého, čo by nás mohlo spájať s výstrahou Krista v slovách “beda vám”. Ide teda o základný vzťah k Bohu. Z toho nasleduje skutočná duchovná revolúcia, zmena zmýšľania človeka vo vzťahoch k Bohu, k blížnemu a k sebe samému. Preto v tejto Ježišovej „reči na vrchu“ je skrytá podstata celého kresťanstva. Je to nové poznanie Boha ako milujúceho Otca, ktorému sa môžeme zveriť. Novosť je v osobnom vzťahu nás ako Božieho dieťaťa k Otcovi. Ježiš nám zjavil Božie otcovstvo. Text nás učí chápať kresťanskú bohoslužbu, ktorá nie je pokusom ľudí získať Božiu náklonnosť pre pozemské šťastie, ale je vyjadrením túžby človeka po Bohu. A taktiež od nás Ježiš vyžaduje nový postoj voči Bohu, blížnemu i sami k sebe, a to na podklade lásky, ktorá je dušou kresťanstva.

Pri slovách o “blahoslavenstvách” a “beda” si uvedomujeme, ako na

nás pozerá Boh a my sa učíme, čo máme urobiť preto, aby sme splnili požiadavky Boha, ktoré právom na nás kladie.

Môže nám napomôcť pohľad do knihy *Svadba, ktorá sa odohrala v nebi* (porov. K. C. Millerová, *Vitamín C od Boha*, vydavateľstvo Motýľ, Trnava 1997, s. 284 n.).

Príbeh sa odohráva v primitívnej kultúre, ktorá nezakazovala predávať nevesty za dobytok, ktorý slúžieval ako výmenný artikel namiesto peňazí. Priemerná žena stála dve kravy, za výnimočnú sa platilo troma kravami, kým menej žiadúce ženy mali hodnotu jednej kravy. Do tejto spoločnosti prišiel bohatý a príťažlivý pytač hľadať súcu ženu za manželku. Všetky rodiny vyparádili svoje vydajachtivé dcéry, aby sa pred ním blykli. Každého prekvapilo, keď pytač napokon vyhlásil, že je ochotný rokovať s rodinou mladej dievčiny, ktorú pokladali za nepríťažlivú a nemotornú. „Možno mu ide o výhodnú kúpu,“ špekulovali ľudia a dohadovali sa, či náhodou namiesto kráv neponúkne nakoniec iba kurence. Na všeobecné prekvapenie ponúkol rodine za dcéru šesť kráv a rýchlo s ňou odišiel na dlhú svadobnú cestu. Keď sa o niekoľko mesiacov vrátili, nevestu nikto nespoznával. Viac jej neovísali plecia a v očiach nemala prázdny pohľad. Ako keby to bol ktosi celkom iný, nový, tak z nej sálala krása a sebadôvera. Nie, manžel jej nekúpil nijaké skrášľovacie prostriedky, nedal jej upraviť tvár. Ich vzťah sa začal tým, že jej dal hmatateľne najavo, že ju pokladá za dôležitú a cennú. Vžila sa do tejto roly, začala na seba hľadiť tými istými očami, ktorými na ňu hľadel on, a po celý zvyšok života na ňu s úctou hľadeli aj všetci jej priatelia. Pozerali sa na ňu ako na ženu, za ktorú zaplatili šesť kráv.

Uvedomujeme si, že my sme cennejší? Áno, cennejší ako vrabce, ako kravy! Sme deti Božie. Ježiš za nás zomrel. Primerane tomu sa aj správajme. Nestačí, že poznáme učenie Krista. Potrebné je, aby sme denne žili podľa Kristových slov. On za nás dal svojmu Otcovi vlastný život. Naberme odvalu, silu, spolupracujme s milosťami, ktoré nám dáva, aby sme boli takí, akých nás chce mať Boh. A uznávame, že k tomu patria aj slová “blahoslavení” a “beda”.

Zdravý rozum nám hovorí o šťastí. Boh nám dal rozum a slobodnú vôľu a ponúka ešte viac. Ponúka večné šťastie, ktorému sa nič nemôže na zemi prirovnáť. A to stojí zato. Čo to znamená pre nás konkrétne, čo chceme a čo podnikneme? Už pri sv. omši, už dnes?

Amen.

Pripomeňme si príkaz lásky

Nezabúdajme, že Ježiš čaká odpoveď na svoju lásku k nám, že aj my budeme viac milovať.

Všetci poznáme zásadu: Milujúci ľudia si majú vždy čo povedať. Nepovieme: Nerozprávaj, tvoje slová sú zbytočné. Vieme, že k láske patrí aj milé slovo. Ak odumrie slovo, zatrpkne aj láska. Pre nás veriacich to znamená, že keď veríme v Boha, musíme ho aj milovať, a to aj v blížnom. A ak Boha milujeme, vtedy mu máme čo povedať. A to tak v modlitbe, ako aj skutkom. A na tieto a podobné myšlienky nás upozorňuje Pán Ježiš v evanjeliu.

Ježiš hovorí: ***„Bud'te milosrdní... nesúď'te... neodsudzujte... odpúšťajte... dávajte... lebo akou mierou budete merať vy, takou sa nameria aj vám“ (Lk 6,36-38).***

Na prvé počutie je jasné, že Ježišove slová hovoria o veľkodušnosti. Túto čnosť poznali dávno a udivovala už pohanských filozofov. Rovnako vážia si čnosť veľkodušnosti v Starom zákone. Dávid sa ocitol pri hlave spiaceho kráľa Saula. Abisai radi Dávidovi, aby usmrtil Saula. Dávid odpovedá: *„Nezabíjaj ho! Ved' ktože by smel beztrešne siahnúť rukou na Pánovho pomazaného“ (1 Sam 26,9)?* Dávidovu veľkodušnosť Boh bohato odmenil a požehnal. Pán Ježiš lásku k nepriateľom povýšil na hlavný príkaz: *„Milujte svojich nepriateľov, robte dobre tým, čo vás nenávidia, žehnajte tým, čo vás preklínajú, a modlite sa za tých, čo vás potupujú“ (Lk 6,27-28).* Tu sa už nejedná o vonkajší prejav veľkodušnosti, ale o základnú čnosť, ktorej nás učí sám Boh. *„Ved' on dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posieľa dážď na spravodlivých i nespravodlivých“ (Mt 5,45).* Veľkodušnosť Boha vidíme, že svojho jednorodeného Syna neušetril a obetoval za nás na kríži. Ježiš miloval a miluje nás, ale my zabúdame a neopätujeme jeho lásku. Miluje aj tých, ktorí neopätujú jeho lásku a žijú v nepriateľstve s ním. Jeho láska vysoko prevyšuje našu nelásku. Čím bol Saul pre Dávida, tým je pre nás každý blížny, poznačený predrahou obeťou smrti Pána Ježiša. Kresťan si uvedomuje, že je dielom Božej veľkodušnosti, a preto sa snaží správať tak, ako ho tomu učí Ježiš. Kresťan sa nepovyšuje a nedá pocítiť svoju veľkodušnosť, ale svojím správaním sa snaží pripomenúť okoliu veľkodušnosť svojho Boha voči

nám hriešnikom.

Kristove slová vyvolávajú množstvo otázok. Ako Cirkev plní tento príkaz? Žijú kresťania podľa tohoto príkazu? Cirkev, aké je tvoje spoločenstvo, ako sa stavia k tomuto prvému príkazu? Cirkev, čo ťa bolí, aké sú tvoje choroby a nedostatky? Cirkev Kristova, aká si? Je možné pred odpoveďami na tieto a podobné otázky utiecť? O čom hovoria štatistiky, aká je účasť na nedeľnej svätej omši, počty prístupujúcich ku sviatostiam, počet tých, čo majú záujem o spoluprácu s Cirkvou? Čo hovoria štatistiky rozvedených, nemanželských detí, potratov, tých, čo zomierajú bez sviatosti zmierenia, Eucharistie, pomazania chorých? Čo štatistiky hovoriace o chlade srdca, nezáujme srdca, skamenených srdciach? Čo štatistiky o hnevoch, súdoch, vraždách, nenávisti, ale aj alkoholizme...? Cirkev Kristova, akí sú tvoji členovia, tvoje ruky, nohy, oči, uši... Či sú určení na to len tvoji kňazi, aby videli, počuli, konali, pracovali, umierali pre Krista? Či ľudia na celej zemi – to nie je Cirkev? Či iba kňazi môžu a dokážu hovoriť o Bohu, milovať ho v iných ľuďoch?

Tieto a ďalšie otázky nie sú len poetickou metaforou. Na tieto a podobné otázky je potrebné dať osobnú vlastnú odpoveď, ale čaká sa aj odpoveď v mene Cirkvi. Každý jednotlivo a všetci spolu sme Kristom vyzvaní spolupracovať na príkaze lásky. Kristus nás predsa nechce deliť na milovaných a zavrhnutých. Kto prijal sviatosť krstu, zobral na seba záväzky i práva. A medzi ne patrí milovať blížnych, odpúšťať a zabúdať na urážky, ale aj konať skutky milosrdenstva. Príkaz lásky je oslovenie k činnej a aktívnej účasti na spoločenstve bratov a sestier spojených v Kristovi. Svet potrebuje svedkov. Svedkov lásky. Niet v ich srdciach miesta pre pomstu. Kristus nikoho nepoveruje úlohou pomstiteľa, vyrovnávateľa krívd, rozhodcu v oblasti lásky. Rovnako Cirkev nikoho nepoveruje právom odvety. Nesmieme zabudnúť aj na memento: „*Ak milujete tých, ktorí vás milujú, akúže máte zásluhu*“ (Lk 6,32)? Veľký bojovník za ľudské práva, černochoch, nositeľ Nobelovej ceny za mier, veľký a neohrozený vyznávač Krista, Martin Luter King, ktorého za jeho presvedčenie zastrelil atentátnik, povedal na adresu týchto slov: „Robte nám čo chcete, ale my vás neprestaneme milovať.“ Uvedomujeme si, že milovať tých, čo nás nemilujú, je ťažké, veľmi ťažké, ale vyplatí sa milovať! Príkaz lásky nie je určený len niekomu, snáď silným, ale Ježiš príkaz lásky dáva každému človeku. Príkaz lásky zaväzuje každého veriaceho kresťana, pretože dostáva od Krista príklad. Kristus zomrel za naše hriechy. Nie je správne, kto by chcel hľadať, za akých okolností, kedy a ako má či smie prejaviť lásku. Vďaka Kristovi človek bol

vyvýšený z úrovne “obrazu Božieho“ na úroveň “dietaťa Božieho“. Sv. Bazil hovorí: „Človek je stvorenie, ktoré dostalo príkaz, aby sa stalo Bohom.“ A sv. Atanáz hovorí: „Syn Boží stal sa človekom, aby sa synovia ľudskí mohli stať Božími synmi.“ Ján Pavol II. v encyklike *Redemptor hominis* (čl.8) píše: „Kristus sa zjednotil s každým človekom“, a každý človek je prinajmenej potenciálne zaštepovaný do Krista. Odtiaľ každý človek vlastní hodnotu Krista (porov. 2 Kor 2,14). Už sv. Lev Veľký, pápež, pozýva nás, aby sme sa zamysleli nad svojou hodnotou slovami: „Kresťania, poznajte svoju hodnotu.“ Je správne, že chceme si osvojiť čo najviac vnútorné presvedčenie, že sme Kristovi, a tak zabránili nezmyselnému a nerozumnému ponížovaniu seba či iných v každodennom živote. Znamená to pre nás aj výzvu, aby sme viac pracovali na sebe a umožnili Duchu Svätému, aby nás urobil čo najviac podobnými Kristovi. A to je memento milovať svojho blížneho ako samého Krista.

Koľkokrát v minulom týždni sme zostali bokom, keď niekto z nášho okolia potreboval našu pomoc, príklad? Nepomohli sme. Nepodali sme ruku. Neporadili. Snáď stačilo jedno slovo, úsmev, stisk ruky... Máme mnoho výhovoriek, dôvodov sa ospravedlňovať, že ten dotýčny má takú povahu, že o to nestojí, nemá záujem o spoluprácu...

Josh Mc Dowell v knihe *Vitamín C od Boha* (vydavateľstvo Motýľ, Trnava 1997, s. 178 n.) rozpráva:

„Vo svojom živote som zažil veľa nenávisti. Nedával som ju najavo navonok, mučila ma skôr vo vnútri. Znechucovali ma ľudia, veci, problémy. Ako mnohých iných ľudí, aj mňa trápila neistota. Vždy, keď som stretol kohosi, kto sa odo mňa líšil, stal sa mi hrozbou. Jedného človeka som však nenávidel viac ako kohokoľvek iného na svete. Svojho otca. Nenávidel som ho doslova zúriivo. Pre mňa to bol obyčajný pijan. Ak žijete v malom meste a jeden z vašich rodičov je alkoholik, určite chápete, o čom hovorím. Vedia o tom všetci. Moji priatelia prišli do školy – strednej školy, do ktorej som chodil – a žartovali o mojom otcovi, ktorý sa zasa pobral do mesta. Netušili, ako ma to trápí. Bol som ako ostatní, smial som sa navonok, ale môžem vám povedať, že v duši som plakal. Zašiel som do stodoly a našiel som matku takú dobitú, že sa nevládala postaviť, ležala v hnoji vedľa kráv. Keď k nám prišli priatelia, vyviedol som otca von, priviazal som ho v maštali a auto som zaparkoval vzadu pri sýpke. Priateľom sme povedali, že kamsi musel odísť. Myslím, že sotva mohol niekto niekoho nenávidieť viac ako ja svojho vlastného otca. Potom, čo som sa zasvätil Kristovi – bolo to tuším o päť mesiacov neskôr – vstúpila do môjho života prostredníctvom Krista láska Božia, a

bola taká silná, že premohla nenávisť a celkom ju obrátila. Dokázal som sa pozrieť svojmu otcovi priamo do očí a povedať: „Ocko, milujem ťa.“ A myslel som to naozaj. Po niekoľkých mojich krokoch ho to otriaslo. Keď som prestúpil na univerzitu, zažil som vážnu dopravnú nehodu. Domov ma dovezli s krkom v sadre. Nikdy nezabudnem, ako môj otec vošiel do izby. Spýtal sa ma: „Synku, ako môžeš milovať otca, ako som ja?“ Odpovedal som mu: „Ocko, pred šiestimi mesiacmi som ťa nenávidel.“ Potom som mu porozprával o sľuboch, ktoré som dal Ježišovi Kristovi. „Ocko, dovolil som, aby do môjho života vstúpil Ježiš. Iba takto sa všetko dá vysvetliť, výsledkom tohoto vzťahu je, že som našiel schopnosť milovať a prijímať nielen teba, ale aj iných ľudí takých, akí sú.“ O trištvrte hodiny neskôr sa prihodila jedna z najväčších senzácií v mojom živote. Ktosi priamo z mojej rodiny, ktosi, koho som poznal tak dobre, že by ma nijakovsky nevedel obalamutiť, mi povedal: „Synku, ak Boh dokáže urobiť z môjho života to, čo urobil z tvojho, rád by som mu dal na to príležitosť.“ Vzápätí sa môj otec začal modliť k Bohu a zveril sa Kristovi.

Je príkaz lásky nadľudská požiadavka? Áno, je nesplniteľná našimi slabými ľudskými silami, ale možná Božou silou, ktorá je nám vždy naporúdzi. Ježiš nám pomáha, aby sme sa neporovnávali s blížnymi, ale s Bohom a aby sme Boha nasledovali v láske. On miluje všetkých ľudí, objíma svätca i hriešnika.

Zásadu z úvodu doplníme. Z Božej perspektívy sa nám mnohé veci ukážu v novom svetle a my uznáme, že náš blížny nebol takým nepriateľom, ako sme si ho predstavovali. V tomto svetle výrok svätého Augustína je veľmi poučný: „Koľkokrát sme mysleli, že nenávidíme nepriateľa a nenávideli sme brata. Priateľ, Ježiš, ďakujeme za pripomenutý príkaz lásky, ktorý nám dal Otec. Duchu Svätý, pripomínaj a vysvetľuj nám ho znova a znova.

Amen.

Prvá pôstna nedeľa – “C”

Lk 4,1-13

Realita pokušenia

Boj proti každému pokušeniu nesmieme podceňovať. Nekoketujme s hriechom!

Pôstna doba – ktorú začíname – je čas, ktorý máme správne využiť. V mnohom nám napomôže pre náš život. Čo si môžeme napríklad

uvedomiť hneď na jeho začiatku?

Profesor skončil prednášku a ako obvykle sa spýtal: „Má niekto otázku?“ Jeden zo študentov sa ozval: „Pán profesor, v čom je zmysel života?“ Jeden zo študentov, čo sa už chystal odísť, sa zasmial. Profesor sa zadíval na študenta, ktorý mu položil otázku, aby sa presvedčil, či otázku myslí vážne. Bola to pravda. „Odpoviem vám.“ Vytiahol z vrečka nohavíc peňaženku a z nej malé zrkadielko, nie väčšie ako minca. Potom povedal: „Počas vojny som bol malý chlapec. Raz na ulici som našiel rozbité zrkadlo. Schoval som si z neho tu najväčšiu časť. To je toto. Začal som sa s ním hrať a učarovalo mi, že môžem nasmerovať lúč svetla do tmavých kútov, kde sa slnko nikdy nedostalo, do hlbokých dier, trhlín a skrýš. To zrkadielko som si ponechal. Keď som sa stal dospelým, zistil som, že to nebola len detská hra, ale metafora toho, čo môžem v živote urobiť. Ja som taktiež kúskom zrkadla, ktoré ako celok nepoznám. Ale s tým čo mám, môžem poslať svetlo – pravdu, porozumenie, poznanie, dobro a nehu – do tmavých kútov ľudského srdca a môžem niečo v nich zmeniť. Môžu to uvidieť iní ľudia a taktiež to robiť. V tom je pre mňa zmysel života.“ (B.Ferrero, *Další příběhy pro potěchu duše*, Portál, Praha 1997, s. 36)

Uvedomiť si môžeme, že náš boj proti pokušeniu môže sa stať mementom aj pre víťazstvo iných.

Príklad nachádzame v Ježišovej odpovedi pokušiteľovi: „**Napísané je: „Nielen z chleba žije člověk.“** Ale aj zo slov: „**Je napísané: „Pánovi, svojmu Bohu sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť.“** A pri treťom pokušení Ježiš mu odvetil: „**Je povedané: „Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha“ (Lk 4,4.8.12)!**

Udalosť, o ktorej evanjelium rozpráva, sa odohrala na začiatku verejnej činnosti Pána Ježiša, keď na púšti prežil štyridsať dní. Môžeme hovoriť o alúzii štyridsaťročnej cesty Židov púšťou. Bol to pre Židov čas vážnych skúšok, keď národ viackrát podľahol pokušeniam. Bol to aj čas, keď musel u Židov dozrieť vzťah k Bohu. Podobne museli dozrieť v dejinách Cirkvi apoštoli, svätci, vyznávači, keď uprostred ľudí, s ktorými žili, sa museli osvedčiť, že celí a celkom patria Bohu. To, že vlastne tie roky skúšok prinášajú im upevnenie vo viere, znamená, že sú skutočne nasledovníkmi Pána Ježiša, ktorý sa postil na púšti a bol pokúšaný v spojení so svojím mesiášskym povolaním. V žiadnom prípade nepochybujeme o pravovernosti udalostí, akými prešiel Ježiš, a taktiež nechceme zmenšovať ich hodnotu. On, ktorý vzal na seba naše hriechy, túžil poznať moc pokušenia, preto ich podstúpi, aby nám ukázal, že aj my

máme zvíťaziť nad zvodcovskou silou. Eva „*videla, že strom je na jedenie chutný, na pohľad krásny a na poznanie vábivý, nuž vzala z jeho ovocia a jedla...*“ (Gn 3,6). Ježiš prijal prirodzenosť človeka. Aj on na púšti vyhladol. Rozhodol sa spasiť človeka, a preto chce každému človeku ukázať víťazstvo nad pokušením. Na to poukazuje sv. Ján slovami: „*Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Ved' nič z toho, čo je vo svete, ani žiadostivosť tela, ani žiadostivosť očí, ani honosenie sa bohatstvom nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pominie, aj jeho žiadostivosť. Kto však plní Božiu vôľu, ostáva naveky*“ (1 Jn 2,16-17). Ježiš troma citátmi z Písma odpovedá diablu, ale to nie je táranina naučených formuliek, ale vykúpené jasným podaním odpovede. Je to akési existenčné vyznanie prenesené na vyššiu rovinu.

Aj keď sa súčasný človek smeje z existencie diabla, veriaci si viac a viac uvedomuje, že diabla nehodno podceňovať. Diabol jestvuje a má určitú moc so súhlasom Boha. Človek – ako bytosť obdarovaná rozumom a slobodnou vôľou – sa musí osvedčiť vo vernosti k Bohu. Sme slabí a poznačení egoizmom, a aj to zohráva u diabla svoje, pretože nepôsobí na každého človeka rovnako. Diabol je taktik.

Preto si musíme byť vedomí toho, čo je to pokušenie. Pokušenie je pasca, nástraha, ktorá nás navádza na hriech. O pokušení bohatstva píše sv. Pavol Timotejovi: „*Lebo tí, čo chcú zbohatnúť, upadajú do pokušenia a osídla a do mnohých nezmyselných a škodlivých žiadostí, ktoré ľudí ponárajú do záhuby a ztratenia*“ (1 Tim 6,9). Pokušenie je často príťažlivá, hypnotizujúca fatamorgána, ilúzia zisku, prospech, príjemnosť. A až potom ukáže sa, že klamstvo má krátke nohy, že na krivde človeka sa nezbohatne, že lenivosť ruína plány človeka, že keď zvalí vinu na druhého človeka, pred ňou sa nezachráni. Ale to všetko až potom. Teraz pokušenie vyzerá duchaplné, dôvtipne vábivo, predstavuje sa v pestrých farbách, ubezpečujúco, že je to kvalita, že nič sa tým nestane, že nikto sa to nedozvie, že nič sa nerozkazuje, že iní takisto postupujú, má rôzne farby dúhy, pobáda, čaruje, ponúka perspektívy. Pravda, až potom nasleduje katastrofa, tragédia, blato, smútok, žiaľ, strata jasnej cesty, beznádej. Často nasleduje ľudská krivda, nespravodlivosť spôsobuje nešťastie. A to „potom“ môže byť už zajtra, o niekoľko dní, rokov, ale vždy bude nasledovať ako vracajúca sa vlna, vlna prinášajúca zlo.

Čo je žriedlom pokušení?

Diabol pôsobí na zmysly, na našu fantáziu, pamäť, aby ovládal našu vôľu. Veľmi dobre pozná naše slabé miesta, a preto vie, kde, ako a kedy účinne

môže zaútočiť. Taktiež používa iných ľudí, ktorí už podľahli diablovej a teraz ako nástroj presviedčajú, tlmočia, prosia, hrozia, aby sa nezmieril, aby ustupoval, povedal, protivil sa, vypil, zobral, pozeral, oklamal, sfaľšoval, vydieral, vykrúcal sa, opisoval, zbavoval sa, pretože ti to prinesie úžitok, pomôže, odstráni, umožní, lebo to získaš bez práce a to toľko, koľko budeš chcieť. Zmyslovosť kričí a domáha sa ukojenia. Robí všetko, aby neprišla o svoje obete. Čo vtedy robiť? Odstrániť faloš, ktorou sa maskuje a vtedy stráca svoju fascinujúcu silu. Pravda oslobodzuje od klamstiev a fatamorgán, prinavracia dôležitosť ich hodnotám. Jedno je isté: nesmie koketovať s pokušením.

Rozpráva o tom príbeh o pustovníkovi, ktorý bol taký dokonalý, že už bol jednou nohou v raji. K životu už nepotreboval skoro nič. Býval v jaskyni a živil sa lesnými plodmi. Diabol premýšľal, ako by pustovníka zvedol na hriech. Dlho ho sledoval, skúmal jeho reakcie, ale nenašiel nič, na čo by priamo mohol zaútočiť. Prišiel za ním vtedy, keď si práve posledný kúsok chleba máčal v studničke, aby mu zmäkol.

*„Pozdravujem ťa,“ pozdravil diabol. „Vieš, kto som?“ „Diabol,“ odpovedal pokojne pustovník. „Boh mi dovolil, aby som ťa pokúšal. Chcem, aby si spáchal hriech.“ „Len hovor,“ odpovedal pustovník. „Počúvam ťa.“ „Zabi niekoho.“ „Nie. O tom sa nebudeme rozprávať.“ „Tak prepadni nejakú ženu.“ „To je beštiálne a nechutné. To nikdy neurobím. Choď preč, diabol! Nemáš fantáziu.“ „Tak sa napi aspoň vína. To ani nie je hriech. Na jednom hlte nie je nič zlého.“ V tej chvíli sa diablovej v rukách objavil krčah s chladeným a perlivým vínom. „Len si trochu upi.“ Pustovník sa nadýchne a upije si vína. „Hm,“ usmial sa pustovník. „Je dobré“ a dal si hneď druhý dúšok vína. „Je silné... je diabolské!“ Pustovník sa už hlúpo usmieval. A potom znova si upil. Už sa ledva držal na nohách. Po lúke prichádzala k pustovníkovi mladá žena. „Pozdravujem ťa, svätý muž,“ oslovila pustovníka. „Priniesla som ti niekoľko jablák a trochu chleba.“ Pustovník sa s divokým krikom a zakalenými očami vrhol na ženu. Chytil ju za vlasy a zvalil na zem. Žena začala volať o pomoc. Počul ju otec, ktorý neďaleko pracoval na poli a pribehol k jaskyni. Pustovník vzal veľký kameň a celou silou uderil otca. Keď sa pustovník spamätal, pri nohách mu ležal mŕtvy muž v kaluži krvi. „Myslím, že je po ňom,“ povedal s úsmevom diabol. (B.Ferrero, *Další příběhy pro potěchu duše*, Portál, Praha, 1997 s. 37)*

Kde spravil pustovník najväčšiu chybu? Keď sa pustil s diablom do rozhovoru. Koketovať s hriechom znamená začiatok pádu.

Pán Ježiš nám dal opačný príklad. V jeho slovách pokušiteľovi je jasná odpoveď: „*Napísané je: Nielen z chleba žije človek.*“ Ale aj zo

slov: „*Je napísané: Pánovi, svojmu Bohu, sa budeš klaňať a jedine jemu budeš slúžiť.*“ A pri treťom pokušení Ježiš mu odvetil: „*Je povedané: Nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha!*“ (Lk 4,4.8.12). Toto je potrebné si osvojiť. Chápeme, že každý kompromis je nám na škodu. Vieme, že kto podá diablovej palec, už má celú ruku a pritiahne ho ku sebe. Je potrebné byť opatrný, pestovať v sebe zásady, vyhýbať sa zmyslom, ako sú chuť, zrak, ale pozor najmä na dotyk, ktoré pôsobia obzvlášť silne, poznávajú príjemnosti, a preto človeka rovnako rýchlo ujarmujú. Taký stav ničí osobnosť, prehlušuje citlivosť na duchovné hodnoty, oslabuje zmysel pre morálne hodnoty človeka, pobáda ho k príjemnostiam oveľa triviálnym a plytkým. A to každý veriaci človek zavrhuje, neprijíma, odmieta.

Profesor od detstva sa naučil chápať a správne pristupovať k zmyslu života. Malé zrkadielko mu to pripomína. Kiež by nám naše dobré, ale aj zlé zážitky, skúsenosti poslúžili k dobru, spáse našich duší. Na začiatku pôstnej doby zoberme si pred seba, že aj obmedzovaním sa, zriekaním, ovládaním sa, sebazáporom v dovolených, príjemných a dobrých veciach chceme byť vernejší Bohu.

Amen.

Druhá pôstna nedeľa – “C”

Lk 9,28b-36

Premena závisí aj od počutia

Kto dokáže počúvať Ježiša v pôstnej dobe, je predpoklad, že sa dopracuje k zmene života.

Zaiste aj pre vás pôstny čas je časom intenzívnejšieho tréningu, aby sme svoj život viac prežívali ako kresťania. Jedna otázka: Aj vašim cieľom pôstneho obdobia je opravdivý návrat k Bohu?

Počul som o malom dievčatku, ktoré zažilo veľký zlom vo svojom živote, keď sa naučilo zaviazať si šnúrkami na topánkach. Namiesto toho, aby bolo natešené, dievčatko zaliali slzy. Otec sa jej spýtal: „Prečo plačeš?“ „Musím si zaväzovať šnúrkami na topánkach,“ odpovedalo dievčatko. „Ved’ si sa to práve naučila. Nie je to ťažké, však?“ „Ja viem,“ fňukalo dievčatko, „ale odteraz to budem musieť robiť celý život.“ (Vitamín C od Boha, vydavateľstvo Motýľ, Trnava 1997 s. 225)

My sa chceme podrobiť pôstnemu tréningu práve preto, aby sme celý ďalší život robili to, čo od nás žiada Boh.

Tak znie aj odkaz Boha Otca z hory premenenia: „*Toto je môj vyvolený Syn, počúvajte ho*“ (Lk 9,35).

V dnešnom evanjeliu sa dozvedáme o rozhovore Pána Ježiša s Mojžišom a Eliášom. „*Hovorili o jeho odchode, ktorý sa mal uskutočniť v Jeruzaleme*“ (Lk 9,31). Dnes vieme, že odchod Krista bol ten najväčší okamih v histórii ľudstva. Udalosť na hore Tábor, hore premenenia v texte Lukášovho evanjelia je vsunutá medzi prvú a druhú predpoveď Pána Ježiša o jeho utrpení. Pán Ježiš vie, čo ho očakáva v Jeruzaleme. Pripravuje učeníkov na tento vrchol svojho pôsobenia ako Bohočloveka na zemi. Preto keď Peter odpovedá na otázku: „*A vy ma za koho pokladáte*“ (Lk 9,20)? Ježiš prvýkrát hovorí: „*Syn človeka musí mnoho trpieť, starší, veľkňazi a zákonníci ho zavrhnú, zabijú ho, ale on tretieho dňa vstane z mŕtvych*“ (Lk 9,22). Text evanjelia po udalosti premenenia hovorí: „*Keď sa všetci divili všetkému, čo robil, povedal svojim učeníkom: „Dobre počúvajte a zapamätajte si, čo vám poviem: Syn človeka bude vydaný do rúk ľudí.“ Lenže oni nechápali toto slovo. Bolo im zahalené, aby nerozumeli*“ (Lk 9,43-45).

Ježiš pozná svojich učeníkov. Ako vševediaci vie o Petrovom zapretí, o tom, že jedine Ján bude stáť pod krížom, keď bude zomierať za hriechy sveta, vie, že Jakub ho prvý oslávi svojou smrťou. Ježiš vie, že pre tento ťažký okamih jeho smrti musí pripraviť apoštolov. Tí po jeho zmŕtvychvstaní sa stanú posilou ostatným učeníkom. A slová Boha Otca: „*Toto je môj vyvolený Syn, počúvajte ho*“ (Lk 9,35), učeníkom ešte viac uľahčia prijať učenie ich Majstra.

Je pravdou, že učeníkov na hore najprv premohol spánok, potom sa ich zmocnil strach, ale to všetko sa stalo z vôle Ježiša, aby sme až do konca čias si uvedomovali niečo podobné, keď sa s nami bude zbližovať Boh. Stretávame sa s týmto počínaním Boha už v knihe Genezis, kde Boh dáva prísľub Abrahámovi: „*Pozri na nebo a spočítaj hviezdy, ak môžeš!*“ *A uistil ho: „Také bude tvoje potomstvo!“ Abram uveril Bohu a to sa mu počítalo za spravodlivosť*“ (Gn 15,5-6). Ale tak ako na apoštolov, tak aj na Abraháma doľahol tvrdý spánok a prenikla ho veľká, príšerná hrôza. Hlboký spánok a pocit strachu – možno rozumieť ako znaky prítomnosti Boha. A my si dnes máme uvedomiť, že to platilo a bude platiť.

Premenenie v pôstnej dobe máme pochopiť v tom, že tí, ktorí dávajú prednosť telesnosti, „*žijú ako nepriatelia Kristovho kríža*“ (Flp 3,18), pre nich je príznačné, že sa neboja Boha a im je všetko jasné. Pre tých, čo uverili v moc Krista, v bojoch a zápasoch, tmách a strachu v boji proti hriechu sú vzpruhou slová apoštola Pavla: „*Ved' naša vlasť je v nebi*“ (Flp 3,20).

V pôstnom čase si viac uvedomujeme výzvu k „návratu“. Najčastejšie ju rozumieme ako vonkajšiu zmenu života, polepšenie sa v konaní dobra, zrieknutie sa chýb, omylov, pádov, hriechov. Dnešné evanjelium nás upozorňuje na „zmenu“ kvalitatívne vyššiu, na „metanoiu“, zmenu zmýšľania, spôsobu života, nazerania. Nemýľme sa, že k niečomu takému boli či sú pozvaní len vyvolení a svätci. K tejto premene sme pozvaní všetci. Dotýka sa to každého z nás. Aj nám sú adresované slová Boha Otca: „*Toto je môj vyvolený Syn, počúvajte ho*“ (Lk 9,35). I pre nás Ježiš je nádejou a aj pre nás platia slová: „*Ved' naša vlasť je v nebi*“ (Flp 3,20). A v nebi, ako hovorí svedectvo Petra, Jakuba a Jána, budeme žiť v prítomnosti Boha; to bude najväčšia odmena, ktorej sa nič a nikto nevyrovná. Stáva sa, že tu v tomto živote na to zabúdame, odkladáme život v spojení s Bohom na posledné miesto. Pôstny čas máme využiť na „zmenu“, prehodnotenie svojich postojov, aby nám nič neprekážalo žiť v Božom kráľovstve, ako to vo chvíli premenenia Pána pocítil apoštol Peter, keď povedal: „*Učiteľ, dobre je nám tu*“ (Lk 9,33).

Ak človek zabudne na večnosť a vzdaľuje sa od Pána Boha, skôr-neskôr spozná slabosť svojej existencie na zemi. Rýchlo sa minie mladosť, opadne záujem o koníčky, spozná stratu zdravia, únavu z práce. Keď prekročí hranicu dôchodku, mnohí svojím „dovidenia“ pretrhnú s nami kontakty. Nepatríte medzi tých, na ktorých si v starobe už nespomenú dávni priatelia, spolupracovníci, zákazníci, tí, pre ktorých ste mnoho, veľmi mnoho urobili, pre ktorých ste takpovediac žili? To je beh života. A práve aj na to pamätajme pri realizovaní „premeny“ svojho života v tejto pôstnej dobe. Cesta späť k Bohu vedie k úžasnemu cieľu. Vieme, že ak chceme niečo cenné získať na zemi, musíme niečo pre to obetovať: čas, sily, zdravie... a teší nás to prikrátko. To vyžaduje našu obetu, ale odmena bude trvať po celú večnosť.

Kiež by sme pri premene v tohtoročnom pôstnom čase viac mysleli na hodnotu svojej duše a duší nám zverených. Prehodnoťme svoj prístup k hodnotám, ako je šťastie, zdravie, rodinná pohoda, vernosť, čistota, pokoj, spravodlivosť... Objavme pravé svetlo vo svojom živote.

Henry Howard v knihe *Vitamín C od Boha* (Vydavateľstvo Motýľ, Trnava 1997, s. 128) rozpráva príbeh o lodi, ktorá stroskotala v južných moriach na korálovom útese.

Posádka sa horko-ťažko dostala na breh, niekto na plávajúcich kusoch dreva... Na brehu sa stretli. Báli sa zájsť hlbšie do vnútrozemia, lebo na ostrove mohli žiť ľudožrúti. Vôbec netúžili po tom, aby ich ubili palicami a jedli. Potom však jeden z nich, očividne odvážnejší ako ostatní, sa vyškriabal na vrch najbližšieho kopca. Len čo sa ocitol na samom vrchu, začal im vzrušene mávať a vyzývať ich, aby sa pobrali za ním. Počuli ako volá: „Podťe ďalej, chlapci, všetko je v poriadku! Je tu kostol.“ Nebolo medzi nimi jediného, kto by sa po tých slovách necítil bezpečnejšie. Dopočuli sa dobrú zvesť. Na takomto pozadí sa ešte jasnejšie črtá význam kostola. Je to svetlo v temnote a tí, čo sa ocitnú v nebezpečenstve, ďakujú Bohu za dar tohoto svetla.

Nepozeráme na ponúknutý čas ako na to, čo nás chce obráť o niečo, ale ako na čas, ktorý chceme využiť a ponúknuť viac zo seba. Chceme sa zriecť, aby sme viac získali. Chceme sa ovládať, aby sme spoznali väčšiu hodnotu svojho charakteru. Chceme viac dať zo seba, aby sme mnohonásobne viac získali.

Áno, premenenie Pána sa konalo pre nás. Prijímame, že hovorí nám o našom vykúpení a prijatí za Božie deti. Naša “premena” života je založená na krste. Vernosť krstným záväzkom dáva nám nádej, že raz získame účasť na sláve v Božom kráľovstve. Už sv. Justín porovnával krst s oslnením apoštolov na hore Tábor a otcovia Cirkvi videli v žiare Ježišových šiat očistenie z našich hriechov. K premene patrí aj výzva k evanjelizácii prostredia, kde žijeme. Naš život má hovoriť o Bohu, duši, o večnom živote. Ani staroba či choroba nás od toho neoslobodzujú.

Johann Sebastian Bach, pravdepodobne najväčší skladateľ chrámovej hudby, nemohol nazvať svoj život krásnym. Bol plný tragédií. Keď mal desať rokov, umreli mu obaja rodičia. Len veľmi neochotne ho vychovával starší brat, ktorý s neľúbosťou prijímal skutočnosť, že má kŕmiť ďalšie hladné ústa. Mal ťažký život aj ako dospelý. Rýchlo mu zomrela manželka. Desať detí mu umrelo v útlom detstve a jedno mal retardované. Sám po mozgovej príhode oslepol a ohluchol. Napriek tomu skladal úžasnú hudbu plnú chvál, vďakyvzdania a bázne na chválu Božiu.

Poznal však, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú. Naša premena je naša láska k Bohu. Chápeme tomu? Amen.

Mať správny postoj k pokániu

Nie je pokánie ako pokánie. Je v nich zásadný rozdiel. V čom? Pokánie je láska.

Pôstna doba je špecifická, a predsa. Nestalo sa aj vám, že sa odmieta hriech? Stáva sa, že hriech sa odsúva do minulosti. Nepozná sa pocit viny. Už odzvonili hriechu, vine. Neradil vám niekto, aby ste sa vymanili od cirkevných zákazov? Áno, o hriechu sa prestáva hovoriť, ale viac sa hriech pácha, a to verejne, bez hanby, strachu... Áno, aj ľutujú, aj idú ku sviatosti zmierenia, ale nelepšia sa, lebo sa nechcú. Lútosť nie je opravdivá, je zvyková, tradičná... Degraduje sa Ježišova láska, Ježišove odpustenie... Vraj, nepotrebujú odpustenie, neveria, že kňaz môže niečo odpustiť... A čo nasleduje? Následky vidieť nielen na ich tvári, ale aj na celom živote, vidieť to na celej spoločnosti.

A predsa. Aj dnes, či niekto verí v existenciu hriechu alebo nie, Ježiš nám hovorí: **„Ak *nebudete robiť pokánie, všetci podobne zahyniete...*“ (Lk 13,3).**

Niž nové pod slnkom. Ježiš rozpráva na tému obrátenia a pokánia. Niektorí z poslucháčov neprijímajú Ježišove učenie a útočia proti. Úryvok Lukášovho evanjelia hovorí o skupine ľudí, ktorí majú problém ohľadom hriechu, viny. Ježiš rieši problém v konkrétnej historickej skutočnosti, ktoré sa v tom čase udiali. Pilát niekoľkokrát vyprovokoval vzbury, počas ktorých došlo v chráme k preliatiu ľudskej krvi, ktorá sa pomiešala s krvou obetovaných zvierat. Židia dostali od Ríma výsady, ktoré miestodržiteľ porušil. Rovnako hovoria o nešťastí v Siloe, kde padla veža a zabila osemnástich. Tieto udalosti využívajú Ježišovi odporci, aby Ježiša zatiahli do svojich nečestných názorov. Ježiš vidí ich odpor k učeniu, ktoré im predkladá, preto im kladie otázky a hneď sám odpovedá. Odpoveď otázkou je považovaná za majstrovský prejav každého učiteľa, teda aj Ježiša. Na obe udalosti Ježiš dáva jednu odpoveď: **„Ak *nebudete robiť pokánie, všetci podobne zahyniete...*“ (Lk 13,3).** Odporcovia Ježiša považovali pozabíjaných v chráme a pod ruinami veže za hriešnych. Ježiš na to odpovedá v tom duchu, že títo mohli byť oveľa menej hriešni ako tí, čo ich vyhlasujú za hriešnych.

Ježiš poukazuje na iné nebezpečenstvo, ktoré hrozí všetkým ľuďom, keď žijú v hriechu. V podobenstve o figovníku, ktorý nerodí ovocie, a preto má byť vyťatý, Ježiš poukazuje na význam a potrebu pravého a úprimného pokánia. Vinohradník prosí, aby figovník dostal ešte príležitosť: „*Pane, nechaj ho ešte tento rok. Okopem ho a pohnojím. Možno prinesie ovocie*“ (Lk 13,8-9). Už udalosti, o ktorých rozprávajú Ježišovi, je potrebné vysvetliť v tom duchu, že každému hrozí meč Piláta a na každého sa môže zvaliť veža. Ak ide o figovník, ktorý neprináša ovocie, ktorý je prekliaty, pretože vyčerpal trpezlivosť majiteľa, ak sa ešte raz okope a zarodí, predstavuje veľkú a poslednú príležitosť lásky, ktorú si nezaslúžil. Prejavená milosť neprináša automaticky ovocie. Človek symbolizovaný ako figovník musí spolupracovať s milosťou, aby priniesol ovocie.

Takto predstavená katechéza sa obracia na nás, ktorí žijeme vo veľmi podobných a konkrétnych podmienkach. Možno i v našich pozíciách nájsť viac zo zmýšľania besedníkov s Ježišom. Sú aj takí kresťania, ktorí by najradšej odstránili z liturgie svätej omše úkon kajúcnosti. Je to prejav širšieho javu, ktorý poukazuje na zánik uvedomenia si hriechu u súčasného človeka. Dá sa hovoriť o strate morálneho vedomia a zodpovednosti za svoje činy. Tento postup musí budiť nepokoj, hoci i z tej príčiny, že nie sú tak ďaleko časy posledných svetových vojen, ktoré mnohé narušili. Ved' predsa i dnes hriech zbiera ovocie v rozmere spoločenskom i osobnom. Už dávno praskol utopický sen J. J. Rousseau o človeku, ktorý je dobrý z prirodzenosti povahy. Človek si je dnes vedomý, že jeho existencia je ohrozená nielen vyššími silami, ale i ním samým. Koľko sa na túto tému napísalo a píše. Zriedka bol človek tak surovo posudzovaný. Je to divné. Vo filmoch, literárnych dielach sa viac a viac vrtame v tajomných komôrkach srdca a ten istý človek tvrdí, že nik nemá právo hovoriť o hriechu. Svet si zvyká hovoriť o hriechu iných, ale o svojom mlčí. Sú takí, čo podnikajú kroky odstrániť z príručiek kresťanskej teológie pojem hriechu. Mali by to byť kroky Cirkvi, ktorá by sa mala pripodobniť svetu. Uvedomujeme si, že to nie je v Cirkvi nič nové. Už za čias Krista boli ľudia, ktorí o sebe hovorili, že sú spravodliví. Im venoval sv. Ján slová: „*Ak hovoríme, že sme nezhrešili, jeho robíme luhárom a nie je v nás jeho slovo*“ (1 Jn 1,10).

Keď chceme dať odpoveď na otázku príčin takých názorov, môžeme bez obavy povedať, že začínajú odvrhnutím našej závislosti na Bohu. Pre

človeka, ktorý zavrhne Boha, pojem hriechu pozbaví sa zmyslu a poňatia morálneho zla, môže byť iba relatívny. Postoj mnohých súčasníkov vyjadril Sartr, keď hovorí: „Nejestvuje dobro ani zlo a nikto, kto by mi mohol rozkazovať.“ Odmietajú naviac existenciu absolútnych morálnych noriem Božieho práva. Človek zavrhuje Božie právo a súdi, že dosahuje oslobodenie. V skutočnosti pozbavuje sa najprv kompasu, ktorý mu ukazuje cestu do istého životného vedomia. Tak zostáva sám, bez trvalých a pevných zásad.

Stála orientácia na Boha nie je luxusný základ špeciálnych cirkevných tipov, ale určuje povinnosť všetkých, ktorí sa volajú kresťanmi. V každej situácii sa máme starať, aby sme ostali verní Bohu. Nesmieme zabúdať, že sme slabí a naklonení k hriechu, je potrebné chrániť sa hriechu a keď upadneme, že potrebujeme konať pokánie. To neznamena len navonok, ale je potrebný návrat vo vnútri. Nie iba navonok oľutovať a vyspovedať sa, ale vo svojom vnútri uznať svoj hriech, odprosiť Boha, že sme ho urazili. Zopakujme si, čo je dokonalá ľútosť. Návrat k Bohu je potrebné chápať ako vedomé a dobrovoľné zrieknutie sa všetkého, čo nie je spojené s Bohom. Treba sa nám zrieť všetkých praktík, ktoré nás držia v povrchnom prístupe k pokániu. Ježiš nám pripomína: „*Ak nebudete robiť pokánie, všetci podobne zahyniete*“ (Lk 13,3). Nechceme patriť medzi tých, čo nesprávne chápú a praktizujú pokánie. Musíme byť opatrní na svoju mentalitu. Povaha človeka často spôsobuje problémy nám samým. Je pravdou, že o návrate je často možné hovoriť ako o hrdinskom čine. Potrebujeme sa upevňovať v radostnom duchu a v návrate vidieť radosť z odpustenia, upevňovať sa v pocite vnútorného i vonkajšieho pokoja. Pravda, potrebujeme prosieť o milosť obrátenia tak pre seba, ako aj pre iných ľudí. Viest' najmä deti a dospelých k myšlienke modliť sa o zachovanie sa v duchu kajúcnosti počas celého života a taktiež modliť sa o milosť, keby sme opustili Boha – lásku, aby sme našli čo najskôr cestu späť.

Páter J. W. Groff rozpráva o tajomstve neba a pekla takto: Na kraji cesty sedel starý mních. Mal zavreté oči, prekrížené nohy a ruky položené v lone. Sedel a bol pohrúžený do hlbokkej meditácie. Zrazu jeho meditáciu prerušil drsný a panovačný hlas vojaka: „Nože, starec! Ihneď mi vysvetli, aký je rozdiel medzi nebom a peklom!“ Mních sa ani nepohol, ako keby nebol ani počul. Potom otvoril oči, v kútikoch jeho úst zaihrál slabý úsmev a vojak tam len stál a netrpezlivo čakal, a s každou pribúdajúcou sekundou bol čoraz nervóznejší. „Chcel by si poznať tajomstvo neba a pekla?“ vyriekol mních konečne. „Ty, taký zanedbaný? Ty, čo máš ruky aj nohy pošpinené špinou? Ty, čo máš neučesané vlasy a tvoj dych je

odporný a tvoj meč je hrdzavý a tupý? Ty, čo si škaredý a tvoja matka ťa tak smiešne oblieka? Ty sa ma pýtaš na nebo a peklo? Vojak divo zakľal. Vytiahol svoj meč a zdvihol ho vysoko nad hlavu. Tvár mu skrívila grimasa, tepny na krku mu navreli a vystúpili, keď sa pripravoval sťiť mníchovi hlavu. „To je peklo,“ povedal mních krotko, práve v tom momente, keď meč začal klesať. V zlomku sekundy zostal vojak ako omráčený a pocítil úctu, súcť a lásku k tomuto mierumilovnému človeku, ktorý sa odváľil riskovať svoj život, aby ho naučil, čo je to peklo. Meč sa zastavil vo vzduchu a vojakove oči zaplavili slzy vďaky. „A toto,“ pokračoval mních, „to je nebo.“ (Slepačia polievka pre dušu 3. porcia, SOFA, 1996, s. 322)

Dá sa povedať, že začiatkom návratu je aj naša bázeň pred Bohom, strach pred zatratením. Spomeňme si na menej donalú ľútosť. Nechceme sa zahrávať s trpezlivosťou Božou, ktorá dáva čas a príležitosť k náprave, k zanechaniu hriechu. Neodkladať na neskoršie... Naopak, je namieste naša vďačnosť Bohu za milosť obrátenia. Nemusí to byť len v starobe či chorobe.

Dnes pri eucharistickej slávnosti otvárame si srdce pre návrat, pre pokánie, pre vzrast Božej lásky v nás. Prosme o potrebnú posilu, aby sme si vykonali dobrú veľkonočnú sviatosť zmierenia, ale taktiež, aby sme si vyprosili milosť tejto sviatosti v hodine našej smrti.

Amen.

Štvrtá pôstna nedeľa – “C”

Lk 15,1-3.11-32

Stále aktuálny fenomén “márnotratný syn”

Osobne prežiť svoj hriech pred tvárou svojho láskavého Boha Otca.

Náš život – ak by sme ho opísali – bol by pekne hrubá kniha. A čo jej obsah? Napríklad vzťahy, názory, postoje, mienky... Ťažko si pripúšťame, že sa mýlime. Iní nám škodia, neprajú, nežičia, závidia... Voči sebe sme zhovievaví, hovoríme o tom, že máme nárok, že nám to patrí... Ale na iných máme akoby iné oči, aj sa o iných vyjadrujeme odlišne, už nie sme tak žičliví, prajní, zhovievaví... A keď skúmame svoje srdce, koľko je v ňom lásky k Bohu a blížnemu, a koľko k sebe samým? Zamyslíme sa nad sebou! Budme úprimní voči sebe a budeme prekvapení. Urobme

niečo podobné dnes v túto štvrtú pôstnu nedeľu.

Nad Ježišovým správaním totiž farizeji a zákonníci šomrali: „**Tento prijíma hriešnikov a jedáva s nimi**“ (Lk 15,2). Na čo Ježiš začína odpoveď slovami: „**Istý človek mal dvoch synov**“ (Lk 15,11).

Táto perikopa je jedna z najznámejších častí evanjelií. Viacerí biblisti, napr. A. Julicher či bádatelia nazvali tento text, že je to “evanjelium v evanjeliu”. Podobenstvo o márnotrattnom synovi bolo vždy v centre pozornosti, a to nie iba v duchovnej oblasti, spirituálnej, mystickej, ale aj v oblasti výtvarnej, sochárskej a podobne. Čo je v tomto podobenstve také geniálne? Dá sa to vyjadriť aj takto: Pán Ježiš prirovnal nášho Boha k “dobrému otcovi”. Preto mnohí podobenstvo volajú podobenstvom o “najlepšom otcovi”. To, že vystupujú dvaja synovia v texte, je staronový problém všetkých čias. Preto podobenstvu aj dnes patrí naša pozornosť. Osudy a charaktery oboch synov poslúžia jedine na to, aby vynikla veľkosť “dobrého otca”. Nikde Pán Ježiš nám neukázal Boha Otca tak jasne a zrozumiteľne ako práve teraz. Kto len trocha spozornie pri slovách Ježiša, znova a znova objavuje objavené a spoznáva i svoju realitu života. V tomto evanjeliu ožívajú naše osudy a začína ožívať v nás láska. Podobenstvo zhrňuje celú históriu človeka. Ježiš predstavuje svojho i nášho Otca a rozpráva o dvoch synoch, ktorými sme my ľudia.

Keď mladší syn myslí, že otcove prahy ho obmedzujú, zásady rodinného života sa mu zdajú ťažké a nepríjemné a sám život málo atraktívny, chce odísť. Je zaujímavé, že otec príliš nezdržuje syna tým, že by ustúpil z morálnych zásad a niečo by mu sľuboval, vyhováral, vykresľoval. Ani sa nelúči so svojím synom tak, ako by sa už nikdy nemali stretnúť, ale akoby už zajtra mali byť spolu. A to bez hnevu, zlorečenia a urážok. Priam sa zdá, že otec pri odchode syna hovorí: Syn môj, ak ti bude zle, ak by ťa svet rozčaroval, ak ťa niečo zlé postretne, vždy sa môžeš na mňa spoľahnúť. Budem ťa čakať aj vtedy, keby si sa kompromitoval, aj vtedy, keby si sa stal celkom opovrhovaným, aj vtedy, keby ťa všetci opustili... aj vtedy ostávaš mojim synom a ja tvojím otcom. Príd'! Otec cíti, predvída, čo bude nasledovať a aj tak mu dáva časť majetku, ktorá synovi patrí. Syn odchádza tam, odkiaľ sa nevracia rýchlo a ľahko. Odišiel do cudzieho prostredia, medzi cudzích ľudí. Vo vzdialení syna od otca je obraz hriechu, ako človek od Boha sa vzdialujú, keď pácha hriech. „Doma je len doma“, hovorí príslovie, ale „tam“ to znamená ďaleko od domu, kde sa žije ťažko. Bez Boha sa žije ťažko, aj keď človek všetko

má: priateľov, materiálne dobrá... Človek aj vtedy predsa si spomenie na „dom otca“, keď už z toho, čo pokladal za cenné, potrebné, krásne na svete, mu nič neostalo. Keď ho opustili všetci ľudia, ako aj zdravie, úspechy... Pre mnohých je to chvíľa pred smrťou. Mnohí ju nazývajú milosťou. Človek v odpore voči Bohu vyskúša ešte kde-čo. Nechce Boha. Strata lásky, a najmä pýcha bránia človeku vrátiť sa, uznať svoju chybu, omyl, pád... a preto sa dáva do novej a ďalšej služby zlu a hriechu, a ocitne sa v ešte väčšej špine, situácii... Neuvedomuje si, ale dochádza k celkovému upokoreniu. Pán Ježiš tento stav opisuje obrazom, že syn sa dal do služby ako pastier sviň. Ale akoby to nestačilo na upokorenie, nemá čím utíšiť svoj hlad. Pre Židov sviňa je symbolom najväčšej špatnosti tak fyzickej, ako aj morálnej. Tu nastáva zlom. Čo do nedávna chápal ako šťastie, prináša neuveriteľnú bolesť. Tieto slová poukazujú na skutočnosť, k čomu a kde nás privádza hriech. Až teraz si človek začne uvedomovať, čo stratil, čo si doma necenil, čím pohrdol. Uvedomuje si svoju vinu a prežíva výčitky svedomia, že si už nezaslúži volať sa synom, pretože prežíva to, čím urazil otca, keď od neho odišiel. A je to láska otca, ktorú treba chápať ako jeho dar: vo vnútri, v srdci syna vyvolá silu vrátiť sa späť k otcovi. Hoci rozum a srdce syna hovoria, že nemá právo volať sa synom, ale aspoň bude blízko otca. Blízkosť, dom otca poskytne to, čo si nevážil. Návrat k otcovi je teda zmenou doterajšieho života, životnej filozofie. Táto zmena sa musí dotknúť dna duše človeka. Čo Ježiš ďalej nenápadne vyslovuje, stáva sa svetlom a teplom, čo nemôžu udržať hranice sveta, čo rastie až do Božieho kráľovstva. Správanie otca prerastá najväčšie a najsmelšie očakávania. Otec čaká netrpezlivo na návrat syna. Otec nevíta syna krikom, hnevom, výčitkami. Naopak. Už v diaľke vidí syna. Čím je syn bližšie, tým viac rastie otcovo odpustenie voči nemu, o ktorom ešte on nevie. Syn si myslí, že on ide k otcovi, ale v tom čase otec beží, ponáhľa sa privítať si syna. Otec urobí všetko preto, aby pri stretnutí to mal syn čo najľahšie. Otec objíma syna, pobožká ho, čo je prejavom odpustenia, zabudnutia, nepripomenutia toho, čo bolo a to všetko pre lásku otca. Syn začal svoje pripravené vyznanie: „*Otče, zhrešil som... Už nie som hoden volať sa tvojím synom*“ (Lk 15,18-19), ale otec mu nedovolil dokončiť, pretože dal príkaz sluhom: „*Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Privedte vykrmené teľa a zabite ho. Jedzte a veselo hodujme...*“ (Lk 15,22-23). Synovi otec vracia stratenú hodnotu a prijíma ho do rodiny ako syna. Príkaz na hostinu hovorí, ako otec hodnotí synov návrat. Nič mu nevyčíta, nepripomína, naopak, vzniká atmosféra žičlivosti a teší sa z návratu syna.

V situácii márnotravného syna sme sa už ocitli viac-menej všetci. Hriechom sme sa vzdialili od otca. Otec stále na nás čakal. Aj vtedy, keď sme odišli od neho, otec sa nás nevzdal. Rovnako pri návrate nám pomáha. A máme si pripomenúť, čo nás čaká pri návrate. Či to nie je pre nás v pôstnej dobe aktuálna vec? Je prianím Boha, aby sme zanechali hriech a vrátili sa k nemu.

Cítíme význam podobenstva aj v tom, čo sa dá vyjadriť slovami: Zhrešil si? Už viac nehreš! Áno, zradili sme, a preto chceme byť už verní. Opustili sme Boha, ale už chceme natrvalo zostať s ním. Uvedomujeme si veľkosť Božej lásky, že Otec na nás bude čakať až do poslednej chvíle, aby sme sa vrátili. Pripomína nám to podobenstvom, že jeho láske neutecujeme.

Rovnako si uvedomujeme, že nesmieme sa správať ako druhý syn, ktorý je pohoršený dobrotou otca. Hoci neutiekol telesne od otca, ale jeho srdce nie je podobné srdcu otca. Je potrebné, aby sme dávali pozor na svoje správanie, aby sme nikoho, komu otec odpustí, neodsúdili. Naopak, v láske chceme nasledovať otca. Nesmieme zabudnúť na to, že nevieme, kedy bude posledná minúta nášho života. Nesmieme opovážlivo sa spoliehať na milosrdenstvo nášho Otca. Je správne, že ako bývalý márnotravný syn, chcem sa tešiť znova zo získaných symbolov: prsteňa, čo symbolizuje, že sme znova synmi; obuv symbolizuje, že sme znova slobodní, už nie sme otroci hriechu; šaty symbolizujú, že sme na správnom mieste. Návrat má z našej strany byť poznačený naším presvedčením, že sa už nechceme zriecť Otca a chceme v jeho prítomnosti žiť stále. Vtedy nový život nám prináša ďalšie Božie milosti.

Španielske príslovie hovorí: „Ak je váš dom v plameni, zohrejte sa pri ňom“. Pre nás nech to znamená, že keď sme pochopili dnešné podobenstvo, chceme ho čo najvernejšie zrealizovať vo svojom živote.

Môže nám to pripomenúť aj úryvok z knihy The Sower's Seeds – Spomienka toho, kto seje o Thomasovi Edisonovi, ktorému v decembri 1914 požiar zničil celkom laboratórium. Hoci škoda dosiahla viac ako dva milióny dolárov, budovu poistili len na 238 tisíc dolárov, pretože ju postavili z betónu, aby bola ohňovzdorná. Väčšina celoživotnej Edisonovej práce skončila v tú decembrovú noc v obrovskom ohni. V horúčave plameňov, v dyme a troskách Charles, Edisonov dvadsaťštyriročný syn, úporne hľadal svojho otca. Keď ho nakoniec našiel, otec bez slova stál a sledoval celý výjav. Tvár mu rozpaľoval

oheň, premýšľanie i spomienky a jeho biele vlasy povievali vo vetre. „Bolí ma preňho srdce,“ povedal Charles. „Má už šesťdesiatšesť rokov – už nie je najmladší – a všetko mu vzal oheň.“ Keď ma uvidel, zakričal: „Charles, kde je mama?“ Keď som mu povedal, že netuším, rozkázal mi: „Pohl'adaj ju a prived' ju sem! Nikdy v živote už nič podobné neuvidíš.“ Nasledujúceho rána sa Edison pozrel na ruiny a povedal: „To nešťastie má pre nás veľkú hodnotu. Všetky naše omyly zhoreli v ohni. Vďaka Bohu, teraz môžeme začať odznova. Tri týždne po požiari Edison odovzdal svoj patent na prvý fonograf.“

Boh nám na podobenstve ukázal, že novú milosť z odpustenia musíme využiť. Je to memento.

Náš život je možné prirovnať k románu. Je však našou povinnosťou, aby sa skončil pri stretnutí s Bohom Sudcom, že budeme celí a celkom patriť Bohu. Byť Boží a len Boží.

Amen.

Piata pôstna nedeľa – “C”

Jn 8,1-11

Milosrdenstvo

Nielen si pripomenúť Ježišove milosrdenstvo, ale sa ho aj sám naučiť prijať a iným pomôcť k nemu prísť.

Skúmajme sami seba, či aj my nepatríme medzi ľudí, ktorí tvrdia o Bohu, že je ako policajt alebo špión, ktorý nás sleduje vo dne v noci, ktorý si zapisuje všetko, naše dobré i zlé skutky. Môže si niekto klásť aj otázku: Prečo je Boh taký prísny? On však nie je náš nepriateľ a už vôbec nie je proti nám. Nesmieme chápať Boha ako počítač, ktorý stále niečo o nás zaznamenáva. Boh nie je stroj.

Dnešné evanjelium nám predstavuje Ježiša celkom ináč. Predstavuje nám ho ako najväčšie milosrdenstvo. Žene pristihnutej pri cudzoložstve povie: „*Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš*“ (Jn 8,11)!

V týchto Ježišových slovách vrcholí úryvok dnešného evanjelia. Evanjelium ukazuje hriešnikov vo chvíli, keď obviňujú iných hriešnikov pred Ježišom. Môžeme mať viac pohľadov na úryvok o žene pristihnutej pri hriechu a správaní tých, čo ju priviedli pred Ježiša. Je potrebné si uvedomiť, že evanjelium nás vedie k pokornému správaniu a uznaniu si svojej hriešnosti, ako aj toho, že odpustenie hriechov sa nám dostáva od Ježiša. Adresátom evanjelia je každý z nás. Cez evanjelium sa osobne stretávame s Ježišom. My sme totiž slepými, chromými, hluchými, nemými, márnوترatnými a dnes si uvedomujeme, že sme aj odsudzujúcimi iných; nevidíme svoje hriechy, ale len hriechy iných.

Farizeji sú si istí sebou, ktorí sú spokojní svojou pseudospravodlivosťou. Ale nezískajú milosrdenstvo, akého sa dostalo žene, ktorú priviedli k Ježišovi. Žena si uvedomuje svoju situáciu. Podľa Mojžišovho zákona za jej slabosť, pri ktorej bola pristihnutá a teraz je obžalovaná, čaká ju trest smrti ukameňovaním. Je pravdou, že za čias Krista sa takéto tresty konali len zriedka. Farizejom však nejde ani tak o ženu, ako zaútočiť proti Ježišovi, ktorého nenávideli, pretože zmýšľal ináč ako oni. Vytýkal im ich pokrytectvo a pritŕchoval ľudí za sebou. Pokúšali Ježiša, aby ho mohli obžalovať. Odpoveď, ktorú čakali od Ježiša, mala byť podľa nich buď prísne rigoristická, alebo laxná. A tá či iná odpoveď mala byť použitá proti Ježišovi. Ocitol sa v situácii, že mal zaujať postoj k osudu človeka zatiahnutého do zodpovednosti skrze autoritu moci. Ježiš však nezavrhuje právo a spravodlivosť, a taktiež neodmietol milosrdenstvo, ale dal spravodlivosti a milosrdenstvu pravý zmysel. Farizeji s takouto majstrovskou odpoveďou nepočítali. Ježiš im povedal: „*Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň*“ (Jn 8, 7). V týchto slovách farizeji pochopili, že ani oni nie sú bez hriechu. Sú aj iné hriechy ako cudzoložstvo. Aj oni majú svoje hriechy. Ježiš im uštedril pár slovami morálnu lekciu. Akým právom, z akého titulu, vy, ktorí ste tiež hriešni, chcete odsúdiť takým hrozným spôsobom hriech iného? Kto vám dal na to právo, moc? Farizeji sa navzájom poznali. Vedeli o svojich nečestnostiach. Môže sa niekto hneď pýtať: A kde bol komplic, spoluvinník ženy? Farizeji boli známi svojou pýchou, duchovnou neúprimnosťou, falošnosťou, nepriateľstvami, dobrovoľnou slepotou; to zrazu cítili vo svojom hrdle. Nezmôžu sa na odpoveď. Z rúk púšťajú kamene, ktoré chceli použiť proti žene a uvedomujú si, že by ich mali použiť proti sebe. Odchádzajú. Evanjelista Ján píše: „*Ako to počuli, jeden po druhom – počnúc staršími – sa vytrácali, až zostal sám so ženou, čo stála v prostriedku*“ (Jn 8,9). Odišli, ale ich zahanbenie nemalo nič spoločné s pokorou a zahanbením, ktoré cítila žena. Odišli a tým sa sami

zriekli získať odpustenie.

Mohlo by sa zdať, že tiché správanie Ježiša, keď prstom píše na zem, nič neznamena. Uvedomme si veľmi vážnu vec. V jeho tvári by sme iste mohli vidieť bolesť. Čo vyjadril apoštol v slovách: „*Boh totiž všetkých uzavrel do nevery, aby sa nad všetkými zmiloval*“ (Rim 11,32). To, že nikto neodsúdil hriešnu ženu, netreba chápať v súvislosti so slovami Pána Ježiša: „*Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň*“ (Jn 8,7), ale v súvislosti so slovami: „*Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš*“ (Jn 8,11)! Ježiš totiž trpel za všetkých, aby všetkým získal odpustenie a z tej príčiny nikto už nemôže odsúdiť druhého pred Bohom.

Vážne memento. Výčitka? Farizeji nechceli si priznať svoje hriechy a nechceli ich nazvať pravým menom. Takéto správanie nezapadlo do histórie. Súčasnosť hovorí o častom a rovnakom správaní kresťanov. A tým sa vyhýbajú nároku na odpustenie od Boha. Dokonca počuť, že odpustenie, hriech, milosť je výmysel teológov, ľudí. Vytvárajú si svojskú etiku a nahovávajú si, že predsa sú normálni ľudia. A to aj vtedy, keď postupujú a správajú sa podľa toho, čo im vyhovuje, čo sa im páči, čo je moderné, bez škrupúl, ignorujúc zásad kresťanskej morálky. Viac pozerajú a prihliadajú na veci pominuteľné a materiálne, ako na hodnoty večné a duchovné. Realizujú tak príslovie: „Vrana k vrane sadá a rovný rovného si hľadá“. Alebo: „Vlk s vlkami“. Bez problémov ničia svoje svedomie a rovnako aj iných.

Sme slabí ľudia. Keď však v pokore vyznávame svoje hriechy, keď prebúdžeme vo svojom srdci bolesť nad svojimi hriechmi, ale aj iných, môžeme očakávať od svojho Boha milosrdenstvo.

Bol jeden, nie silne veriaci človek, ktorý sa pravidelne spovedal u svojho farára. Jeho vyznania, sám o nich povedal, bolo možné prirovnať pokazenej platni. Stále sa opakovali tie isté hriechy a najmä jeden ťažký hriech. Pri jednom vyznaní mu farár – spovedník hovorí: „Z Pána Boha si nemôžete robiť žarty. Zapamätajte si, že vás od tohoto hriechu už posledný raz rozhrešujem.“ O dva týždne bol hriešnik znova na spovedi a vyznáva sa tak ako predtým. Vtedy spovedník stratil trpezlivosť a hovorí: „Varoval som vás, že už nedostanete rozhrešenie. To vás naučí...“ Chudák so sklopenou hlavou a celý červený odchádza. Priamo nad spovednicou visel kríž. Muž sa na Ukrižovaného zadíval. V tej chvíli sadrový Ježiš na kríži ožil, zdvihol svoju ruku, vystrel nad hriešnika a povedal: „Odpúšťajú sa ti tvoje hriechy...“ (B. Ferrero, C' é qualcuno lassu?, Torino, s. 128)

Na hriešnicu z evanjelia sa do stretnutia s Ježišom dívali pohrdavo. Tupili ju a urážali. Kristus sa na ženu pozrel celkom ináč. Pozrel s láskou. Ježiš

nás učí milovať hriešnikov a nenávidieť hriech. Nikdy nesúhlasme s hriechom a neprivoľme na hriech. K hriešnikom však vždy pristupujme s vedomím, že potrebujú pomoc od Boha, ale i od nás. Je správne mať vtedy na pamäti a v srdci slová: „*Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš*“ (Jn 8,11)! A to najmä preto, že veľmi rýchlo vieme človeka odsúdiť pre jeho hriech a nepomôžeme mu. A pritom nevieme, prečo tak padol, aké boli okolnosti, príčiny a podobne. A nám chýba láska.

Ku každému hriešnikovi sa nedá pristupovať rovnako. Každý je iný. Potrebné je mať na pamäti situáciu. Boh používa rôzne metódy milosrdenstva. Boh tak veľmi túži po nás. Veľmi nás chce pozbaviť našich slabostí.

Žena hovorí: „Na dlhé štyri roky som stratila pravé šťastie. Zamilovala som sa do ženatého muža. Zosobášili sme sa civilne a nahovárala som si, že svoje svedomie umlčím. Môj Ježiš ma ani vtedy neopustil, iba čakal, trpel, kedy sa vrátim z mojej hriešnej cesty. Život bez Boha je strašný príznak. Svedomie sa ozýva k návratu a zmiereniu sa s ním. Kľakala som si k modlitbe, ústa mi meraveli, cítila som, že hovorím do prázdna. Vošla som do kostola, cítila som sa nepotrebným divákom. So závišťou som pozerala na tých, čo pristupovali ku sviatosti zmierenia. V tých rokoch som si začala vážiť, čo mi dáva Ježiš, sviatosť zmierenia. Uvedomovala som si viac a viac, že bez neho nemôžem a nedokážem žiť. Nič ma netešilo, žiadne pozemské dobrá ani dobrý muž, ani dieťa a ani peniaze. Až som sa začala modliť, aby sa toto všetko skončilo. A Boh ma vypočul. Rodina z mužovej strany vplývala na neho, aby ma opustil. Zobral mi aj dieťa. Ja by som to nikdy nedokázala. Bolo to hrozné, čo som vtedy zažila a zároveň sa to premenilo na radosť. Ďakovala som Bohu, že sa to skončilo. Ešte nejaký čas som sa nevedela vysporiadať so svojou hanbou. Až som počula, že neďaleko sú misie. Šla som ku sviatosti zmierenia. To, čo som prežila po rozhrešení, sa nedá opísať. (W. Przybyś, ABC, Kraków 1993, s. 67)

Áno, evanjelium nám hovorí o milosrdenstve Božom, o láske, odpustení, ale Boh chce náš súhlas, naše áno. A naše áno je naše uverenie Kristovi. On má a musí mať prvé a najčestnejšie miesto v našom živote. On je náš Boh. Vieme, že keď sa zriekame znova a znova hriechu, upevňujeme sa v láske ku Kristovi. A to chceme v závere pôstnej doby. Uvedomujeme si význam Kristovho utrpenia za naše hriechy.

Boh nie je a nebol voči nám policajt či špión a nemá záľubu, aby si pamätal naše hriechy. Áno, on je spravodlivý Sudca, ale je aj milosrdný Spasiteľ a na to nesmieme zabudnúť. Preto už dnes máme túžbu vykonať si čo najlepšiu sviatosť zmierenia. Chceme sa rozísť s každým vedomým

a dobrovoľným hriechom. Chceme napraviť škodu, ktorú sme niekomu svojim hriechom spôsobili. Chceme pretrhnúť zväzky s každou náklonnosťou k hriechu. Chceme, aby sme žili v Kristovi a Kristus žil v nás.

Amen.

Kvetná nedeľa – “C”

Lk 22,14-23,56

Zodpovednosť

Prehodnotiť svoju zodpovednosť k Ježišovi.

Každý z nás vie, že dnešnou nedeľou začína Veľký týždeň. Položme si otázku: Udalosti, ktoré si budeme pripomínať, skutočne chceme prežiť ako sa na kresťanov patrí? Dá sa predpokladať, že by sme ich mohli prežiť len ako spomienku, zvykovo ako každoročnú tradíciu... A takýto prístup by bol od nás nesprávny, nečestný a nezodpovedný. Niečo nám môže napovedať jedna udalosť.

Permský cisár Chosroes na konci života si dal zavolať svojich radcov a pýtal sa ich: „Myslíte si, že som bol dobrý cisár? Nemajte strach mi povedať pravdu. Ako odmenu každému dám drahokam.“ Radcovia jeden po druhom pristupovali pred cisára a peknými slovami mu pochlebovali. Keď prišiel rad na múdreho Elaima, ten povedal: „Prosím, pán môj, dovoľ mi mlčať, pretože pravda sa nedá kúpiť.“ Cisár na tieto slová odpovedal: „Dobre. Potom ti nedám nič. Môžeš mi teda priamo povedať svoju mienku.“ Elaim pokračoval: „Pán môj, myslím si, že si taký istý človek so slabosťami a chybami ako my. Tvoje chyby sú však oveľa ťažšie, pretože celý národ vzdychá pod ťarchou daní. Mal by si viesť menej vojen a nemal by si žiť tak prepychovo na úkor národa.“ Cisár sa zamyslel. Potom dal každému radcovi po sľúbenom drahokame. Elaim však vymenoval za svojho kancelára. Na druhý deň prišli radcovia a hovorili cisárovi: „Pán náš, rozkáž, aby ten obchodník, čo ti predal drahokamy, ktorými si nás obdaroval, bol spravodlivo potrestaný, pretože ti predal falošné drahokamy.“ „To viem,“ odpovedal cisár. „Sú také falošné, ako sú falošné vaše slová.“

Vieme, že Bohu sa naša falošnosť nepáči. Naopak, Boh od nás právom vyžaduje našu zodpovednosť k svojim dušiam.

Mementom pre nás je nápis na kríži: „**Toto je židovský kráľ**“ (Lk 23,38).

Naša doba túži po hrdinoch, chce mať vzory a idoly. Tak bolo tomu aj za čias Ježiša. Na Ježiša však nemôžeme pozeráť ako na hrdinu. Ježiš netúžil po ľudskej sláve, moci, tituloch. Keď Ježiša chceli urobiť ľudia po rozmnožení chleba a rýb kráľom, Ježiš sa utiahol sám do ticha. Na otázku Piláta: „*Si židovský kráľ?*“ Odpovedal: „*Sám to hovoríš*“ (Lk 22,3). Pravdivé a správne vysvetlenie podáva sv. Pavol Filipanom: „*Ježiš Kristus, hoci má božskú prirodzenosť, nepridržiaval sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka. Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži*“ (Flp 2,6-8). Ježiš verne splnil svoje poslanie. Dnešné evanjelium, ktoré voláme aj pašiami, je vyvrcholením trojročnej misie Ježiša na zemi. Dostáva sa nám istoty, že každý, kto ho bude nasledovať a splní jeho slová, bude mať podiel na tom, že Ježiš premohol moc hriechu. Ježiš všetko, o čom rozpráva dnešné evanjelium, podstúpi preto, aby každý človek, kto sa k nemu pripojí, mal s ním účasť v jeho Kráľovstve. Evanjelista sv. Lukáš nám preto dnes pripomína Ježišove slová: „*Veľmi som túžil byť s vami tohoto veľkonočného baránka skôr, ako budem trpieť. Lebo hovorím vám: Už ho nebudem byť, kým sa nenaplní v Božom kráľovstve*“ (Lk 22,15-16). Ježiš podstúpi toto všetko preto, aby každý, kto sa ku nemu pripojí, mal s ním účasť na jeho živote. Ježiš nesľubuje to, čo nemôže dať. Ježiš však od každého – kto chce mať s ním účasť v jeho Kráľovstve – vyžaduje, aby verne a zodpovedne splnil všetko, čo učil.

Udalosti Kvetnej nedele nie sú len spomienky, ale výzva k radikálnemu nasledovaniu Krista. Ježiš v súvislosti s Judášom nám pripomína: „*Beda človekovi, ktorý ho zradza*“ (Lk 22,22). Memento zradu sa nestráca ani dnes. Naopak. Uvedomujeme si svoju osobnú zodpovednosť za spásu svojej duše. Sme povinní žiť v pravde Ježišových slov. Hriech nemôže a nesmie byť odmenený účasťou v jeho Kráľovstve. Aj keď sa ocitneme v situácii sv. Petra, že zaprieme Ježiša, sme povinní ďalej konať ako on: „*Vyšiel von a horko zaplakal*“ (Lk 22,62). K Veľkému týždňu patrí bolesť duše nad spáchanými hriechmi, teda ľútosť. V tomto týždni máme znova prežiť najväčšiu drámu dejín. Chceme vedome a dobrovoľne byť s trpiacim, ukrižovaným a zmŕtvychvstalým Ježišom. Cítíme svoju zodpovednosť za spásu svojej duše, ale aj duše nám zverených bratov a sestier. Táto vážna vec neznesie, aby sme povrchno, zvykovo, bez osobnej účasti prežili tento týždeň. Zodpovednosť ku spásu duší je najpotrebnejšia vec, ktorej chceme podriaďovať všetko ostatné.

Vedomá si je toho aj matka desaťročnej dcéry, s ktorou začali mať problémy. Bolo to cez Veľký týždeň. Dievča prišlo za matkou, že chce ísť s priateľkami na film. „Všetky dievčatá idú a ja nemôžem? Prečo? Prečo nemôžem?“ Práve vtedy mama pripravovala puding. Matka sa na dcéru obrátila s prosbou. „Kde sú tie pokazené vajíčka, ktoré som dnes našla na hornej poličke?“ „V odpadkovom koši. Prečo?“ „Prines mi ich, prosím ťa.“ „Čo s nimi chceš robiť?“ „Dám ich do pudingu.“ „Skazené vajíčka? Tými predsa pokazíš dobrý puding!“ „Keď pokazím puding,“ pokračovala matka v dialógu s dcérou, „môžem ho vždy vyhodíť. Keď si ty však nevieš jeden film odoprieť vo Veľkom týždni, či tým pre svoju dušu nespraviš ešte viac škody?“ Dcéra matku pochopila.

Je správne, že nik z nás si nechce dať uniknúť tento týždeň načerpať nových milostí pre svoj život. Ku našej kresťanskej cti patrí niečo viac, ako len zvykovo prežiť týždeň, počas ktorého si pripomíname umučenie, smrť a zmŕtvychvstanie Krista. Uvedomujeme si, že máme pred sebou čas milosti a spásy. Navzájom si chceme príkladom pomôcť. Chceme zabrániť povrchnému prístupu, bezduchému vzťahu k udalostiam týchto dní. Naš cirkevný, ale i spoločenský život chceme prežiť tak, aby sme vydali najlepšie svedectvo svojej viery.

Falošné diamanty neupokojili radcov. Sme presvedčení, že ani falošný prístup k udalostiam tohoto týždňa nikoho nemôžu uspokojiť. Naopak. Nech zvíťazí Pravda – Ježiš Kristus v našom živote. On sám si nás pozýva nielen dnes do sprievodu s ratolesťami, vo štvrtok ku svojmu stolu Eucharistie, piatok pod kríž a v sobotu a nedeľu k prázdnenému hrobu. Dnešné “Hosanna” bude po veľkopiatočnom “Ukrižuj ho” oveľa radostnejšie a presvedčivejšie znieť v nedeľu ráno spevom “Aleluja, aleluja, aleluja”. Vyprosujme si navzájom posilu do tohoto týždňa.

Amen.

Zelený štvrtok – “C”

Jn 13,1-15

Ježišova láska lieči a uzdravuje

Testament Krista je láska, ktorá nás vo sviatosti kňazstva a Eucharistii uzdravuje a lieči.

Predstavme si, že sa otec lúči so svojimi deťmi. Pokiaľ bol s nimi, nedopustil, aby sa im niečo zlého stalo. Pri odchode vie, čo nevedia deti, že budú

vystavené mnohým ťažkostiam a nebezpečenstvám. Láska k deťom pohýna otca urobiť niečo preto, aby boli uchránené od nebezpečenstva a raz mohli prísť za ním a aby už boli navždy spolu šťastní. Otec rešpektuje skutočnosť, že jeho deti vyrastú, stanú sa dospelými a nemôže ich do niečoho nútiť, rozkazovať im, a predsa dôveruje, že deti na jeho lásku budú odpovedať svojou láskou. Z lásky k nim zanechá testament. Nič cennejšie im nevedel zanechať. Z testamentu môžu čerpať každý koľko chce, pretože budú slobodní v rozhodovaní. Dáva však podmienku, aby aspoň raz do roka mu venovali väčšiu pozornosť a aspoň raz za týždeň si naň spomenuli. V testamente určil aj tých, ktorí sa majú starať o to, aby sa testament zachovával. Potom odišiel.

Ktoré dieťa by si neosvojilo testament otca? Ktorý syn či dcéra by neboli vdáční za takú veľkú pozornosť a lásku otca?

A o tom píše sv. Ján: **„Bolo pred veľkonočnými sviatkami. Ježiš vedel, že nadišla jeho hodina odísť z tohoto sveta k Otcovi. A pretože miloval svojich, čo boli na svete, miloval ich do krajnosti“ (Jn 13,1).**

Dnes večer si spomíname práve na takého otca a jeho testament. Vieme, že takáto udalosť sa skutočne odohrala, a že otec skutočne zanechal testament. Otec je Ježiš Kristus. Testament je Ježišova rozlúčková reč pri Poslednej večeri. Pán Ježiš vo svojej vševediacej láske vedel, že bez posily v životných skúškach nezvíťazíme nad hriechom. Nič cennejšie nám vo svojej múdrosti nemohol zanechať, ako sám seba pod spôsobom chleba a vína. Boh rešpektuje našu slobodu, rozum a vôľu. Preto môžeme povedať aj “nie“ ako odpoveď na jeho lásku. Ježiš kladie dôraz na čistotu vnútra človeka. Boh ho stvoril na svoj obraz. Hriech prarodičov a každý osobný hriech poškvŕňuje človeka. Ježiš pri Poslednej večeri skôr, ako zasadne s apoštolmi, aby slávili pamiatku na vyslobodenie Židov z Egypta, umýva učeníkom nohy. Za tri roky apoštoli v Ježišovej škole sú pripravovaní na poslanie, ktoré im je ešte neznáme. Ježiš vie, že čas jeho odchodu sa blíži. On jediný vie, že: „... už diabol vnukol Judášovi, synovi Šimona Iškariotského, aby ho zradil, Ježiš vo vedomí, že mu Otec dal do rúk všetko a že od Boha vyšiel a k Bohu odchádza...“ (Jn 13,2-3), umytím nôh učeníkom naznačuje povinnosť starať sa nielen o čistotu svojej duše, ale aj o čistotu duše iných. A na to si spomíname dnes večer.

Ježiš po odchode Judáša z večeradla prvýkrát slávi nekrvavú obeť, svätú omšu. O niekoľko hodín Ježiš zomrie za hriechy všetkých ľudí na kríži. Pri večeri ustanovuje Eucharistiu, keď chlieb a víno si zachovávajú

vlastnosti chleba a vína, ale stávajú sa skutočným telom a krvou Krista. Mocou premieňať chlieb a víno na telo a krv Krista poveruje apoštolov. Najväčší testament, aký vznikol na svete, je tu. Ježiš Kristus až do konca čias bude v Eucharistii skutočne prítomný. Cirkev dostáva poverenie, aby viedla, vychovávala, učila o Eucharistii, že je to pravý Boh – Ježiš Kristus. Kresťan katolík je povinný prijímať aspoň raz v roku, je mu dovolené a doporučené dokonca denne i dva razy, keď zachová ustanovenia Cirkvi. Účasť na svätej omši je pre kresťana záväzná podľa cirkevného zákona. Moc, ktorú dostali apoštoli od Ježiša, dostávajú konsekráciou biskupi a svätením na kňaza dostáva moc sláviť Eucharistiu kňaz.

Prežívame prvý deň svätého trojdnia. Pri ranných svätých omšiach v katedrálach si kňazi pred biskupom obnovili svoje kňazské sľuby. Biskupi požehnali oleje, ktoré sa budú používať pri vysluhovaní sviatosti krstu, birmovania, pomazania nemocných i posvätení kňazstva. Pri večernej svätej omši si pripomínáme ustanovenie Sviatosti oltárnej a svätej omše. Chápeme, že sú to dary, za ktoré právom dnes ďakujeme Kristovi. Dnešný večer chceme si obnoviť správny vzťah k týmto darom. Odprosiť za urážky, ktorými sme urazili Krista. Zriekame sa nehodného prijímania Eucharistie, v stave ťažkého hriechu a bez dôstojného pripravenia sa. Chceme byť vdáční Kristovi za tento prejav lásky, že je prítomný v našich bohostánkoch, že prichádza na naše oltáre, že ho môžeme prijímať ako pokrm pre svoje duše. Pripomíname si svoju povinnosť v nedeľu a v prikázaný sviatok zúčastňovať sa na celej svätej omši. Odprosujeme za oneskorené príchody, bezduchú účasť pri slávení najsvätejšej obety. Pripomíname si, že všetci sa máme aktívne zapájať a spolusláviť svätú omšu, ku ktorej patrí aj pristupovanie ku stolu a prijímanie tela Pána.

Testament lásky, ktorý nám dal Pán Ježiš, si dnes nielen pripomíname, ale chceme ho znova realizovať pre svoje obohatenie a posilu do ďalšieho života. K tomuto rozhodnutiu máme zaiste mnoho osobných pozitívnych príkladov.

O jednom rozpráva bývalý člen komunistickej strany: „V roku 1950 sme boli ako komisia vyslaní do jedného ústavu, kde pracovali rehoľné sestry, aby sme zistili možnosť ich odstránenia z ústavu. Predstavenú sme požiadali, aby nás previedla ústavom. Chceli sme pozrieť za každé dvere. Sestra otvorila prvú izbu, kde ležali chorí na rakovinu. Hneď sme sa všetci z komisie pobrali ďalej. Otvorila druhú, tretiu, štvrtú izbu. Všade chorí, mladší i starší. Niektorí z komisie si chytali nos, iní

zostali stáť vo dverách a nevstupovali ďalej, odvracali oči od trpiacich ľudí. Ďalej sme šli bez slova. Keď sme odchádzali, ticho som sa spýtal sestričky: „Odkedy tu pracujete?“ „Dvadsať tri rokov!“ „A odkiaľ máte silu, že tu vôbec dokážete žiť?“ Jej odpoveď nosím v srdci doteraz: „Každý deň pri svätej omši prijímam Pána Ježiša. Ten mi dáva jedine silu.“

A predsa nič som nezmohol. Sestry, ktoré sa svedomite starali o chorých a zomierajúcich, boli vyvezené do Čiech a pracovali na družstve v maštaliach.

Memento každému z nás. Pripomeňme si niečo z vlastného života, aby sme mali čo najlepší vzťah k Eucharistii a svätej omši, a tak načerpali viac síl.

Dnes sa nám ponúka kde-aká alternatíva, vynáhrada, zámena... Uvedomujeme si, že dnešnému testamentu sa nič nevyrovná. Dáva nám silu. Nie silu svalov, silu energie, ale silu duchovnú, silu živého Krista. Prijímame slová Pána Ježiša: *„Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj“* (Jn 6,53-55). Pravidelné prijímanie je zárukou nového života.

Sv. František vo Filotei píše: „Ak sa ťa opýtajú, prečo tak často prijímaš, povedz preto, aby som sa naučila milovať Boha, aby som sa očistila od krehkostí, oslobodila od chýb, aby som našla radosť a silu. Povedz, že preto, aby si v pokušeniach neupadla a vedela donášať obeť pre Boha a blížneho.“

A že je tomu tak, dôkazom je história Cirkvi. História Cirkvi je jasným dôkazom o tom, že veľká sila je v Eucharistii. Dôkazom nám môže byť aj príklad sv. Felicity. Bola väznená pre to, že uverila v Kristove slová. Nepopravili ju, lebo čakala dieťa. Keď sa vo väzení zviňala v pôrodných bolestiach, strážca väzenia sa jej posmieval: *„Už teraz stoneš? Čo budeš robiť potom, keď budeš hodená pred divú zver?“* Žena posilnená Kristom mu povedala: *„Teraz trpím sama, ale potom bude niekto iný vo mne, ktorý bude trpieť za mňa, lebo i ja za neho trpím.“*

Dnes, keď začíname prežívať bezprostredné chvíle utrpenia Pána Ježiša, si uvedomujeme, akou posilou je pre nás jeho testament lásky. Preto ho nielen prijímame ako písmo, odporúčanie, ale aj prostriedok praxe každodenného života.

Ježiš sa pripravuje na odchod k Otcovi. Skôr však musí byť zajatý v Getsemani, bičovaný, tŕním korunovaný, musí sám si niesť kríž na

Golgotu a tam zomrieť. Svoju lásku dokazuje učeníkom už skôr, že keď sa toto stane, aby si uvedomili veľkosť jeho testamentu lásky.

Amen.

Veľký piatok – “C”

Jn 18,1-19,42

Kristova smrť za náš život

Nie z povinnosti, ale z lásky k Bohu zastavme sa pod krížom.

*Kráľ Milinda si mal zavolať kňaza a pýtať sa: „Ty tvrdíš, že človek, ktorý sto rokov páchal rôzne hriechy a pred smrťou poprosí Boha o odpustenie, že bude spasený? A ten, kto sa dopustí len jedného hriechu a neoľutuje ho, skončí v pekle? Je to spravodlivé? Vari sto zločinov je niečo menej ako jeden?“ Starý kňaz odpovedal: „Keď zoberiem do rúk malý kameň a položím ho na hladinu jazera, potopí sa, alebo zostane na hladine?“ „Potopí sa!“ „A keď vezmem sto veľkých kameňov, naložím ich na loď a tá vypláva na jazero, potopí sa, alebo zostane na hladine?“ „Nepotopí sa a bude plávať.“ „Je teda sto kameňov i s loďou ľahkejších ako jeden kamienok?“ Kráľ nevedel, čo má odpovedať. Kňaz mu to vysvetlil: „To isté platí o ľuďoch a Kristovi. I človek, ktorý sa dopustil mnohých hriechov, keď sa obráti, nemôže ísť do pekla. Naopak, človek, ktorý sa dopustí len jedného hriechu, ale nežiada Boha o odpustenie, milosrdenstvo, bude zatratený.“ (B. Ferrero, *Další príbehy pro potěchu duše*, s. 68)*

Dnes stojíme pod krížom. Aké rôzne myšlienky nám preletia hlavou! Napríklad: Bolo možné, aby sa bol Kristus vyhol smrti na kríži? Zaiste áno. U Boha nič nie je nemožné. Prečo teda Kristus zomrel? Nebolo inej cesty, rozumnejšej, pohodlnejšej či jednoduchšej, aby sa dosiahol rovnaký cieľ k uzmierneniu Boha s ľuďmi? Kristus sa však nevydal cestou najrozumnejšou, najpohodlnejšou či najjednoduchšou, ale cestou najkrajšou, cestou lásky. Má snáď Boh záľubu v utrpení? Keby mal, náš život by vypadal úplne ináč. Boh sa však utrpenia nebojí, pretože utrpenie prináša radosť a úžitok. V čom spočíva odpustenie hriechov? Zaiste nie v ukrižovaní a smrti Krista. Veľkosť jeho bolesti nerozhoduje o odpustení našich hriechov. Boh sám rozhoduje o podmienkach, spôsobe a miere odpustenia. Keby Boh chcel, mohol by odpustiť i bez ukrižovania Krista.

Veľký piatok je pre nás veriacich mementom, keď si pripomínáme zmysel ukrižovania Krista. Boh nám dnes chce nielen povedať, ale jasne ukázať

sám na sebe, že náš život i keď sa nám často môže zdať nezmyselný, má svoj hlboký zmysel a stojí za to ho žiť i keď sa ocitneme na dne.

A toto memento si uvedomujeme pri mnohých známych slovách dnešného evanjelia, najmä pri slovách: „*Je dokonané*“ (Jn 19,30).

Dnes viac ako kedykoľvek v roku myslíme na tajomstvo kríža. Mnohí nachádzame pri pohľade na Ukrižovaného odpoveď na otázky našej spásy. Nebol to Boh Otec, kto ukrižoval Krista, ale my ľudia, ktorí sme neprijali radostnú zvesť evanjelia. Božia láska k nám ľuďom je na kríži vystavená najťažšej skúške. Milovať hriešnika znamená vystaviť sa riziku odmietnutia, zrady, násilného odstránenia. Boh v tejto skúške obstál a obstoje v nej i človek, Ježiš z Nazareta. Kríž zjavuje pravú podstatu hriechu a zároveň víťazstvo Božej vernosti a lásky. Boh nemá záľúbenie v bolesti, ale láska je silnejšia ako zlo hriechu i ako bolesť, ktoré toto zlo milujúcemu spôsobí. Kristus nás nevykúpil svojou bolesťou, ale láskou, s ktorou dobrovoľne zniesol najhlbšie poníženie a najhroznejšiu bolesť. Na druhej strane ale platí, že bez tejto bolesti a bez tohoto poníženia by sme nikdy nezažili úchvatnú hĺbinu Božej lásky v jej plnosti. Bezpečne dnes vieme, že bez Kristovej smrti na kríži nebol by v nás porazený hriech. Jedná sa nielen o odpustenie, ale aj o vnútornú nápravu hriechom narušeného človeka. Pán Ježiš nie je len Boh, ktorý sa stal človekom, nie je iba zástupcom Boha pred ľuďmi, pretože on je zároveň zástupcom ľudí pred Bohom. On nie je iba Boh, ktorý sa daruje človeku, on je zároveň človek, ktorý sa dokonale a bezvýhradne daruje Bohu. Toto ľudské sebadarovanie sa uskutočňuje vrcholným a neprekonateľným spôsobom v hodine smrti na kríži. Každé naše sebadarovanie sa Bohu je iba podiel na dokonalom sebadarovaní Pána Ježiša z Nazareta Bohu.

Tu pod krížom si dnes uvedomujeme, že nie vlastnou silou máme prístup k Bohu, ale vďaka ukrižovanému Kristovi, ktorý nás privádza k Otcovi. Pripomíname si, že aj od nás záleží naša spása a sme povinní spolupracovať s Ukrižovaným. Dnes viac ako po iné dni roka si uvedomujeme, že Kristus dal svojim ľudským utrpením, ťažkostiam, smútku, chorobám, poníženiu, smrti nový zmysel. Preto sa na tieto hodnoty dívame nie ako na trest, ale ako na cestu, ktorá nás vedie k Otcovi, keď opúšťame priepasť viny a odcudzenia. Cesta je otvorená, je len na každom z nás, či na túto cestu slobodne a dobrovoľne nastúpime a

či vytrváme (porov. V. Pospíšil, *Bylo nutné, aby Kristus zemřel?*, Perspektivy 3. 3. 1998).

Liturgia, ktorú dnes slávime, nám dá možnosť, aby sme viac a hlbšie prežili lásku Ukrižovaného k nám, a teda aby sme dnes patrične vzdali úctu ukrižovanému Kristovi, ktorý bol pre nás strízený, z lásky k nám podstúpil krvou potenie, ponížujúce zajatie, výsluchy, bičovanie, tñnímkorunovanie, cestu s krížom na Golgotu a napokon smrť na kríži. Chceme sa poďakovať, odprosiť a poprosiť. Naša poklona krížu je chvíľa milostí pre náš život. Kríž je znamením našej spásy. Je správne a žiaduce od nás, že zohýname kolená pred krížom a ešte viac, že vo svojom srdci chceme dať miesto Kristovi, ktoré mu právom patrí. Vyprosujeme si dar lásky, aby sme viac milovali svojho Boha a Pána. Tomáš Merton hovorí, že „jedine človek, ktorý už stál tvárou v tvár zúfalstvu, je skutočne presvedčený, že potrebuje milosrdenstvo.“ Kríž nás vedie k Bohu. Skutočne, jedine pod krížom môžeme nájsť Boha. Kríž je veľké memento pre človeka, pretože pod krížom človek nachádza odpoveď na otázky života, ktoré sa dajú nájsť len a jedine pod krížom. Pod krížom môže človek najskôr prežiť slová: „...bud' vôľa tvoja“. Pod krížom sa človek najskôr naučí zobrať svoj kríž a ísť ďalej životom. Tieto a iné udalosti z dejín našej spásy, potrieb nášho života si uvedomme, keď budeme počuť slová: „Hľa, drevo kríža, na ktorom zomrel Spasiteľ sveta!“ A naša odpoveď nech znie pravdivo a presvedčivo: „Podťe, pokloňme sa!“

Je na každom z nás, aby sme dali Kristovi to, čo sme povinní dať. Veď sa jedná o našu spásu. Sami rozhodujeme o svojej spáse, večnom živote v Božom kráľovstve, o svojej slobode.

V deň svojej svadby prechádzal princ so sprievodom mestom. Ľudia ich radostne pozdravovali, keď ich za hradbami mesta prekvapil pohľad na pripravenú šibenicu. Kat už chcel vykonať svoju úlohu, keď sa princezná rozplakala. Princ sa spýtal sudcu, či je možné dať odsúdenému milosť. Sudca povedal, že len vtedy, keď sa odsúdený vykúpi cenou tisíc dukátov. Bola to veľmi veľká čiastka peňazí. Kde vziať toľko? Princ otvoril svoj mešec a vysypal ho. Bolo v ňom len osemsto dukátov. Princezná dala všetko, čo mala, a ešte chýbalo sto päťdesiat. Sudca stál na svojom, že milosť je možná len za rovných tisíc. Ľudia na výzvu princezny urobili zbierku. Už mali deväťstodeväťdesiatdeväť dukátov. Chýbal len jeden dukát. Ten posledný už nikto nemal. „Či ten človek bude popravený len preto, že chýba jeden dukát?“ pýtala sa princezná. „Taký je zákon,“ povedal sudca a nariadil katovi previesť popravu. Vtedy princezná zvolala: „Prezrite vrecká odsúdenému. Možno on sám bude mať ten dukát.“ Kat tak aj spravil. A skutočne,

vo vrecku odsúdeného našiel chýbajúci dukát. Práve ten chýbal k záchrane života.

Dnes na Veľký piatok si uvedomujeme, že Kristus za našu spásu urobil všetko. Cirkev nám pomáha svojimi prostriedkami. Iní sa za nás modlia a prosia. A my máme stáť stranou? Je potrebné, aby sme sami urobili všetko pre svoju spásu. Pracujme, posväcujme sa, aby sme získali potrebný dukát k svojej spáse.

Božia láska je veľká. Ježiš nás vykúpil bez nás, ale spasit' nás bez nás nemôže. Sme povinní pre svoju spásu urobiť to, čo urobiť máme. Boh nám odpúšťa hriechy, ale my sme povinní poprosiť o milosrdenstvo Božie. Božia láska nám môže odpustiť množstvo hriechov, keď sa zriekneme každého hriechu. A práve preto si dnes pripomíname túto realitu pred ukrižovaným Kristom.

Amen.

Biela sobota – “C”

Lk 24,1-12

Zmŕtvychvstanie Krista – najväčšia historická udalosť

Aby Kristovo zmŕtvychvstanie bolo mementom počas celého nášho života.

Denne mnohí sledujeme s napätím televízne spravodajstvo. Viackrát počas dňa dávame sa informovať z rozhlasu o udalostiach z celého sveta. Každé ráno či večer mnohí siahame po našich obľúbených novinách, aby sme si prečítali, čo nové vo svete. Tak to už robíme denne niekoľko rokov. Je to zvyk? Už je to samozrejmé! Je to potrebné? Potom medzi sebou vedíme dialógy o politike, športe, kultúre... Vyvoláva to často hnev, roztržky, rozchody... Často si neuvedomujeme, že masmédiá nás kŕmia tým, čo oni chcú a ako chcú a dávame sa ovplyvniť, manipulujú s nami... Meníme svoje zmýšľanie, postoje, názory... Zabúdame na to, čo bolo a často aj na to, čím dnes máme byť.

Tak je to aj v oblasti duchovného života, života viery, potrieb pre dušu... Kedy sme si naposledy uvedomili, načo sme na svete? Čo je podstatné, prvé, najpotrebnejšie a dôležité? Tešme sa, že sme si našli v zhone čas na dnešnú slávnosť. Dnešná vigília nám pripomína najväčšie udalosti z dejín spásy, ale i z celých dejín ľudstva.

Je potrebné, aby sme sa aj my na tieto udalosti rozpamätali ako ženy z dnešného evanjelia pri prázdnom Kristovom hrobe. Evanjelista svätý Lukáš o tom píše: „***Tu sa rozpamätali na jeho slová, vrátili sa od hrobu a toto všetko zvestovali Jedenástim i všetkým ostatným***“ (Lk 24,9).

Dnes večer si zvlášť uvedomujeme, že eucharistická modlitba je stredobodom a prameňom života Cirkvi, spočíva na istote viery, že vzkriesený Kristus je prítomný pod eucharistickými spôsobmi chleba a vína. Liturgia dnešnej noci nám zvlášť dáva možnosť prežiť zvolanie po premenení, aby sme s nádejou volali: „Smrť tvoju zvestujeme a tvoje zmŕtvychvstanie vyznávame, kým neprídeš v sláve.“ Alebo druhú možnosť zvolania odpovede: „Spasiteľ sveta, zachráň nás, veď ty si nás vykúpil svojím krížom a zmŕtvychvstaním.“ Táto noc nám pripomína najdôležitejšiu historickú udalosť, Kristovo zmŕtvychvstanie, ktoré až do konca čias je zlatou nitkou kresťanskej nádeje. Zmŕtvychvstanie je korunovaním dejín a potvrdením, že spása človeka nie je utópia, lež skutočnosť. Kristovo víťazstvo nad všetkým zlom je prísľubom nášho zmŕtvychvstania.

Vieme, že každá nedeľa počas celého roka je pre nás kresťanov katolíkov dňom, keď si spomíname na túto udalosť. Je pravdou, že mnohé veci, udalosti i ľudia nám hriechom a slabým často zovšednejú. Práve táto noc a zajtrajší deň máme využiť na to, aby sme si viac uvedomili význam a nadšenie apoštolov, učeníkov, žien a všetkých, čo uverili v Kristovo zmŕtvychvstanie. Táto realita bola od začiatku kresťanstva základom viery a podstatným obsahom ohlasovania. Kresťania o Kristovom zmŕtvychvstaní vždy rozprávali: „*Veríme, že Ježiš zomrel a vstal z mŕtvych...*“ (1 Sol 4,14); „...*veríme v toho, ktorý vzkriesil z mŕtvych Ježiša, nášho Pána, vydaného za naše hriechy a vzkrieseného pre naše ospravedlnenie*“ (Rim 4,24-25). Ježišovo zmŕtvychvstanie je vrcholnou pravdou našej viery v Krista. Od prvej Cirkvi je pravdou a ostáva aj dnes ako podstatná časť tajomstva našej spásy. Pavlove slová: „*Ak Kristus nebol vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je naša viera. A potom sa zistí, že sme falošnými Božími svedkami, lebo sme svedčili proti Bohu, že vzkriesil Krista, ktorého nevzkriesil*“ (1 Kor 15,14-15), považujeme za uholný kameň tajomstva o Kristovi a za absolútne kritérium pravdy jeho evanjelia. Je úžasné uvedomiť si apoštolove slová: „*Odovzdal som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal: že Kristus zomrel za naše*

hriechy podľa Písma: že bol pochovaný a že bol tretieho dňa vzkriesený podľa Písma“ (1 Kor 15,3-4). Pavol píše aj o ďalších udalostiach, že sa Kristus zjavil Kéfasovi – Petrovi, potom Dvanástim, ďalej viac ako päťsto bratom naraz, ako aj Jakubovi a o sebe píše: „... a poslednému zo všetkých, ako nedochôdcaťu, zjavil sa aj mne“ (1 Kor 15,5-8). Vo vyznaní viery vyznávame, že Ježiš „zomrel a bol pochovaný... tretieho dňa vstal z mŕtvych“. Presne sa hovorí, kedy Ježiš vstal z mŕtvych a taktiež, že bol skutočne mŕtvy. Smrť Ježiša však nevyvolala rozklad tela, ako to bolo u naimského mládenca, Jairovej dcéry či Lazára. Lazárovo telo na štvrtý deň už zapáchalo. Ježiš s konečnou platnosťou porazil smrť svojím zmŕtvychvstaním. Po ňom sa Ježiš zjavil viacerým ľuďom. V nedeľu na svitaní trom ženám: Márii Magdaléne, Márii Jakubovej a Salome. Apoštolom najprv bez Tomáša a druhý raz aj v prítomnosti Tomáša. Zvlášť apoštolovi Petrovi. V nedeľu ráno dvom učeníkom odchádzajúcim do Emauz. Viac ako päťsto bratom naraz, o ktorých apoštol poznamenáva, že mnohí ešte žili. Skutky apoštolské spomínajú Jakuba apoštola, zvaného „mladší“, ktorý patril medzi príbuzných Pána Ježiša alebo „bratov“, a ktorý v Jeruzaleme požíval veľkú pozornosť. Na ceste do Damasku sa zjavil Ježiš Šavlovi, a tak Pavol sa stáva po nanebovstúpení Pána rovnako svedkom Zmŕtvychvstalého. Z Písma vidíme, ako sa mení správanie svedkov po stretnutí so Zmŕtvychvstalým. Stav malomysel'nosti, sklamanie a rozrušenie nad neslávnym koncom Majstra sa mení natoľko, že sú pre Krista ochotní položiť svoje životy.

Zmŕtvychvstanie Krista nie je len akési znovuoživenie, návrat do pozemského života s nevyhnutnou druhou smrťou, ako to bolo v prípade tých, ktorých Ježiš vzkriesil z mŕtvych, pretože tí museli znova zomrieť. Zmŕtvychvstanie neznamená len nesmrteľnosť duše, ako to chápali gnostici, čo bolo v prvých časoch kresťanstva dosť rozšírené. V takom prípade by išlo len o akési „polovičaté vzkriesenie“. Zmŕtvychvstanie Krista chápeme ako vstup celého Ježišovho tela, čiže celej jeho ľudskej stránky do života bez konca. Teda zmŕtvychvstanie Ježiša nie je ani prevtelenie, reinkarnácia, samsára, v aké sa verí napríklad v hinduizme alebo budhizme, pričom sa hovorí o znovuzrodení alebo návrate človeka do ďalšieho pozemského života prechádzaním alebo presídľovaním duše z jedného tela do druhého v rade nespočetných opakovaní. Dnes si len nespomíname na zmŕtvychvstanie Krista, pretože toto zmŕtvychvstanie nie je obyčajná spomienka na Ježiša a jeho učenie, ale o jeho prítomnosti. Zmŕtvychvstanie nie je dajakým psychologickým výtvorom učeníkov, ale konkrétnou udalosťou, ktorú Ježiš učeníkom predpovedal. O zmŕtvychvstaní Krista od začiatku kresťania hovorili ako o ozajstnej

skutočnosti: „*Pán naozaj vstal z mŕtvych a zjavil sa Šimonovi*“ (Lk 24,34). Neverili teda v podvod, halucináciu. Je potrebné si dnes pripomenúť, že viera učeníkov v Krista sa bezprostredne opiera o dve konkrétne skutočnosti. Je to prázdny hrob a opakujúce sa Ježišove zjavenia. Evanjeliá podávajú dva druhy rozprávania o zjaveniach Krista a to: súkromné, podávané voľne, keď sa Ježiš zjavuje ženám, Magdaléne, emauzským učeníkom a oficiálne, keď sa zjavuje apoštolom, pričom sa používa všeobecná pevná schéma, ktorá v sebe zahrňuje Ježišovo objavenie sa a jeho pozdrav, nasleduje nedôverčivé reagovanie učeníkov, Ježišova výčitka, potom dôkaz, že je to skutočne on a potvrdenie ich poslania.

Dnes prijímame zmŕtvychvstanie Pána Ježiša ako odpoveď Boha Otca na Ježišovo odsúdenie a utrpenie, ktoré mu ľudia spôsobili. Zmŕtvychvstanie odhaľuje Ježiša ako „*Pána a Mesiáša*“ (Sk 2,36); „*Pána a Boha*“ (Jn 20,28) a: „*Božieho Syna*“ (Sk 13,33). Dnes veríme a vyznávame, že Ježiš je naozaj „*vzkriesenie a život*“ (Jn 11,25). Taktiež, že „*bol usmrtený, ale duchom oživený*“ (1Pt 3,18). Ježišovo zmŕtvychvstanie predchádza naše budúce vzkriesenia ako ich prvotina. Chápeme zmŕtvychvstanie ako nastolenie priateľstva medzi Bohom a ľudstvom. Áno, zmŕtvychvstanie je i naplnením ľudského očakávania nesmrteľnosti a transcendencie. Je to i zážitok nášho povolania, poslania, oslobodenia a odpustenia. Zmŕtvychvstanie je skutočnosť pozdvihnutia ženy ako učeníčky, poslucháčky a posolkyne Božieho slova. Vernosť a zbožnosť dodali ženám odvahu.

Uvedomujeme si, čo Kristovým zmŕtvychvstaním získavame. Je správne, keď k tejto udalosti pristupujeme verne, čestne, zodpovedne. Bohu sa takéto správanie od nás páči a odmení ho. Môže nám niečo napovedať príklad:

O kardinálovi Alexandrovi Farnese, neskoršom pápežovi Pavlovi III. sa rozprávalo, že bol veľmi štedrý. Raz ho chudobná žena prosila o päť strieborných, ktoré potrebovala v núdzi. Kardinál poslal svojho sekretára, ktorý jej priniesol 50 strieborných. „To je omyl, prosila som len o päť,“ hovorila žena. Sekretár ju uisťoval, že na lístku má napísané skutočne 50. Táto žena s lístkom v ruke šla za kardinálom a hovorila: „Eminencia, vy ste sa pomýlili o jednu nulu.“ „Skutočne, máte pravdu,“ usmial sa kardinál. Zobral pero a pripísal ďalšiu nulu. Žena dojatá čítala: 500 strieborných.

Keď prijímame Kristovo zmŕtvychvstanie s vierou, stáva sa pre nás najväčším bohatstvom, nádejou a istotou.

Naša dnešná účasť na liturgii nás obohacuje. Pripomíname si najvýznamnejšiu udalosť dejín ľudstva. Kristus skutočne vstal z mŕtvych, aleluja.

Amen.

Veľkonočná nedeľa – “C”

Jn 20,1-9

Zmŕtvychvstanie Krista sa nás bytostne dotýka

Oživme si vieru pri prázdnom hrobe za pomoci svedkov minulých i dnešných.

Uvedomujete si, koľko dôležitých a slávnych udalostí sa udeje vo svete? A my na nich nemáme účasť. Udeľujú sa vyznamenania, rozdeľujú sa medaily, povyšuje sa, dochádza k stretnutiam, a my nie sme pri tom. Povieme, že nás sa to netýka? Je to pravda. A predsa pri jednom stretnutí sme neboli, nikto z ľudí tam nebol, nikto z ľudí to nevidel, nezažil priamo, a predsa sa to dotýka ľudí pred udalosťou, súčasníkov udalosti a dotýkať sa bude ľudí až do konca čias, teda i nás dnes a je to: zmŕtvychvstanie Pána Ježiša. Ježiš trpel a zomrel za naše hriechy, za hriechy všetkých ľudí a dnes si pripomíname Kristovo zmŕtvychvstanie, ktoré je našou istotou a nádejou, že tak ako on vstal z mŕtvych, raz všetci budeme vzkriesení. Je pravdou, že na udalosť zmŕtvychvstania Krista si spomíname každú nedeľu, ale zvlášť dnes na veľkonočnú nedeľu a celé veľkonočné obdobie. Dnešný deň chceme využiť na vzrast svojej viery v Krista.

Povzbudením pre nás sú slová apoštola Jána, ktorý o sebe napísal: ***„Vošiel aj druhý učeník, ten, čo prišiel k hrobu prvý, a videl i uveril. Ešte totiž nechápali Písmo, že má vstať z mŕtvych“ (Jn 20,9).***

Akú radosť cítil apoštol Ján po Kristovom zmŕtvychvstaní! Môžeme ju cítiť z jeho slov, ktoré napísal v evanjeliu v troch listoch a v Knihe Zjavenia. Zmŕtvychvstalý Kristus je srdcom celého jeho života. Ján prišiel až k prázdnomu hrobu. Písmo nám nehovorí, ako vstal Ježiš z hrobu. Prečo? Pretože zmŕtvychvstanie Krista nie je historickou

udalosťou v bežnom zmysle slova, to znamená, že nebolo udalosťou, ktorú by bolo možné pozorovať ľudskými zmyslami, nedá sa všeobecne skúmať. I keby – povedané praxou dnešnej vedy – by sme umiestnili kameru do Kristovho hrobu, nebola by schopná nám zachytiť túto udalosť, pretože sa Ježiš nevrátil do tohoto života a do tohoto sveta, ale vstúpil do sveta nedostupného ľudským zmyslom, do sveta Boha. Evanjelium nám opisuje prázdny hrob. Takýto hrob bol prekvapením nielen pre ženy, ktoré zavčas ráno prišli s tým najlepším úmyslom, ale pre všetkých, ktorý sa s Ježišom stretli a najmä pre apoštolov, ktorí na Veľký piatok sa všetci sklámali. Ich život prestal mať zmysel. Predsa pre Ježiša opustili všetko (porov. Mk 20,28). Tri roky strávené v jeho škole ich s ním úzko spojili, že si nevedeli predstaviť svoj ďalší život bez neho (porov. Jn 6,68n.). Boli ochotní zomrieť naraz s Ježišom a nie iba trpieť za neho. Za najlepšie v tejto situácii považovali vrátiť sa k svojim a svojej práci a nejako vydržať do smrti. Anjeli pri prázdnom hrobe plnia úlohu komentovať tajomstvo, ktoré sa stalo. A predsa ich slová sú svedectvom o Kristovom zmŕtvychvstaní. Ježiš po svojom zmŕtvychvstaní už vedie iný život; je iný, porovnávajúc ho so životom Lazára po jeho vzkriesení, či mládenca z mestečka Naim. Ich život sa vrátil do starých koľají. Pred nimi bola znova smrť. Museli ešte raz zomrieť. Ježiš po svojom zmŕtvychvstaní už žije iný život; život, ktorý nepozná smrť... Pán Ježiš sa zjavuje vopred určeným svedkom, aby v ňom mohli rozpoznať toho istého Ježiša, s ktorým sa pred jeho smrťou stretávali, rukami dotýkali, ich oči videli, uši počuli. S Ježišom sa skutočne stretávajú, ale on už žije v inom oslávenom svete.

Je potrebné si dnes uvedomiť, aby sme pravdu o Ježišom zmŕtvychvstaní sami viac a viac prežívali. Teológ Karl Ráhnér hovorí, že viera je stále sa stávajúca. Viera nie je ako keď si kúpime hodinky a nosíme ich, a nemusíme sa o ne starať, ani ich naťahovať. Viera nie je taká skutočnosť, že prijmem vieru, a už sa nemusím o ňu starať, už ju mám, už ju nosím. Nenosím ju, pretože ona nie je ako hodinky. Vieru musíme ustavične oživovať. Keď ju človek neoživuje, hynie. A práve každoročné slávenie Veľkej noci nám sprostredkúva Cirkev, aby sme si svoju vieru oživovali. Pozrite, prednedávnom tí, čo chceli vieru vymazať z ľudských srdiec, nazvali veľkonočné sviatky sviatkami jari. Nielenže sa im to nemohlo podariť, ale aj tým, čo robili, vlastne poukazovali na vzrast viery. Jar je nový život. Kristovo zmŕtvychvstanie je nový život. To znamená, pozerajte sa na prírodu a v prírode pozorujte Božie dielo. Rozkrojte jablko a vypadnú vám z neho zrníčka. To zrníčko je dielo

Božej lásky, Božej múdrosti, Božieho plánu. Nestvoril ho človek. A neexistuje na svete taký vedec, ktorý by stvoril jedno jablčné zrníčko tak, aby z neho vyrástla jablň. V tom Božom zrníčku sú korene jablone, kmeň, konáre, listy, kvet a jablká. To jedno zrníčko má prebudiť našu myseľ: Boh existuje, Boh je. Aleluja, radujme sa! Aleluja!

Tomas David Parks, nositeľ nobelovej ceny, píše: „Vidím všade okolo seba poriadok v prírode. Nemôžem pripustiť, že to vzniklo náhodným, šťastným spojením atómov. U mňa tento poriadok predpokladá inteligenciu. A ja tú inteligenciu nazývam menom Boh.“

Iný vedec – Karl Linné, známy prírodovedec, hovorí: „Ja neverím v Boha. Neverím, lebo ja ho vidím, vidím Boha v prírode.“

A my dnes stojíme pri prázdnom Ježišovom hrobe. Chceme povedať, že Ježiš je mŕtvy? Nie! My veríme, že Ježiš vstal z mŕtvych. Prečo? Pretože máme o tom správy hodnoverných svedkov: Petra, Jána, Tomáša, Jakuba, učeníkov z Emauz, svedectvo Márie Magdalény, Márie Jakubovej i Salome, svedectvo apoštola Pavla, svedectvo päťsto bratov a iných. A máme svedectvo dnešnej Cirkvi, Jána Pavla II., dvetisícročnej histórie Cirkvi, ktorú pekelné brány nepremohli a nepremôžu.

Memento dnešného dňa je víťazstvo Krista nad smrťou. Smrť, kde je tvoje víťazstvo? Ale dnešný deň je výzvou pre každého z nás, aby sme sa zriekli svojich hriechov. Kto pácha hriech, ten ničí, trhá, odkladá svoje priateľstvo so zmŕtvychvstalým Kristom, ten nemôže obsiahnuť pokoj, ktorý Kristus adresuje nielen apoštolom, ale i každému z nás po svojom zmŕtvychvstaní. Prijmeme jeho slová: „*Pokoj vám*“ (Jn 20,26). K Veľkej noci patrí sviatostné vyznanie hriechov. A práve stav po sviatosti zmierenia umožňuje prežiť pokoj sám so sebou, ale aj s blíznymi a najmä s Bohom. Treba nám tento stav využiť a upevniť sa v priateľstve s Bohom, viac sa zamerať na neho. Po Veľkej noci prídu všedné dni. Nedovoľme, aby sme sa vrátili do stavu nepokoja. Veľkonočné udalosti nás učia načerpať síl pre dušu a viac sa zamerať na Boha, žiť s Bohom, budovať svoju vieru. U niekoho rázne rozhodnutie zrieť sa chyby, u iného prerušenie priateľstva, ktoré neosoží duši, u ďalšieho zintenzívnenie duchovného života modlitby či účasti na omši bude začiatkom nového života viery. Nik nemôže povedať, že viera tu nebola, lebo sme ju nežili, nerozvíjali, nesprávali sa tak, ako sa od kresťana právom očakávalo. Vzkriesenie Pána je príležitosťou objaviť pre seba túto úžasnú hodnotu. Pre posilnenie a dnešné oduševnenie nech nám poslúži aj táto udalosť.

V Čiernych Kľačanoch pri Zlatých Moravciach objavili pod zemou jednu krásnu

pixidu. Táto malá nádoba zo zlata a slonovej kosti v zemi ležala tisíc rokov. Ľudia o nej nevedeli, že tam majú taký poklad. Zem obrábali, orali, siali, žali, až pri stavebných prácach na ňu prišli.

Tak je to aj s vierou v Boha. Čo cennejšie, osožnejšie môže vlastniť človek ako Boha? A stáva sa, a často, že tvrdo pracujeme, trpíme, a nič nezískavame. Konštatujeme, že náš život je plytký, prázdny, hluchý, bez radosti. A práve preto, pozrime na prázdny hrob. Kristus vstal z mŕtvych. Žije, aleluja! Prijmime ho ako svojho Vykupiteľa a Spasiteľa. Spoznáme, že s ním náš život bude mať zmysel tu na zemi a stane sa najväčšou nádejou pre náš večný život. Odstráňme všetko, čo nám bráni naplno žiť s Kristom. V dnešný deň, keď si pripomíname zmŕtvychvstanie Krista, zrieknime sa hriechu a obnovme priateľstvo s Kristom.

Je správne, že nám záleží na našom vzťahu k Bohu, že chceme dať duši to, čo jej patrí. Mnohí z vás ste si už preto kúpili nový Katechizmus Katolíckej cirkvi. Povedali ste si: Chcem svoju vieru ešte viac poznať, keď ju budem poznať, budem môcť naplno svoju vieru žiť. Vieme, že kto nepozná pravdy viery, ten nestojí o vieru. Latinské príslovie: „Ignoti nulla cupido“ – „Čo nepoznám, po tom netúžim, nemám rád“.

Pozrite, za mladým mužom prišiel jeden sektár. Mladý muž mal hlbokú vieru a len čo usadil sektára, povedal mu: „Skôr ako ma začnete presviedčať, dovoľte mi, aby som vám mohol položiť jednu otázku: Povedzte mi, bolo by múdre, keby šofér pri benzínovej pumpe čerpal benzín do plnej nádrže?“ „Nie, to by nebolo múdre,“ odpovedal sektár. „No vidíte. Moje srdce je plné katolíckej viery. Plné! Do môjho srdca tankovať vieru, to by bolo nerozumné. A preto vám radím, nájdite si iného človeka, neveriaceho, ktorý má prázdne srdce, ktorý nemá vieru v srdci, a tam ju tankujte. Ja sa budem za vás modliť, aby ste boli aj vy šťastný, aby ste mali pravú vieru.“ Sektár vstal, poďakoval a odišiel. O nejaký čas sa sektár vrátil a hneď vo dverách povedal: „Nebojte sa, nejdem tankovať vieru do vášho plného srdca. Ale prišiel som vám povedať, že cestou od vás som rozmýšľal, s akou láskou ste ma prijali, ako ste sa so mnou pekne rozprávali. A preto opúšťam sektu. Chcem sa stať aj ja kresťanom katolíkom. Ďakujem vám!“ A so slzami v očiach objal mladého muža.

Dnes pri prázdnom hrobe – keď Kristus vstal z mŕtvych – si uvedomujeme, aké je dôležité, aby sme poznali svoju vieru a aby sme podľa nej aj žili. Predstavme si, žeby sektár prišiel ku nám, kde sa nežije viera a dokázal by svojimi slovami naspamäť zarecitovanými vyvolať v nás obdiv. Prišiel by aj druhý raz, aj tretí a nakoniec by sme boli sektári. My však vieme to, čo hovorí sv. Alžbeta z Toline: „Kto hlboko pozná, ten vrúčne miluje.“ Amen.

Prijmime Ježiša, otvoríme mu dvere srdca

Dnešný deň si nemôžeme dovoliť prespať, venovať sa len alkoholu, jedlu, šibačke, návšteve.

Dnešnej homílii by som chcel dať názov: Prijmime Ježiša, otvoríme mu dvere srdca. A prečo tento názov? Odpoveď by som zhrnul do slov: Dnešný deň si nemôžeme dovoliť prespať, venovať sa len alkoholu, jedlu, šibačke alebo návšteve. Dnes je aj chvíľa otvoriť sa slovám Pána Ježiša, ktoré povedal ženám ako odkaz pre apoštolov:

„Vy sa nebojte! Viem, že hľadáte Ježiša, ktorý bol ukrižovaný. Niet ho tu, lebo vstal, ako povedal. Pod’te, pozrite si miesto, kde ležal. A rýchlo choďte povedať jeho učeníkom: „Vstal z mŕtvych a ide pred vami do Galiley“ (Mt 28,5-7).

Tieto slová nepatrili len ženám. Ježiš ich adresuje každému z nás, aby sme oznámili zmŕtvychvstanie Krista všetkým bratom a sestrám. Inými slovami: Zmŕtvychvstalý Kristus nepatrí len minulosti, patrí aj nám dnes. On je s nami tak ako vtedy so ženami, apoštolmi, so zástupom bratov a sestier, s ktorými po svojom zmŕtvychvstaní sa stretol. Dnes je pre nás významný deň. Sme tu preto, aby sme sa streli s Kristom. Chceme v jeho láske, ktorú dokázal svojím životom, slovami, skutkami, smrťou a zmŕtvychvstaním obohatiť svoj život. Text evanjelia nás pouča, aby sme prosili o premenu svojho zmýšľania. Ženy sa ponáhľajú od hrobu k apoštolom. Nemôžu v sebe udržať myšlienku o prázdnom hrobe. Stretnutie s Kristom na ceste celkom mení ich život. A nielen im. Zmenu života u mnohých nezastavili ani násilné akcie, ktoré nariadili veľkňazi a starší. Zmenu života nezastavili ani tí, čo sa dali kúpiť za peniaze a falošne svedčili: „*V noci prišli jeho učeníci a kým sme my spali, oni nám ho ukradli*“ (Mt 28, 13).

Doba, v ktorej žijeme, si od nás veriacich vyžaduje príklad viery. Sviatok zmŕtvychvstania je príležitosťou túto vec splniť. A nielen to. My sami si uvedomujeme potrebu prehĺbiť sa vo viere, otvoriť sa svojmu Bohu. Uvedomujeme si, že aj nás ohrozujú ťažkosti, ktoré môžu ohroziť,

ba až rozložiť a zničiť našu vieru. K takým ťažkostiam môžeme zaradiť: materializmus, náboženskú ľahostajnosť, požívačnosť, sekularizmus – to znamená svetácky spôsob života bez Boha, a hedonizmus – vyhľadávajúce rozkoši. Stretávame sa aj s problémom siekt, keď najmä mladí ľudia, neskúsení, často naivní, ale aj starší, životom sklamaní, neuspokojení, osamotení podliehajú tlakom, ktoré vynakladajú sekty. A práve to nás viac vedie k tomu, aby sme sa otvorili Bohu. Dnes by sme si mali uvedomiť, že je čas, keď sa plnia slová Pána Ježiša, ktoré odkázal po ženách apoštolom: „*Tam ma uvidia*“ (Mt 28,10). Všade, kde nás posielal Boh plniť svoje povinnosti, máme byť otvorení pre neho. V tomto uvedomovaní si viery v Boha nám pomáha Písmo slovami: „*Tam ma uvidia*“ (Mt 28,10). Aby sme to správne pochopili, predstavme si to takto: V tomto kostole je v tejto chvíli rádiová vlna. Je taká jemná, že nás všetkých preniká. A my ju nevnímame ani očami, hoci nimi zachytíme hocijakú smietku, nevnímame ju ušami, hoci ináč zachytíme hocijaký šelest. A nevnímame rádiovú vlnu ani jazykom, hoci na ňom pocítíme akýkoľvek vlások. Je jemná a len ten z nás, kto by si zapol rádio, má dôkaz, že tá rádiová vlna je tu a má z tej rádiovkej vlny nejaký úžitok. Napríklad hudbu, rozhlasovú hru alebo prednášku, alebo správy. Ale kto si neotvorí tranzistor, ten nemá z rádiovkej vlny nijaký úžitok, nijaký osoh. A tak je to aj s prítomnosťou Boha. Boh je tu. V ňom žijeme, hýbeme sa a sme. Ale on je tak jemný Duch, že ho necítíme, nevnímame ho očami ani sluchom, ani jazykom. A ten bude mať osoh z Boha, z Božej prítomnosti, kto si otvorí nie tranzistor, ale svoju myseľ. A svojou myseľou chápe, že Boh je tu. Uvedomuje si to: Boh je tu. To je nádherná skutočnosť, nádherná pravda.

Na letisku silno pršalo. Cestujúci urýchlene nastupovali do lietadla, ktoré bolo pripravené k odletu na vnútroštátnej linke. V lietadle sedel aj misionár, ktorý pri okne sledoval ľudí. Pekná letuška pomáhala ľuďom zaujať ich miesta. Keď bolo všetko pripravené k odletu, letuška zatvorila dvere. Vtedy k lietadlu bežal nejaký človek, snažil sa dostať sa dovnútra, pritom si zakrýval nepremokavým plášťom hlavu pred dažďom, ktorý mu strhával vietor. Keď oneskorenec pribehol k lietadlu a začal búchať na dvere, letuška mu gestami vysvetľovala, že je už neskoro. Muž však búchal do dverí ešte silnejšie a naliehavejšie. Letuška sa mu snažila vysvetliť cez okno, že to už nejde, že je neskoro, že musíme štartovať. Muž na to nereagoval a trval na tom, že chce ísť dovnútra. Až napokon letuška ustúpila, a otvorila mužovi dvere. Natiahla ruku a pomohla mu. S prekvapením zistila, že tento muž je pilotom lietadla.

Aj nám hrozí nebezpečenstvo, že vo svojom živote vymkneme Krista. Je memento pre nás, aby sme mimo svojho života nevypreli Krista ako

letuška pilota. Kde doletí lietadlo bez pilota? Kde prídeme vo svojom živote bez Krista? „*Vojaci vzali peniaze a urobili tak, ako ich poučili*“ (Mt 28,15). Čo im povedali? To, že sa nemusia báť vladára. Aj my sme už počuli, že sa nemusíme nikoho a ničoho báť. Dokonca ani nie Boha. Boh je vysoko, pápež ďaleko, svedomie umlčané a otupené. Iní na zmŕtvychvstanie pozerajú len ako na náboženskú udalosť, ktorá sa ich netýka. Svoje svedomie chcú podriaďiť kde-komu a kde-čomu, len nie Bohu. Medzi týmito ľuďmi je naša misia. Nečakajú od nás napomínanie, moralizovanie, slová, ale príklad kresťanského života. Právom od nás očakávajú, že svoju vieru budeme žiť nie iba slovami, ale skutkami. Ako najväčší argument svojej viery im máme dať skutok lásky, za ktorý nesmieme čakať vdaku. My sami potrebujeme sa vo svojej viere posilňovať, učiť, zdokonaľovať, aby sme obstáli v skúškach života. A práve preto prijímame Kristove slová: „*Nebojte sa*“ (Mt 28,10). On nás posielal. On je našou silou a nádejou. Keď budujeme súčasný pominuteľný život so Zmŕtvychvstalým, tak večnosť sa stáva už dnes skutočnosťou. Zmŕtvychvstalý Kristus dáva nášmu životu pravý zmysel, jasný cieľ, najvyššiu známku kvality. Preto nám veriacim patrí radosť zo života. Máme sa radovať aj z toho, čo príde. Tento svet nemôže byť našou odmenou. A predsa, aj keď nerozumejú láske, nesmieme prestať žiť, konať v duchu kresťanskej lásky. Príde čas, a nebude to od nás záležať a Boh odkryje, zverejní naše otvorené srdce.

Príbeh rozpráva o bohatom panovníkovi, ktorý každé ráno prijímal dary. Tak to totiž nariadil. Ráno prichádzal aj mlčanlivý žobrák, ktorý vždy priniesol jedno jablko a potom bez slova odišiel. Sultán bol zvyknutý prijímať veľké dary, a preto s opovrhnutím prijímal jablko a s ním aj celý jeho dvor. Žobrák nič nedal na sebe poznať. Tak prichádzal znova a znova s takým istým darom, jablkom, ktoré panovník bezducho, bez slova poďakovania prijal a položil do koša vedľa trónu. Raz panovníkova opička zobrala jedno jablko a zahryzla doň a potom ho hodila panovníkovi k nohám. Ten zistil, že v jablku je perla. Hneď dal jablká rozkrájať a zistil, že v každom jablku je jedna perla. Celý udivený dal si zavolať žobráka. „Priniesol som ti tieto jablká, pán môj,“ povedal žobrák, „aby som ti ukázal, že život ti každé ráno ponúka veľký dar, ktorý ty odkladáš, pretože si obklopený veľkým bohatstvom.“

Boh nám dáva cez Kristove zmŕtvychvstanie rok čo rok perlu v jablku. Chce nás urobiť bohatými, chce nás štedro obdarovať a my odpovedáme pod vplyvom svojich pohľadov na život, udalosti v našom okolí, vo svete ako panovník. Zmŕtvychvstanie berieme tak, že Veľká noc prichádza a zas bude po nej. Bezducho alebo až povýšenecky, snád' ponížujúc to, čo nám prináša, čím nás chce obohatiť. Vieme predsa, že keby Kristus nebol

z mŕtvych vstal, má to všetko, čo žijeme, čo nás obklopuje, zmysel? Práve preto zahryzneme sa obrazne do daru, ktorý nám sprostredkúva Cirkev touto veľkonočnou liturgiou a pre seba i pre iných vyberme perlu, samého zmŕtvychvstalého Krista, a otvorme mu svoje srdcia.

Dnešný deň nie je ukončená myšlienka na zmŕtvychvstalého Krista. Práve preto, že zmŕtvychvstanie je najväčším okamihom našej spásy, budeme si to pripomínať nielen celý nastávajúci týždeň – oktávu, a nielen týchto päťdesiat dní, ktoré sú pred nami, ale i každú nedeľu. Nech je nedeľa pre nás skutočne dňom, keď máme viac a viac otvorené srdce pre Krista a chceme urobiť všetko preto, aby sme si svojím životom získali milosť: byť so zmŕtvychvstalým Kristom po celú večnosť.

Amen.

Druhá veľkonočná nedeľa – “C”

Jn 20,19-31

Ježiš prináša pokoj

Memento Kristovho zmŕtvychvstania je, aby sme prijali, žili a odovzdávali pokoj.

Končí sa oktáva sviatku zmŕtvychvstania Pána. Je pravdou, že si budeme zmŕtvychvstanie Pána pripomínať nielen do nanebovstúpenia, ale po celý rok každú nedeľu. Mnohí kresťania, a zaiste aj vy, sa zamýšľajú nad tým, ako sme prežili tieto sviatky, čím sme sa obohatili. Zmŕtvychvstanie Krista len vtedy prinesie svoje ovocie do našich duší a života, keď prijmem prvú slová, ktorými oslovil apoštolov.

Povedal im: „***Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás. Keď to povedal, dýchol na nich a hovoril im: „Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané“ (Jn 20,21-23).***

V týždni po zmŕtvychvstaní sa Ježiš stretol s viacerými ľuďmi, cez ktorých nám zanechal dôležité pravdy pre našu spásu. Ženy od prázdneho hrobu oznamujú prvé zmŕtvychvstanie učeníkom. Kristus nevstal

z mŕtvych len pre vyvolených. Ako zomrel za všetkých hriešnikov, tak všetci – čo uveria v jeho vzkriesenie – majú nádej, že aj oni budú vzkriesení k večnému životu. Apoštoli Peter a Ján po obdržaní oznamu, že hrob je prázdny, ponáhľajú sa k hrobu. Ján o sebe napísal: „*Vošiel aj druhý učeník, ten, čo prišiel k hrobu prvý, a videl i uveril. Ešte totiž nechápali Písmo, že má vstať z mŕtvych*“ (Jn 20,9). Tu je naznačené, že Kristus vyžaduje od nás osobnú iniciatívu. Viera je dar, ktorý si máme zaslúžiť. Ďalej Ježiš sa zjavuje odpoľudnia učeníkom na ceste do Emauz. Keď ho spoznali, vyznávajú: „*Či nám nehorelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma*“ (Lk 24,32)? Ježiš naznačuje význam a potrebu otvoriť si srdcia pre Božie slovo. Výzva je adresovaná pre všetkých ľudí. Ježiš si od nich praje, aby túžili po ňom a on ich túžbu odmení; sľubuje, že ho nielen spoznajú, zažijú, ale zmení ich život. Nesmieme opomenúť, že učeníci, ktorí šli do Emauz, Ježiša spoznali pri lámaní chleba. Prijímanie Kristovho tela a krvi je chvíľa milosti. Vtedy sa zjednocujeme s Kristom, dostávame milosť väčšej lásky a poznania svojho Boha; Boha vo svojich bližných a v sebe samých. V ten istý deň, nedeľu, sa Ježiš zjavuje apoštolom, „... *keď boli učeníci zo strachu pred Židmi zhromaždení za zatvorenými dverami*“ (Jn 20,19). Strach zohráva vo viere vážnu úlohu. Ježiš tým, že si stal doprostred ustráchaných apoštolov, hovorí, že sám sa postará o tých, čo mu uveria a ich strach zmení na radosť. Z dejín Cirkvi vieme o strachu pápežov, biskupov i kňazov, ale aj veriacich, no keď prišla povinnosť vyznať vieru v Krista, nezradili. Spomeňme veľký zástup mučeníkov a vyznávačov z každého stavu, veku, postavenia. O osem dní neskoršie sa znova zjavuje učeníkom, medzi ktorými je prítomný aj Tomáš. Tomáš nebol prítomný pri prvom stretnutí, a preto v bolesti, žiali, sklamaní nad udalosťami, ktoré sa udiali okolo Majstra, sa vyjadril pred učeníkmi, že videli Pána: „*Ak neuvidím na jeho rukách stopy po klincoch a nevložím svoj prst do rán po klincoch a nevložím svoju ruku do jeho boku, neuverím*“ (Jn 20,25). Pri tomto stretnutí už neopakuje svoju podmienku a na výzvu Krista, ktorý opakuje jeho slová, odpovie: „*Pán môj a Boh môj*“ (Jn 20,28). Kristova láska učí, vysvetľuje, odpúšťa, dvíha, dáva nádej... Udalosti prvého týždňa po zmŕtvychvstaní o tom hovoria. Ježiš toto podmieňuje slovami o pokoji. Už pri jeho narodení anjeli oslovili ľudí dobrej vôle. Ježiš zomrel za naše hriechy, ktoré sú nepokojom v duši. Pri svojom stretnutí apoštoli dostávajú prísľub Ducha Svätého, ktorý po Ježišovom nanebovstúpení bude im pripomínať všetko, čo počuli a prijali od Ježiša. Prijmú Ducha Svätého na odpustenie hriechov, aby službou Cirkvi udeľovali odpustenie a pokoj. Apoštoli dostávajú moc odpúšťať a moc zadržať hriechy.

Uplynulý týždeň so svojimi historickými udalosťami nás oslovuje, aby sme sa svojím životom postavili zodpovedne k povinnostiam a úlohám, ktorými nás Ježiš poveruje. V čistote srdca, v pokoji s Bohom máme rozvíjať svoj vzťah k nemu. Nestačí, že sme boli účastní slávnosti zmŕtvychvstania, máme aj povinnosť vyplývajúcu z nášho krstu, že Kristove slová chceme žiť a nie byť do sveta ako najdôležitejšie posolstvo dejín ľudstva. Aj dnes je ešte mnoho tých, čo nepoznajú Boha, Ježiša Krista. Na svete sú to dve tretiny ľudí. Medzi kresťanmi sú nezhody. Veľkú úlohu medzi nimi zohráva hnutie ekumenizmu. Je to snaha o zjednotenie kresťanov. Nás kresťanov katolíkov musí znepokojovať zvykovosť, povrchnosť a ľahostajný prístup ku svojmu presvedčeniu. Meno kresťan nás zaväzuje nasledovať vo svojom živote Krista. Nemáme vyhľadávať úniky od povinností, zľahčovať si záväzky, podceňovať blahoslavenstvá a nezachovávať Desatoro. Takto neodpovedáme na Kristove prvé oslovenie po jeho zmŕtvychvstani: „*Pokoj vám*“ (Jn 20,19). Veľká noc je vážnym časom preto, aby sme prioritu hodnôt upravili do takého rebríčka, ktoré určil Boh, ktoré nám pripomenul Ježiš a ktoré dnes učí Cirkev.

Ponúka sa nám mnoho návodov. Jeden z nich radí:

- 1) Skôr ako by som sa rozhneval, najprv pozdvihnem svoj zrak k nebu a pripomeniem si, že tam je moje miesto, ktoré si mám zaslúžiť.
- 2) Potom upriem svoj zrak na zem a zamyslím sa nad tým, že príde deň, v ktorý ma do nej položia mŕtveho.
- 3) A len po takomto zamyslení sa poobzerám dookola a uvážim, či nie je ešte na svete veľmi veľký počet ľudí, ktorým sa vedie omnoho horšie ako mne. Po takýchto úvahách dospejem k záveru, že treba byť ticho, ak príde voľajaký kríž, ťažkosť alebo neúspech. Znova s úsmevom, bez reptania a bedákania vpred.

Možno máme svoje vyskúšané a osvedčené návody na dosiahnutie duševného pokoja. Je potrebné pracovať na svojom posvätení, upevniť sa v láske ku Kristovi, rozšíriť lásku k bratom a sestrám a viac si chrániť svoj pokoj duše. K tomu nám po svojom zmŕtvychvstani Pán Ježiš prisľúbil Ducha Svätého. A naša odpoveď na tohtoročný sviatok zmŕtvychvstania Pána Ježiša? Veľkonočnému aleluja nepatrí miesto len jeden deň, týždeň, ale celý rok. Potrebujeme jeden druhého, aby sme sa upevnili vo viere, ktorá nás vedie k večnému životu v Božom kráľovstve.

Povzbudením môže byť pre nás zážitok pani Arsenjevnej ktorá sa ocitla vo väzení tajnej polície v Moskve. Raz večer mi šepkala moja spoluväzenkyňa v cele: „Viete, čo je zajtra? Zajtra je Veľká noc.“ „Už Veľká noc?“ povzdychla som si. „Veľká noc prináša radosť celému ľudstvu. Iba my sme z tejto radosti vylúčené.“ Beznádejne som sa prechádzala po cele. Skľučujúce ticho zrazu prerušil hlasný výkrik: „Christos voskrese!“ „Kto sa opovážil zvolať veľkonočný pozdrav?“ Pozrela som sa na svoju družku. Jej veľké oči žiarili na bledej tvári. Z každej cely sa začala ozývať odpoveď: „Voistinu voskrese!“ Strážcovia boli bezradní. Vrhli sa na mladé dievča a odviekli ju so sebou. Po štyroch dňoch sa vrátila do cely. Tvár mala zúboženú a vychudnutú. Veľkú noc musela stráviť v zime a o hlade. „Predsa sa mi podarilo oznámiť veľkonočné posolstvo. Všetko ostatné nie je dôležité,“ povedala s lesknúcimi očami.

V tom väzení to bolo hodné obdivu, odvahy. Čo cítila v srdci táto mladá kresťanka? Prekonala strach a zvíťazila radosť z veľkonočného posolstva. Koľko musela mať odvahy! Koľkým dodala nádeje, odvahy, síl v ťažkom väzení. Vyznala svoju vieru a zobudila snád' vieru u iných.

My nie sme vo väzení, a predsa je to výzva pre nás! Koľko ľudí už po týždni zabudlo na zmŕtvychvstanie Pána. Zabudli na sviatočnú zvykovú účasť na liturgii, veľkonočnú šunku, kúpačku, návštevy a snád' už ich nebolí hlava po hluku, väčšom množstve alkoholu. Títo ľudia a my s nimi nepotrebujeme prežiť niečo navonok, ale vo svojom vnútri. Potrebujeme zažiť Kristov pokoj. Uvedomujeme si, že potrebujeme pokoj v srdci, rodine, na pracovisku, v národe. Odpustenie sme získali pri veľkonočnej spovedi a snád' už aj naň zabudli? Uverme Kristovi, pretože o takých Ježiš hovorí Tomášovi: „*Blahoslavení tí, čo nevideli a uverili*“ (Jn 20,29). Memento Kristovho zmŕtvychvstania je, aby sme prijali, žili a odovzdávali pokoj. A toto si nemôžeme a nechceme dať odstrániť zo svojich srdc. To by bola veľká zrada na zmŕtvychvstalom Kristovi. Pre nás viera nie je vedecká hypotéza či domnienka, lebo už dávno by bola zomrela, alebo bola pošliapaná násilím. Pre nás viera nie je povera či výmysel ľudí, lebo veda už dávno by ju bola zahnila. Pre nás viera nie je vynález vykorisťovateľov na zotročenie ľudí, už dávno by sa sama stratila tam, kde panuje sociálna spravodlivosť a rovnosť. Uvedomujeme si to, čo povedal sv. Augustín: „Nespokojné je ľudské srdce, kým nespočinie v Bohu.“ Sviatok zmŕtvychvstania v nás oživil tieto myšlienky, že Kristus nás chce mať plných seba. Na to je naša jasná odpoveď, že aj my chceme byť Kristovi.

Ďakujeme v hĺbke svojich srdc za udalosti, ktoré sme si pripomenuli

počas týchto dní. O tom sv. Ján v dnešnom evanjeliu napísal: „*Ale toto všetko sa stalo, aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene*“ (Jn 20,31).

Amen.

Tretia veľkonočná nedeľa – “C”

Lk 24, 13-35

Vedieť a chcieť počúvať pomáha viere

Nestačí mať zdravé uši, aby som veril. Aj telesne hluchý môže mať pevnú vieru.

Zaiste všetci máme skúsenosť, že hoci máme zdravý sluch, nepočuli sme. Už u detí sledujeme, že keď sú zaujaté hrou, nereagujú na oslovenie. Nepočujú. Zamilovaní nielen že nevidia, ani nepočujú, povieme, že majú svoj svet. U ľudí v strednom veku možno sledovať, že žijú v zhone, ktorý si sami vytvorili a nepočujú nielen hlasy svojich drahých zo svojho okolia, ich prosby, priania, ale rovnako nepočujú hlas svojho svedomia. Taktiež u starších možno sledovať, že hoci uši im ešte dobre slúžia, dobre počujú, predsa nepočujú. Boh sa ku nim prihovára cez veci, udalosti, ľudí a oni sa správajú akoby tu mali žiť ešte sto rokov.

Veľkonočná doba je výzvou zmŕtvychvstalého Krista, aby sme si viac uvedomili a v živote zrealizovali jeho výzvy potrebné k našej spáse.

Posledné slová zmŕtvychvstalého Krista z dnešného evanjelia nie sú adresované len Petrovi, ale každému z nás. Ježiš nás vyzýva: „***Pod' za mnou***“ (Jn 21,19)!

O počúvaní, o význame a potrebe vedieť, chcieť počuť Krista, evanjeliá hovoria: „*Všetci, čo ho počuli, žasli nad jeho rozumnosťou*“ (Lk 2,47). „*Lud na ňom visel a počúval ho*“ (Lk 19,48). „*Kto je z Boha, počúva Božie slová. Vy nepočúvate, lebo nie ste z Boha*“ (Jn 8,47).

Tri roky učeníci a zástup počúvali Ježiša. Hovoril tak, ako nikto pred ním. Po zmŕtvychvstaní Pán Ježiš znova oslovuje učeníkov. Zjavil sa im pri Tiberiadskom mori, dnes nazývanom Tabga neďaleko Kafarnauma, keď siedmi učeníci na čele s Petrom lovili ryby. Boli rybári a museli ako ľudia

z niečoho žiť. Tak ako pred tromi rokmi, keď si ich Ježiš vyvolil za učeníkov, tak aj teraz celú noc sa namáhali, a nechytli nič. V rannom tichu ich z brehu Ježiš oslovil: „*Deti, máte niečo na jedenie?*“ *Odpovedali mu: „Nemáme.“ On im povedal: „Spustite sieť z pravej strany lode a nájdete. Oni spustili a pre množstvo rýb ju už nevládali vytiahnuť“* (Jn 21,5-6). Apoštol Ján o sebe píše: „*Učeník, ktorého Ježiš miloval, povedal Petrovi: „To je Pán“*“ (Jn 21,7). Ján počul Ježišove slová, ale až nad plnou sieťou si uvedomil, že je to Ježiš, ktorý ich z brehu oslovil. Apoštol Peter taktiež počul Ježiša a tiež videl plnú sieť rýb, ale až pri slovách Jána si uvedomuje, že na brehu stojí Ježiš. A jeho správanie? Čo nasleduje? „*Len čo Šimon Peter počul, že je to Pán, pripásal si šaty - bol totiž nahý - a skočil do mora. Ostatní učenici prišli na lodi...*“ (Jn 21,7-8). V reakcii oboch apoštolov je možné sledovať správu viery a lásky, ktorú možno vyjadriť slovami: „Miluj, aby si uveril a uver, aby si miloval.“ Ján je plný lásky ku Kristovi. Ani vtedy, keď stál pod krížom Krista, neprestal milovať. Láska Jánovi otvorila oči srdca. Nemal pochybnosti, že hlas z brehu patrí Ježišovi. Slová Jána, svedectvo Jána, prebudilo vieru Petra. Obaja si spomenuli na zázračný rybolov. Vtedy sa Peter snažil namietat: „*...celú noc sme sa namáhali a nič sme nechytli*“ (Lk 5,5). Odvtedy prešli len tri roky a veľa sa zmenilo v živote Petra. Jeho srdca sa dotkla Božia milosť. A preto teraz koná tak, ako koná. Nečaká, pokiaľ príde s lodičkou ku brehu. Ponáhľal sa. Uveril, aby miloval... Obaja učenici počuli Ježišov hlas a reagujú. To nie je všetko, čo im vtedy chce Ježiš povedať. Peter nevie, že Ježiš mu položí pri tomto treťom stretnutí tri otázky, na ktoré Ježiš chce jasnú odpoveď. Ježiš sa pýta Šimona: „*Šimon, syn Jánov, miluješ ma väčšmi ako títo?*“ „*Šimon, syn Jánov, miluješ ma?*“ „*Šimon, syn Jánov, máš ma rád*“ (Jn 21,15.16.17)? Tri razy Peter zaprel Ježiša na nádvorí u Piláta. Tri razy odpovedá: „*Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.*“ „*Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.*“ „*Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád*“ (Jn 21,15.16.17). Ježiš nevyčíta Petrovi jeho zapretie, naopak, Ježiš nehovorí Jánovi, svojmu najmilšiemu apoštolovi, ale Petrovi: „*Pas moje baránky.*“ „*Pas moje ovce!*“ „*Pas moje ovce! Veru, veru, hovorím ti: Keď si bol mladší, sám si sa opásal a chodil si, kade si chcel. Ale keď zostarneš, vystrieš ruky, iný ťa opáše a povedie, kam nechceš*“ (Jn 21,15.16.17-18). Ježiš ustanovuje Petra za skalu viery. Veriť znamená tiež milovať. Nie je možné plniť si správne svoje povinnosti bez lásky. Každý človek patrí Bohu. Petrovi Ježiš zveruje starosť o každého človeka. Apoštol sv. Jakub, ktorý bol prítomný pri tejto udalosti, napíše: „*... aj diabli veria a trasú sa*“ (Jak 2,19). To chápeme, že nemožno veriť Kristovi a báť sa ho. Spravodlivý žije z viery. Boh je láska.

Ježiš čaká na našu odpoveď. Nemožno si pred Božím slovom zapchať uši, nedať odpoveď svojím životom. Boh hovorí ku nám cez hlas nášho svedomia, cez Cirkev, cez ľudí, veci, udalosti. Peter neskoršie, keď je vyšetrovaný, keď mu je prísne zakázané učiť v Ježišovom mene, vyznáva: „*Boha treba viac poslúchať ako ľudí*“ (Sk 5,29). Peter počul Krista a odpovedá, ako Kristus od neho očakáva.

Veľkonočná doba od každého z nás vyžaduje to isté. „Miluj, aby si uveril a uver, aby si miloval!“

Počúvať Boha a odpovedať, ako Boh žiada. Ježiš zomrel za naše hriechy. Dnes si uvedomujeme význam a potrebu učiť sa počúvať Boha vo svojom živote a správne odpovedať nielen slovami, ale aj myšlienkami a skutkami. Dieťa nepočúva na slová rodičov, snád' reaguje na tretie, štvrté oslovenie. Ako miluje rodičov? Študent nepočúva učiteľa. Môže získať pochvalu? Keď šofér auta nepočúva chod motora auta, môže si auto pokaziť. Ak športovec, bežec sa neriadi výstrelom štartéra, môže sa postaviť na stupne víťazov? A keď nám na počúvaní v bežnom spoločenskom, športovom, kultúrnom živote záleží, a v duchovnom živote by nemalo? Počúvať, aby som si spasil dušu. Počúvať a správne reagovať na kladené požiadavky. Počúvať to znamená pre nás robiť všetko, aby sme vo svojom živote splnili, čo Boh od nás žiada. „*Pod' za mnou*“ (Jn 21,19)! Výzva Ježiša ku každému z nás. Výzva, ktorá nie je ohraničená časom, priestorom, miestom, ľuďmi.

V revue *L'Encyclopedie de la vie pratique* (Encyklopédia praktického života) sa uvádza, že priemerný človek za 70 rokov svojho života venuje: 8 rokov štúdiu a vzdelávaniu, 9 rokov zábave, 3 roky hygiene tela, 6 rokov jedeniu, 5 rokov chôdzi, 11 rokov práci, 4 roky čítaniu, 24 rokov spánku a odpočinku.

Uvedomujeme si, že nech robíme čokoľvek, má to slúžiť k našej spáse. Všetka naša činnosť má byť odpoveďou na Božie oslovenie. Slávnosť zmŕtvychvstania Pána Ježiša nám má každoročne pripomínať zmenu života smerom k Bohu. Má to byť obrat z tmy do svetla, od strachu, márnosti a nerozumnosti noci života k novej nádeji, novej budúcnosti. Nech kedykoľvek Ježiš vstúpi na breh nášho života, tam začína nové ráno. Tam získava život zmysel a stred. Je preto správne, že si kladieme nielen otázky, kde hľadať vzkrieseného Krista, ako ho poznať, čo od mňa chce, čo robiť, aby som sa s ním neminul, ale všimajme si, že zmŕtvychvstalý Ježiš prichádza za nami, k nám; Ježiš nás oslovuje, dáva

radu...

Veľkonočná doba od nás vyžaduje aj odpoveď na otázky: Počúvam Krista? Uskutočňujem jeho slová? Verím tomu, že Ježiš vie, čo je mi potrebné? Patrím k tým, ktorí veria, že Ježiš poradí lepšie? Ježiš má záujem aj o hmotné veci svojich verných. Pre učeníkov pripravil na brehu chlieb a rybu. Teda veriť a milovať Boha neznamena len starosť o duchovné veci, ale aj pri plnení hmotných záležitostí žiť s Kristom. Dokonca aj v takej oblasti, ako je smrť a choroba.

Nemocnica. Oddelenie pre ženy. Umierajúca žena. Všetci okolo ženy vedia, že zomiera. I ona o tom vie. Prítomný kňaz chce ju pripraviť na stretnutie s Bohom Sudcom. Len ona je neoblomná. Zomiera nezmierená s Bohom. Boh ku nej hovorí, ale ona ho nechce, už nemôže počuť, hoci má zdravé uši. Boh bol pri nej tak blízko, a zároveň tak ďaleko.

Iný príklad. Mala len trinásť rokov. Počas rozhovoru poznamenala: „Musím sa vzdialiť. Idem si pichnúť injekciu.“ Je chorá? Niečo vážne? Má cukrovku. Keď sa vrátila, rozhovorila sa o svojom otcovi: „Veľmi mám rada svojho otca. Ako dievčatko som mu sedávala na kolenách. Mala som ho rada i napriek tomu, že prichádzal domom opitý. Často som sa za neho modlila. Raz som povedala Bohu: Bože, prosím Ťa za môjho otca, aby už nepil. Náprava neprišla. Pred rokom som sa modlila takto: Bože, ty vieš, ako ho mám rada. Ak je to tvoja vôľa, nech som ja chorá, ale aby sa môj otec uzdravil, aby prestal piť alkohol. Otec sa v tom roku zmenil. Už nepije. Chodí na stretnutie bývalých alkoholikov. Modlím sa za neho, aby vytrval.“ Povedala to s takým pokojom na tvári, šťastná, že otec je znova s mamou a s ňou, že u nich doma je pokoj. Uvedomil som si, že Boh ju vypočul. Prečo tak doslovne? V tom roku totiž dievča ochorelo na cukrovku. Má len trinásť rokov.

Boh počúva. Počúvame aj my Boha?

Známe sú slová amerického dôstojníka Klaude Katherly, ktorý 6. 8. 1945 zhodil atómovú bombu na Hirošimu, ktorý upadol do stavu neurasténie psychickej a v dôsledku permanentného konfliktu svedomia sa pokúsil dva razy o samovraždu: „Ustavične sa mi zdá, že ma stíhajú tisícky zabitých, kriky zmrzačených rušia ma po celé dni a tiene povraždených mŕtvíc sa mi pred očami.“ Zabil 78 000 ľudí. Lekári snažili pacienta vyliečiť, ale bez úspechu.

Ježiš zvíťazil nad smrťou. Túto skutočnosť prijímame a stáva sa pre nás vzpruhou do ďalšieho života. Nielen počúvame o zmŕtvychvstaní, ale ho aj žijeme.

Amen.

Boh si volá

Vec povolania k duchovnej službe stále aktuálna a časová. Boh nikoho nenúti.

Je tradíciou v Cirkvi, že každý rok na štvrtú nedeľu veľkonočnú venujeme pozornosť duchovným povolaniam. Aj zákonník Cirkvi, Kódex kánonického práva (kán. 233) nám ukladá povinnosť rozvíjať povolania. Túto povinnosť majú zvlášť kresťanské rodiny, vychovávatelia a osobitným spôsobom kňazi. Všetci máme podnecovať a podporovať podujatia na rozvíjanie povolaní. Je našou povinnosťou, aby sme pri voľbe životného stavu boli uchránení od akéhokoľvek nátlaku, rešpektovali právo toho, ktorý sa slobodne rozhodol.

Pred koncom tisícročia vo svete mierne stúpol počet duchovných povolaní. Aj keď dnes nepocitujeme viac-menej nedostatok kňazských povolaní, počuť z Cirkvi hlasy, že dnes je deficit 300 tisíc kňazských povolaní. Sú diecézy, napríklad v Čechách, kde kňaz spravuje viac ako tri či štyri farnosti. Aj u nás cítime, najmä v mestách, potrebu zriadiť nové farnosti. Viac sa ozývajú hlasy po stálych duchovných v nemocniciach, výchovných zariadeniach, väzniciach, armáde...

A tak dnešná nedeľa Dobrého pastiera má svoje opodstatnenie.

Ježiš povedal: *„Moje ovce počúvajú môj hlas, ja ich poznám a ony idú za mnou“ (Jn 10,27).*

Známe slová. Obraz, ktorý použil Pán Ježiš, bol jeho poslucháčom dobre známy a priam blízky. Ježiš tomuto obrazu dal hlbokú myšlienku. Ovce poznajú, rozoznávajú hlas svojho ochrancu a pastiera od iných hlasov. Vedia, že za týmto hlasom sa skrýva ochrana, pomoc, bezpečnosť, starostlivá ruka. Už v Starom zákone proroci hovoria na túto tému. Prorok Ezechiel hovorí o ľuďoch ako ovciach v súvislosti s pastierom, ktorý sa o nich stará. Nejedná sa o urážku ľudí, že by boli prirovnávané k nerozumnému stádu. Pastier je chápaný ako očakávaný Mesiáš. Ezechiel poukazuje, že Mesiáš má byť Dávidovým potomkom (porov. Ez 34, 23-26). Hovorí o ochrane a bezpečí, ktorého sa dostane ovciam od pastiera, čiže verným od Mesiáša. Prorok Jeremiáš vyslovuje predpoveď, že Mesiáš pozbiera roztratený národ, ovce, čiže národ, ktorý v tom čase trpel v zajatí a dostáva predpoveď slobody (porov. Jer 23,3). U proroka Micheáša

čítame, že Mesiáš bude kráčať na čele svojho ľudu a otvorí mu brány zajatia (porov. Mich 2,12).

Predpovede prorokov sa dokonale plnia na Kristovi. V súvislosti s Ježišom, Dobrým pastierom a jeho slovami – ja ich poznám – hebrejská pôvodina znamená oveľa viac. Pastier – Kristus má so svojím stádom, ľuďmi veľmi úzke až dôverné spojenie. Preto tí, ktorí k nemu patria, ho môžu nasledovať. Tu je potrebné si pripomenúť aj iný obraz, a to z Knihy Zjavenia svätého Jána apoštola. Ján píše o Kristovi, ktorý je “Baránkom“, pred ktorým je veľký zástup, ktorý nik nemohol spočítať, zo všetkých národov, kmeňov, plemien a jazykov, ktorí stoja pred trónom Krista Baránka, oblečení do bieleho rúcha a v rukách mali palmy (porov. Zjv 7,9).

V týchto a iných textoch Písma sa nám dostáva uistenia, že Boh chce spasit' všetkých ľudí. Preto prišiel Ježiš na svet, aby nás vykúpil a spasil. Preto pri Poslednej večeri Ježiš ustanoví sviatosť kňazstva a apoštoli sa stávajú prvými kňazmi, novými pastiermi a všetci, čo uverili v božstvo Krista, sú ovečkami, čiže tými, čo sa chcú vedome a dobrovoľne dať viesť, usmerňovať Ježišom. A táto činnosť pretrváva aj dnes a bude až do konca čias.

Myšlienka ovčince, ovečiek, pastiera sa znova a znova stáva aktuálnou a časovou a pritom tí, čo ju prijímajú a veria v jej silu, sa nestávajú nerozumným stádom či nepotrebným pastierom, ale naopak. Patriť Bohu, byť viac s Bohom, celí a celkom sa mu odovzdať, špeciálne plniť vôľu Božiu, zasvätiť mu svoj život na zemi, je odpoveďou na volanie, oslovenie, ktoré Boh dáva ako dar človeku. Nie každý môže splniť kritériá byť pastierom. Rozumieme povolanie ako dar, ktoré musí človek dostať, s ním spolupracovať, a byť si vedomý, že ho nedostal len pre seba, ale ako pastier preberá zodpovednosť za zverených bratov a sestry.

Teda povolanie je dar. Nedá sa kúpiť. Keď sa dar odmietne, chápe sa to ako urážka so všetkým, čo s tým súvisí. Darcom je Boh. Je to tajomstvo jeho lásky k človeku. Často si volá tých, ktorí to najmenej očakávajú. Oslovení sa často spierajú, vyhovárajú, že sú nehodní. Spomeňme si na prorokov Izaiáša, Jeremiáša, Jonáša a iných. A tak sa to stáva aj dnes. Boh oslovuje pozvaných rôznym spôsobom. Cez ľudí, udalosti i veci. Volá ticho, ale aj nástojčivo a rázne. Rešpektuje slobodu človeka. Nenechá človeka bez pomoci. Dáva svoje milosti, posilu, uistenie, odvahu... Od tých, ktorých volá, chce aj vonkajšie viditeľné aj vnútorné neviditeľné hodnoty. K vonkajším viditeľným hodnotám patrí, že v Rímskokatolíckej cirkvi je cirkevný a nie Boží zákon, že kňaz sa

nežení, zostáva slobodný. Celibát nie je bremeno, ale prostriedok služby. Kňaz sa denne modlí predpísané modlitby Cirkvi; breviár – Liturgiu hodín za seba a jemu zverených, za Cirkev a svet. Kňaz predsedá liturgii, vysluhuje sviatosti, sväteniny, vyučuje, káže, spravuje cirkevný majetok... To vnútorné, neviditeľné v mnohom súvisí s viditeľným. Má byť mužom viery, nádeje a lásky. Aj keď svätením dostáva duchovnú moc, zostáva človekom. Zdedené a získané či nadobudnuté vlastnosti mu ostávajú. Preto sa môže stať, že kňaz môže byť dobrý i zlý, svätého života i pohoršením pre svoje okolie. Kňaz ako občan má svoje práva a povinnosti, musí rešpektovať zákon občiansky i cirkevný. Má právo sa vyjadriť k veciam spoločenským, a teda i politickým. Pre svoje vzdelanie si zasluhuje určité postavenie, nie však to, čo mu nepatrí. Z tohoto vidieť, že môžu a aj vznikajú napätia, kolízie, krízy či mylné a nesprávne postoje. Tak kňaz, ako aj spoločnosť si musia uvedomiť význam a poslanie povolania. Tak kňaz, ako aj nekňaz – laik sa bude za svoje správanie pri svojej smrti zodpovedať Bohu Sudcovi. A pripomeňme si, že komu bolo veľa dané, od toho sa bude aj veľa vyžadovať. A Kristus bude spravodlivým Sudcom. Preto je potrebné si dnes ďalej pripomenúť nároky, ktoré sa kladú na tých, ktorých Boh volá.

Všetci sme zodpovední za budúce povolania. Okolo povolania je často mnoho tajomného. Uvedomujeme si, že aj my sme oslovení: „*Preto proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu*“ (Mt 9,38). Dnes si snád' viac uvedomujeme, že nemôžeme čakať so založenými rukami.

Kňaz A. Wietrzykowski o zrode jedného povolania rozpráva takto:

Pri duchovných cvičeniach pre dievčatá, ktoré chceli sa stať rehoľnými sestrami, všimol som si pekné dievča. Spýtal som sa jej: „Prečo sa chceš stať rehoľnou sestrou?“ „Sama neviem,“ odpovedalo dievča. Cítim, že vtedy ma riadil Duch Svätý. Spýtal som sa jej: „A ty nemáš chlapca?“ „Mám!“ povedala priamo. „A je to dobrý chlapec?“ „Áno!“ znova odpovedala priamo. „Vidíš,“ povedal som jej priamo aj ja, „ty chceš ísť do kláštora, chceš byť šťastná a nerozmýšľaš, že jemu pokazíš život? Čo si on o tebe má pomyslieť?“ Dievča sklonilo hlavu a ticho sa spýtalo: „Čo mám robiť?“ „Chod' domov a vydaj sa! A ak to bude chcieť Boh, modlí sa, aby tvoj syn sa stal kňazom. Nesmieš však syna k tomu nútiť. Modli sa!“ Prešli roky, skončila sa vojna. Ja som už aj zabudol na tento rozhovor. Stal som sa rektorom seminára v Poznani a prijímal som kandidátov na kňazstvo. Vtedy za mnou prišla žena. Nepoznal som ju, až keď mi rozprávala: „Vyprosila som mu kňazské povolanie tak, ako ste mi kázal. Teraz ho chcem zveriť do vašich rúk a verím, že vy ho privediete k oltáru.“ Tento jej syn je už niekoľko rokov kňazom. Je to dobrý,

horlivý kňaz. To mi pripomína slová jedného katolíckeho spisovateľa, ktorý napísal: „Sú matky, ktoré cítia vo svojom srdci duchovné povolanie a pretože ho nemohli uskutočniť vo svojom živote, odovzdajú ho jednému zo svojich detí, aby to, čo bolo v ich srdci snom, stalo sa realitou v živote ich dieťaťa.“

Je potrebné aj dnes venovať pozornosť budúcim povolaniam. Klesá počet detí v rodinách a tým klesá aj počet povolaní. Konzumná spoločnosť zvädza tých, ktorí pocítili povolanie. Mladí ľudia sú ohrozovaní v čase detstva a dospievania. Klesá morálka. Stupňuje sa odpor k duchovným veciam. Podceňujú sa iniciatívy konané pre vzbudenie nových povolaní. Zabúda sa na zodpovednosť. Beda aj dievčatám, ktoré zvedú kňaza! Je správne, že sa modlíme za nové povolania. Vďaka patrí tým, čo aj hmotne napomáhajú pri nových povolaniach. „Boh žehná rodiny novokňaza do tretieho pokolenia,“ hovorí Don Bosko. Je čas maturít, čas rozhodovaní. Je čas formovať, hovoriť, viac prežívať, viac byť pripravený zachytiť hlas Boha.

„Boh je láska“ (1 Jn 4,8). Boh nás v každom novom povolaní obdarúva novým požehnaním. Prosme dnes Ježiša – Dobrého pastiera o tieto veľké požehnania. Modlime sa všetci. Rodičia, vy mladí priatelia, ale aj vy všetci... lebo žatva je veľká a robotníkov málo.

Pane, vypočuj našu pokornú prosbu. Požehnaj nás novými povolaniami a tých, ktorých si už povolal, požehnávaj a posväcuj.

Amen.

Piata veľkonočná nedeľa – “C”

Jn 13,31-33a.34-35

Nielen výzva k novému prikázaniu navzájom sa milovať

Veľkonočnú dobu máme využiť, aby sme zrealizovali príkaz lásky.

Nepatríte aj vy medzi tých, čo si v súvislosti s Ježišovými slovami o príkaze navzájom sa milovať povedali, že sú to veľmi ťažké slová? A v myšlienkach sa oživilo slová, udalosti, stretnutia, kde vaša láska bola poškodená, urazená, ubitá...

Mama hovorí o svojej dcére: „Vynadala mi a bola by ma snád' aj vybila. Hanbu mi robí. Trápi ma. Môžem ju však prestať milovať? Veď som jej dala život. Vychovala. Je to predsa moja dcéra. Aj keď mi ona nevie opätovať lásku, keď je

chudobná povedať mi milé slovo. Pozná ma a potrebuje len vtedy, keď niečo potrebuje... Ja ju nemôžem, nedokážem prestať milovať.“

Brat hovorí o bratovi: „O rodičov, pokiaľ žili, sa neobzrel. Snád len raz v roku prišiel, aj to len sviatočne. Rodičom nič nepriniesol, ale viem, že nikdy neodíšiel on i jeho deti s prázdnu rukou. A keď zomreli, chcel rovnakú čiastku. Moja manželka sa bez slova mesiace starala o nich, keď boli pripútaní na posteľ. Teraz mi hovorí: Daj bratovi, na čo si nárokuje, čo si pýta, čoho sa dovoľáva. Veríme predsa v Boha. Boh to vidí. Nepostav si brata proti sebe. Daj mu, čo chce. Je predsa tvoj brat.“

Medzi veriacimi sa často stáva, že na dobrého kresťana katolíka vyskočí a nakričí iný „katolík“ pre maličkosť, drobnosť... Pouráza, poosočuje, poohovára, zoberie dobré meno a ešte sa cíti byť v práve. A keď ho dobrý kresťan prosí o odpustenie, aby sa zmierili, nechce.

V Ríme na ulici Via Appia, neďaleko známych katakomb sv. Kalixta je malý kostolík, ktorý sa volá Quo vadis, ku ktorému sa viaže legenda, o ktorej píše aj spisovateľ Henryk Sienkiewicz. Keď apoštol Peter videl, čo sa dialo v Ríme – prenasledovali, vraždili, väznili kresťanov – chcel si zachrániť život, preto odchádzal z Ríma. Na ceste stretol Ježiša, ktorý už bol vystúpil do neba. Peter sa Ježiša vtedy pýta: „Majster, kam ideš?“ Na čo Ježiš Petrovi odpovedá: „Idem sa za teba dať ukrižovať.“ Peter pochopil.

Pýtame sa: Kam kráča naša viera? Kam kráča naše kresťanstvo?

Dnešné evanjelium nie je legenda. Ježiš pri rozlúčkovej večeri s učeníkmi, keď už Judáš odišiel Ježiša zradiť, hovorí apoštolom: **„Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vzájomne milovali, ako som ja miloval vás. Podľa toho spoznajú všetci, že ste moji učeníci, ak sa budete navzájom milovať“ (Jn 13, 34-35).**

Veľkonočná doba nám pripomína vážne požiadavky, ktoré od nás čaká Ježiš. Medzi ne patrí aj príkaz, aby sme sa milovali navzájom. Pán Ježiš pred svojím nanebovstúpením dáva svojim apoštolom príkaz, ako majú vtedy postupovať a vyjadruje to slovami: *„Aby ste sa aj vzájomne milovali, ako som ja miloval vás“ (Jn 13,34).* Ježiš nazýva tieto slová „novým prikázaním“. Znamená to, aby učeníci pokračovali v štýle Ježišovho života a jeho činnosti. Je to vlastne náročný ideál, ku ktorému sme všetci Ježišom vyzvaní. Tieto Ježišove slová sa nedajú realizovať, pokiaľ človek nedá do hry života skutočne seba samého. Rozpoznávacie znamenie je jednoduché, ale náročné. Kto však spoznal lásku Pána Ježiša na vlastnej koži, vlastnom živote, kto z tejto lásky žije, kto ju prijíma,

rozumie jej, pochopil týmto Ježišovým slovám. Kto tieto slová pochopil a prijal za svoje, ten môže ľahšie a viac ako ktokoľvek iný ich realizovať vo svojom živote.

Svätý Ján apoštol napísal: „*Videl som nové nebo a novú zem, lebo prvé nebo a prvá zem sa pominuli a ani mora už niet. A videl som, ako z neba od Boha zostupuje sväté mesto, nový Jeruzalem*“ (Zjv 21,1-2). Vieme, prečo prišiel Ježiš na svet, prečo sa nám stal podobný v ľudskom tele. Ježiš chce, aby sme s ním spolupracovali na svojej spáse. Prvé nebo sme si hriechom zatvorili. Ježiš svojou smrťou nám otvára nebo. Po prijatí Ducha Svätého máme spolupracovať s jeho milosťami, aby sme si zaslúžili účasť v novom Jeruzaleme, v Božom kráľovstve. V Písme sa stretávame s kategóriami, ktoré máme poznať a podľa toho si zariadiť život. Nový obraz neba, ktorý nám predstavuje Ježiš, keď sa budeme milovať, že „... *podľa toho všetci spoznajú, že ste moji učeníci*“ (Jn 13,35), zobúdzá v našich srdciach odhodlanie, nádej a lásku. Ježišove slová sú žriedlom energie pre náš život, keď Boh je naším Otcom, ktorého srdce je plné lásky a milosrdenstva. Ježiš pri svojom nanebovstúpení nám prisľúbil, že nám ide pripraviť miesto. Starý obraz neba vyvoláva v nás strach pred veľkosťou a svätosťou Boha. V Starom zákone Izaiáš volá: „*Beda mi, áno, som stratený. Ved' som muž s nečistými perami a bývam medzi ľuďmi s nečistými perami*“ (Iz 6,5). Podobne Peter, skôr ako prijal Ježiša ako svojho Vykupiteľa a Spasiteľa, hovorí mu: „*Pane, odíď od mňa, lebo som človek hriešny*“ (Lk 5,8). Ježiš musel Petra a apoštolov presvedčiť, že prišiel na svet kvôli slabým a hriešnym, a nie k tým, ktorí si myslia, že nemajú hriechy a nepotrebujú pomoc od Boha. Nová zem povstáva v nás vtedy, keď uveríme v lásku Boha a začneme odpovedať na jeho lásku svojím životom. Nestačia len slová, lebo: „*Viera bez skutkov je mŕtva*“ (Jak 2,26). Boh chce, aby sme prijatím „nového prikázania“, to znamená životom lásky medzi sebou budovali „novú zem“.

Novú zem musí budovať v sebe každý, kto uveril v Krista. Udalosti zo života hovoria, že nestačí sa narodiť v kresťanskej rodine a nestačí byť veriacim ako dieťa alebo len niekedy, keď mi to vyhovuje. Pri krste bolo do našich duší zasiate semeno viery. Vzrast nám dáva Boh. Kedy príde pre nás žatva – smrť, nikto z nás nevie. Našou povinnosťou je pracovať na roli svojej viery. V živote sa nedá žiť osamote. Medziľudské vzťahy sú často ťažké, nepríjemné, tvrdé. Nielen iní majú chyby, nedostatky, dopúšťajú sa omylov, hriechov, ale každý jeden z nás. Preto sme povinní si navzájom odpúšťať. Ježiš nás učí realizovať vo svojom živote prikáz, aby sme sa navzájom milovali. Chápeme, že Ježišove slová o tomto

príkaze platia aj dnes. Nestratili na význame. Musíme ich zachovať, ak chceme byť spasení. Pohľad na Ježiša hovorí, že on najprv konal a potom hovoril. Najprv odpúšťa hriechy a potom hovorí o láske. Spomeňme si na Zacheja. Ježiš dáva svoj život za nás, a teda nielen hovorí o láske.

Kto chce hovoriť o láske, musí v nej dozrieť. To nie je niečo, čo sa dá nacvičiť. Dozrievanie v láske rastie z osobného poznávania Boha k nám. Láska podľa evanjelia nie je nevedomá a slepá. Súvisí zaiste s poznaním. Uvedomujeme si, že láska v Ježišovom štýle nestojí na deklarovanej pravde, ale na pravdivom postoji. Ježiš nás tak učí milovať aj vtedy, keď naša láska nie je opätovaná, a to aj obeťou vlastného života.

Keď na Svätopeterskom námestí Turek Mehemet Ali Agča 13. 5. 1981 spáchal atentát na pápeža Jána Pavla II., vieme, že pápež sa na svojho vraha nielen nehneval, ale ešte v tom istom roku prišiel za ním do väzenia, aby ho navštívil a povedal mu, že ho má rád.

4. 5. 1998 sa stala tragédia. Člen švajčiarskej gardy Cédric Tornay zastrelil svojho nadriadeného podplukovníka Aloisa Estermana, jeho manželku a potom sa sám zastrelil aj on. Bolo to zo závesti. Vieme, že na pohreb vraha prišla aj rodina zavraždeného. Prečo? Aby im povedali, že sa nehnevajú na neho. Títo veriaci si uvedomujú slová: „Pred súd pôjde každý, kto sa na svojho brata hnevá“ (Mt 5,22).

Vieme, že sa máme mať radi. Nie je potrebné, aby nám to niekto pripomínal. Vieme však aj to, ako je ťažké milovať svojho blížneho. Mať rád tých, ktorí sú iní, ako sme my. Je pravdou, že keby všetci ľudia boli podľa našich predstáv, nemali by sme ťažkosti ich mať v láske. Ale vieme, že takáto situácia na zemi nikdy nebude. A práve preto vo veľkonočnej dobe sú Ježišove slová aktuálne a je časové si ich všimnúť a zariadiť sa podľa nich. Judáš odchádza z večeradla, aby ho zradil, ale Ježiš ho neprestáva mať rád. Ježiš nás miloval do krajnosti.

Aj v našom živote stretneme veľa malých Judášov. Máme ich prestať milovať? My sami sa stávame Judášmi a iní majú nás prestať mať radi? Je správne, že chceme si vyprosiť pravú lásku tak k Bohu, blížnym i ku sebe samým. Uvedomujeme si, že Ježiš od nás chce, aby sme sa zriekli nenávisti, zlej odplaty, agresie, súdov... Po svätej omši sa vrátíme do bežného života. K ľuďom, ktorí nemusia odpovedať na našu lásku láskou, ale hriechom. Nesmieme a nechceme ich nenávidieť a nasledovať ich v hriechu. Preto prosíme eucharistického Krista o posilu vytrvať v dobrom, v láske.

Quo vadis? Kam kráčaš? Matka z úvodu homílie miluje dcéru. Brat brata. Toto Ježiš čaká aj od nás. Amen.

Prijmíme a zachovajme Kristov pokoj

Pokoj od Krista je dar, na ktorý chceme vo svojom živote v pravde a láske odpovedať.

Počuli ste už o skrytej kamere? Zaiste. Vodiči sú prekvapení, keď ich usvedčí z dopravného priestupku. Kamery nás čím ďalej tým viac sledujú na pracoviskách, v bankách, obchodných domoch... Ich úlohou je pomôcť, poslúžiť, zabrániť nečestnosti a podobne. Relácia “Skrytá kamera” nás chce rozveseliť. Viete ešte o nejakej inej kamere? Môžeme aj svedomie nazvať kamerou? Boh chce naše šťastie. Svedomie nás upozorňuje a varuje pred hriechom. Vieme, že hriech zabíja Boha v nás. Hriech ničí pokoj v našej duši. Nepovzdychneme si spolu, že keby sme boli viac dbali vo svojom živote na hlas svojho svedomia, mohli sme sa vyhnúť mnohým nepokojom.

Akým veľkým darom je pokoj! Hovorí sa, že po slove mama, je toto slovo: Pokoj, Pax, Peace, Paix, Friede, Mir, Pokój... najzrozumiteľnejšie. A predsa, aj tomuto slovu ľudia dávajú rôzny obsah. Môže znamenať koniec vojny, pre iných je to koniec pracovnej zmeny, iný o pokoji hovorí, keď deti odcestujú na prázdniny a iný si pod slovom pokoj predstavuje ticho kláštora alebo keď je sám v prírode.

Pán Ježiš v evanjeliu hovorí apoštolom: **„Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam. Ale ja vám nedávam, ako svet dáva“ (Jn 14,27).**

Slová Pána Ježiša o pokoji môžeme pochopiť len vtedy, keď si pripomenieme, že hebrejské slovo “šalom” neznamená pokoj ako stav bez hluku, vraždenia, napätia, pobyt v prírode či za múrmi kláštora, ale že je to „súhrn všetkých Božích darov“. Je to Boží dar a nie niečo, čo by vychádzalo len z možností tohoto sveta. Tieto dary dáva Ježiš tým, ktorí sa celí a celkom odovzdávajú jemu ako svojmu Pánovi a Bohu. Poukazuje na zachovávanie evanjeliovej hodnoty pravdy a spravodlivosti, kde je potrebné stáť na strane slušnosti a úcty. Ježiš nehovorí o hľadaní pokoja za každú cenu. O pokoji sa nedá hovoriť tam, kde víťazí ignorancia, kde sa dáva prednosť zlatu a peniazom, kde sa nevidí hlad, kde teror zatvára ústa, kde sa nemôže hovoriť pravda, kde sa nanucuje štýl života, kde sloboda je falošnou firmou. Kristov pokoj je položený na rovnováhu vnútra, ktorá kladie dôraz na víťazstvo nad sebou samým. Vnútorňý pokoj človeka, pokoj srdca oživuje viera, ktorá čerpá zo slov Krista.

Učenie Krista si človek nielen osvojuje vo svojom vnútri, ale jeho skutky a slová musia byť rovnako v zhode s učením Krista.

Ježišove slová o pokoji odzneli vo večeradle v takzvanej rozlúčkovej reči. Ježiš vie, že prišla jeho hodina. Plnia sa slová proroka Izaiáša: „*Jeho vláda bude veľká a pokoj bude bez konca*“ (Iz 9,6). A tieto prorokove slová padajú do duše človeka ako balzam, pretože pokoj je dar pre duše. Ježišove slová o pokoji prezrádzajú, že v srdci začína všetko. Milujúce srdce odpúšťa urážky, na násilie neodpovedá násilím. Pri Poslednej večeri si začíname uvedomovať veľkosť Kristovho pokoja. Ten, kto miluje a dôveruje Bohu, toho žiadna životná udalosť, nespravodlivosť, krivda nepopudzuje, aby si cestu k pokoji získal zbraňou, odvetou alebo nenávisťou. Srdce, ktoré má pravú lásku, ktoré dôveruje Bohu, je schopné dôverovať aj ľuďom. Nešťastím pre ľudstvo je vlastne to, že nemilujeme Boha a nedôverujeme mu. To spôsobuje, že ten, kto nemiluje Boha, nemá úctu ani k sebe samému. Dôkazom toho sú vojny, vraždy, násilie. Kto chce získať pravý pokoj, ten sa nezaobíde bez modlitby a obetí. Áno, sú potrebné rozhovory, je potrebné rozprávať, veci vysvetľovať, objasniť, ale len slová neprinesú pokoj. Hnev nemusí prijať ospravedlnenie alebo odprosenie. Nepokoj vyvoláva začarovaný kruh a aby sa pretrhol, je potrebná pomoc od Boha. Tajomstvo pokoja dokážu zrealizovať iba tí ľudia, ktorí sú zapálení pravou láskou a prorok Izaiáš hovorí, že: „... *niet pokoja pre bezbožných*“ (Iz 48,22). Môžu mnoho urobiť, predniesť mnoho slov, usporiadať mnoho stretnutí, ale to nebude všetko, to neposlúži pokoji, to sa bude vzdŕaľovať od pravého pokoja, pretože ich svedomie nebude patriť Bohu. Pravý pokoj, pokoj, ktorý dáva Kristus, začína sa v hĺbke dobrého srdca.

Častejšie sa nám kresťanom vyčíta, že za dvetisíc rokov sa svet málo zmenil. Síce tvrdíme, že Mesiáš prišiel na svet, ale je stále mnoho zla. Vieme, že ani za čias Ježiša to nevyzeralo ináč. Koľkí uverili Kristovi? Rimania neodišli po Ježišových kázňach z Palestíny. Tí čo kradli, kradli ďalej, tí čo boli nespravodliví, pokračovali vo svojej činnosti. Zdá sa toto konštatovanie pesimistické? Snáď na prvý pohľad. Ježiš v dnešnom evanjeliu hovorí o troch daroch, ktoré chce dať apoštolom. Dáva im svoje slovo, keď hovorí: „*Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať*“ (Jn 14,23). Ďalej im dáva svojho Ducha Svätého: „*Tešiteľ, Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko a pripomenie vám všetko, čo som vám povedal*“ (Jn 14,26). A napokon dáva im prísľub pokoja. Vieme, že s týmito darmi apoštoli sa rozišli do sveta. Dnes sa od nás čaká, že prijmemo tieto dary. Nečakajme niečo iné, čo

nám Ježiš neprislúbil. Nečakajme, že svet sa zmení podľa našich predstáv. Viac si všimnime, čo nám Ježiš vlastne týmto darmi daroval. Dal nám svoje slovo, ktoré môže oslobodiť od nepokoja v srdci – duši, ktoré môže prehĺbiť v nás lásku, posilniť vo vernosti, a priviesť na správnu cestu za Ježišom. Pretože v Ježišovom slove nie je iba ľudské slovo, ale je to Božie slovo v ľudskej podobe, čo sa skrýva za slovom láska. Od každého kresťana sa očakáva, že žije v spojení s Kristom a stáva sa nástrojom pokoja. Príklad kresťana stáva sa osvietením na ceste pre iných, čo túžia po pokoji.

Blahoslavený Ozánam, veľký a charitatívne činný človek spomína, ako prišiel do Paríža a jeho viera bola v ťažkej kríze. S dušou stýranou pochybnosťami vstúpil do kostola a vidí v kúte modliť sa na kolenách akéhosi muža. Keď prišiel bližšie, videl, že je to slávny fyzik Ampér. Neskôr Ozánam rozpráva, že Ampérova modlitba vykonala v jeho živote viac ako všetky knihy a kázne.

Ježiš nám nielen prisľúbil dar pokoja, ale skrze sviatosti nám skutočne dáva to, čo prisľúbil. Výzvu k pokoji sme prijali pri sviatosti krstu. Zriekli sme sa hriechu a vyznali sme vieru. Do duše sme prijali nezmazateľný znak. Otvorili sme sa Božiemu slovu. Otvorila sa nám cesta k pokoji, cesta k Božím darom. Našou povinnosťou je spolupracovať s darmi, sviatosťami. Prijatím sviatosti birmovania sme nielen navonok jednorazovo vyznali svoju vieru, ale Duch Svätý nás svojimi darmi chce viesť, aby sme svoju vieru stále vyznávali a podľa nej žili. Vtláča do duše pokrsteného druhý nezmazateľný znak. Uvedomujeme si prisľub Pána Ježiša: „*Hľa, ja na vás zošlem, čo môj Otec prisľúbil*“ (Lk 24,49). S darmi Ducha Svätého budujeme v sebe Kristov pokoj. Eucharistia nás znova a znova upozorňuje na lásku Boha voči nám. Preto nesmie prijímať telo a krv Krista ten, kto nemiluje brata. Kto nemiluje brata, nemá účasť na prisľúbenom dare pokoja. Sviatostné zmierenie nielen vracia stratený pokoj, ale spôsobuje nárast Božích darov v duši človeka. V pomazaní nemocných pokoj Kristov chorému telu dáva silu. Viatikum pripravuje na stretnutie s Bohom Sudcom, aby duša vošla do večného pokoja. Stavovské sviatosti, manželstvo a kňazstvo dávajú priestor, aby v pokoji splnili svoje poslanie.

Francúzsky románopisec Julius Green konvertoval ku katolicizmu. V románe Chaque Í homme a sanvit rozpráva, že každý človek má aj svoju moc i svoje tienisté stránky. Ingrám sa zmieta medzi požiadavkou veriaceho svedomia a bezuzdnými pohlavnými túžbami. Zatiaľ čo ho okolie považuje za slušného človeka, Ingrám si je vedomý, že je ponorený do bahna hriechov. Keď ide do

bordelu, odloží si ruženec, aby Ukrižovaný nebol prítomný. Občas má túžbu zahodiť vieru, lebo mu prekáža, aby sa vyžíval v plnej miere. Cíti, že jeho konaním sa viera otupuje. Niekedy si myslí, že človek pozostáva z dvoch osobností. Jeho situácia sa zostruje, keď pozná ženu, jeho príbuzného Jamesa Knighta a zamiluje sa do nej. James vie o ich pomere, ale dôveruje svojej žene. Raz medzi týmito dvoma mužmi sa odohral rozhovor: „Nechcem vám rozprávať o náboženstve“, hovorí James Ingrámovi, „ale chcem vám prečítať štyri verše z Biblie.“ Potom čítal menoslov apoštolov a nakoniec miesto Judáša dáva svoje meno. Ingrám je tým zmätený a pýta sa na príčinu, prečo miesto Judáša dáva svoje meno. James mu odpovedá: „Pamätaj si, že miesto Judášovho mena môžeme dať meno každého z nás. Ježiš miluje Judáša. Zrada na Ježišovi bola veľkým, ale odpustiteľným hriechom. Judášov omyl spočíva v tom, že tomu neveril. Preto sa obesil. Keby bol Judáš šiel pod kríž, myslíš, že Ježiš by bol zúril na neho? Pohľad na Ježiša, bol by pohľadom lásky. Keby Judáš bol býval prosil o odpustenie, Ježiš by mu odpustil.

Pokoj je súhrn všetkých Božích darov. Ježiš chce nás obohatiť svojím pokojom. Povedzme teraz, v tichu svojho srdca, že túžime po pokoji. Odprosme za svoje myšlienky, slová a skutky, v ktorých nebolo z našej strany pokoja. Poprosme o pokoj Boha i svoje okolie. Zmierme sa a odpustíme bratom a sestrám. Zanechajme hnev a všetok nepokoj srdca. Modlime sa, prosme a ďakujme. Neodídme dnes z chrámu, kým neprijmeme pokoj Kristov. Je namieste, že sa teraz zriekame akéhokoľvek hriechu. To žiada a od nás očakáva Ježiš.

Skrytá kamera – naše svedomie pracuje. Je správne, že v náš prospech. Pokoj a bratská láska nech je medzi nami.

Amen.

Nanebovstúpenie Pána – “C”

Lk 24,46-53

Kresťan má byť svedkom neba

Radosť z viery sa prejavuje rôznym spôsobom a je to zároveň originálne svedectvo neba.

Aj vy sledujete v televízii zábavný program „Aj múdry schybí“? Ako je to s výberom odpovedí, to nie je náš problém. Teraz sa pýtajme

samy seba: Ako by sme odpovedali, keby sme mali niečo povedať o nebi? Nevyvolalo by to smiech? Zaiste. Ale aj vážne zamyslenie. Iste by sa našli takí, čo by prstom, ukazujúc k oblohe, hovorili, že tam je nebo. Ale správne vychované dieťa ukáže na svoje srdiečko, že tam je nebo. Sú aj takí, čo by povedali, že radi by sa dostali do neba, ale ešte nie dnes. Iní, najmä tí, čo trpia a žijú v priateľstve s Bohom, túžia čo najskôr prísť do neba. Pre iných nebo je rozprávka a iní si zodpovedne a verne plnia svoje povinnosti a očakávajú od Boha odmenu v nebi. Sú aj takí, čo nebo nechajú vtáčikom a hviezdám. Iný pri pohľade na hviezdnatú oblohu či pohľad na škovránka vo výške prežíva zároveň blízkosť neba a jeho radosť. Sú zaiste aj takí, čo filozofujú o nebi, kde bude všetkého nadostač a neuvedomujú si slová o nebi: „... *ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú*“ (1 Kor 2,9). Jedni sa už na zemi na nebo tešia, ktoré ich čaká po smrti, iní radšej dávajú prednosť nebu na zemi a nezaujíma ich, čo bude po smrti. Stáva sa, že počas života si na Boha nespomenuli a keď prichádza staroba a choroba, blíži sa koniec života, mení svoje zmýšľanie, postoj i názor. To je ešte ten lepší prípad. Čo však ten, čo sa v hodine smrti rúha Bohu? Aký život, taká smrť? Boh je spravodlivý Sudca.

Pri svojom nanebovstúpení Ježiš povedal: „*Vy ste toho svedkami*“ (Lk 24,48).

Dnešný úryvok z evanjelia je z konca Evanjelia podľa sv. Lukáša, ktorý je autorom aj knihy Skutky apoštolov. Sv. Lukáš rozpráva o nanebovstúpení Pána Ježiša. Ježiš učeníkov vyviedol z Jeruzalema až do Betánie. Tam sa s apoštolmi rozlúčil. Zdvihol ruky a požehnal ich. „*Ako ich žehnal, vzdialil sa od nich a vznášal sa do neba*“ (Lk 24,50-51). „*Pred ich očami sa vzniesol a oblak im ho vzal pred oči*“ (Sk 1,9). Je to iný odchod Ježiša od apoštolov, na aký si zvykli po Ježišovom zmŕtvychvstaní, keď Ježiš prichádzal a odchádzal. Na tento odchod apoštolov Ježiš pripravoval. Po zmŕtvychvstaní apoštoli dostávajú nové príkazy a poverenia, ktorým by pred Ježišovou smrťou nerozumeli. Aj pred konečným odchodom k Otcovi ešte mnohému nerozumejú. Ešte na nich nezostúpil Duch Svätý, ktorého im prisľúbil, že pošle od Otca. Ale už vtedy sa Ježiš postaral o apoštolov, keď hľadeli k nebu. „*Zastali pri nich dvaja muži v bielom a povedali: „Mužovia galilejskí, čo stojíte a hľadáte do neba? Tento Ježiš, ktorý bol vzatý do neba, príde tak, ako ste ho videli do neba odchádzať“*“ (Sk 1,10-11). Na tieto slová apoštoli

odpovedajú svojím životom. „*S veľkou radosťou sa vrátili do Jeruzalema. Stále boli v chráme a velebili Boha*“ (Lk 24,53).

Ježišovmu nanebovstúpeniu muselo predísť, ako to sám povedal, „... že *Mesiáš bude trpieť a tretieho dňa vstane z mŕtvych*“ (Lk 24,46). To preto, aby si každý človek, čo sa stretne s učením Krista uvedomil význam Kristovej smrti ku spásu. O rozšírenie učenia Pána Ježiša má sa postarať každý, kto uverí v poslanie Krista. V tom je stále aktuálny význam Kristových slov: „*Vy ste toho svedkami*“ (Lk 24,48). Apoštoli splnili svoje poslanie svedkov. Korunným svedkom je však sám Boh, jeho Duch Svätý, ktorý používa ľudské slovo, aby ich obdaroval Božími milosťami a darmi. Apoštoli sa vrátia do Jeruzalema s radosťou. Uverili slovám Krista. Ježiš viackrát hovoril o svojom Kráľovstve. Apoštoli po zoslaní Ducha Svätého pochopili to, o čo súperili nesprávne medzi sebou, keď túžili zaujať miesta v Ježišovom kráľovstve po jeho pravici a ľavici.

Čo je to vlastne nebo? Stretávame sa s nesprávnymi názormi, že v nebi sa budeme len modliť. Nebo je len pre vyvolených. Väčšinou s iróniou a výsmechom je predstavované nebo, Boh, svätci a anjeli. Vieme, že nebo nie je len naše zloženie rúk, sklopené oči, vážne až smutné tváre, nuda... Aké je skutočne nebo, o ktorom hovorí Ježiš? On hovorí o nebi v spojení s Otcom, ktorý je láska. Otec pripravil tým, ktorí vytrvajú v dobrom, príbytok lásky, šťastia, o čom jazyk, rozum, srdce človeka si nedokáže a nemôže predstaviť. Zamyslime sa, ako slepému vysvetliť farby, hluchému zvuk detského smiechu, spev škovránka alebo hlas vyznania lásky?

Kto by chcel podať vyčerpávajúci opis neba, podobal by sa tomu, o ktorom hovorí Herakles. Viete, čo urobil? Chcel predať svoj nádherný palác, a preto zobral z neho jeden kameň a volal na ľudí: „Chcete kúpiť môj palác? Toto je jeho obraz!“ A ukázal im len jeden vzácny drahý kameň z paláca.

Ježiš nám zanechal niekoľko symbolov, porovnaní a obrazov. Napríklad podobenstvo o svadbe kráľovho syna. Čo vyvoláva v našich srdciach a myšliach svadba? Taktiež opis nebeského Jeruzalema u sv. Jána apoštola nás preniká úžasnou myšlienkou na večnosť v blízkosti Boha. Koľko krásy sme videli na zemi a v nebi budeme vidieť Boha z tváre do tváre (porov. Zjv 22,4). Na inom mieste si pripomínáme: „... *budeme vidieť takého, aký je...*“ (1 Jn 3,2). Ježiš sám hovorí: „*Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha*“ (Mt 5,8). Ako rozumieť videniu Boha? V Písme to znamená nie iba rozumové poznanie, kontemplatívne, čo sa dá uskutočniť

v prirodzenom živote, znamená život v prítomnosti kohosi. Obyčajný človek veľmi zriedka videl svojho panovníka, a ak, tak z diaľky. Iba tí najbližší, ktorí s ním stolovali, videli ho skutočne. Vidieť Boha chápeme nielen ako intelektuálne poznanie, ale večnú a bez konca trvajúca prítomnosť s Bohom. Byť v neustálom, viac ako prirodzenom osobnom kontakte s Bohom, anjelmi a svätými. V nebi už sa nebude ženiť ani vydávať (porov. Mt 22,30).

Šťastie neba chápeme aj ako radosť z pekných diel Božích, z víťazstva pravdy a lásky v našom živote i živote druhých. Nebo je odmena a koruna života, a preto aj ovocia života na zemi, keď si to človek za svoj život zaslúžil. Nebo je radosť z víťazstva nad hriechom. To znamená, že v nebi budú aj stupne slávy a radosti. Každý dostane spravodlivú odmenu podľa zásluh a nikto nikomu nebude závidieť. Každý obsiahne šťastie jemu primerané. Nebo je svet lásky. A do tohoto sveta vstupujeme už tu na zemi, už dnes, svojím životom, vzťahom k tomu, ako milujeme Boha, svojho blížneho a seba. Nebo začína dnes. Už dnes rozhodujeme o nebi. Ako spolupracujeme s milosťami, darmi, ktoré nám dáva Boh? Boh – naša odmena, náš cieľ, dnes nám žehná a naša odpoveď na jeho dary stáva sa vstupenkou.

Dnes na Slávnosť nanebovstúpenia Pána si uvedomujeme, že naším cieľom nie je naša zem. Život na zemi je len etapa, na konci ktorej nás očakáva dom Otca. Nebo je skutočne naša vlasť. Sme pozývaní samým Bohom. Tam je Boh, naše opravdivé šťastie a odmena. Život na zemi sa raz musí skončiť. Pretože zem je taktiež stvorenie Božie a Boh je večný. A rovnako je potrebné si pripomenúť, že sme sami strojcami svojej večnosti, šťastia, ale i zavrhnutia.

Starenka zomiera. Denne sa modlí celý svätý ruženec. Kňaz sa jej pýta, ktorý desiatok sa najradšej modlí. „Ktorý do neba vstúpil, a: Ktorý ťa, Panna, do neba vzal.“ „Prečo?“ „ Lebo už vopred sa teším, keď ich tu ja na zemi oslavujem, že dovoľia mi v tom pokračovať aj v nebeskej sláve. Verím, že to zhladnem a budem s nimi v nebeskej sláve to prežívať.“

Predstavme si, že stojíte pri postielke malého dieťaťa. Čo povieť na jeho tváričku? Hovorí sa, že v očiach takýchto detí je vidieť nebo. A viete si predstaviť takého dieťa zomierať? Poznám ženu, ktorej zomrelo niekoľko takýchto nevinných detí. Ona vie povedať, že vtedy to bola úžasná bolesť v srdci. Dnes ich však denne vzýva a prosí o pomoc pre svoje už dospelé deti, manžela i seba.

Myšlienka na odchádzajúceho Krista k Otcovi nech v nás vyvolá ešte väčšiu túžbu a snahu pracovať v tomto živote pre večný život. Keď vieme

správne pristupovať k hodnotám tohoto sveta, tým viac chceme zodpovedne a čestne pristupovať k večným hodnotám.

My nie sme tu pre zábavu nerozumných. Mohli sme sa aj pomýliť v doterajšom živote, ale chceme veci napraviť. Boh je spravodlivý. Preto už na zemi máme žiť ako v predsieni neba. Byť priateľmi Boha. Milovať pravdu, žiť v láske, stáť na strane spravodlivosti.

Amen.

Siedma veľkonočná nedeľa – “C”

Jn 17,20-26

Ježiš hovorí, aby všetci jedno boli

Ježiš hovorí o našej jednote medzi sebou a našej jednote s Bohom.

Poznáte aj vy ľudí, ktorí už nečítajú noviny, nesledujú správy, vyhýbajú sa ľuďom? Hovoria, že chcú mať s každým pokoj. Poznáme aj ľudí, ktorí sú sami v sebe rozbití. Hovorí sa, že keď sa stretnú hoci len dvaja ľudia, majú ťažkosti vytvoriť medzi sebou jednotu. Spomeňme si na tých, čo sa rozvádajú. A čo keď sa stretnú traja? Čo keď dospelávajúci syn či dcéra sa ozve a povie svoj názor? Nie sú v našej rodine práve preto nezhody? Nepokoj? Pýtam sa vás: Aká je atmosféra u vás na pracovisku, medzi susedmi, súrodencami? Vládne tam pokoj, jednota?

Počúvame nielen v politike o stranách, hnutiach, koalícii, opozícii... Čo to spôsobuje medzi nami?

Slová modlitby Pána Ježiša aj dnes nestrácajú na význame: „***Svätý Otče, neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci jedno boli ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet uveril, že si ma ty poslal***“ (Jn 17, 20-21).

Tieto slová modlitby nepredniesol Pán Ježiš za zjednotenie rozdelených kresťanov, na základe prorockého videnia, ale Ježiš prosí za jednotu svojich učeníkov; neprosí len o ich vzájomnú jednotu medzi nimi, ale prosí za ich jednotu s Otcom a Synom a v Otcovi a Synovi. Tým sa nám dostáva vysvetlenia, že to je niečo, čo sa bez Božieho prispenia

skutočne nezaobíde. V Ježišovej modlitbe chápeme, že až potom, keď kresťania budú vzájomne zjednotení v Najsvätejšej Trojici, môžu svetu niečo dosvedčiť. Táto Ježišova prosba sa považuje za jednu z najdôležitejších prosieb Pána Ježiša zo záverečnej modlitby vo večeradle. Zaiste právom, ale treba ju čítať, a teda i prijímať v celom texte tak, ako ju Pán Ježiš povedal. Teda v spojení so slovami: „*Chod'te do celého sveta a hlásajte evanjelium všetkému stvoreniu*“ (Mk 1615), a tiež v spojení so slovami: „... *a krstite ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého*“ (Mt 28,19). Až toto celé charakterizuje úlohu apoštolov a Cirkvi.

Možno však text použiť na upevnenie jednoty. Jednotu Cirkvi nemožno tak chápať, že ju treba šikovne vytvoriť. Jednota je predsa v Kristovi. V podobenstve o viničnom kmeni a ratolestiach vidíme, že sa jedná o jednotu, ku ktorej sa hlásime. Je potrebné o túto jednotu sa starať. Tak je to v rovine neviditeľnej. A čo vo viditeľnej? Pastorálna konštitúcia Druhého vatikánskeho koncilu o Cirkvi v súčasnom svete sa obracia nielen na synov a dcéry Cirkvi, ale aj na všetkých, čo vzývajú meno Kristovo, ale aj na všetkých ľudí vôbec, kým nebude jeden ovčinec a jeden pastier. Vieme, že od čias apoštolov až do dnešných čias dochádza aj medzi nami, čo sme uverili v Krista, Boha a nášho Pána, k roztržkám, deleniam, nepokojom. Došlo k tomu, že v roku 1054 roztrhla sa Cirkev na dve časti: západnú, takzvanú rímsku a východné cirkvi, ktoré majú autoritu k Carihradu. Áno, prišlo k mnohým pohoršeniam. V mene viery, v mene Boha sa dokonca viedli vojny, a teda i vraždilo. Takéto správanie zaiste spôsobilo veľa pohoršenia a straty vierohodnosti. Nepamätalo sa na Ježišove slová: „... *aby všetci jedno boli ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet uveril, že si ma ty poslal*“ (Jn 17,20-21). Zradil sa Ježiš. Naša nejednota, rozkoľy, bludy, hádky vrhali a vrhajú tmavý tieň na vieru, ktorú nám dal Ježiš.

Môže sa aj niekto z nás pýtať: Ako chápať jednotu Cirkvi v prirodzenom pozemskom rozmere? Vieme zo Skutkov apoštolských (porov. 2,42), ako žili prví veriaci v Jeruzaleme. Žili v jednote, ktorá niesla znamenie viery, lásky a služby. Podobne aj dnes učí Cirkev, koncil, Svätý Otec, že jednotu musíme budovať v trojitom spojení do jednoty, vo vyznávaní viery, sviatostiach a jednej vrchnosti. Takto chápaná jednota neznamená byť vo všetkom rovnaký. V hraniciach jednoty je možné a aj sa dovoľuje rôznosť, ako napríklad rozmanitosť spôsobu učenia, foriem liturgie a pobožnosti, teológie, cirkevných zákonov, druhov zaangažovania sa v spoločnosti či služby v spoločnosti. Inak by Cirkev nemohla zjednotiť všetkých ľudí, národov, rás, rodov, kultúr, jazykov, rôznej mentality,

rôznych foriem života. Inak by Cirkev zostala chudobnou, pozbavenou veľkého bohatstva, kultúrnych hodnôt.

Vieme, že sú hodnoty, ktoré všetci prijímame, ktoré sú zhrnuté vo vyznaní viery. Máme v Cirkvi úžasnú slobodu rozumu a vôle. Ak rešpektujeme úctu a vzájomnú lásku, môžeme mať iný pohľad na veci, môžeme pozerat' na ne kriticky. Ved' to umožňuje získať jasnejší a lepší pohľad na veci, udalosti i ľudí. V takom postoji sa objaví viac schodnejších ciest, ktoré umožnia všetkým spoznať pravú cestu k cieľu. Rôznorodosť a veľkosť pohľadov sa zbíha v dokonalej harmónii. Keď sa jedná o veci dôležité, je potrebná oveľa väčšia jednota názorov. Nežiadajme jednotu vo veciach, kde si môže človek uplatniť svoje základné ľudské práva. Je potrebné rešpektovať názory, viesť rozhovory, hľadať súlad, jednotu, pravdu. Vieme, že mnohé veci sa dajú riešiť, keď sa navzájom rešpektujeme, keď ide všetkým o pravdu, spravodlivosť v rámci tolerancie. Nevedomosť, hlúposť, primitívnosť, ako aj fanatizmus sú najväčší vrahovia jednoty. Prijímať za pravdu to, čo ňou nie je, hoci by o tom boli mnohí a dlho presvedčení, by bolo nesprávne a nezodpovedné. Preto kto chce budovať jednotu, musí stavať na pravde, zachovávať toleranciu a byť otvorený prijať všetky nové hodnoty, ktoré pomôžu vyriešiť problém.

Vieme, že Cirkev je celosvetová. A preto bolo nesprávne, keď sa nútila napríklad latinská liturgia orientálnym národom alebo africkým. Je to už za nami. Treba správne chápať inkulturáciu. Rešpektovať kultúru národa, ich históriu, jazyk... Rovnako pri riešení ekumenizmu. Nestačí povrchný pohľad. Je potrebné pri riešení problémov nezabúdať na tradíciu, právne zázemie pri skúmaní doby, kedy a za akých okolností k veciam a udalostiam došlo.

Politika je tiež aktuálnym problémom. Počuť hlasy, že duchovný sa do politiky nemá miešať. Čo je to politika? Áno, rímskokatolícky kňaz a ani biskup nesmie byť poslancom, ako tomu bolo v minulosti. Vieme, že Cirkev má dvetisícročnú skúsenosť. Ale biskup nesmie mlčať. Biskup má svoj pohľad, ale môže sa aj myliť. Ale je potrebné vedieť si sadnúť, hovoriť a rešpektovať svoje názory. A nezabudnúť, že je tu aj autorita. Keď sa v národe berie dobré meno prezidentovi, je to správne? A keď politici sa osočujú, čo to prinesie? V Cirkvi aj keď sú biskupi medzi sebou rovní, vieme, že biskup Ríma, pápež je prvý medzi biskupmi. A biskup nielenže raz za päť rokov musí navštíviť Rím "ad limina", ale v mnohých veciach musí okrem zákonov štátu, kde žije, rešpektovať aj Cirkevný zákonník. Môže prísť k tomu, že na vec môžu byť rozdielne názory a postoje, ale to neznamená, že sú chybné alebo nesprávne.

Vieme, že čas najlepšie ukáže, a preto treba byť opatrný.

Ved' niečo podobné zažiť sa dá aj vo farnosti. Kritika môže byť správna a dobrá. Vyprovokuje k novým, kvalitnejším aktivitám, činnosti a podobne. Ale len kritizovať? Nepriloží ruku k dielu. Hovorí len za chrbtom. Vyhovára sa a chce lízať len smotanu. Vypočítavým ľuďom nie je dobré všetko vešať na nos. Veci nerozumejú, nechápu a aj keď sa môžu spýtať, mlčia v ich neprospech a škodu.

Nesmieme zabudnúť pri jednote aj na také hodnoty, ako je povaha, vek, skúsenosti a podobne. Cirkev má svoju tradíciu, skúsenosti, históriu. Ak by Cirkev boli založili ľudia, už by ju boli pochovali. Avšak vieme o prísľube, že pekelné brány ju nepremôžu. Cirkev mala nehodných pápežov a dnes je rovnako mladá a žije. Už ju chceli pochovať a kde sú tí, čo to chceli dnes? Prežila a prežije všetku "izmy". Je potrebné, aby sme dnes urobili, čo nám káže Boh, ktorý rešpektuje náš rozum a slobodnú vôľu. Nepravda, lož, podlosť, hnev, neláska, čiže akýkoľvek hriech nezvítazia. Pravda je len jedna a nemeniteľná. A na pravdu a lásku poukazuje Ježiš v dnešnom evanjeliu. Boh je láska, ako aj to, že Ježiš je Cesta, Pravda a Život.

Dnes mnohé veci ešte neprijímame, pretože bolia. Musí prejsť čas, aby sa rany zahojili a vytvorí sa jednota. Boli vojny medzi národmi a dnes si jeden druhému pomáhajú. Žili rodiny v hnevoch a vnúčatá ich zmierili. A dnes do kostola môže ísť aj ten, čo vieru prenasledoval. Pretože Ježiš zomrel za všetkých. Preto Cirkev sa ospravedľňuje kde-komu, ale kto sa ospravedlnil Cirkvi za milióny povraždených, väznených, prenasledovaných? Nieкто by chcel oko za oko, zub za zub, ale treba skutočne pochopiť, čo hovoril Ježiš.

Sme kresťania? A akí sme kresťania? O prvých kresťanoch sa hovorilo: Hľa, ako sa milujú! Aj dnes sú aktuálne slová Pána Ježiša: „*Svätý Otče, neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa, aby všetci jedno boli ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet uveril, že si ma ty poslal*“ (Jn 17, 20-21).

Amen.

Misie na Slovensku a Duch Svätý

Slovensko má poslanie v Duchu Svätom.

Spýtajme sa, čo v nás dnes vyvolá spojenie slov Duch Svätý, misie, Slovensko a Šaštín? Od zmŕtvychvstania Pána Ježiša uplynulo päťdesiat dní. Uvedomujeme si, že Slovensko je časťou Cirkvi, do ktorej, či sa to niekomu páči alebo nie, patríme! Hovoríme o našom Slovensku, že je v strede Európy. Európy, o ktorej sa v histórii hovorí ako o kresťanskej Európe. A o Slovensku sa pred polstoročím začalo rozprávať ako o krajine pekných začiatkov misijných iniciatív. Pútne miesto Šaštín je znamením duchovného života malého národa pod Tatrami.

Dnes na sviatok Zoslania Ducha Svätého si uvedomujeme význam slov Svätého Otca Jána Pavla II. o novej evanjelizácii, že my dnes, v tejto dobe, máme zodpovednosť za vieru, ktorú sme prijali od našich otcov a máme zodpovednosť ako a akú vieru odovzdáme budúcim generáciám. Zaiste si uvedomujeme zodpovednosť za vieru v našom národe, ale aj svedectvo viery pre celý svet. Sviatok Zoslania Ducha Svätého je mementom, aby si uvedomili, že misijné hnutie je teplomerom celkového stavu viery. Kde chýba misijný zápal, tam je viera slabá.

Svätý Lukáš v Skutkoch apoštolských o priamych svedkoch zostúpenia Ducha Svätého v Jeruzaleme napísal: „**Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť... ako im Duch dával hovoriť**“ (Sk 2,4).

Svätý Lukáš predstavuje Cirkev ako výsledok pôsobenia Ducha Svätého. Opisuje príbeh, ktorý je nabitý množstvom symbolov ako: hukot, ohnivé jazyky, moc, že začali hovoriť inými jazykmi, alebo symbol holubice pri rieke Jordán, keď bol Ježiš pokrstený. Zostúpenie Ducha Svätého je veľký Boží čin, ktorého svedkom sa stávajú rôzni ľudia, ktorí sa pýtajú: „*Nie sú títo všetci, čo tu hovoria, Galilejčania? A ako to, že ich každý z nás počuje vo svojom vlastnom jazyku, v ktorom sme sa narodili? My, Parti, Médi, Elamčania, obyvatelia Mezopotámie, Judey a Kappadócie, Pontu a Ázie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a líbyjských krajov okolo Cyrény, prisťahovaní Rimania, Židia aj prozelyti, Kréťania i Arabi: počujeme ich vo svojich jazykoch hovoriť o veľkých*

Božích skutkoch“ (Sk 2,7-11). Táto udalosť sa dá chápať ako istý protiklad pomätenia jazykov pri babylonskej veži. Tam nastalo znamenie ako dôsledok ľudskej pýchy, ľudia si prestali rozumieť a tu je začiatok nového života, ktorého charakteristikou je, že si rozumieme. Je to začiatok veľkého procesu v dejinách. Ducha Svätého začíname chápať ako moc a silu Boha, ako dynamický moment v dejinách, ktorý uvádza do pohybu dejiny Cirkvi.

Tu zvláštnym spôsobom vidíme prejavíť sa Ducha Svätého, ale to neznamená, že to bola len jednorazová udalosť. Duch Svätý začal svoju činnosť, ktorá bude trvať až do konca čias. Duch Svätý je a bude hlavným iniciátorom dejín Cirkvi, ako jej vnútorný sprievodca jej života. My sme zvykli o Duchu Svätom v Cirkvi hovoriť v spojitosti so sviatosťou birmovania, ale Sväté písmo a cirkevná tradícia nám hovoria o Duchu Svätom, ktorý sa nedá spútať; pôsobí ako vietor a pôsobí bez ohľadu na naše zvyky kde chce a ako chce. Naša viera nás učí, že Duch Svätý sa zmocní človeka bez ohľadu na nejaké zvyky a nie je to podmienené ani vekom človeka, ani postavením.

Aj nám je potrebné prijať za svoje slová Pána Ježiša, ktoré povedal po svojom zmŕtvychvstaní, keď dýchol na apoštolov: „*Prijmite Ducha Svätého*“ (Jn 20,22). A vtedy ustrašeným apoštolom dáva poverenie, moc, a posíla ich do sveta slovami: „*Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené a komu ich zadržíte, budú zadržané*“ (Jn 20,23). Ježiš apoštolov poveruje mocou Ducha a posíla do sveta nie ako prorokov skazy a beznádeje, ale ako pastierov hľadať stratené, zablúdené, choré ovce a sprostredkovať im odpustenie hriechov. Ježiš si praje, aby sme prijali Ducha Svätého. Ježiš chce, aby sme sa stali a cítili byť členmi Božej rodiny, tými, čo sú obdarovaní jeho Duchom. Teda nie iba prijať sviatosti krstu a birmovania, ale prijímať i sviatosť pokánia – odpustenia hriechov. To, že prijímame sviatosťné odpustenie, hlásime sa k Duchu Svätému. Žiadne náboženstvo nezdôrazňuje a nehlása tak intenzívne odpustenie ako kresťanstvo. Je aj našou úlohou, aby sme svojím životom svedčili o Božom odpustení. Pre nás viera nie sú len Vianoce alebo Veľká noc, ale celý rok, keď žijeme svoje povinnosti a úlohy kresťanov. Naša viera sa nedá, nesmie a nemôže uzavrieť do našich domov, kostolov, alebo obmedziť len na našu vlasť. Duchom Svätým sme vedení k činnej viere, aktivite lásky, pravdy, spravodlivosti vo všetkých oblastiach spoločenského života: vo vede, kultúre, umení, politike... Je to Duch Svätý, ktorý nás oslovuje myslieť aj na tých, čo o Bohu nepočuli, alebo nedostatočne sa im ohlasovalo evanjelium. Duch Svätý viedol apoštolov

vtedy do celého známeho sveta. Apoštol Peter odchádza do Ríma, do hlavného mesta vtedajšej najväčšej krajiny. Apoštol Andrej hlása evanjelium v krajinách pri Čiernom mori a neskôr v južnom Grécku, kde bol aj ukrižovaný v meste Patras. Apoštol Jakub starší, brat apoštola Jána, nazývaní “synovia hromu” pre svoju povahu, zomiera ako prvý vo svojej vlasti, kde neohrozene ohlasoval rodákom učenie Krista. Jeho brat jediný nezomrel mučeníckou smrťou, keď mnoho trpel. Hlásal evanjelium v Malej Ázii, najmä v Efeze a vo vyhnanstve na ostrove Patmos. Filip v dnešnom Turecku v Hierapoli zomrel mučeníckou smrťou, pribili ho na kríž a kameňovali ho. Jakub mladší hlásal evanjelium v Jeruzaleme, kde ho zhodili z hradieb a dobili kyjakom. Apoštol Bartolomej, rodák z Kány Galilejskej, šiel hlásať evanjelium až do Indie a v Macedónsku na rozkaz kráľa Astyaga mu stiahli kožu z tela a popravili. Apoštol Tomáš ohlasoval Krista v Perzii, dnešnom Iráne. Bol málovravným rybárom. Keď prijal Ducha Svätého, nielen volá – Pán môj a Boh môj – ale v Mailapure pri Madrase v Indii zomiera prebodnutý dýkou. Kamenári, zememerači, architekti si ho zvolili za patróna. Apoštol Matúš, evanjelista, nielen píše, ale aj cestuje a ohlasuje evanjelium najprv v Etiópii, v Ponte a Perzii. Najprv colník a nakoniec mučeník prebodnutý oštepom. Apoštoli Šimon Horlivec a Júda Tadeáš pre Krista pracovali v Egypte, Arábii, Sýrii a umučení boli v Mezopotámii. Júda bol bratranec Pána Ježiša.

Týchto dvanásť mužov si Ježiš povolal od rybárskych sietí, aby sa stali rybármi ľudských duší. Vyšli z malej krajiny, aby Kristove učenie ohlásili celému svetu. Prijali nielen Ducha Svätého, ale dali sa ním viesť. Stali sa svedkami viery v Krista v Duchu Svätom.

Dnes máme povinnosť byť svedkami viery Krista v Duchu Svätom. Bez Ducha Svätého Boh je vzdialený. Kristus by patril minulosti, evanjelium by bolo mŕtvym písmom, Cirkev by bola len organizáciou, liturgia len spomienkami a kresťanský život stavom otrokov. Cirkev Kristova aj dnes žije a bude žiť. V Duchu Svätom je stále živá a mladá. Duch Svätý aj dnes riadi Cirkev cez pápeža, biskupov. Cirkev v Duchu Svätom má a vie dať to, čo iné hnutia, organizácie, strany nemôžu a nevedia dať. V Duchu Svätom aj dnes noví a ďalší pracovníci odchádzajú do vinice.

Kardinál Newman hovoril, že na Cirkev sa dá pozeráť ako na vitráž. Z vonkajšej strany je vidieť len obrysy, ale ak chceme vidieť krásu okna – vitráže, musíme vojsť dnu a pozeráť smerom do svetla. Kto vstúpi do spoločenstva Cirkvi a pozerá na ľudí, veci a udalosti v Duchu Svätom, dostáva celkom iné hodnoty o Cirkvi.

Duch Svätý aj dnes inšpiruje smelé cesty apoštolov novej evanjelizácie. Aj dnes sprevádza tých, čo ho prijímajú a dajú sa ním viesť svojimi darmi. Aj dnes je Duch Svätý motorom činnosti a aktivity Cirkvi. Duch Svätý teda nielen na Turíce a nie iba apoštolov naplnil svojimi darmi, ale aj dnes a všetkých nás, keď robíme všetko preto, aby sme boli svedkami viery.

Pozrite, za mladým mužom prišiel jeden sektár. Mladý muž mal hlbokú vieru a len čo usadil sektára, povedal mu: „Skôr ako ma začnete presviedčať, dovoľte mi, aby som vám mohol položiť jednu otázku: „Povedzte mi, bolo by múdre, keby šofér pri benzínovej pumpe čerpal benzín do plnej nádrže?“ „Nie, to by nebolo múdre“, odpovedal sektár. „No vidíte. Moje srdce je plné katolíckej viery. Plné! Do môjho srdca tankovať vieru, to by bolo nerozumné. A preto vám radím, nájdite si iného človeka, neveriaceho, ktorý má prázdne srdce, ktorý nemá vieru v srdci, a tam tankujte vieru. Ja sa budem za vás modliť, aby ste boli aj vy šťastní, aby ste mali pravú vieru.“ Sektár vstal, poďakoval a odišiel. O nejaký čas sa sektár vrátil a hneď vo dverách povedal: „Nebojte sa, nejdem tankovať vieru do vášho plného srdca. Ale prišiel som vám povedať, že cestou od vás som rozmýšľal, s akou láskou ste ma prijali, ako ste sa so mnou pekne rozprávali. A preto opúšťam sektu, chcem sa stať aj ja kresťanom katolíkom. Ďakujem vám!“ A objal mladého muža so slzami v očiach.

Cirkev má svojich svedkov a Duch Svätý ich chce mať aj každého z nás. Je správne, že dnes na sviatok Zoslania Ducha Svätého chceme byť pravými svedkami viery. Uvedomujeme si, že naše svedectvo potrebuje naše Slovensko, ale aj mimo našej vlasti.

Modlime sa za nové misijné povolania. Prosme za tých, čo pracujú v misiách, najmä za slovenských misionárov na celom svete: v Rusku, Papua Novej Guiney, Afrike, ale aj západnej Európe. Amen.

Najsvätejšia Trojica – “C”

Jn 16,12-15

Tajomstvo nášho vzťahu s Bohom

Tajomstvo Najsvätejšej Trojice neznamená, že vo svojom živote nemôžeme Boha poznať, zažiť, milovať...

Uvedomujete si, koľko je tajomstiev okolo nás? Sú tajomstvá, ktorým z času na čas venujeme pozornosť, hoci sa o nich nemôžeme

osobne presvedčiť, ako je atómové žiarenie, keď sa hovorí o atómovej elektrárni. Už zo školy si vieme vysvetliť nielen hrmenie a blesky, ale aj gravitáciu, magnetické vlnenie, zemskú príťažlivosť alebo rozloženie slnečného lúča.

Dnes si v Cirkvi pripomínáme a oslavuje hlavné tajomstvo kresťanského života. Je to tajomstvo Boha, aký je sám v sebe, ktorý je zdrojom všetkých ostatných tajomstiev viery, čiže jedného Boha v troch božských osobách.

S takou samozrejmou hovoríme slová modlitby: „Sláva Otcu i Synu i Duchu Duchu Svätému, ako bolo na počiatku, tak nech je i teraz i vždycky i na veky vekov. Amen.“

Snáď dnes po homílii pri slovách Kréda si viac uvedomíme, že nie je ľahké a jednoduché hovoriť o tajomstve Najsvätejšej Trojice, kde Ježiš a Otec sú rozličné Osoby, a predsa sú jedno. Čo máme od Syna, taktiež máme od Otca a máme to skrze Ducha. Môže sa nám zdať, že je najmenej šťastné robiť pokus o popis, ako je to v Bohu. A predsa, Sväté písmo nám hovorí, ako Boh s nami zaobchádza, aký je vzťah Pána Ježiša a Otca i Ducha Svätého, a tak nás Písmo uvádza k pochopeniu vnútorného života Boha, aspoň v určitej miere.

Pán Ježiš pri Poslednej večeri, keď vedel, že prišla jeho hodina, povedal učeníkom aj tieto slová: **„Ešte veľa vám mám toho povedať, ale teraz by ste to nezniesli. Keď príde on, Duch pravdy, uvedie vás do plnej pravdy, lebo nebude hovoriť sám zo seba, ale bude hovoriť, čo počuje, a zvestuje vám, čo má prísť“ (Jn 16, 12-13).**

Učiteľ v škole musí primerane chápaniu žiakov prispôbiť výklad. Ak by zvolil vyšší štýl, používal pre žiakov nezrozumiteľné slová, žiaci by učiteľa počuli rozprávať, ale by mu nerozumeli. Dá sa poznamenať: škoda námahy učiteľa a zbytočného trápenia žiakov.

Pán Ježiš počas verejného učenia zástupom, ale najmä apoštolom, nielen rozpráva o svojom a našom Otcovi, ale aj o sebe a jeho vzťahu k Otcovi, napríklad: „Ja a Otec sme jedno“ (Jn 10,30) alebo: „... ako mňa pozná Otec a ja poznám Otca“ (Jn 10,15), alebo: „V dome môjho Otca je mnoho príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto“ (Jn 14,2)?! Ježiš učí, osvetľuje, poukazuje, predkladá najzákladnejšie a najpodstatnejšie slová o hierarchii právd. Pán Ježiš nie je iba teoretik, ale svojím životom ukazuje vzťah k Otcovi. A rovnako

sám Boh Otec počuteľne i viditeľne prejavuje svoj vzťah k svojmu Bohu Synovi. V celých dejinách spásy vidíme, ako sa jeden a pravý Boh zjavuje ľuďom. Bol by človek schopný vymyslieť to, ako sa Boh zjavil nám ľuďom? Pri krste v rieke Jordán odhaľuje sa tajomstvo Najsvätejšej Trojice. Pán Ježiš v ľudskom tele, čiže nám podobný vo všetkom okrem hriechu, prijíma krst od svojho predchodcu, svätého Jána Krstiteľa a vtedy prehovoril Boh Otec: „*Ty si môj milovaný Syn, v tebe mám zaľúbenie*“ (Lk 3,22). Evanjelista svätý Lukáš ešte napísal: „*Keď bol pokrstený aj Ježiš a modlil sa, otvorilo sa nebo, zostúpil na neho Duch Svätý v telesnej podobe ako holubica...*“ (Lk 3,21).

Nikde v Novom zákone nie je Najsvätejšia Trojica definovaná za pomoci textov Písma a Ducha Svätého. Môžeme nahliadnuť do vnútorného života Boha a mať aj účasť na jeho živote. Otázok je mnoho. Mnohé odpovede o živote jedného Boha v troch osobách sú od prvých čias kresťanov pre nás pokladom. Poznať celkom Boha človek nemôže. A predsa, sám Duch Svätý nás postupne vedie k pravde, teda spája nás s Otcom a Synom, teda s tými, ktorí ku nám hovoria. Potrebujeme si ujasniť, že človek nemôže Boha poznať ako nejakú vec medzi inými vecami. Boh je však niekto, teda Osoba, s ktorou môžeme prísť do kontaktu. Preto zo Zjavenia vidíme, že každá Osoba sa nám dáva poznať, ak ju máme poznať. Použijeme prirovnanie: Ak sa s nejakým človekom nestretávame, nehovoríme s ním, môžeme takého človeka poznať? Nie! Nech by sme robili z našej strany čokoľvek, nepoznali by sme ho. Boh sa nám sám dáva poznať pôsobením Ducha Svätého. Poznať Boha je dar.

Zo Starého zákona vieme, že vyvolený národ poznával Boha ako Stvoriteľa, ako Sudcu, ako Otca, ako Múdrost' samú, a najmä predpovedaného a očakávaného Mesiáša. V Novom zákone Pán Ježiš predstavuje všetky tri osoby jedného Boha.

Nemôžeme podať logické a vedecké vysvetlenie pravdy o Bohu v troch osobách, ale kresťan môže trojjediného Boha poznávať. Pán Ježiš hovorí o vážnej podmienke z našej strany: „*Kto ma miluje, bude zachovávať moje slovo a môj Otec ho bude milovať, prídeme k nemu a urobíme si uňho príbytok*“ (Jn 14,23). Ježiš nám toto tajomstvo oznámil, aby sme nadviazali osobný kontakt s jednotlivými Osobami. Vďaka Kristovi sme nadviazali osobný kontakt lásky s Bohom Otcom, ale aj Duchom Svätým a taktiež s Božím Synom. S každou božskou osobou môže človek viesť samostatne dialóg lásky. Človek môže a má Boha Otca volať otcom, Boha Syna bratom a svoj vzťah k Bohu uskutočňovať cez lásku Ducha Svätého.

Keď spievame pri svätej omši po prefácii v eucharistickej modlitbe na oslavu Boha: Svätý, svätý, svätý, Pán Boh všetkých svetov... máme možnosť adorovať ako Mojžiš, keď počul Boží hlas z horiaceho kra. Vtedy bol Mojžiš plný strachu. Tu je ponúknutá príležitosť k osobnému zaangažovaniu človeka k oslave Boha. Naša oslava Bohu nič nepridá, pretože Boh má svoju oslavu v najvyššej možnej hodnote. Človek získava od Boha milosti, ktoré mu umožňujú viac osláviť Boha, a tak rastie v láske. Láska k Bohu stáva sa človeku nevyhnutnou podmienkou pre večný život. Je správne, keď spolupracujeme na láske, ktorou nás Boh v jednotlivých osobách oslovuje.

Profesor na konzervatóriu na jednom seminári dal za úlohu študentom vrúcne objasť svojho otca, keď prídu domov na víkend. „To nemôžem,“ bránil sa jeden. „To by bola jeho smrť.“ „Ale môj otec vie, že ho mám rád,“ hovoril druhý študent. „Aspoň to budeš mať jednoduché“, poznamenal mu profesor. „Nič ti nebráni to urobiť.“ V pondelok sa strelí a rozprávali si o tom, čo zažili. „Môj otec sa rozplakal,“ povedal jeden. A ďalší povedal: „Je to zvláštne. Môj otec mi poďakoval.“

Keď vieme pochopiť reakciu otca, ktorý dal prirodzený život synovi, že bol za prejav lásky vďačný synovi, o čo viac môžeme očakávať lásky, milostí, darov od Najsvätejšej Trojice, keď vieme, že *„Boh je láska a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom“* (1 Jn 4,16).

Tajomstvo Najsvätejšej Trojice neznamená, že vo svojom živote nemôžeme Boha nielen poznať, zažiť, milovať, ale realizovať tajomstvo, o ktorom hovorí Krédo vo svojom živote.

Kristus je moje dieťa, manželka, manžel, otec, matka, brat, sestra... s ktorými ma spája pokrvný zväzok. Kristus je môj profesor, učiteľ, majster, vychovávateľ, s ktorým sa lúčim na konci štúdií, ktorý mi s láskou dával seba a ktorých som často neprijímal, ktorých som nespravodlivo kritizoval, ohováral... Kristus to je moja práca, ktorou si mám získať prostriedky nielen na živobytie, ale je aj prostriedkom zásluh pre večný život.

Pri myšlienke na tajomstvo Najsvätejšej Trojice si uvedomujem, ako musím žiť, keď viem, že Boh je aj mojím Sudcom. Uvedomujem si, že mojou povinnosťou na zemi je: Boha milovať, poznávať, a Bohu slúžiť. Boh je Bohom milosrdným, Bohom lásky, Bohom pokoja, Bohom spravodlivým, Bohom pravdy... „Boh jestvuje, ja som sa s ním stretol“ –

takýto titul dal spisovateľ André Frossard jednej svojej knihe. A zaiste po svojom osobnom stretnutí so svojím Bohom, keď urobil všetko, čo od neho Boh očakával.

Čo máme robiť, aby sme zažili Boha a taktiež aj seba samého? Odpoveď nájdeme v životopise svätého Antona. Ten po štyridsiatich rokoch pobytu na púšti volá: „Pane, kde si? Už štyridsať rokov ťa hľadám!“ A vtedy vo svojom srdci Anton počul tichý hlas: „A ja som už štyridsať rokov s tebou.“

Boh nás pozná, pretože: „Verím v jedného Boha, Otca všemohúceho, Stvoriteľa neba i zeme, sveta viditeľného i neviditeľného. Verím v jedného Pána Ježiša Krista, jednorodeného Syna Božieho, zrodeného z Otca pred všetkými vekmi, Boha z Boha, Svetlo zo Svetla, prvého Boha z Boha pravého, splodeného nie stvoreného, jednej podstaty s Otcom. Skrze neho bolo všetko stvorené. On pre nás ľudí a pre našu spásu zostúpil z nebies. A mocou Ducha Svätého vzal si telo z Márie Panny a stal sa človekom...“

Tieto slová hovorme, keď začíname deň, ale aj deň nimi ukončme. Vracajme sa k nim, keď máme vydať svedectvo viery pred ľuďmi, ale rovnako, keď na nás útočí pokušenie sveta, diabla a tela. Šepkajme tieto slová, keď nás naplňa úžas nad dielami Boha. Modlime sa ich, keď myslíme na smrť. A taktiež, keď si plníme svoje stavovské povinnosti.

Stretávame sa s tajomstvami. Boh je však naše tajomstvo lásky, náš cieľ, náš život.

Amen.

Božie Telo – “C“

Lk 9,11-17

Kristus v Eucharistii medzi nami

Vzťah k Eucharistii mnohé o nás prezrádza.

V našich dedinách a v mestách máme budovy rôzneho typu a štýlu, ktoré navštevujeme, aby sme sa v nich obohatili. Z kultúrnych domov, sál a divadiel odnášame si kultúrny zážitok. Zo štadiónov, športových hál, ihrísk sú to športové zážitky. Zo škôl rôzneho typu si odnášame zážitok vedy. Je zaujímavé sledovať, ako si žiaci a študenti odnášajú svoje

vysvedčenie. Videli ste, ako dokáže vplývať šport a kultúra na ľudí? Vieme, že kto je čím zaangažovaný, tým viac zážitkov si odnáša domov, žije s tým, má z toho radosť.

V našich dedinách a mestách máme aj iné budovy, často sa ich veže vypínajú najvyššie nad okolie. Sú to kostoly, baziliky, katedrály, dómy, kaplnky, z ktorých si takisto odnášame zážitok, posilu vo viere, nádeji a láske. Uistenie o zmysle a ciele nášho života. My veriaci si dnes uvedomujeme veľkosť daru, ktorý nám dal Pán Ježiš a ktorý je vo všetkých kostoloch rovnaký. Ježiš Kristus je prítomný pod spôsobom chleba a vína na našich oltároch. Záleží od každého z nás, čo si odnesieme zo stretnutia s naším Bohom. Dnes chceme slávnostným spôsobom, procesiou prejsť ulicami, aby sme prosili Boha o požehnanie pre naše domy, náš každodenný život, aby sme si viac uvedomili, že našimi ulicami kráča Ježiš. Dnes ho nesieme pod baldachýnom, ale aj vtedy, keď sme ho prijali pod spôsobom chleba a vína a nesieme si ho vo svojom srdci.

Ježiš má záujem o človeka. Ježiš nielen učí, čo máme robiť, ako veriť, ale zostáva stále medzi nami pod spôsobom chleba a vína. Ako kedysi nasýtil na púšti zástup, kde bolo len mužov päťtisíc a stačilo mu na to päť chlebov a dve ryby, aj dnes Ježiš sýti zástupy a platia slová svätého Lukáša: „**Jedli a všetci sa nasýtili...**“ (Lk 9,17).

Keď mnohí odchádzali od Ježiša, „*žasli nad jeho učením, lebo ich učil ako ten, čo má moc*“ (Mt 7,28-29). Iní hovorili, že tak ešte nikto nehovoril. Žena zo zástupu zvolala na oslavu Ježiša a jeho matky: „*Blahoslavený život, ktorý ťa nosil a prsia, ktoré si požíval*“ (Lk 11,27). A všade, do ktorejkoľvek prišiel dediny, mesta či osady, kládli na ulice chorých a prosili ho, aby sa smeli dotknúť aspoň obruby jeho odevu. „*A všetci, čo sa ho dotkli, ozdraveli*“ (Mk 6,56). Ježiš sám povedal apoštolom: „*Aj iným mestám musím zvestovať Božie kráľovstvo, lebo na to som poslaný*“ (Lk 4,43). „*Potom chodil po mestách a dedinách, kázal a hlásal evanjelium o Božom kráľovstve*“ (Lk 8,1). Ježiš pripravoval nielen apoštolov, ale i zástup ľudí až do konca čias, aby ho prijali ako svojho Pána a Boha. Ježiš netúžil po sláve a vyhýbal sa plytkej oslave. Po rozmnožení chlebov a rýb zástup Ježiša hľadal, aby ho urobili kráľom, a aj vtedy sa Ježiš od nich vzdialil. Keď ho našli na druhom brehu jazera, hovorí o potrebe starať sa o chlieb, ktorý sa nemelie. „*Nezháňajte sa za pomínutelným pokrmom, ale za pokrmom, ktorý ostáva pre večný život, a*

ten vám dá Syn človeka“ (Jn 6,27). A keď sa pýtajú: „Čo máme robiť...“ (Jn 6,28)? Ježiš im odpovedá: „Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude hladovať, a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť“ (Jn 6,35). A keď šomrú, Ježiš znova hovorí: „Ja som chlieb, ktorý zostúpil z neba“ (Jn 6,42). Hovorí o sebe ako o chlebe zostupujúcom z neba a „kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo za život sveta“ (Jn 6,51). O niekoľko mesiacov Ježiš realizuje tieto svoje slová. Pri večeri berie do rúk chlieb a hovorí: „Vezmite a jedzte: toto je moje telo. Potom vzal kalich, vzdával vďaka a dal im ho hovoriac: Pite z neho všetci: toto je moja krv novej zmluvy“ (Mt 26,26-27).

Prví kresťania mali vo veľkej úcte telo a krv Pána Ježiša. Stretávali sa najprv na svitaní v nedeľu ráno a po Milánskom edikte roku 313 verejne v nedeľu, aby slávili Eucharistiu a prijímali telo a krv Krista ako posilu viery. Pre kresťanov boli konsekrované eucharistické podoby vždy vo veľkej úcte.

Dnešný sviatok zaviedol v Cirkvi pápež Urban IV. v roku 1264. Bolo to krátko po 4. lateránskom koncile, ktorý jednoznačne definoval cirkevné učenie o Eucharistii. V tom čase sa šírilo bludné učenie valdencov a albigencov najmä na juhu Francúzska, ktorí šíрили nesprávne učenie dávnych gnostikov a manichejcov o tom, že hmota je niečo zlého. Pán Ježiš predsa sám ustanovil, že pod spôsobom chleba a vína chce byť až do konca čias – po slovách kňaza nad týmito spôsobmi – prítomný. Ježiš sám zjavuje seba a svoju lásku. Teológ Michael Schmaus správne hovorí, že slávenie Eucharistie má mať dopad na vytváranie dobrých vzťahov ku všetkým ľuďom. „To, čo sa deje v eucharistickom tajomstve, siaha teda ďaleko za okruh zhromaždených“ (M. S. *Sviatosti*, Rím 1986, s.196). Dnešná slávnosť nie je len záležitosťou nás tu zhromaždených, ale všetkých, čo sa dnes zúčastňujú na sprievodoch s Eucharistiou na celom svete, ale toto je naša povinnosť: pestovať lásku, pokoj a spravodlivosť ku všetkým ľuďom na celom svete.

V prvom rade si chceme pripomenúť, čo pre nás znamená eucharistický Kristus, ďalej svoje nedostatky v úcte a prijímaní eucharistického Krista a povinnosť dať aj takýmto spôsobom verejnú úctu Kristovi v Eucharistii a svoju lásku. Tým viac, keď chladne a sa zanedbáva úcta k eucharistickému Kristovi. Vieme, že takýto náš postoj je obohatením viery.

Väzni z tábora v Dachau spomínali na dnešný deň aj takto: „Keď sme prišli do tábora, začali sme si uvedomovať, čo nás asi očakáva. Strážcovia vošli do budovy

a nás nechali na nádvorí. O 9. hodine sme počuli rozozvučať sa zvony z neďalekého kostola v Dachau. Mnohí sme si vtedy pripomenuli, ako sme sa vo svojich farnostiach zúčastňovali eucharistických sprievodov. Ťažko opísať, čo sa dialo v tej chvíli v našich srdciach. Nastalo ticho. Tu i tam sa ozval plač. Keď jeden z nás, kňaz, zvolal: „Mám pri sebe eucharistického Krista! Urobme si aj my, snáď mnohí z nás posledný raz, procesiu s eucharistickým Kristom.“ Zhromaždili sme sa okolo kňaza do kruhu. Tí vzadu dávali pozor, či neprichádzajú dozorcovia. Kňaz vzal do rúk eucharistického Krista v malej nádobke a my sme začali ticho spievať pieseň na oslavu Sviatosti oltárnej. Iný z prítomných kňazov do ticha povedal spamäti slová z Evanjelia o ustanovení Eucharistie. Tak sme slávili Božie Telo na začiatku ľudského pekla. Te Deum na koniec nám dalo nádej prežiť.“

Radosť z dnešného dňa má byť pre nás skutočne opravdivou radosťou. Nie je to len radosť, že máme medzi sebou skutočného Boha a Pána, Spasiteľa, Ježiša Krista, ale aj radosť z toho, že sa za nás obetoval až do krajnosti, zomrel za nás, aby sme mali život, večný život. Ježiš vstal z mŕtvych, sedí po pravici Otca a neustále sa za nás prihovára u Otca. Myšlienka, že dnes vychádzame do ulíc, že chceme vzdať verejnú úctu Kristovi v Eucharistii, je správna a rovnako je potrebné, aby sme viac, radostnejšie a so živou vierou niesli Krista do sveta, ulíc miest a dedín. Ježiš je predsa s nami, uprostred nás, je predsa v nás, veď vieme, že sme chrámom Ducha Svätého. A tak dnešný sviatok chápeme aj tak, že to živý Kristus v Eucharistii posielal nás do sveta.

Ludovít Bielerzewski v knihe Kňaz neostane nikdy sám opisuje udalosť z roku 1942, ktorá sa udiala v rakúskom mestečku Sant Georgen neďaleko Linzu. Skupina väzňov bola exkordovaná. Na ceste sa stretli s kňazom, ktorý niesol eucharistického Krista pre chorého. Všetci väzni si pokľakli na kolená. Vojaci ich začali biť a kopať a hrozne im nadávať. Vtedy sa kňaz zastavil a dal väzňom požehnanie so Sviatosťou oltárnou. Keď kňaz odišiel, väzni sa bez slova postavili a šli ďalej do svojej práce. Keď sa kňaz vrátil domov na faru, do miestnej kroniky opísal túto udalosť a ukončil ju slovami: „Národ, ktorý má takú živú vieru, nemôže zahynúť.“

Vieme, že nestačí len dnes vzdať úctu eucharistickému Kristovi. Dnešný sviatok je pre nás výzvou a oslovením, aby sme Kristovi v Eucharistii viac, častejšie, s väčšou úctou, vierou a láskou vzdávali hold. Vieme, že tomu máme učiť deti a ľahostajnejších kresťanov. Denne môžeme pozdraviť Krista v bohostánku aspoň na diaľku tichým povzdychom. Keď prechádzame okolo kostola, aspoň na niekoľko minút vstúpiť a ticho adorovať. Pri príchode do kostola nábožné pokľaknutie hovorí o tom, že

veríme v prítomného Krista. Vráťme sa k verejným adoráciám na prvé piatky v mesiaci, farské poklony, mimoriadne adorácie pri rôznych vážnych príležitostiach. Dnešná slávnosť je výzvou a mementom k častému svätému prijímaniu. Každý veriaci mal by si aspoň raz v živote vykonať deväť prvých piatkov. To znamená deväť mesiacov po sebe a bez prerušenia na prvý piatok v mesiaci prijať eucharistického Krista.

Vieme, že zážitok z viery nie je najdôležitejší. Vieme však, že zážitok zo stretnutia s eucharistickým Kristom sa môže stať novým impulzom k vzrastu viery. Tak ako zanecháva hodnotný športový, kultúrny alebo intelektuálny zážitok obdivovateľom vedy, kultúry a športu, tým viac venujme pozornosť aj dnešnej slávnosti.

Amen.

Najsvätejšie Srdce Ježišovo – “C”

Lk 15,3-7

Byť svedkom radosti

Srdce Pána Ježiša je pre nás inšpiráciou viac milovať a rozdávať radosť.

Kedy ste sa naposledy stretli s človekom, o ktorom ste povedali alebo si aspoň pomysleli: to je dobrý človek, má dobré srdce. Aj v našom okolí sú ľudia, ktorí zabúdajú na seba, nešetria sa, rozdávajú sa, aj keď ich niekto nežiada, neprosí, a vidia potrebu pomôcť, pomôžu, najčastejšie ticho, anonymne, nechcú, aby im niekto ďakoval, či bol im vďačný. Majú radosť, keď iným spôsobia len maličkú radosť. Nedajú sa znechutiť, keď sa stretnú aj s takými prípadmi, že práve opačne prijímajú a vysvetlia si ich počínanie.

Také máme naše matky a otcov. Kedy sme sa im poďakovali? Nečakajú na slová vďaky. Cítíme, že ich zmyslom života je rozdávať lásku. V rozbehanom svete, vo svete zhonu, napätia a náhlenia stretávame ľudí, ktorí aj keď majú vážnu tvár, musia si zodpovedne plniť svoje povinnosti, úrad, poslanie, majú veľké, veľkodušné a obetavé srdce.

Nestalo sa vám, že ste chceli niekomu poďakovať a on vás prosil, aby ste neďakovali. Milo poznamenal, že je to jeho povinnosť, že vlastne nič ho to nestálo, že to nestojí za reč; teší sa, že mohol poslúžiť, poradiť,

pomôcť... Patríme aj my medzi týchto svedkov radosti?

Pán Ježiš v dnešnom evanjeliu sa prirovnáva k dobrému pastierovi a hovorí: „*Radujte sa so mnou, lebo som našiel ovcu, čo sa stratila*“ (Lk 15,6).

Texty dnešných čítaní na sviatok Najsvätejšieho Srdca Pána Ježiša jednoducho nehovoria o srdci. Naproti tomu je tu reč o zvláštnej láske, ktorá sa spája so srdcom. Evanjelium poukazuje na paradox tejto lásky. Pastier sa má predsa starať o celé stádo a on, keď sa mu jedna ovca stratí, zanechá deväťdesiatdeväť a hľadá jedínú, ktorá sa stratila. Zaiste má starosť o všetky, ale teraz, v tejto situácii hrozí nebezpečenstvo len tejto jednej. Pastier nepodceňuje situáciu. Záleží mu na každej ovečke a v tejto situácii robí všetko preto, aby aj zablúdenú získal späť.

Ježiš hovorí o veľkej láske voči nám ľuďom. Hovorí o láske ku každému z nás, keď sa ocitneme v nebezpečenstve, keď opúšťame jeho stádo. Boh vo svojej láske ku nám ľuďom robí všetko preto, aby sme sa dostali späť a boli zachránení. Ježiš podobenstvom hovorí o svojej láske ku každému človeku. Niektorí svätci dokonca sa domnievajú, že Ježiš by aj dnes znova šiel na potupnú smrť kríža, len aby zachránil pred večným trestom hoci len jednu dušu. Nie je to nepodstatná myšlienka, pretože podobenstvo o zablúdenej ovečke hovorí práve o tejto láske Pána Ježiša. Ježiš sa raduje, keď hovorí o tom, ako berie zablúdenú ovečku na ramená. Ježiš neprestáva milovať ani tých deväťdesiatdeväť. Nikto z nás nie je anonymný pre Ježiša. Ježiš vo svojej láske voči nám je ochotný najväčších prejavov lásky, aby sme boli spasení.

Sám Pán Ježiš sa postaral o to, aby sme vážne brali svoju spásu. Na sviatok Božieho Tela 13. júna 1675 sa dal poznať sestre Margite z rehole Navštívenia Panny Márie v Paray le Monial, keď jej oznámil, že si praje, aby sa svet utiekal k jeho Srdcu. Srdce Dobrého pastiera je široké, pretože túži spasiť nie iba celé ľudstvo vo všeobecnosti, ale ide mu o spásu každého jedného človeka. Pastier pozná po mene každého človeka. Keď sv. František Saleský rozjímal nad týmito slovami, poznamenal: „Jedna duša je dostatočne veľká diecéza pre jedného biskupa.“ Aby život človeka mal hodnotu, musí človek vedieť mať rád. Ale nie iba mať rád, ale musí sa naučiť byť milovaným. Komu sa bráni milovať, tomu sa ničí základné právo zmyslu života. Hoci by človek mal všetky možné dobrá

v živote, ale nemal by priateľov, čo by bol za život?

V zdravotníctve sa spomína príklad, že urobili pokus uchrániť novonarodené deti od baktérií, a preto zriadili oddelenie, kde deti boli izolované. Na vysokej úrovni bolo o ne postarané. Personál sa deti dotýkal len v rukavičkách a maskách na ústach. Následky boli priam katastrofálne. Deti sa nevyvíjali ani psychicky, ani intelektuálne a ani fyzicky. Veľmi rýchlo zomierali. Stav sa zmenil, keď deti sa dostali do bezprostredného kontaktu s matkami. Matky nemali rukavice a masky na tvárach. Človek, aby mohol žiť, potrebuje viac lásky ako chleba. Kde je žriedlo lásky? Kde sa najviac rozvíjajú naše srdcia? *„Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali. Ved’ Kristus zomrel v určenom čase za bezbožných, keď sme boli ešte bezmocní...Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás“* (Rim 5,5-8). Je potrebné, aby sme si premeditovali slová sv. Jána apoštola: *„Boh je láska“* (1Jn 4,8). Boh má starosť o človeka. Chce, aby sme mali večný život.

Stretávame sa s obrazom Pána Ježiša, ako má v ruke svoje srdce, prípadne na jeho hrudi vidieť srdce. Pri jednej debate o láske nad takýmto obrazom mladý študent poznamenal, že srdce nepatrí na ruku, ale srdce má byť v hrudi. Srdce má konať svoju činnosť, ktorá je skrytá, pokorná, ale nanajvýš potrebná a nenahraditeľná.

Dnes si máme pripomenúť, že všetci sme sa zrodili z Božského Srdca Ježišovho. Toto Srdce je našou kolískou. Keď vojak kopijou prebodol Kristovi bok a vyšla z neho krv a voda, splnili sa slová proroka Zachariáša; uvidia, koho prebodli (porov. Zach 12,10). Myšlienkami jeho Srdca sme my. Nie sú to abstraktné myšlienky. Cirkev musela mať dôvod, keď nám ukazuje Srdce Ježišovo, a nie iný orgán jeho človečenstva, ako konkrétne znamenie mystéria jeho ľudskej lásky. Nachádzame vysvetlenie v biblickej, ale i ľudskej skúsenosti. Sväté písmo o srdci hovorí ako o najvznešenejšej časti človeka, že je sídlom jeho duchovného života, najvlastnejším miestom stretnutia s Bohom: To, čo človeka poškvŕňuje, ako aj to, čo človeka posväcuje (porov. Mt 5,8). Srdce reprezentuje to, čomu hovoríme najskrytejšie „Ja“. To, že venujeme pozornosť Najsvätejšiemu Srdcu, nič nepridávame Kristovi, ale čerpáme z „nevyčerateľného prameňa“ všetkých milostí.

Vidíme, že dnes už srdce nereprezentuje všetko, čo reprezentovalo v Písme. Dnes sa chce viac poukázať na inteligenciu, na vôľu, rozum... A vieme, čoho sa dopustí človek, ktorý má vysoký stupeň inteligencie, vôle i rozumu, ale nemá srdce. Život bez lásky sa stáva peklom. Kto

nemiluje, necení si nič posvätné. Kto nemá na prvom mieste lásku, ten šliape po pravde, spravodlivosti, cti, slobode, ničí a znesväcuje všetko, čo môže ľudský duch lásky vytvoriť. Sme šťastní, že úcta Božskému Srdcu nepatrí minulosti, že Srdce Krista žije, že vstal z mŕtvych a žije v Duchu. Od Srdca Krista sa znova a znova chceme učiť tak žiť, aby sme v hodine smrti mohli prejsť z toho pominuteľného života do života večného. Súhlasíme z výzvou sv. Pavla apoštola: „*Zmýšľajte tak ako Kristus Ježiš*“ (Flp 2,5). To znamená napodobňovať Srdce Krista. Dovoľme, aby Kristus v nás miloval bratov a sestry. Tak budeme aj my nástrojom Krista, aby bol jeden ovčinec, jedno srdce, aby medzi ľuďmi padli bariéry a vytvorili sme spoločenstvo svätých.

A k tomu nám majú poslužiť prisľúbenia Božského Srdca Ježišovho.

- 1) Uvedomujeme si, ako potrebujeme v každom stave, na životných cestách Božiu pomoc lásky.
- 2) Bez pokoja v rodinách sa nedajú budovať mosty šťastia na zemi a už nie pre večný život.
- 3) Ako očakávame potechu v protivenstvách, cez ktoré musíme tu v slzavom údolí prejsť.
- 4) Náš život na zemi potrebuje ochranu a potrebujeme ju najmä v najťažšej hodine života, v hodine smrti.
- 5) Naše podujatia bez Božieho požehnania sú ako počínanie nemúdreho muža z evanjelia. Túžime byť múdрым mužom.
- 6) Sme slabí a potrebujeme milosrdenstvo pre svoje chyby, omyly a pády.
- 7) Túžime po vzpruhy, keď strácame horlivosť, chuť k úlohám, povinnostiam, životu.
- 8) My nechceme len lietať do kozmu a stavať mosty, chceme obsiahnuť potrebné zásluhy, ktoré nám otvoria bránu neba.
- 9) Človek sklame seba aj iných, potrebujeme kňazov, aby premohli zatvrdlivé duše.
- 10) Stavíme si s námahou príbytky, a preto ozdobme ich tým Srdcom, ktoré sa stane pre naše srdcia inšpiráciou lásky.
- 11) Naša dnešná účasť pri vzdávaní úcty Najsvätejšiemu Srdcu nech sa stanú zárukou, ako Srdce Krista prisľúbilo.
- 12) Ako vieme dbať na hygienu, kultúru života, stravovanie, bývanie,

oddych, ošatenie, tak venujme pozornosť prvým piatkom mesiaca.

Pozitívne zmýšľanie často chýba dnešnému človeku. A práve preto staňme sa svedkami toho, čo nám prisľúbil Spasiteľ cez svätú Margitu Alacoque. Milujme Božské Srdce a šírme úctu k tomuto Srdcu.

Svet potrebuje, aby ľudia mali srdce. Nie iba tie, čo od počatia po našu smrť pumpujú krv, aby sme mohli žiť. Potrebujeme mať srdcia lásky. Chceme byť svedkami lásky jeden voči druhému. Vtedy náš život má zmysel, cenu, a môžeme spokojne ísť kedykoľvek spať.

Amen.

Trinásta nedeľa “C”

Lk 9,51-62

(Primičná, A. J., Zborov nad Kysucou)

Boh rešpektuje slobodu človeka

Všetci máme účasť na kňazstve kňaza.

Prosím, čo rozumiete pod slovami: slobodný, slobodne, sloboda? Bolo by správne, keby vás dnes niekto nútil, dal rozkazom, prikázal prísť na túto primičnú slávnosť? Vieme, že medzi základné ľudské práva patrí právo sa slobodne rozhodovať. A čoho sme svedkami? Čím viac sa o tom píše, rozpráva... je snaha, že človek človeka oberá o slobodu.

Pri dnešnej slávnosti sme svedkami slobodného rozhodnutia mladého muža, ktorého rozhodnutie rešpektuje sám Boh. Náš novokňaz slobodne, vedome a dobrovoľne po rokoch úvah, štúdií a najmä modlitby, niekoľkokrát vyznal pred biskupom – svätiteľom a prítomnými, že sa chce oddať Kristovi celibátom, chce slúžiť Cirkvi, že chce verne a nábožne sláviť Kristove tajomstvá na chválu Božiu a na posvätenie kresťanského ľudu, že chce dôstojne a múdro plniť službu slova hlásaním evanjelia a vysvetľovaním katolíckej viery, že sa chce čoraz užšie spájať s Kristom, najvyšším Kňazom, ktorý Otcovi obetoval za nás seba samého ako obetu čistú. Tento mladý muž, náš novokňaz, vedome, slobodne a dobrovoľne slávnostne sľúbil svojmu predstavenému úctu a poslušnosť, pretože je kňazom rehoľníkom. Biskup na jeho slová odpovedal: „Boh, ktorý započal v tebe dobré dielo, nech ho aj sám dokončí.“

Prečo si toto pripomínáme? Aj z radov “veriacich” totiž počuť slová, že to je len divadlo. Aj mladé ženy počuť povedať; škoda ho, je pekný. Aj to počuť, že by sa lepšie uplatnil v spoločnosti ako vysokoškolsky vzdelaný inžinier, lekár, učiteľ či právnik. Aj toho sme svedkami, že dnes a za týchto okolností v spoločnosti byť kňazom je nemoderné, patriace do minulosti... Sme svedkami aj toho, že kňaz sa vo filmoch, knihách vykresľuje ako sukničkář, chudák, tučný, nesympatický človek. Nepozerali ste alebo nečítali aj vy s dávkou netaktu dielo Colleen McCulloughovej *Vtáky v trní*, ktorý vsadila do krásnej prírody a filmové spracovanie ešte vylepšila podmanivou melódiou?

I napriek omylom, chybám a pádom, o ktorých sa s príchutou pikantnosti, škodoradosti, zákernosti píše a hovorí, sme dnes svedkami zriedkavej slávnosti, prvej svätej omše, ale aj aktuálnosti slov Pána Ježiša z dnešného evanjelia:

Ježiš jednému z tých, čo ho sprevádzali na ceste do Jeruzalema, hovorí: „*Pod' za mnou*“ (Lk 9,59)!

Každý si môže tieto slová preložiť do jazyka, pojmov, udalostí a okolností vlastného života. My ľudia máme zvláštnu schopnosť prekrútiť kde-čo hore nohami, nepriať, čo sa nám ponúka, a naopak, chcieť to, čo nám nie je ponúknuté. Je to v nás ľuďoch ako následok dedičného hriechu.

Keď evanjelista sv. Lukáš podáva správu o ceste Pána Ježiša do Jeruzalema, tak preto, aby sme si uvedomili, že sa Ježiš rozhodol splniť svoje poslanie vedome a slobodne ako Boh a zároveň človek, že zomrie za naše hriechy, aby nás vykúpil a spasil. Toto nie je Ježišova rezignácia. Ježiš o svojej smrti rozpráva apoštolom. A do týchto chvíľ kladie evanjelista slová o nasledovaní, o nových stúpenkoch, vyznávačoch, nasledovníkoch Ježiša. To, že na nocľah neprijali Ježiša a jeho učeníkov v samaritánskej dedinke, nesprávny postoj a správanie učeníkov Jakuba a Jána chápeme v tom duchu, že Ježiš nechce nikoho nútiť, aby ho prijali ako Boha a rovnako nechce, aby niekto násilne šiel za ním. Samaritáni a Židia nevychádzali dobre medzi sebou. Ježiš nás až do konca čias chce upozorniť na potrebu slobodného rozhodnutia ísť za ním. Na troch prípadoch máme pochopiť význam povolania. Kto, kedy a za akých okolností môže ísť za Ježišom, stať sa jeho učeníkom. Text prezrádza, že to nie je tak jednoduché. Prvému Ježiš hovorí o sebe: „*Líšky majú svoje*

skrýše a nebeské vtáky hniezda, ale Syn člověka nemá kde hlavu sklonit“ (Lk 9,58). Ježíš už opustil matku, městečko Nazaret, všechno. Hovorí, že vtáky a lišky sú na tom lepšie ako on. Veď ani len strechu nad hlavou mu na noc Samaritáni neposkytli. Nič a nikto mu nesmie a nemôže brániť splniť jeho poslanie. Ježíš o mužovi, ktorý sa ponúkol ísť za ním, vedel, že jeho slová nevychádzajú z úprimného srdca, a preto ho jednoducho odmieta, zaiste na veľký údiv prítomných apoštolov. Je to pre nich nepochopiteľné, keď hneď vzápätí druhému povie: „Pod' za mnou“ (Lk 9,59). Ten však má výhovorky, ktoré sú spojené s týmto svetom, na čo Ježíš dáva odpoveď, že ho potrebuje: „Nechaj, nech si mŕtvi pochovávajú mŕtvych. Ty chod' a zvestuj Božie kráľovstvo“ (Lk 9,60)! Ježíšovi na tejto ceste prichádza ďalší, ktorý mu tiež prejaví túžbu nasledovať ho. Tomuto Ježíš odpovie: „Kto položí ruku na pluh a obzerá sa späť, nie je súci pre Božie kráľovstvo“ (Lk 9,62).

Mnohí ľudia, ale aj veriaci nechápu a či si neuvedomujú, že povolanie byť kňazom je dar od Boha, že človek si ho sám nedal, ale dáva ho Boh. Boh musí osloviť a človek – muž musí spolupracovať s týmto volaním. Nie je možné, aby sa niekto stal kňazom tak, že si vysviacku kúpi, že ho niekto prinúti prijať kňazské svätenie. Cirkvi takéto a podobné pokusy trestá a nepripúšťa. Rovnako ešte nemusí byť kňazom ten, čo vstúpi do seminára. Tam za pomoci na to určených kňazov zistí, či má povolanie, či dostatočne s darom spolupracuje a či je už súci prijať kňazské svätenie. Niektorí napríklad musia prerušiť pobyt v seminári, aby sa po čase, keď v ňom povolanie dozreje a ujasní si veci, mohol sa vrátiť späť a prijať kňazskú vysviacku. A iného predstavení prepustia, keď zistia, že nemá známky povolania a nespôsobuje s prostriedkami potrebnými na ceste ku kňazstvu. Z niektorých seminárov počas štúdií a formácie odchádza aj polovica tých, čo vstúpili do seminára.

Byť kňazom – to neznamenať mať len vedomosti, absolvovať predpísané štúdiá, ale oveľa viac. Kňaz musí byť nebesky normálny človek. Má mať správny prístup k ľuďom a ľudia k nemu. Kňaz nie je z iného sveta. Kňaz kňazom nemôže byť len pri oltári, v spovednici, na kazateľnici, za katedrou, pri pohrebe a podobne. Ľudia ho chcú mať blízko seba, aby bol im podobný, a predsa aby sa od nich líšil! Chcú, aby bol normálny, ale aby bol nebesky normálny. Aby bol niekto, na koho sa dá vo veciach viery a mravov, ale i iných obrátiť. Dnes svet čaká od kňaza nový image. Bude sa obliekať, stravovať ako iní, ale zároveň dokáže druhým otvárať nové obzory a viesť po nových cestách. Kňaz musí byť slobodný a otvorený človek dialógu, nie moralizátor. Má byť jedným z ľudí,

s ktorými žije a pritom nesmie ani na chvíľu zabudnúť, že nepatrí sebe, ale Bohu. Kňaz má nielen právo, ale aj povinnosť učiť, hovoriť a konať ako kňaz, kresťan, ale aj ako občan a človek. Má slúžiť. Verne má zachovávať zákon cirkevný i občiansky. Má teda právo povedať aj svoj názor na veci spoločenské i politické. Kňaz musí byť svedkom toho, čo prijal na seba. Nestačí len kázať, ale jeho skutky musia hovoriť o tom, čo verí. Kňaz sa nesmie uzavrieť do vlastného sveta. Kňaz nesmie žiť sám. Je tu pre druhých. Má svedčiť o Kristovi. Svätenie neprijal len pre seba. Ako kresťan krstom prijíma aj záväzky voči iným, tak aj kňaz svätením prijíma záväzky voči tým, ku ktorým ho pošle biskup. Kňaz je duchovným otcom. Má mať priateľov, ale nie kastu či obľúbencov, aby nedelil farnosť. Katolícky kňaz sa slobodne, vedome a dobrovoľne zrieka mať vlastnú manželku, deti, rodinu. Je zdravý muž, ale pre vyššie ciele nemôže patriť jednej žene, nemôže povedať si moja a ja som tvoj, a nemôže povedať toto sú moje deti. Celibát nie je z Božieho zákona, ale cirkevného. Niektorí apoštoli boli ženatí. Dnes Cirkev zastáva postoj, že katolícky kňaz musí byť neženatý. Ako Cirkev učí, že „Cirkev nemá nijakú plnú moc udeľovať ženám kňazské svätenie“ (Apoštolský list Jána Pavla II. „O kňazskom svätení mužov“, Vatikán 22. 5. 1994). Spovedník vie povedať budúcemu kňazovi aj to, že kto sa nikdy nezamiloval, nemôže byť ani dobrým kňazom. Aj budúci kňaz má poznať krásu čistej ľudskej lásky. Kňaz musí vedieť, čoho sa zrieka. To neznamená, že všetko môže, či musí vyskúšať. Čistá láska. Kňaz má byť duchovným otcom. To znamená byť otcom starším i mladším, a rovnako ženám i mužom. Kňaz musí byť aj mužom kultúry. Má právo na hmotné zabezpečenie primerané jeho postaveniu a stavu. Je potrebné, aby na to kňaz a jeho okolie nezabúdalo. Kňaz vysviackou nestráca, čo predtým si nadobudol osobne prácou na sebe, prípadne zdedil geneticky po svojich predkoch.

Kňaz musí zostať slobodný od ľudí, vecí a udalosti. Po vysviacke už nepatrí matke a otcovi. Stáva sa duchovným otcom. Jeho rodina sa rozrastá, a tak okrem vás, pokrvných, rodných bratov a sestry, má duchovných bratov a sestry. Už nepatrí jednej dedine či mestu, ale vždy tam, kde je poslaný ako kňaz. Kňaz sa nesmie báť povedať pravdu, aj keď ho to bude veľmi bolieť. Musí hájiť život už pred narodením človeka a aj po smrti pomáha duši. Žehná kolísku, svadobné prstene, ako aj rakvu.

Kňaz zostáva človekom, a preto mu pomáha, keď nájde u ľudí pomoc, porozumenie, slovo uznania, vďaky... Čakáte od kňaza drobný prejav lásky? I kňaz ho potrebuje. A niekedy viac, ako si myslíte. Často žiadate od kňaza to, čo vám samým chýba. Vo svojej pýche hovoríte, aký má byť kňaz a zabúdate, aký máte byť vy. Kňaz nie je staviteľ, opravár,

reštaurátor... nepatrí mu fara ani kostol či iný majetok. Kňaz len spravuje to, čo patrí tým, ku ktorým je poslaný. Kňaz nie je farnosť. Veľa záleží od kňaza aká je farnosť, ale oveľa viac od veriacich, akí sú kresťania a vôbec ľudia. Nesúďte kňaza za to, čo nikdy neurobil! Poznáte okolnosti a vzťahy, ktoré ho k veciam viedli, vedú...?

V kňazovi vidíte Krista, aby nás bezpečne viedol ku spásu. Chráňte sa nespravodlivého súdenia kňazov. Bráňte si kňazov mladých i starých pred ohováraním a osočovaním. Nezabudnite na svojho rodáka. On vás bude reprezentovať všade kde pôjde; všade bude vašim rodákom, bude vám na česť alebo zahanbenie. Chráňte kňazov od pohoršenia. Ženy, dievčatá, kňaz nesmie a nemôže žiadnej z vás patriť. On je Kristov. Beda žene, ktorá by chcela, aby len jej kňaz patrilo. Pochopte kňazov...

Matka kňaza sa neprestáva modliť za syna kňaza. Ale ani otec, brat, sestra, rodina, priatelia, rodáci... On vás za to bude žehnať. Nezabudnite mu byť oporou, povzbudením. Modlite sa za svojich kňazov. Menej o nich rozprávajte medzi sebou a viac o nich s Bohom. Nepridávajte im zbytočné kríže. Dost' je tých, ktoré musia niesť. Keď padnú, aj oni potrebujú Šimona a Veroniku z krížovej cesty. Aj kňaz má svoju Golgotu. Nechcete, aby kňaz všetko povedal. Musí aj mlčať. Často sa nemôže brániť. Nevyded'te kňaza zo svojej lásky. Zabráňte útokom proti kňazom. Boh odmení takých, čo chránia česť, dobré meno kňazov.

Žatva je skutočne veľká, ale robotníkov je málo. Aj keď naše Slovensko netrpí akútnym nedostatkom kňazov, to neznamená, že ich máme dostatok. Čo nemocnice, ústavy, väznice, školstvo, armáda, masmédiá? Kňaz je vyvolený Bohom. Má žiť tak, aby bol od vysviacky až po smrť mužom Božím.

Je málo kníh a filmov, ktoré by pravdivo rozprávali o ťažkostiach súčasných kňazov. Možno ste videli jeden z takýchto filmov – Omša skončila, réžia Nanni Moretti (1985), hovorí o tridsaťročnom Don Giuliaovi, ktorého biskup posielal na faru do mesta, ktorá sa mu zdá ako hromada problémov, ako jeho rodina. Vytráca sa duchovný život tak vo farnosti, ako i v jeho vlastnej rodine. Tento mladý kňaz musí stále bojovať. Často sa cíti sám proti presile, unavený, nepochopený, odkázaný na seba. Vo vlastnej rodine musí bojovať so sestrou, ktorá chce ísť na potrat, otec si nachádza inú ženu, atď. Situácia je priam zúfalá. Dej filmu hovorí, že svet je už iný, ako býval. Giulio však ostáva verný Bohu, svojmu kňazstvu a buduje si pevnú vieru a vôľu. Film ukáže, že má svoje čisté ideály, ktorým ostáva verný, hoci svet, okolie ho nechápe. Je ako "klaun a blázon" z milosti Božej v brutálnom, tvrdom a egoistickom svete.

Ale mnoho kňazských životov nie je a nebude sfilmovaných. Mnohé veci a udalosti zo života kňazov, ktoré sa týkali nás, sa dozvieme až vo večnosti. Dnes sa nehovorí, alebo málo hovorí o potrebe, význame kňazského života pre svet, o modlitbách, obetiach, prosbách, ktoré kňaz v tichu prednáša Bohu za nás.

Dnes začína svoju životnú cestu váš syn, brat, krstný, sused, rodák, spolužiak... Ďakuje vám, že ste ho prišli odprevadiť k oltáru, kde slávi prvú svätú omšu. Myslí na vás všetkých. Ďakuje vám, rodičia, za dar života, za výchovu, za lásku, za milosť, že ste sa ho zriekli pre Boha. Ďakuje Bohu za vás, súrodenci, za vašu lásku, pomoc, príklad.. Ďakuje vám, krstným a birmovným rodičom, za sprostredkovanie milostí. Ďakuje vám, susedom, rodákom a spolužiakom, za množstvo príkladov, modlitby... Ďakuje vám, dobrodincom, za pomoc... Ďakuje vám, chorým, za obete... Kňazom za sviatosť krstu, sväté prijímanie, katechézu v škole a najmä kňazský život. Pri tejto prvej svätej omši náš novokňaz ďakuje a ticho nás prosí, aby sme na neho nezabudli. Nenúti nás, nedáva nám to rozkazom, ale tak – ako on slobodne prijal úrad kňaza – verí a očakáva od nás, že opätujeme mu lásku a budeme mu pomáhať. Kde, kedy sa zrodilo jeho kňazské povolanie a neskôr i rehoľné, pretože vstúpil do Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul na Slovensku, vie najmä on. Kde však skončí a kedy jeho život? Nik z nás nevie. To nevie ani on. Brat môj, túžiš po misiách. Možno po čase odídeš ďaleko od nás, zo Slovenska, ale tvoje kňazské srdce bude patriť tomuto krásnemu kraju, Kysuciam, Slovensku, Zborovu, tvojim drahým a milým.

My dnes môžeme ešte jedno: Ďakujme Bohu za nášho novokňaza. Všetci mu prajeme, vyprosujeme, a chceme vymodliť, aby skončil svoju púť, cestu kňaza na zemi ako svätý, verný Kristov kňaz. Prijmi, brat môj, tieto slová ako kyticu vďaka od celej Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul i odo mňa, že som mohol teba a tvojich najdrahších osloviť.

Amen.

Dvanásta nedeľa – “C”

Lk 9,18-24

Vyznanie viery

Boh nás chce vždy a celých, vo všedných i slávnostných chvíľach.

Rodina pozerala futbalový prenos. Jeden športovec sa prežehnal. Stará

mama, ktorá si vie nájsť čas aj na takýto program, kvôli vnukom poznamenala: „Vidíte, to je kresťan! Verejne vyznal svoju vieru.“ Načo siedmačka vnučka, ktorá hráva s chlapcami futbal, poznamená: „Stará mama, všimla si si, že sa prežehnal tak ako ja, a mňa za také prežehnanie kritizuješ?“ Maturant Vlado, ktorý minulú nedeľu mal vážnu debatu s mamou, pretože bol prvýkrát za kostolom cez omšu, poznamenal: „Viac by sa mal sústrediť na hru, ako robiť divadlo. Ktohovie, či v nedeľu chodí do kostola.“ O niekoľko minút tento športovec upútal ich pozornosť. A nielen ich, ale aj súperov na ihrisku, mnohých fanúšikov na štadióne i pri televíznych obrazovkách. Jednoducho bol vždy tam, kde mal byť. Bol aktívny. Vedel to s loptou. Na obrazovke viackrát ukázali jeho pokojnú tvár. Nedal gól, a predsa na konci bol vyhodnotený ako najlepší hráč v zápase.

Koľko ľudí na nás pozerá. Hovorí o nás. Môžu mať na nás rôzny pohľad a mienku. Ale aj tí, ktorým nie sme sympatickí, zaujmú voči nám kladný postoj, keď svojím životom dokážeme to, k čomu sa hlásime, o čom hovoríme. Pod vplyvom dnešného evanjelia by sme si mali každý sám zhodnotiť svoje slová so svojimi skutkami.

Ježiš sa aj nás pýta: „A vy ma za koho pokladáte“ (Lk 9,20)?

Apoštoli sú už niekoľko mesiacov s Ježišom. Boli svedkami niekoľkých zázrakov, ktoré Ježiš vykonal pred ich očami, počuli viac príhovorov, v ktorých cítili, že Ježiš si počína ináč ako farizeji a zákonníci, vodcovia a učitelia národa. Za Ježišom idú zástupy, ktoré on učí. Za týchto okolností odznie dialóg medzi Ježišom a učeníkmi, keď sa Ježiš pýta: „Za koho ma pokladajú zástupy“ (Lk 9,18)? Podobné otázky si kladli aj ľudia okolo Ježiša: Kto je tento muž? A odpoveď apoštolov, že Ježiša pokladajú za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša a iní hovoria, že vstal z mŕtvych jeden z dávnych prorokov (porov. Lk 9,19), táto odpoveď je vlastne odpoveďou zástupov. Ján Krstiteľ dal Herodes totiž prednadvádom vo svojom väzení stať. Niektorí si o Ježišovi myslia, že to Ján vstal z mŕtvych (porov. Mt 14,2). Iní v Ježišovi vidia proroka Eliáša, ktorý bol na ohnivom voze vzatý do neba (porov. 2 Kr 2,11), a že tento Eliáš má prísť (porov. Mt 11,14) ešte na svet. Ďalší zmýšľajú o Ježišovi, že je to jeden z dávnych prorokov. Mienky, názory, postoje na Ježiša sú rôzne. Ježiša ani tak nezaujíma, čo si o ňom myslia ľudia a za koho ho pokladajú. Z evanjelia vieme, že Ježiš si nepotrpel na masách a ani na jednotlivcoch, čo si o ňom myslia a za koho ho pokladajú. Ježiš prišiel na svet s jasným cieľom a poslaním. Prišiel zjaviť svetu lásku Boha voči ľuďom. Ježiš chce byť Spasiteľom a Vykupiteľom každého človeka. A

v súvislosti so svojím poslaním si vyvolil učeníkov, ktorí po skončení jeho poslanca na zemi, po jeho nanebovstúpení v sile Ducha Svätého budú plniť jeho príkaz: „*Chod'te teda a učte všetky národy a krstite ich...*“ (Mt 28,19). Preto sa Ježiš obracia na svojich učeníkov: „*A vy ma za koho pokladáte*“ (Lk 9, 20)? Otázka je konkrétna. Ježiš všetko o sebe apoštolom ešte nepovedal. Apoštoli ešte nepoznali zjavenie Božie. Je potrebné si uvedomiť, že na otázku odpovedá práve apoštol Peter: „*Za Božieho Mesiáša*“ (Lk 9,20). Táto odpoveď si zasluhuje pozornosť. Petrove vyznanie je ešte v duchu Starého zákona, v predstave o očakávanom Mesiášovi. Ježiš vysvetľuje, čo ho očakáva. Ježiš hovorí učeníkom o novozákonnom Mesiášovi, ktorý „*musí mnoho trpieť; starší, veľkňazi a zákonníci ho zavrhnú, zabijú ho, ale on tretieho dňa vstane z mŕtvych*“ (Lk 9,22). Je to niečo celkom nové v pohľade na očakávaného a predpovedaného Mesiáša, hoci proroci predpovedali, že Mesiáš bude trpieť. Tieto slová Ježiš hovorí preto, aby tí, čo uveria v jeho poslanie, spolupracovali s Božou vôľou, získali si zásluhy na vstup do Božieho kráľovstva. Prarodičia v raji mali zakázané jesť zo stromu. Ježiš hovorí o našich podmienkach, čo Boh od každého z nás právom očakáva. Poznámka evanjelistu svätého Lukáša: „*A všetkým povedal*“ (Lk 9,23), nemala by z našej strany byť opomenutá. Týka sa všetkých ľudí, nie iba veriacich, nielen nejakej skupiny vyvolených, vybraných, ale „všetkých“. A poznámka znie: „*Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí život pre mňa, zachráni si ho*“ (Lk 9,24). Jasné slová, vážna požiadavka, rozhodujúci moment. Prečo?

Filozofia, etika, zmýšľanie dnešného človeka je, že sa pokladá za stred sveta. Človek zabúda, že Boh mu dal príkaz podmaniť si svet (porov. Gn 1,28-30), ale dal mu aj príkaz lásky k Bohu, blížnemu i sebe. Boh ponechal človeku slobodu, ktorou ho obdaroval pri stvorení. Človek sa však bojí zriekania, sebazáporu, ovládania, smrti... Človek chce len žiť, dobre žiť, užiť si čo najviac a najlepšie, získať čo najviac, najcennejšie a najpríjemnejšie... Ježiš nám pripomína, že naše poslanie na zemi je získať spásu duše. Ježiš nám nezakazuje mať, vlastniť, užiť si, niečo dokázať, vedieť, poznať, užiť si, ale nesmie to prekážať vôli Božej, ktorú má Boh s každým z nás. Sme vyzvaní a oslovení, aby sme boli vnímaví na vnuknutia Ducha Svätého, ktorý nám pripomenie a naučí všetko, čo je potrebné pre našu spásu. Zatvárať si oči, nepočuť, urobiť sa nemým či hluchým k osloveniu Ducha, je z našej strany nečestné voči Bohu a zasluhuje si právom potrestanie. Na druhej strane Ježiš nám dal príklad

lásky. Aj tieto slová povedal: „*Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho*“ (Mt 16,24-25). Človek si má byť vedomý svojej slobody, ale aj zodpovednosti za spásu svojej duše i duší mu zverených. Ježiš učí, že človek sa musí naučiť zriekať, aby mohol viac milovať. Pán Ježiš neprotestuje proti tomu, že ho Peter nazval Mesiášom, ale hneď Ježiš poukazuje na náš vzťah čím a ako máme udržiavať svoj vzťah s Mesiášom. Áno, nie je to príjemné, ale toto je cesta za Kristom. Kto viac miloval človeka ako Ježiš? A preto právom od nás očakáva, že mu opätujeme jeho lásku. Pri utrpení nesmieme zabúdať na zmŕtvychvstanie. Ak chceme mať účasť na sláve Krista, musíme nastúpiť na jeho cestu, ku ktorej nás dnes v evanjeliu vyzýva. Ježiš touto cestou šiel a nenecháva nás samých. On sám je naším Sprievodcom, Radcom a Učiteľom. Cieľ je veľký, a práve preto aj cesta musí byť tomu primeraná. Boh je spravodlivý. Každému z nás dáva len to, čo môžeme zniesť, čo môžeme urobiť, aby sme získali prisľúbenú odmenu. Nemáme sa navzájom prirovnávať, nie je z našej strany čestné, keď kladieme otázky: prečo ja, prečo toto, takto a podobne. Ježiš nechce, aby sme sa báli toho, čo od nás žiada a očakáva. Pýtajme sa seba: Boh, ktorý je Láska, chcel by mi niečo zlé? Boh Otec predsa neušetril svojho Syna za nás, tak veľmi nás miloval. A pre nás to nesmie byť len frázou, keď prirovnávame dĺžku života na zemi k večnosti, cieľu, čo Boh pripravil pre tých, ktorí ho milujú. Máme nesprávnou filozofiou, zmýšľaním a postojmi strácať zbytočne čas? Oberať sa o zásluhy, prostriedky a milosti ku spásu? Keď sme pri krste položili ruky na pluh, neobzerajme sa späť. Keď vieme, veríme a prijímame Ježišove slová z dnešného evanjelia: „*Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba...*“ (Lk 9,23), chceme dať odpoveď, ktorú očakáva Ježiš a nám je na osoh. Ježiš od nás očakáva, že nastúpime na cestu kríža, cestu, ktorá vedie do večnej slávy, k víťazstvu, ktorým je Kristus.

Poznáte časopis *Rodina Nepoškvrnenej*? Podstatnú časť časopisu sú svedectvá tých, ktorí veria a pritom mnoho trpia.

Pod značkou Mária K. čítame: „*Bola som na spovedi. Trpím, strašne trpím na duši pre manžela alkoholika. To sa nedá ani opísať, čoho je schopný satan, keď ho človek poslúcha. Netrápi ma ani tak to, že všetky peniaze mína na alkohol. Ani rodine sa nevenuje. Trápi ma však jeho hrozné reči, ktoré plodí satan v jeho srdci. Všetko sväté preklína, rúha sa Bohu. Rozviesť sa? Ostať ďalej pri ňom? Tieto myšlienky sa lepili na mňa každý deň viac a viac. S uboleným srdcom som vyliala svoju bolesť kňazovi. A on? Ukázal mi na kríž, ktorý visí v spovednici a*

ticho povedal: „Pozrite sa. On nezostúpil z kríža, kým na ňom neskončil.“ V tej chvíli akoby stál predou mnou sám Pán Ježiš. Nie kňazove slová som počúvala, ale Ježišove: „Nezostúpil som z kríža... Neobetovala by si sa za alkoholikov?“ Po sviatosti zmierenia šla som k oltáru. Zadívala som sa do tváre Krista. V duši mi zneli jeho slová, ktoré povedal sv. Margite Alacoque: „Pozri, Srdce, ktoré tak veľmi miluje a za odmenu sa mu dostáva iba nevďak!“ „Nie, Pane! Nie! Odteraz nesmieš plakať u nás. Môj kríž je síce hrozný. Kríž muža – alkoholika... Pokorne ťa prosím: Nešetri ma ani odteraz! Ďakujem ti za vnuknutie nášmu kňazovi, že mi poukázal na tvoj kríž. Učím sa od teba: Na kríži treba zomrieť.“ (Rodina Nepoškvrnenej, 2/98)

Koľko ľudí na nás pozerá. A na koľkých ľudí my pozeráme. Náš život a ich život. Akú dáva odpoveď na otázku, ktorú Ježiš nielen apoštolom v dnešnom evanjeliu, ale aj nám kladie: „*A vy ma za koho pokladáte*“ (Lk 9,20)? Naše životné cesty – viac skutky ako slová – dávajú odpoveď. Myslíme na to dnes, skôr ako sa postavíme pred Ježiša, svojho Sudcu.

Amen.

Pätnásta nedeľa – “C”

Lk 10,25-37

Byť blížnym

Nestačí sa pýtať, kto je môj blížny, ale či som aj ja blížnym bratovi alebo sestre.

Pripomeňme si, že v našom okolí sú ľudia, o ktorých sa nepíše, veľa nerozpráva, a predsa by sme si bez nich veľmi ťažko predstavili život. Spomeňme si, čo pre nás robia. Ticho, skromne, s úsmevom, milým slovom a takto už roky. Kedy sme sa im poďakovali, ocenili ich službu? Alebo sme si na to zvykli a je to pre nás samozrejmé? Pýtajme sa dnes, prečo to robia a čo ich k tomu vedie? Keď si ich povinnosti, postavenie viac všimneme, môžeme konštatovať, že títo ľudia nás majú radi. O svojej láske k nám nehovoria, ale ich skutky hovoria o láske.

Ježiš znalcovi zákona v evanjeliu hovorí: „**Chod' a rob aj ty podobne**“ (Lk 10, 37).

Tieto slová sú poslednými, ktoré povedal Pán Ježiš na záver podobenstva o milosrdnom Samaritánovi. „*Chod' a rob aj ty podobne*“ (Lk 10,37), právom môže povedať len Ježiš, a to každému človeku, tak včera, dnes i zajtra. Ježiš nielen rozpráva o láske k Bohu a bližnému, a nielen učí tejto láske, ale jeho život, každé jeho slovo i skutok sú svedectvom o tejto láske. Pozná slová, ktoré Boh Otec už v Starom zákone hovorí o tom, kto je človeku bližným, že to nie je iba člen vlastného národa, ale každý človek, ktorého milujte ako seba (porov. Lev 19,34). Boh dáva dokonca svojmu národu príkaz, aby miloval aj svojho nepriateľa (porov. Ex 23,4-9). Ježiš nám pripomína, že naším bližným je každý človek bez ohľadu na farbu pleti, jazyk, národ, vek či pohlavie. Dnes vieme, prečo Ježiš zomrel. V milosrdnom Samaritánovi máme vidieť Ježiša. Ježiš sa o každého človeka postaral. Zomrel za nás. V podobenstve môžeme vidieť Ježišovú lásku a naučiť sa slovám: „*Chod' a rob aj ty podobne*“ (Lk 10, 37).

Mohli by sme vyjadriť v desiatich bodoch:

- 1) Samaritán prichádza k ranenému. Ježiš prichádza na svet.
- 2) Samaritán sa pozerá na raneného. Ježiš si zobral prirodzenosť človeka.
- 3) Samaritán je vzrušený stavom človeka, ktorý padol do rúk zbojníkov. Ježiš pozná následky hriechu, ktorého sa dopustili prarodičia a ktorých sa my dopúšťame.
- 4) Samaritán prichádza ešte bližšie k človeku. Ježiš vystupuje ako Učiteľ, aby ľudom pripomenul, čo už Boh oznámil cez prorokov a vysvetlil im nové veci potrebné na spásu.
- 5) Samaritán lieči rany raneného človeka. Ježiš vystupuje ako lekár nielen tela, ale i duše.
- 6) Samaritán vyložil človeka na svoje dobytča. Ježiš si berie na ramená zablúdenú ovečku, každého hriešnika.
- 7) Samaritán človeka zaviedol do hostinca. Ježiš každému človeku, ktorý vytrvá, sľubuje svoje kráľovstvo.
- 8) Samaritán sa staral o človeka. Ježiš prisľúbil Ducha Svätého každému z nás, ktorý nám pripomenie všetko a naučí všetko, čo nás on sám učil.
- 9) Samaritán vybral dva denáre a dal ich hostinskému. Ježiš za nás Otcovi splatil dlh.
- 10) Samaritán dáva prisľub hostinskému: Ak vynaložíš viac, ja ti

zaplatím, keď sa budem vracat'. Ježiš nám sľubuje, že odmení každý dobrý skutok, slovo i myšlienku v hodine našej smrti.

Tieto slová hovoria, že sa nejedná o chvíľkovú záležitosť, ale podobenstvo hovorí o našej večnosti, ktorú už začala a o ktorej sami rozhodujeme svojím prístupom k Bohu, bližnému i k sebe. Preto Ježiš sa pýta nielen znalca zákona, ale aj nás: „Čo je napísané v Zákone? Ako tam čítaš?“ (Lk 10,26). Bolo by nesprávne, keby sme tieto slová nepoznali, ale horšie, keby sme ich poznali a nezachovávali, a ešte horšie, keby sme pokúšali svojho Boha. Preto tieto slová by sme mali nosiť vo svojom srdci, mali ich na svojom čele a žili ich. „Milovať budeš Pána, svojho Boha, z celého svojho srdca, z celej svojej duše, zo všetkých svojich síl a z celej mysle a svojho bližného ako seba samého“ (Lk 10,27). Problém „Kto je môj blížny“ Ježiš jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, keď poukazuje na kňaza a levítu, ktorí okliešťujú, nerešpektujú príkaz, a neposlúžia človeku, ktorý pomoc potrebuje. Bližného si nemôžeme vyberať, skôr si oni vyberajú nás, keď niečo potrebujú a my môžeme im pomôcť.

Môj blížny. Nejde len o to, kto je môj blížny, ide o to, komu som ja blížnym. Teda, kto je blízko mňa, kto ma potrebuje, komu môžem a mám preukázať svoju službu lásky. Oslovenie „Chod' a rob aj ty podobne“ (Lk 10, 37) je potrebné zrealizovať verne, čestne, zodpovedne a bez nároku na odmenu na zemi. Sám Ježiš v reči na vrchu dáva návod na realizovanie oslovenia. Našou úlohou je byť chudobnými v duchu, plačúcimi, tichými, lačnými, milosrdnými, čistého srdca, šíriteľmi pokoja, zástancami spravodlivosti, a taktiež, že dokážeme znášať potupu a prenasledovanie (porov. Mt 5,3-11). Keď toto splníme, nebudeme kňazom či levítom z podobenstva.

Televízna stanica vyzvala divákov, aby prišli do štúdia a pred kamerou vyrozprávali svoj osobný zážitok, ako pomohli bližnému. Títo účastníci však nevedeli, že priamo v štúdiu pred skrytými kamerami budú vystavení skúške. Boli však vyzvaní, aby sa dobre pripravili. Ľudia prípravu zobrali z tej strany, že si text – ktorý chcú povedať pred kamerou – dobre nacvičili. V predsieni štúdia redakcia nainstalovala scénu, že niekto odpadol, dostal záchvat a potreboval pomoc. Veľkým prekvapením bolo, že títo ľudia sa pri človeku, ktorý potreboval pomoc, nezastavili, nepomohli, ale sa ponáhľali do štúdia predniesť svoje referáty o láske k bližnému.

Ježiš nás vlastne oslovuje, aby sme sa navzájom jeden s druhým dokázali zbližiť, jeden k druhému cítili lásku, ktorá sa prejavuje v jednotlivých situáciách rôzne, a predsa obohacuje jedného i druhého. Život obetovať pre druhého je najkrajší už tu na zemi a Bohu sa páči. A tak v evanjeliu

dostávame odpoveď na otázku, ktorú položil znalec zákona Ježišovi. Evanjelista sv. Lukáš poznamenáva, že znalec položil otázku, aby pokúšal Ježiša. Je na každom z nás, aby sme žili tak, aby sme raz boli dedičmi večného života. Nechceme si nadobudnúť chorobu necitlivosti voči potrebám svojich blízkych. Chlad, nezáujem, strach pred ľuďmi, útek od blízkych spôsobuje bolesť tak na jednej, ako i na druhej strane. Naopak, Ježiš v evanjeliu nás oslovuje otvoriť si srdce pre našich blízkych. Je krásne si uvedomiť, že milovať druhého je krásna odpoveď na lásku.

Čudujeme sa, že vodič nezastal pri dopravnej nehode? Ten vodič môže byť lekár, ktorý lieči, učiteľ, ktorý učí, kňaz, ktorý vysluhuje sviatosti, otec, ktorý sa ponáhl'a ku svojej rodine. A v tejto situácii nepomôžu. Čudujeme sa, že bývajú niekoľko kilometrov od seba, a nenavštívia sa, hoci sa na ulici stretnú, pozdravia... a dokonca ich spájajú pokrvné vzťahy, priateľské putá, krásne zážitky...

Dnešné evanjelium je vlastne memento, výzva, bubnovanie na poplach či volanie o záchranu. Zastavme sa v zhone, nájdime si čas, zabudnime na to, čo bolo zlé...

Sv. Ján o Bohu napísal: „*Boh je láska*“ (1 Jn 4,8). A tak je správne, že si dnes osvojujeme výzvu Boha: „*Chod' a rob aj ty podobne*“ (Lk 10,37). Uvedomujeme si, že potrebujeme sa správať ako milosrdný Samaritán. Je správne, že vidíme, počujeme, keď v našom okolí niekto trpí, cíti samotu, má núdzu a niet nikoho, kto by prišiel a pomohol.

Kňaz na hodine mal ťažkosť s učňami a vtedy im položil otázku: „Chlapci, kde býva Boh?“ Chlapci sa zasmiali: „Čo ťa to napadlo?“ Z triedy sa ozval niektorý z učňov. Kňaz sa ticho díval na chlapcov. Utíšili sa. Na to si kňaz sám dáva pred chlapcami nahlas odpoveď: „Boh býva tam, kde ho nechajú ľudia vstúpiť.“

Ježiš „Samaritán“ neprišiel len preto, aby nás vykúpil a spasil. Ježiš chce byť s nami. Nechajme ho vstúpiť do nášho života, kde žijeme svoje ťažkosti, nepríjemnosti, svoje... Ježiš „Samaritán“ stojí pri dverách nášho srdca a klope.

Lekárovi, ktorý operoval mužovi choré srdce a neskôr zomrel, dcéra zomrelého okrem iného v liste, ktorým chcela vyjadriť vďaku za jeho snahu a ochotu pri záchrane života jej otca, píše: „Pán doktor! Držali ste v ruke a videli ste srdce môjho otca, ktoré milovalo každého človeka. Srdce dobilo, ale na otcovu lásku mnohí spomíname. Je inšpiráciou pre nás, aby sme ho nasledovali v šírení lásky.“

Dnes ďakujeme Ježišovi za jeho lásku, o ktorej sa presviedčame aj

v podobenstve o milosrdnom Samaritánovi. Ježiš si dal z lásky k nám prebodnúť Srdce. Zomrel, ale vstal z mŕtvych. Dnes je to memento, aby sme inšpirovaní jeho láskou milovali Boha nadovšetko a svojho blížneho ako seba samého.

Naši blížni potrebujú lásku. Čo by nám osožilo naučiť sa celé Písmo naspamäť, ak by sme neposlúžili blížnym? Vieme, že lásku najlepšie poznáme po skutkoch. Láske sa nedá naučiť z učebníc. Na lásku niet recept. Jednoducho milujme tam, kde milovať máme. Aj dnešný svet potrebuje Samaritánov. Možno aspoň tak, ako človek potrebuje pohár vody.

Koľko je v našom okolí Samaritánov, o ktorých sa nerozpráva, nepíše, ale ich láska sa cíti. Boh počíta s každým z nás.

Amen.

Sedemnásť nedeľa – “C”

Lk 11,1-13

Miesto modlitby v našom živote

Dat' modlitbe v našom živote také miesto, ako nás učil Ježiš.

Každá kresťanská matka si pokladá za povinnosť naučiť svoje dieťa modliť sa modlitbu Otčenáš. A predsa, mnohí v dospelom veku konštatujú, že neobjavili veľkosť tejto modlitby, že neprišli tejto modlitbe “na chuť”. Mnohí nemajú chuť sa modliť a na druhej strane nemajú odvahu odložiť modlitbu stranou. Nepatrím aj ja medzi tých, ktorí sa pri sviatosti zmierenia vyznávajú; nemodlil som sa, málo som sa modlil, zle som sa modlil, roztržito som sa modlil a podobne? Kde je chyba? Čomu sa vyvarovať? Ako postupovať, aby sme sa s úžitkom a radostne modlili?

Je namieste prosba učeníkov na Ježiša: „***Pane, nauč nás modliť sa, ako Ján naučil svojich učeníkov***“ (Lk 11,1).

Modlitba sa nesmie stať len kresťanským zvykom alebo povinnosťou. V takomto prípade hrozí nebezpečenstvo, že modlitbu budeme považovať

len za povinnosť – a nič viac. V detstve nás naučili rôznym dobrým veciam, ako pozdraviť starších, umyť si zuby a iné, hoci nás to netešilo a nezaujímalo, ale robili sme to, keď dávali na nás pozor. Modlitba nesmie patriť medzi veci a udalosti, ktoré robíme z donútenia, rozkazu alebo len preto, že nás niekto sleduje, či si ju konáme. Tak sa stane, že s ukončením detstva prestávame sa modliť.

Modlitbe sa nestačí venovať len vtedy, keď sa učíme vnikať do tajomstva Božej lásky, ale modlitba si vyžaduje, aby sme v každom čase, veku a za všetkých okolností si uvedomovali, že sa jedná o prejav lásky. Vieme, ak medzi ľuďmi prestane priamy osobný kontakt, ak si nemáme čo povedať, dochádza k narušeniu a až zániku lásky medzi nami. Modlitba je rozhovor medzi Bohom a nami. Boh vo svojej láske je vždy ochotný s nami rozprávať. Ba čo viac, Boh hovorí ku nám aj vtedy, keď pretrhneme rozhovor, netúžime s ním hovoriť, obchádzame ho, sme hluchí na jeho výzvy, oslovenia, príhovory... Máme si uvedomiť, že modlitba má vyjsť z potreby nášho vnútra. Človek sa len vtedy dokáže modliť, keď si uvedomuje, že jestvuje niekto, kto nás vo všetkom dobrom, krásnom prevyšuje, prerastá. Človek sa dokáže modliť vtedy, keď si uvedomuje, že nie je nikdy a v žiadnej situácii sám. Gándhí sa nemýlil, keď napísal: „Modlitba je potrebnější pre dušu ako pokrm pre telo. Telo sa môže postíť, ale nie duša.“

Vieme, za akých okolností jeden z Ježišových učeníkov vyslovil prosbu: „*Pane, nauč nás modliť sa*“ (Lk 11,1). Učeníci nielen videli, ako si Ježiš počína, ale boli svedkami, že Ježiš často od nich odchádzal. Videli ho modliť sa a častejšie sa Ježiš modlil celú noc. Videli, že Ježiš sa modlil iným spôsobom ako zbožní Židia. Ježiš nepoužíval rituálne formy modlitby. Jeho modlitba bola niečo celkom iné, a preto niet sa čo čudovať, že prosia Ježiša, aby ich naučil takto modliť sa. A Ježiš akoby čakal na túto prosbu. Ježiš sa chce podeliť s tým, čoho je plný. Je to láska k Bohu Otcovi. Už prvé slovo „Otče“, ktoré môžeme chápať ako kľúč do modlitby Pána Ježiša, je zároveň kľúčom k pochopeniu Ježišovho tajomstva. Pre Ježiša Otec bol „Abba“, to znamená ako naše oslovenie „otec, otecko, tato“, čo vyjadruje ten najosobnejší kontakt s milujúcim, kde nie sú žiadne prekážky, zábrany, kde je ten najosobnejší kontakt lásky. Slovo „Abba“ je aramejské slovo. A do slovenčiny ho nepreberáme, ale vyjadrujeme naším „Otče“. Komu povieme „Otče“? Keď dieťa zažije lásku otca, aj keď sa samo stane po rokoch otcom, má ten najkrajší vzťah k svojmu otcovi a dá sa to vyjadriť slovami, že „otec je len otec“. Ježiš, hoci bol vždy Bohom, aj keď prijal prirodzenosť človeka, má k Bohu Otcovi ten najosobnejší vzťah. Pán Ježiš je

v neustálom kontakte s Bohom Otcom. Pripomeňme si chvíľu, keď sa učeníci vrátili zo svojej misijnej cesty, Pán Ježiš zaplesal v Duchu Svätom a povedal: „*Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým*“ (Lk 10,21). Pred Ježišom sa nikto tak familiárne neobracia a neoslovuje Boha ako on. A uvážme, Ježiš si praje, aby sme sa aj my s takou láskou obracali na svojho Boha Otca. Vtedy, keď plníme túto prosbu Pána Ježiša, nie je možné, že sa nám stane modlitba ťažkou, nepríjemnou, že budeme s ňou odkladať.

Z dejín nepriateľov Cirkvi vieme, že robili mnohé útoky, aby zo srdc ľudí odstránili modlitbu. Je možné odstrániť, zakázať lásku z rozhovorov tých, čo sa majú radi, tých, ktorí sa milujú?

Jedno prirovnanie:

Spomeňme si na svoje študijné roky. Ak sme mali učiteľa, ktorého sme si obľúbili, ktorý nás zaujal svojou láskou, že predmet nielen učil, ale mal rád, čo sa dalo vidieť i cítiť, či sme sa netešili na jeho hodiny? Aj keď to bol ťažký predmet, nemali sme strach, nevynechávali sme hodiny, ba viac času sme venovali štúdiu, a to všetko preto, že ten učiteľ bol niekto, bolo cítiť, že je „pán učiteľ“.

A čo videli a zažili apoštoli? A čomu sa máme a mali by sme sa my dnes venovať, vrátiť, učiť, keď aj nám Ježiš hovorí: „*Keď sa modlíte, hovorte...*“ (Lk 11,2n.). Ježiš vedel, že sa vráti k Otcovi, vedel, že bude prosiť Otca o Ducha Svätého pre nás, aby sme v Duchu Svätom vedeli, chceli a mohli oslovovať Otca „Otče náš“. Preto je potrebné viac si uvedomovať, že keď sme bratmi a sestrami Pána Ježiša, že sme aj synmi a dcérami nebeského Otca. V takom prípade prvé slovo „Otče“ – oslovenie v modlitbe, ktorú voláme aj najkrajšou, pretože nás ju naučil sám Pán Ježiš, je namieste. Uvedomujeme si, že nesmieme byť len žiakmi Pána Ježiša, teda byť s Ježišom len na rovine intelektuálnej, ale musíme a chceme byť tými najbližšími, a teda máme právo na toto oslovenie a nesmieme na toto oslovenie zabúdať. Dnes je to priama výzva pre každého z nás; vrátiť sa k takej modlitbe, v ktorej budeme v priamom kontakte s Bohom. Nestačí, nesmie stačiť a nesmieme sa uspokojiť len s niečím zvykovým, naučeným, konaným zo strachu, ale žitým s láskou.

Je správne, keď sa modlíme srdcom, keď sa zriekame svojho „ja“ a vyslovujeme „ty“. Je to úžasné si uvedomiť, že Bohu hovorím „ty“ a nie „vy“. Už táto rovina kontaktu hovorí o láske, na ktorú by sme nemali zabudnúť. Rovnako je správne, že si uvedomujeme a nemodlíme sa len za

seba. Nehovoríme chlieb môj, ale chlieb náš a nehovoríme odpusť mi moje hriechy, ale odpusť nám naše hriechy, ako aj nehovoríme neuved ma do pokušenia, ale neuved nás do pokušenia.

Pochopíme to na príklade:

Stretli sa dvaja budhistickí mnísi. Jeden elegán, fajnovka, čisto oblečený, druhý sa vracal zo stavby, zafíkaný maltou. Elegán mu hovorí: „Vyzeráš ako prasa!“ Druhý mu odpovedá: „Ja v tebe vidím Božie dieťa.“ „Ako je to možné, že sa po mojej urážke takto dívaš na mňa?“ Na to dostal túto odpoveď: „Kto v sebe nosí živočícha, vidí zviera aj v iných, kto nosí v sebe Boha, vidí ho v každom.“

Skúsil to aj sv. P. Maximilián Kolbe. Pri stavbe si zafíkal rúcho maltou a prišiel tak na arcibiskupstvo ku kardinálovi Sapiehovi. Jeho tajomník ho nechcel takého zašpineného pustiť dnu a s krikom ho vyháňal. Na krik vyšiel kardinál. Keď videl pátra Maximiliána, klakol si pred ním a pýtal si požehnanie, kým mladý tajomník nebadane zmizol. (Veľké jubileum, august 1998, s. 50-51)

Modlitba za druhých a príklad nesmú chýbať v našom živote. Vidíme to už aj v starozákonnom rozprávaní, keď Abrahám prosí Boha, aby netrestal Sodomu a Gomoru, hoci ich hriech bol veľmi veľký (porov. Gn 18,20-32). Pán Ježiš nás učí tak isto si počínať. Modlitba za druhých nesmie chýbať v našom živote. Takáto modlitba je „Feri ultra“. Vyčisťuje a odstraňuje špinu, hriech spomedzi nás.

Je krásne a správne, keď kresťanské matky učia svoje deti modliť sa. Modlitba sa však nesmie stať naučenou básničkou. Vtedy by sa opakovalo to, s čím mnohí dnes bojujú, že len niečo odrecitujú a pritom nepocítia lásku Boha ku sebe a svoju lásku k Bohu. Nechceme patriť medzi tých, čo sa modlia len občas, niekedy. Nechceme poznať Boha len vtedy, keď máme prosieť, ale v našom živote chceme Bohu aj ďakovať, Boha odprosovať, Bohu sa klaňať a Boha chváliť. Tomu nám má poslúžiť dnešná eucharistická slávnosť, keď na jej začiatku pri kňazovej výzve „Bratia a sestry, uznajme svoje hriechy, aby sme mohli s čistým srdcom sláviť sväté tajomstvá“, sme si uvedomili výzvu: „*Pane, nauč nás modliť sa, ako Ján naučil svojich učeníkov*“ (Lk 11,1).

Amen.

Význam nedele

Spomeň si, že nedeľa má svoje miesto v spáse človeka.

Mnohí z vás si neviete predstaviť nedeľu bez svätej omše. Chorí a tí, čo nemohli sa zúčastniť na svätej omši, rozprávajú, ako im účasť chýba. Mnohí sa snažia aspoň cez rozhlas či televíziu mať účasť na slávení Eucharistie.

Máme aj iné, smutnejšie prípady a začínajú sa viac a viac objavovať. Podnikatelia, u ktorých ľudia pracujú, nútia aj v nedeľu pracovať. Argumentujú tým, že v týždni majú vynáhradu voľna za nedeľu. Iní s chladným hlasom argumentujú, že keď sa im nepáči, môžu odísť a na ich miesto a ktorí budú pracovať aj v nedeľu, sa uchádzajú mnohí.

Iní využívajú svätú omšu v sobotu večer s platnosťou za nedeľu, aby si v nedeľu dopoludnia dlhšie pospali, prípadne venovali sa svojim koníčkom, záľubám, cestovaniu, turistike alebo športu.

Pre ďalších účasť na omši je nudou. Iní z ľahostajnosti prichádzajú pravidelne na omšu neskoro, keď už začala a odchádzajú pred jej koncom, hoci poznajú cirkevný príkaz, ktorý zaväzuje veriaceho kresťana byť účastný na celej svätej omši.

Bohatstvo v mnohých prípadoch súvisí aj so slávením nedele, preto zastavme sa nad otázkou bohatstva, ale aj nesprávneho postoja k dobrám tela, ku ktorým sa vyjadruje sám Pán Ježiš.

„Dajte si pozor a chráňte sa všetkej chamtivosti“ (Lk 12,15).

Tieto slová sa nevzťahujú len na nenásytných kapitalistov, ale aj na lakomcov, “kalkulantov” z nášho okolia, ktorí pri každej príležitosti sa pýtajú: Čo z toho budem mať? Sú to nešťastní ľudia, ktorí vidia len svoje trhy, zákazníkov, peniaze. Ich srdce otupelo a oťaželo túžbou mať ešte viac hmotného majetku, hoci už majú toľko, že by mohli pokojne žiť. Niet sa čo čudovať, že takto naplnené srdce zatemňuje im myseľ a oni nevedia sa zastaviť, povedať si, že ich potrebuje rodina, deti, manželka, že si potrebujú odpočinúť, načerpať nových síl, že sa potrebujú Bohu poďakovať... Nie je zriedkavé, že títo ľahkomyselní ľudia ako rýchlo

prichádzajú k peniazom, tak rýchlo o ne aj prichádzajú. Nevedia sa tešiť, nemajú radosť vo svojom živote. Vidia vo svojom okolí konkurentov, neprajníkov, závistlivcov... Stali sa otrokmi peňazí a pritom si neuvedomujú chorobný stav, horší ako rakovina, do ktorej sa dostali svojím štýlom života.

Problému majetku sa nevyhol ani Ježiš. Keď ho osloví ktosi zo zástupu, aby zariadil rozdelenie majetku medzi bratmi, Ježiš „*kto ma ustanovil za sudcu alebo rozdeľovača medzi vami*“ nielen jasne povie; (Lk 12,14), ale aj podobenstvom o boháčovi, ktorému pole prinieslo bohatú úrodu a nesprávne počínanie boháča Ježiš využíva, aby nám pripomenul našu smrť, že si na druhý svet odnesieme len duchovné hodnoty, ktoré rozhodnú o odmene alebo treste. Nikto z nás nechce v hodine svojej smrti počuť slová: „blázon“. Pretože bláznom je ten, „*kto si hromadí poklady, a pred Bohom nie je bohatý*“ (Lk 13,21).

Pán Ježiš odporúča snahu byť bohatým nie pred ľuďmi, ale pred Bohom. Takéto bohatstvo si vyžaduje nie menšiu podnikavosť. Naším pravým bohatstvom je naša viera a nádej, a práve toto si vyžaduje, aby sme väčšiu pozornosť venovali sláveniu nedele. Skutočne viera a nádej sa dnes stretávajú s vážnymi a možno dokonca čoraz väčšími prekážkami, ako by sa na prvý pohľad zdalo. Naša viera a nádej sú kapitál, ktorý prináša úroky v podobe takých čností, ako sú trpezlivosť, vernosť, vytrvalosť, obetavosť... Chvályhodné svedectvo týchto čností to sú naše skutky, ktoré si zaslúžia večný život a to je naše nesmrteľné bohatstvo pred Bohom, zhromaždené vo večných sýpkach. Ježiš nás v evanjeliu vedie k tomu, aby sme pod takýmto uhlom oceňovali naše úsilie a úspechy, kladúc si otázku, čo z toho budeme mať.

Svätý Otec Ján Pavol II. 7. 7. 1998 adresoval svoj apoštolský list *Dies Domini – Deň Pána* všetkým biskupom, kléru a veriacim, v ktorom sa zaoberá svätením nedele z troch hľadísk. Takýmto spôsobom pripomína náuku, ktorá je základom pastorálnych dôsledkov a duchovných požiadaviek. Nemali by sme zabudnúť, že nedeľa je dňom vzkriesenia Pána Ježiša a daru Ducha Svätého. Pre nás veriacich je nedeľa prvým dňom v týždni, dňom nového stvorenia, dňom obrazu večnosti, dňom Krista Svetla, dňom daru Ducha Svätého, dňom viery, a teda dňom, ktorého sa nemôžeme zriecť. Nedeľa je tak dňom Cirkvi. Kresťanská tradícia i prax hovoria, že v tento deň sa slávila Eucharistia, čo je srdcom tohoto dňa. V tento deň zvlášť si uvedomujeme nádej, že druhý príchod Krista na svet jeho velebe a sláve bude pre nás dňom radosti. O nedeli

hovoríme aj ako o “dni človeka“. Človek potrebuje si odpočinúť po namáhavej práci počas týždňa. A taktiež v tomto dni má človek zažiť spolupatričnosť s bratmi a sestrami. Nedeľa tak zahŕňa celú ľudskú realitu a stáva sa v tomto chápaní dobrom pre človeka už tu na zemi. “Deň dní“ – aj takto sa dá o nedeli hovoriť. Zmysel času si uvedomujeme, keď registrujeme zmeny vo svojom živote a okolí.

Nedeľu nesmieme chápať len ako deň rekreácie, odpočinku, ale aj ako deň, keď uprostred bratov a sestier slávime Eucharistiu, ktorá má mať ústredné postavenie, počas ktorej si zvlášť uvedomujeme význam vzdávania vďaka Bohu. Biblické pramene poukazujú na hlboký význam slávania nedele. Každá nedeľa je pre nás dňom zmŕtvychvstania Pána Ježiša. Zmŕtvychvstanie Pána je ústredné tajomstvo kresťanskej viery, a tak základom krstu a celého nového života v Kristovi. Apoštol sv. Pavol Rimanom píše o živote v Pánovi: „...či žijeme, žijeme Pánovi, či umierame, umierame Pánovi... patríme Pánovi“ (Rim 14,8) a poukazuje na nedeľu ako deň Pánov. Boh Otec na siedmy deň odpočíval „od všetkých diel, ktoré urobil“ (Gn 2,2). Nedeľa sa stáva pre veriacich dňom bez konca v Božej sláve.

Veriaceho kresťana slávenie nedele zaväzuje účasť na svätej omši. Sú však prípady, kedy z vážnych okolností, ako je choroba, starosť o chorého, veľká vzdialenosť, prípadne, že v jednotlivom prípade je veriaci svojím farárom od účasti na svätej omši dišpenzovaný. Kto povinnosť zúčastniť sa na celej svätej omši vedome a dobrovoľne nesplní, dopúšťa sa ťažkého hriechu. Každý veriaci by mal v slávení nedele objaviť hlboký zmysel a spoločne všetci veriaci máme chrániť identitu nedele.

Tí, čo sa snažia využiť nedeľu na veci, udalosti, ktoré sa nezhodujú s učením Cirkvi, veľmi rýchlo a často neskoro spoznávajú nezmysel svojich počínaní a postojov. Svetové štatistiky hovoria o klesajúcom čísle účasti nielen na slávení Eucharistie, ale aj zasvätení nedele ako dňa Pána. Takýto trend ešte neznamená, že je správny. Môžeme si položiť otázku, či sú tí – čo prestupujú príkazy – šťastnejší? Arský farár sv. Ján Vianney často svojim veriacim pripomínal: „Dve veci privádzajú na žobrotu: nedeľná práca a nespravodlivý majetok! Čo myslíte, požehná Boh prácu, ktorou ho hneváme? Či nelovil Peter nadarmo celú noc, ale keď Pán Ježiš mu prikázal, aby rozprestrel siete, či nechtyl naraz toľko rýb, že sa až loďky potápali?“

Stalo sa smutným zlovykom pracovať v nedeľu. Treba nám dobre zvážiť, či skutočne tá práca, aj keď na prvý pohľad súrna a potrebná, je v skutočnosti tak súrna a potrebná. Môžeme sa presvedčiť, že bez

Božieho požehnania sú zbytočné naše namáhania. Vieme, že všetko je dočasu, ale Pán Boh je naveky. Nedajme sa pomýliť a zviest' zlým príkladom a zlým správaním iných. Mnohým otupelo svedomie, stvrdlo srdce. Majú mnoho majetku, majú sa dobre, iní im závidia, ale sami cítia, že niet im čo závidieť. Boh nie je náhlivý, ale pamätlivý. Božie mlyny melú pomaly, ale isto.

Je správne, že nechceme podľahnúť pohanskému heslu: „Uži dňa“. Áno, aj si odpočinúť, dlhšie a viac pospať, ale vykonať si aj povinnosť a zúčastniť sa na celej svätej omši. Áno, aj venovať čas športu, návšteve, turistike, kultúre, ale mať čas aj na celú svätú omšu.

Keď spoluvlastník podniku presviedčal, aby pracovali aj v nedeľu, dostal od priateľa odpoveď: „U nás doma sa v nedeľu robilo len to najpotrebnejšie a nevyhnutné, a nič nám nechýbalo, boli sme šťastní. Upevnila sa naša rodina, ponavštevovali sme chorých, priateľov a tešili sme sa všetci, že nedeľu strávime spolu. Dokonca moje deti si v nedeľu nepíšu úlohy a ja by som mal narušiť tento požehnaný a osvedčený rytmus života? Nie!“

Chamtivosť, pred ktorou nás varuje Pán Ježiš, je aj dnes aktuálna. Tým viac si treba dávať pozor pred ňou aj v nedeľu.

Aký je krásny pohľad na sviatočne oblečených ľudí, ktorí sa pokojne uberajú do kostola na nedeľnú svätú omšu. Keď žena ide vedľa muža, je znamením lásky, ktorú si pri oltári sľúbili, a tak sa umocňuje ich sľub. Mladí sú nádejou Cirkvi i spoločnosti. Vedieť im dať dobrý príklad. Skôr narodení čerpajú silu na stretnutie s Bohom Sudcom. Nedeľa je dňom milostí.

Amen.

Devätnásta nedeľa – “C”

Lk 12,32-48

Žiť v prítomnosti Božej

Na čo by sme nemali zabúdať.

Je zaujímavé sledovať ľudí zo svojho okolia. Postaviť sa len tak na okraj chodníka a pozorovať ich. Čo všetko sa dá prečítať z tváří, pohybov

rúk, držania tela, krokov... Ešte viac z toho, čo rozprávajú, ako, o čom najčastejšie, čo je prioritou ich života, prečo vlastne žijú...

Dnes je to už pre mnohých dobrá zárobková činnosť písať horoskopy, vytvárať rôzne predpovede, odpovede na činnosť človeka, jeho stav fyzický, psychický, intelektuálny, citový... Mnohých večer pred spaním zaujíma len aké bude zajtra počasie, rôzna záťaž na organizmus, rôzne bio predpovede... Knihy vysvetľujúce sny, knihy o usporiadaní, zverokruhy, knihy, ktoré ponúkajú zaručené návody na riešenie najrôznejších ťažkostí a iné knihy ponúkajúce výtvar ľudskej fantázie na podklade "vedy" možno dnes kúpiť v rôznych kníhkupectvách, stánkoch či kioskoch.

Inzertné kancelárie ponúkajú kurzy, stretnutia, návody na úspešný život. Objavujú sa zvláštni liečitelia s neobyčajnými schopnosťami... Šíri sa vlna hnutí, spoločenstiev, cirkví, ktoré o sebe hovoria, že dokážu sprostredkovať, zaručiť to, o čom ľudia snívajú, čo si želajú, a to bez námahy, obetí, len za primeraný poplatok.

A reakcie na tieto a podobné aktivity? Po ich absolvovaní psychika ešte horšia, stav mizernejší, peňaženka prázdna, sklamanie, pocit väčšej prázdnoty, teda následný stav oveľa horší ako na začiatku. Natíska sa vám otázka prečo? Odpovedí je mnoho. Zhodujú sa v jednom. Stavili na nesprávnu hodnotu. Obišli Boha.

Ježiš nám jasne a rázne hovorí: „***Kde je váš poklad, tam bude aj vaše srdce***“ (Lk 12,34).

Ježiš povzbudzuje, vedie, usmerňuje, riadi a má starosť o svoje "maličké stádo", Cirkev. Ježiš preto prišiel na svet ako Bohočlovek, preto trpel a zomrel, vstal z mŕtvych a vstúpil do neba a rozposlal učeníkov, „... *lebo vášmu Otcovi sa zapáčilo dať vám kráľovstvo*“ (Lk 12,32). Ježišovi ide o to, aby Cirkev zaujala najsprávnejší postoj k svetu. Aktuálna vec až do konca sveta, aby Cirkev mala pravdivé a správne sebavedomie. V každej dobe Cirkev musí mať správny životný štýl, musí sa sama formovať a má povinnosť formovať. Inými slovami, Cirkev musí strážiť svoje učenie, ktoré jej zveril Boh, čiže Cirkev musí bdieť a vždy byť pripravená plniť Božiu vôľu. Ježiš Cirkvi dal do vienka slová povzbudenía: „*Bedrá majte opášané a lampy zažaté*“ (Lk 12,35). Vieme, že Pán Ježiš vždy plní vôľu nebeského Otca. Právom vyžaduje od svojich, aby bdeli: „*Keby hospodár vedel, v ktorú hodinu príde zlodej... aj vy buďte pripravení, lebo Syn*

človeka príde v hodinu, o ktorej sa nenazdáte“ (Lk 12,39-40). Dostáva sa nám poučenia o zodpovednosti za poznanie Božej vôle. Žiť v prítomnosti Božej.

Cirkev má viaceré duchovné rodiny, ako sú kamalduli či kartuziáni, klarisky a rôzne kontemplatívne rehole, ktorí v prísnom odriekaní sú pre celý svet mementom života. Hovorí o tom už samotný pozdrav, ktorým sa členovia týchto spoločenstiev pozdravujú: „Memento mori.“ – „Pamätaj na smrť.“ Sú pre nás výzvou či oslovením, aby sme aj my žili v neustálej prítomnosti Boha. Dnešné evanjelium je pre nás výzvou vedieť počúvať. Počúvať svojho Boha, ktorý má pre nás pripravené kráľovstvo, do ktorého vstup sa nedá kúpiť, ale do ktorého vstup zabezpečia mešce, ktoré sa nezoderú, kde sa zlodej nedostane a kde mol' neničí.

V dnešnej spoločnosti v oblasti ekonomickej, kultúrnej, politickej i športovej viac a viac platí zásada: bdieť, byť ostrážitý, mať sa na pozore, ak chceme niečo dokázať, stihnúť, získať. Je to teda výzva pre nás v duchovných veciach, aby nás pán, čiže Ježiš našiel pri svojom príchode bdieť. Slová: budú blahoslavení tí, ktorých nájde pripravených, hovoria o odmene, že Ježiš sám sa opáše, posadí ich a bude obsluhovať. To je odmena pre múdreho správcu, ktorý si verne plní svoje povinnosti.

O našej dobe sa viac a viac hovorí ako o apokalyptickej. Máme znamenia, ktoré nás vyzývajú bdieť. Život človeka je skutočne čkanie na nášho Pána. Čkanie nesmie sa stať nečinnosťou, nič nerobením či mŕtvou nehybnosťou. Kristus, náš Sudca, má právo prísť v ktorýkoľvek čas; počas nášho života cez modlitbu, stretnutia s ľuďmi, cez udalosti, prostredníctvom znamení. Našou povinnosťou je mať zapálené srdce. V prirodzenom živote vieme rozoznať kroky očakávaného. V duchovnom živote by to nemalo platiť? Ako často sú pre nás takýmito krokmi slová kazateľa, spovedníka či exercitátora. Vieme, že to nie je strašenie.

V knihe Ohlasujte Evanjeliá sa opisuje príbeh človeka, ktorý bol považovaný za bohatého a zároveň za veľkého hriešnika. Rozhodol sa, že sa zmení. Naplánoval si, že pôjde do Ríma a vyspovedá sa u samého pápeža. A tak aj urobil. Mal možnosť stretnúť sa so Svätým Otcom, ktorého vtedy požiadal o svätú spoveď. Bolo mu vyhovené. Dostal poučenie, oľutoval hriechy a prijal rozhrešenie. Na rozlúčku ešte dostal prsteň s latinským nápisom: „Memento mori“ – „Pamätaj na smrť.“ Tento človek spočiatku takto premýšľal. Ani ma to nestálo toľko námahy či straty času a ešte som dostal aj pekný darček od samého pápeža. Viac a viac si začal uvedomovať slová na prsteni. Pamätaj, že umrieš, že ťa čaká smrť, že opustiš všetko, čo dnes vlastníš, že pred Bohom platia iné hodnoty, že smrť je

brána do iného života... Viac a viac začal žiť v prítomnosti Božej. Slová z prsteňa ho viedli k prehodnocovaniu vzťahu k veciam, udalostiam i ľuďom. Čo predtým malo prvé miesto a hodnotu, začalo ustupovať a na to miesto prichádzali hodnoty, na ktoré si predtým ani nepomyslel. Jeho zmenu života cítil nielen on, ale aj okolie to veľmi skoro pocítilo. Čo bolo pre neho najväčším prekvapením? Začal sa cítiť pokojnejší, šťastnejší a viac spoznával lásku ľudí zo svojho okolia.

Aby sme žili v prítomnosti Božej, nemusíme prijať rozhrešenie od pápeža a nemusíme byť obdarovaní ani prsteňom. Stačí, ak si prečítame znova dnešné evanjelium, prípadne spomenieme na slová z prsteňa a čo je najdôležitejšie, že začneme žiť s Bohom všedné i sviatočné dni, svoje povinnosti i relax, že si uvedomujeme krásu života v spojení s Bohom. Posilou pre nás je Božie milosrdenstvo. Veď pre nás Ježiš vybojoval najväčšie víťazstvo. Naše boje majú vzor. V bojoch nie sme sami. Uvedomujeme si, že deň sa zmení na večnosť a naša túžba po videní Boha na realitu. A pre toto sa vyplatí zriecť všetkého, čo pred Bohom nič neznamena. Vyplatí sa vziať svoj kríž a nasledovať Ukrižovaného. Skutočne, len on môže dať to pravé, čo potrebujeme. On nemôže sklamať, zvieť z cesty, nasľubovať, čo nemôže splniť... On je skutočne Cesta, Pravda a Život.

Na Janu sa usmialo šťastie. Dostala sa na štúdiá do USA. Z prostredia, z iného štýlu života, z nedostatku priateľov alebo ťažkých začiatkov sa dostala do krízy. Na ulici ju oslovili mladí ľudia. Nevedela nič o moonistoch. Najprv na víkend, neskôr na celý týždeň sa dala nahovoriť na pobyt medzi nimi. „Bolo to krásne,“ spomína. „Všíkali si ma, prejavovali mi pozornosť, pomáhali mi... Až po čase som si začala uvedomovať, že som na nich úplne závislá. Začala som strácať schopnosť jednať samostatne. Bolo to pre mňa šťastím, že som si ešte uvedomila, že ma vlastne citovo vydierajú. Bolo to vtedy, keď sám vodca Sun Myung Moon mi určil, s kým mám uzavrieť manželstvo. Prežila som tri týždne hotové peklo. Dnes viem, že iných to zachytilo aj na niekoľko mesiacov či rokov. Dnes viem, že toto hnutie vedie k rozpadu ľudskej identity, viery, správania, spôsobu myslenia, že oni dokážu človeka s krásnymi slovami o dokonalej rodine priviesť na pokraj ľudského šťastia. Dnes viem, že sú techniky psychickej manipulácie s človekom, ktoré sú účinnejšie, ako je vymývanie mozgov, ktoré sa v päťdesiatich rokoch praktizovalo u nás vo väzniciach a výchovných zariadeniach. Techniky skrytej formy hypnózy dokážu z človeka spraviť barančeka, ktorý žije pre iných. Nehanbí sa žobrať, predávať sa, klamať, podvádzať, aby si ho všimol vedúci, aby sa človek mohol dostať do vyšších sfér hnutia. Tak sa človek naučí iných zneužívať vo svoj prospech. Stráca sa vedomie mravnosti, česť nič neznamena, o charakte sa nesmie hovoriť. Až si to človek

neuvedomuje. Dokonca je človek nešťastný, že iní nekráčajú jeho cestou, že odmietajú takýto štýl života... Tak sa rúcajú rodinné zväzky, ničia manželstvá, odsudzujú rodinní príslušníci a priatelia a človek si neuvedomuje, že je vlastne moderný otrok na konci druhého tisícročia. To všetko v mene učenia chorého človeka a jemu podobných, čo dokážu sfanatizovať často slabých a naivných ľudí, ľudí, ktorí sa ocitli v nešťastí, v kríze, ktorým niekto zomrel a oni sa cítia osamotení.“

Hovoríme, že sú to falošní proroci, vlci v barančom rúchu, krvilačné hyeny, školení podvodníci, vrahovia ľudského šťastia...

Je nám potrebné žiť v prítomnosti Božej a pomôcť iným, aby sa nedali zviest' a oklamať spomínaným.

Amen.

Dvadsať tretia nedeľa – “C”

Lk 14,25-33

Dôslednosť viery

Naša viera to sú aj záväzky, povinnosti, úlohy, to je náš každodenný život učeníka Ježiša.

Muž v rokoch počas prípravy na prijatie sviatosti krstu sa dostal do krízy viery. Mal tú najlepšiu vôľu byť dobrým kresťanom. Počúval kňaza, rozprával sa s mnohými o viere, študoval, premýšľal, ale sa aj díval okolo seba. Videl, že život mnohých kresťanov sa nezhoduje s tým, čo sa mu predkladá. Viac a viac ho znepokojovalo, že to, čo učí Kristus, čo sprostredkúva Cirkev, je jedna vec, ale život kresťanov v jeho okolí hovorí o inom, o akejsi druhej veci. A tento mladý muž nechcel robiť kompromisy. Zrazu pocítil strach, sklamanie, rozčarovanie, pretože čakal, že nájde pokoj duše, harmóniu života tu na zemi v spojení s večnosťou. Pri čítaní evanjelia o “stavani veže” a o “boji kráľa s iným kráľom” sa zastavil nad slovami Pána Ježiša:

„Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojim učeníkom“ (Lk 14,33).

Muž si začal uvedomovať, že Ježiš nechce od neho kompromisy, ako

u mnohých vo svojom okolí vidí robiť. Krst od kresťana vyžaduje byť vždy a za každú cenu na strane Ježiša. Teda ten, kto prijal krst, si má byť vedomý toho, že Boh má mať prvé miesto v jeho živote. Boh nekáže nenávidieť v pravom zmysle slova, ale právom si od nás žiada, že pred Boha na stupňoch lásky nesmieme klásť ani otca, ani matku, ani deti, ba ani svoj vlastný život. Kresťan má si byť vedomý toho, že len keď Boh je na prvom mieste, všetko ostatné môže mať zmysel, hodnotu či cieľ. A práve na to upozorňuje Pán Ježiš v slovách: „*Ak niekto z vás chce stavať vežu, či si najprv nesaďne a neprepočíta náklad, či má na jej dokončenie*“ (Lk 14, 28)? Nestačí byť len pokrstený, ale je potrebné zachovávať povinnosti, ktoré pri krste prijímame. Máme pamätať na slová: začal stavať, a nemohol dokončiť (porov. Lk 14,30). Rovnako si mnohí uvedomujeme svoje slabosti, ktoré sú našimi protivníkmi. Často si uvedomujeme, že naše telo je mocné a naša vôľa je slabá. Ježiš nám pripomína boj proti silnejšiemu kráľovi a radí vyslať posolstvo, „kým je tamten ešte ďaleko“ a prosiť o podmienku mieru. Text hovorí o hlbokom zmysle vedieť prijať svoj osobný kríž, nespoliehať sa len na vlastné sily, ale spolupracovať s Božou pomocou, milosťami, a na ceste svojho života neprepínať svoje sily, ale žiť v zhode s Božími príkazmi a zákonmi. Ježiš nám pripomína, aby sme si najviac cenili náš kontakt s Bohom.

Je v každom človeku, že chce niečo dokázať, znamenať, byť... Človek si musí byť vedomý, čo znamená, čo dokáže bez Boha...? Jedine v spojení s Bohom človek plní svoje poslanie na zemi. Boh stvoril človeka, aby si podmanil svet, ale nestvoril ho preto, aby sa vyvyšoval nad svojho Stvoriteľa. Boh dal človeku rozum a slobodnú vôľu, aby budoval svoje šťastie, tak, že Boha poznáva, miluje a plní vôľu Božiu. Môžeme sa stretnúť s prípadom človeka, ktorý na konci života konštatuje sám pred sebou, že má prázdne ruky. Mnoho pracoval, ale bez Boha. Zničil si zdravie, ale nemá Božie požehnanie. Iní čakali na lepšie časy, ale nedočkali sa ich, nespozorovali ich. Keď vidia, ako sa rúcajú ich plány, túžby, keď náhle ochorejú, prídu o možnosti, či pred blížiacou starobou cítia výčitky svedomia nad premárneným životom. Ježiš nás o stavbe veže a príprave do boja s iným kráľom učí byť rozvážnymi, obozretnými; a teda múdрым je ten, kto pozerá na cieľ svojho života a primerane k nemu sa snaží získať čo najviac hodnôt, ktoré mu zabezpečia slová pochvaly: Pod', sluha dobrý a verný... Ježiš učí, že človek musí neustále pamätať na pravé a správne hodnoty.

Ježiš od nás právom žiada veľmi veľa, keď hovorí: „*Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom*“ (Lk

14,33). Ježiš nás vyzýva k osobnému zaangažovaniu sa v oblasti viery, k postoju v oblasti hierarchie hodnôt. Od nikoho Ježiš nežiada slepú poslušnosť. Boh má právo od človeka žiadať, aby ho miloval, plnil jeho príkazy, rešpektoval jeho slová. Kresťan je pravým kresťanom vtedy, keď z lásky k Bohu vedome a dobrovoľne plní si svoje povinnosti. Zadávejme sa a zamyslíme nad svojím prístupom a plnením k vôli Božej. Pre mnohých z nás je viera vec prostredia, tradície, návykov či rutiny. Preto mnohí berú vieru ako vec dohody. Chcú sa dohodnúť s Bohom, urobiť akýsi kompromis. Viera sa predsa musí žiť! Preto o viere sa dá hovoriť ako o plytkej, nestálej, keď človek si podľa veku, postavenia, stavu... neplní svoje povinnosti. Mnohí sa skrývajú za vieru ako za akési rekvizity alebo fasádu. Je neprístupné pozeráť sa na vieru len ako na akúsi organizáciu. Viera to nie je len biskup, kňaz. Je nesprávne, ak sa k viere pristupuje ako k folklóru. Nestačí nosiť retiazku s krížikom na krku, alebo mať na aute sv. Krištofa, či mať doma hromničnú sviečku. Viera sa musí a má prejavovať v našich skutkoch. Nestačí, že dám dieťa do cirkevnej školy, na náboženstvo a nie na etiku. Ako nestačí len darovať milodar na opravu kostola či nejaký charitatívny cieľ. Naša falošná, pokrytecká vypočítavosť Boha uráža. Vieru nemožno chápať ako výhodnú masku; dám si ju na tvár, keď mi to vyhovuje. Veď za masku sa dá ukryť kde-aká špina.

Pravá viera si vyžaduje často tvrdú prácu na sebe; vedieť premýšľať, zvážiť, prehodnotiť okolnosti, situácie, aby vždy a za všetkých okolností som dal Bohu, čo patrí Bohu. Čím viac sa objavujú ťažkosti, tým viac musí človek duchovnejšie žiť. Od dieťaťa sa vyžaduje viera primeraná jeho chápaniu, sile, skúsenostiam, poznaniu a od dospelého sa žiada, aby rovnako primerane plnil si duchovné povinnosti. Keď dieťaťu stačí modlitbička „anjeličku, môj strážničku“, tak táto modlitba už nemôže postačiť dospelému alebo dospievajúcemu.

Je správne, že si uvedomujeme, že určité formy duchovného života neuspokoja každého. Rast duchovného života je spojený s prácou na sebe, s obetami, zriekaním sa, hodnotením situácií. Kristus od svojich právom viac vyžaduje.

Pred rodičovským združením na cirkevnej škole sa rozprávali medzi sebou rodičia. Jeden otec sa rozčuľoval, že syn dosahuje veľmi zlé výsledky, a on ho predsa dal – aj keď neverí v Boha – na cirkevnú školu s tým, že jeho syn bude iný. Iný otec na to zareagoval v tom duchu, že on je veriaci a chce, aby jeho synovi sa ešte viac popri prírodných vedách dostalo aj duchovného a je spokojný s úrovňou školy.

Ako rôzne posudzujeme iných a iné veci či udalosti. Zabúdame sa pozrieť na seba. Bojíme sa práce na sebe. Zriekanie sa, sebaovládanie, umŕtvtvovanie sa, kritické hodnotenie seba sa vytráca, podceňuje a práve dnes Ježiš v evanjeliu kladie na tieto hodnoty význam.

Vedieť sa zastaviť je dar od Boha. Môžeme si ho vyprosiť sami, prípadne iní.

O polnoci zazvonil telefón. Rozospatý kňaz počuje prosbu o zaopatrenie. Poprosí o adresu. V aute na kartičke číta meno, priezvisko, ulicu, číslo, ktoré si poznačil. „Hádam nie,“ povie sám pre seba, „je to iste len zhoda mien.“ Zastavil autom pred peknou vilkou. Zo dverí vyšla staršia pani, ktorá ho milo privítala. V predsieni si kňaz uvedomil, že sa nemýlil. Bol v byte bývalého vysokého činiteľa ÚV KS. Rôzne diplomy a uznania na stenách o tom hovorili. Vošiel do izby, kde ležal chorý a ktorému mal vyslúžiť sviatosti. Bol zostarnutý, ale kňaz hneď ho poznal. Muž sa díval na stenu pred sebou. Viackrát ho kňaz oslovil, ale muž neodpovedal. V jeho očiach boli slzy. Až po dlhšej chvíli muž pozrel na kňaza a povedal: „Mýlil som sa. Dnes vidím, že toto všetko mi nepomôže. Som na konci. Chcem sa vrátiť do detských rokov, keď som bol miništrantom a často som na svätej omši prijímal. Prepáčte, že som vás v nočnú hodinu volal. Chcem sa zmieriť s Bohom.“ Kňaza ráno zobudil znova telefón. Hlas už poznal. Bol to hlas manželky muža, ktorému vyslúžil v noci sviatosti. Prijal ich pri plnom vedomí, slobodne a kňaz ešte teraz cíti horúcu ruku, ktorú mu muž podal na rozlúčku ako vďaku za sprostredkovanie zmierenia s Bohom. Teraz mu žena oznamuje, že manžel práve zomrel. Kňaz, pozerajúc na kríž, ktorý má zavesený nad posteľou, ďakuje Bohu, že prijal návrat zablúdeného syna.

Pripomínajme si, že dnes je ešte čas prepočítať náklad na dokončenie veže, či na prosbu o podmienky mieru. Zajtra, o hodinu už táto možnosť nemusí byť. Chceme byť však učeníkmi, o ktorých hovorí Ježiš a práve preto prijímame jeho výzvu.

Kríza viery je reálna. Sme však povinní urobiť to, čo je v našich silách a dôverovať v pomoc Božiu. Boh tých, čo mu dôverujú, nesklame.

Amen.

Časovosť dnešného sviatku

Panna Mária Sedembolestná je aj dnes mementom pre Slovensko.

Aj vy patríte medzi tých veriacich kresťanov a občanov na Slovensku, ktorých znepokojujú viaceré veci a udalosti? V našich kalendároch na dnešný deň je poznámka: deň pracovného pokoja. Pri týchto slovách zaiste aj vy takto premýšľate; dnes nestačí neísť do roboty a nestačí ísť do kostola, hoci je neprikázaný sviatok, dnes by sme sa mali spolu i jednotlivo zamyslieť nad vecami, udalosťami v našom osobnom, spoločenskom i duchovnom živote. Nebolo by správne, keby sme len konštatovali, že taká je situácia, dnešný stav v národe, obci, rodine či našom osobnom živote, ale je potrebné hľadať východiská, riešenia zo situácií a stavu, s ktorými nemôžeme a nesmieme súhlasiť. Dnešný sviatok Sedembolestnej Panny Márie je príležitosťou na takéto zamyslenie, ale aj rozhodnutie. Všetci túžime byť dobrými občanmi a dobrými kresťanmi katolíkmi, a práve preto sa nám môžu stať východiskovými slová evanjelistu sv. Lukáša, ktoré Simeon Márii o Ježišovi a jej ďalšom živote povedal:

„On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať - a tvoju vlastnú dušu prenikne meč - , aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc“ (Lk 2,34-35).

Každé dieťa prináša so sebou pre rodičov aj starosti. Ani Pán Ježiš nebol výnimkou. Pre Pannu Máriu znamenal celkom novú orientáciu života. Jej štýl života sa zrazu musel zmeniť v prospech Dieťaťa, ktoré jej darovalo nebo. Začína tajomstvo bolestí Panny Márie, keď po Simeonovom proroctve nasleduje útek do Egypta, strata dvanásťročného Ježiša v jeruzalemskom chráme, stretnutie s Ježišom na krížovej ceste, ukrižovanie a smrť Ježiša, snímanie z kríža, keď Mária drží mŕtve telo syna v náručí, a napokon pochovanie Ježiša. Tieto udalosti sú mečom do srdca Panny Márie. Hodnota materstva Panny Márie sa meria hodnotou Syna, ktorého priniesla na svet. ***„On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať - a tvoju vlastnú dušu prenikne meč - , aby vyšlo najavo zmýšľanie mnohých srdc“ (Lk 2,34-35).***

Vieme, že „všetko so všetkým súvisí“. Fyzikálny zákon učí, „že akcia vyvoláva reakciu“ a do tretice jedna z právd nášho náboženstva nám pripomína: „Boh je spravodlivý Sudca, ktorý dobrých odmieňa a zlých trestá“, tak môžeme vnímať aj časovosť dnešného sviatku.

Hriech priniesol človeku okrem iného utrpenie, bolesť... Aj my si uvedomujeme otázku Pána Ježiša: „*Kto z vás je bez hriechu*“ (Jn 8,7)? Naše hriechy a to tak osobné, ale i spoločné sú príčinou, že situácia je taká, aká je; veď Boh je nielen milosrdný, ale aj spravodlivý. Naša pýcha, lakomstvo, smilstvo, závisť, obžerstvo, hnev, lenivosť, naše neuposlúchnutie príkazu lásky k Bohu, bližnému i k sebe samým, ale i cudzie hriechy, keď mlčíme pri hriechu iných, keď schvaľujeme hriech iných, keď sa tešíme z hriechu iných, keď nahovárame na hriech iných, keď dávame radu iným na hriech... sú príčinou znamení, ktorých sme svedkami. Máme odvahu povedať výčitku Bohu, prečo na nás dopúšťa nešťastia, vojny, smrť...? Boh to nechce. Náš hriech spôsobuje, že trpia aj nevinní. Náš vzťah k Bohu má mať iné znaky. Ježiš zomrel za naše hriechy a jeho Matka trpela rovnako za našu neveru voči Bohu. Ježiš nás vykúpil bez nás, ale bez nás nás nemôže spasiť. My máme spolupracovať na našej spáse. Naša spása je v našich rukách. Boh vedel, že človek bude slabý, bude zvädzaný svetom, telom i diablom, že bude potrebovať vzor, pomoc, a preto Boh vo svojej láske nám dáva Matku svojho Syna, jednu zo svojho stvorenia, ktorá spolupracovala s jeho milosťami, za orodovníčku, ochrankyňu, sprievodkyňu na našej ceste životom. Mária nie je Boh. Márii sa neklaníme. Máriu môžeme vzývať, prosiť, ku nej sa utiekať v našich slabostiach, nešťasti, ťažkostiach, pretože za jej vernosť, ktorú zachovala vo svojom živote, jej Boh neodoprie, o čo ho prosí za nás. Keď Ježiš zomieral na kríži, nielen Jánovi, ale každému z nás, ukazujúc na svoju matku, povedal: „*Hľa, tvoja matka*“ (Jn 19,27).

Tieto skutočnosti si uvedomovali už naši predkovia. Kto len trochu pozná históriu národa, vie, akú úlohu v ňom zohrala Panna Mária. V Európe nenájdeme menší národ, ktorý by mal toľko mariánskych kostolov a mariánskych pútnických miest, ako ich má náš slovenský národ. Vďačíme za to už sv. Cyrilovi a Metodovi, ktorí sa pričínili, že reč ľudu sa stala liturgickou, že vynášli pre túto reč písmo, priniesli mariánsky kult podľa byzantského spôsobu. Sv. Metod svoj arcibiskupský chrám zasvätil Panne Márii a vieme, že v tomto chráme ho aj pochovali. Mariánsky kult sa stal vlastníctvom nášho ľudu a stal sa príčinou, že náš národ žije a dnes je tu. Kto má cit k histórii, vie, že práve vzťah k Panne Márii zachránil národ pred Tatármi v XIII. storočí,

v ďalších pred Turkami a z novšej histórie môžeme povedať, že aj pred komunizmom. Keď vieme, že práve na pútnických miestach sme sa spájali v modlitbách a prosbách k Panne Márii o pomoc a ochranu. Slovesný národ mnoho trpel. Z dejín vieme, že keď bolo najhoršie, národ sa mohol uchádzať o nadprirodzenú pomoc. Národ sa nesklamal. Mnohé mocnejšie a väčšie národy zanikli, ale náš národ žije. A práve dnes je na nás, aby sme po skúsenostiach a príklade predkov pokračovali, nepretrhli reťaz vernosti k Bohu skrze Máriu.

Pravdu majú tí, čo hovoria, že musíme mať pravú vieru. Nestačí taká viera, že ideme na putné miesta v stotisícoch, a nedokážeme do praxe voviesť Kristove slová o pokoji, vzájomnom odpúšťaní, jednote a láske. Pravá viera spočíva na pevných základoch učenia Krista, ktorého pravosť sleduje Učiteľský úrad Cirkvi. Nie je možné prispôbovať si slová Pána Ježiša podľa toho, ako to niekomu vyhovuje. Nie je katolík ten, kto sa bije do prs a vyhlasuje o sebe, že verí, a nežije podľa slov Krista. Boh nemôže požehnať faloš, pretváрку, pokrytectvo, hriech. To si nemôžeme dovoliť ani v politickom, spoločenskom či osobnom živote. Vieme, že bez Božieho požehnania, daromné sú naše námahy. Viera nás učí vedieť prijať kríž, vedieť aj v ťažkostiach povedať „bud' vôľa tvoja“, zabudnúť na urážku, odpustiť, nepomstiť sa, neurážať ľudskú dôstojnosť, nebrať nadarmo meno Božie, vyplatiť spravodlivú odmenu, svätiť nedeľu a prikázaný sviatok, čtiť si rodičov i deti, mať úctu k starším a predstaveným, neznesväcovať manželské lôžko, stav manželský, nesiahat' na život nenarodených ľudí, nevraždiť blížneho a to aj slovom, nesiahat' na vlastný život, nesiahat' po tom, čo mi nepatrí, naopak, sme povinní dať Bohu, čo patrí Bohu a cisárovi, čo patrí cisárovi.

Uvedomujeme si, že toto nie sú maličkosti. S takýmito a ďalšími vecami sa nežartuje, nemôže zahrávať... Nesúdme a neodsudzujme, pretože súd patrí Bohu. Vráťme sa k úcte Bohu. Slová Panny Márie: „... urobte všetko, čo vám povie“ (Jn 2,5), sú rovnako platné, aktuálne a časové, nestrácajú na význame. Morálka, ktorú učil Kristus a ktorú hlása Cirkev, platí aj dnes. Nik nemôže povedať, že jeho nezaväzuje, že je už zastaralá, neaktuálna, nečasová.

Okrem iného vedieť aj dnes prijať bolesť. Boh často vedie našu dušu na vrchol dokonalosti cez oheň a utrpenia. Utrpenie vychováva, očisťuje, posväcuje a robí dušu hodnú zjednotenia s Bohom. Sme svedkami, že Boh tvrdo skúša tých, ktorých miluje, nie pre svoju zábavu, ale pre naše dobro. Pozrime na Sedembolestnú. Svedectvá nájdeme aj vo svojom okolí.

Ako Boh vyučuje svojich verných cez utrpenie, napísala (KN 7. apríla 1996) aj matka 32-ročného syna, ktorý z nevysvetliteľných príčin dostal tú najťažšiu infekciu – zlatého stafylokoka. Lekári na ARE tri týždne urputne bojovali o jeho život, zakiaľ sa jeho najbližší a iní modlili a prosili Boha. Matka píše, ako na začiatku prosila o prijatie Božej vôle. Syn jej totiž raz povedal, že ako vodič autobusu, keď ráno vstáva, aj keď nemá veľa času na modlitbu, ale si povzdychne: „Bože, nech sa stane tvoja svätá vôľa.“ Matka vtedy pociťovala pri tomto duchovnom zápase priam fyzickú bolesť srdca, ktorú zrejme prežila Božia Matka, keď videla svojho Syna s rozpätými rukami na kríži. Pohľad na syna, ktorý ležal bezmocne a odovzdane na lôžku, vyvolával v nej neopísateľnú bolesť, že mala pociť, akoby pupočná šnúra nebola vôbec prestrihnutá. V takomto rozpoložení raz vošla do kostola, aby v adorácii pred Ježišom dostala silu odovzdať mu svojho syna. Bolo to obdobie prehlbovania jej viery. Vo svojom vnútri nebola spokojná a vzťah k modlitbe bol príliš jednoznačný. Vtedy si uvedomila, že sa nemôže jednoznačne modliť za niečo, keď nevie, čo je pre syna a rodinu lepšie, keď nevie, čo je Božia vôľa. Počas svätej omše na Krista Kráľa náhle ju preniklo poznanie, aby sa modlila slovami: „Bože, nech sa stane tak, aby to bolo na tvoju väčšiu česť a slávu!“ Žena hovorí: „Keď som vyslovila tieto slová, mala som pociť, že zo mňa spadla všetka ťarcha – z neistoty, o čo vlastne prosiť. Zrazu akoby bolo zasvietilo slnko – nie nádeje, ale istoty. Moje srdce sa upokojilo a rozradostnilo. O týždeň náš syn po dvoch týždňoch po prvý raz otvoril oči.“

Ľudia, ktorí stoja morálne veľmi vysoko, vedia ďakovať za utrpenie. Iný muž, ktorý stratil manželku a tri dcéry, sa takto modlil: „Bože, daj mi sily a ponechaj mi môj bôľ. Splácam účet hriešnika“ (L. Veuillot). Nie každý je taký hrdina. Nemôžeme povedať chorému na rakovinu: „Si hriešnik, nuž trp!“ Alebo: „Len trp, budeš spasený!“ Či by to nebola bezočivosť, keď on potrebuje povzbudenie a posilu?

Aj my dnes na sviatok Panny Márie Sedembolestnej si uvedomujeme význam, keď môžeme sa ku nej obrátiť vo svojich krížoch, ako je choroba, smrť blížneho, neúspech a podobne. Ale je správne, keď sa vieme modliť aj za svoj národ, jeho potreby, ľudí, ktorí ho riadia, ale aj odprosovať za spoločné hriechy celého národa.

Amen.

Milosrdenstvo

Ježiš nás učí byť voči sebe milosrdný.

Nemáte aj vy pocit, že dnes sa málo hovorí o milosrdenstve a ešte menej sa milosrdenstvo realizuje v praxi života? Je to možno aj preto, že na milosrdenstvo sa dá pozeráť a chápať ho ako stav slabochov. Opak je však pravdou. Sami môžeme mať skúsenosť, že milosrdenstvo obohacuje človeka a veľkí ľudia sú zástancami a realizátormi lásky skrze milosrdenstvo.

Pripomínajú nám to aj podobenstvá z evanjelia o zablúdenej ovečke, stratenej drachme i o mánotratnom synovi. Pán Ježiš hovorí: **„Radosť majú Boží anjeli z jedného hriešnika, ktorý robí pokánie“ (Lk 15,10).**

Trikrát krátko po sebe počujeme o milosrdenstve Božom. Boh nie je len dobrý a odpúšťajúci, keď sa hriešnik vracia, ale Boh ide za hriešnikom, hľadá hriešnika a je šťastný, keď hriešnika nájde. O tom hovoria podobenstvá o zablúdenej ovečke i o stratenej drachme. V podobenstve o mánotratnom synovi otec nečaká pokiaľ príde k nemu navracajúci sa syn, ale otec sa ponáhľa naproti synovi a on sa hodí synovi okolo krku. Tieto podobenstvá nám rozprávajú o láske Boha k človeku – hriešnikovi. Boh vie, je vševediaci, kde sa nachádza a v akom stave je hriešnik. Boh vie o stave duše hriešnika. Bohu nie je jedno, že niekto sa hriechom od neho vzdialil. Boh rešpektuje slobodu a rozum človeka, ktoré dostal od svojho Stvoriteľa. Boh urobí vo svojej láske všetko, aby sa hriešnik obrátil, našiel cestu späť k svojmu Bohu, oľutoval svoj hriech, uvedomil si veľkosť svojej viny. Každý hriešnik sa môže nájsť v osobe mladšieho syna, ktorý hýrivým životom premárnil majetok, ktorý mu daroval otec. Otec v evanjeliu je Boh. Boh, ktorého človek urazí hriechom. Boh, ktorý posiela na zem svojho Syna, ktorý sa stane podobný človeku vo všetkom okrem hriechu a to len preto, aby človeka, hriešnika vykúpil a spasil. Boh Syn si praje, aby sa človek stal jeho bratom a sestrou, aby sme mohli volať jeho Otca i naším Otcom. Preto nám Boží Syn, Ježiš Kristus prisľúbil Utešiteľa Ducha Svätého, ktorý nás i dnes učí a pripomína nám lásku Boha, Božie milosrdenstvo každému hriešnikovi.

Dnešné evanjelium nehovorí, ako dlho bola ovečka zablúdená, ani to, v akom stave ohrozenia sa ocitla, ani to, čo popáchal konkrétne syn otca, ani to, akú hodnotu má drachma, ale Ježiš hovorí o veľkej láske Boha k človeku. Boh neprestáva milovať človeka, keď sa dopúšťa hriechu. Boh je ochotný odpustiť, je milosrdný voči každému hriešnikovi, ktorý si úprimne povie, že sa vráti späť k Otcovi. Dnes vieme, že Ježiš Kristus zomrel za nás všetkých; za naše hriechy, chyby, slabosti, omyly a pády.

Kristovou smrťou sa otvára nebo pre každého hriešnika, ktorý sa rozhodol konať pokánie. Boh zmieril svet so sebou. Preto do neba môžu prísť smilníci, bludári, zlodeji, vrahovia, keď opustia cestu hriechu a nastúpia na cestu dobrovoľného pokánia, keď si uvedomia, že Ježiš ich miluje a z lásky k nim, keď oni boli hriešni, zomrel na kríži. Tak dnes máme svätú Margitu Kortónsku, ktorá pred svojím návratom k Bohu žila roky v nedovolenom manželstve a pomere. Dnes máme svätého Augustína, ktorý pred svojím obrátením, ako sám píše vo svojej knihe *Vyznanie*, bol heretik, manichejec, bludár, mal nemanželské dieťa. Dnes máme svätého Matúša, ktorý bol mýtnikom, nenávideným a opovrhovaným človekom pre svoje zamestnanie a najmä spôsob života. Vieme, že v chýre svätosti zomrel aj vrah svätej Márie Goretty, Alexander. Dnes máme mnoho Margít, Augustínov, Matúšov a Alexandrov v nebi a dnes Boh ako láskavý Otec má otvorenú náruč pre ďalších Augustínov, Matúšov a Alexandrov a ďalšie Margity.

Čo by sme si dnes mohli uvedomiť? Ježiš Kristus ustanovil sviatosť zmierenia. Dal moc odpúšťať hriechy nielen Petrovi a apoštolom, ale každému kňazovi, ktorému túto moc cez biskupa dáva Cirkev. Konkrétne každého z nás čaká Božie milosrdenstvo vo sviatosti zmierenia. Boh nám prejavuje svoju lásku, keď vyznávame svoje hriechy, uvedomujeme si svoje pády, keď chceme začať nový život.

Je správne, keď na sviatosť zmierenia máme správny pohľad. Je správne, keď využívame možnosť návratu späť k svojmu láskavému Otcovi skrze sviatosťné zmierenie. Stáva sa, že odkladáme s návratom k Bohu dlhší čas. Kto z nás zostane ležať v špine na zemi, keď môže vstať? Kto z nás sa uspokojí so zašpinenými šatami? Nikto? Prečo potom zotrvávame dlhší čas v stave, keď naša duša je v hriechu? Keď dôjde k nehode, odkladáme s lekárskeym vyšetrením na neskorší čas, o týždeň, mesiac či až k budúcim sviatkom Veľkej noci alebo Vianoc? Nie! Bol by to nerozum, bolo by to nesprávne, mohlo by byť neskoro! Správne. A práve preto opovrhovať Božím milosrdenstvom nie je správne.

Áno, môže sa stať, veď aj kňaz je len človek a niekedy pri našom vyznaní sa nezachová tak, ako mu káže Kristus; je prísny, nepozorný, netaktný a my si povieme, že už nepôjdeme na spoveď. Nie je takéto jednanie nesprávne? Predsa veríme v Boha. Veríme v milosrdenstvo Božie – a chceme opovrhovať týmto darom?

Zaiste máte osobný zážitok, keď nám Boh odpustil mnohé a veľké hriechy. Chápeme, že vtedy dáva Boh človeku ako v podobenstve otec synovi: najlepšie šaty, prsteň na ruku a obuv na nohy.

Skutočné pochopenie hriechu nie je položené na strane “tabu” alebo “zákazov”, ale na strane lásky. Uvedomujeme si, že hriech spôsobuje utrpenie Bohu, ktorý nás miluje. Ježiš hovorí o zablúdenej ovečke, ale vlastne hovorí o láske, ktorú má pastier, ktorý sa vydá na cestu za zablúdenou ovečkou. Pastier trpí, že jeho ovečka nemôže mať účasť na dobrách, ktoré jej pripravil. Predstavme si otca, ktorému odíde z domu dieťa. Opovrhne rodičovským domom. Prestane otec milovať dieťa? Nie! Uspokojí sa až vtedy, keď sa dieťa vráti.

Zaujímavú udalosť rozpráva príbeh.

Dievča odišlo z domu a začala pracovať v jednom nočnom zariadení v zahraničí. Zarábala si svojím telom. Keď sa o mieste – kde pracovala – dozvedel otec, rozhodol sa konať. Po dlhej modlitbe dostal takéto vnuknutie. Išiel do podniku, kde dcéra pracovala a na dvere prilepil jej fotografiu so slovami: „Pod domov, otec na teba čaká!“ Keď si dievča prečítalo tieto slová, čosi ňou zatriaslo. Už nevošla do zariadenia, kde pracovala. Vrátila sa do prechodného bytu. Bola to ťažká noc, bol to tvrdý boj. Vrátila sa domov.

Dnes nám Ježiš hovorí o milosrdenstve. Boh nás neprestáva milovať. Aj teraz ku každému z nás hovorí, aby sme sa vrátili domov, k Bohu, opustili hriech, zanechali cestu hriechu, zriekli sa vecí, nedovolených žiadostí, opustili hriešnu známosť, vyznali svoj hriech, a opäť zažijeme pokoj duše, čistú radosť, opäť naše oči zažiaria...

Po každom podobenstve v závere Ježiš vyslovuje slová “radujte sa”. „Radujte sa so mnou, lebo som našiel ovcu, čo sa stratila“ (Lk 15,6). „Radujte sa so mnou, lebo som našla drachmu, čo som stratila“ (Lk 15,9). A napokon Otec hovorí synovi, ktorý sa nahneval na brata, ktorý sa vrátil: „Patrilo sa hodovať a radovať sa, lebo tento tvoj brat bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa“ (Lk 15,32).

My si rovnako uvedomujeme význam a potrebu vedieť sa radovať z návratu márnotratného syna či dcéry, z toho, že sme našli znova zmysel

a cieľ svojho života, že sme neváhali a urobili všetko, aby sme niekomu pomohli dostať sa späť k Bohu, do Cirkvi.

Upevnime sa v spojení s Ježišom – Dobrým pastierom. Zostaňme v počte deväťdesiatichdeviatich ovečiek, ktoré sa nestratili. Boh nás nemá menej rád ako tú, ktorú zobral na svoje ramená, keď ju našiel a vracal sa späť. Boh ma miluje a ja ho nechcem raniť hriechom.

Vieme, že to Boh nám pomáha zvíťaziť nad hriechom. Vieme, že drachma nemohla by sa sama dostať na svetlo, nájsť, keď sa predtým stratila. Dobrovoľné správanie hriešnika, ktorý odpovedá na Božie milosrdenstvo, je ponúknutá príležitosť hriešnikovi. Boh, ktorý nás miluje, očakáva naše prijatie jeho lásky. Uvedomujeme si, že Božie milosrdenstvo je dar, ktorý nám dáva Boh. Nesmieme, nechceme týmto darom opovrhovať. Boh je predsa spravodlivý Sudca, ktorý odmieňa i trestá. Žijeme v čase. Nevieme predsa dňa a ani hodiny.

Boh je milosrdný. Modlime sa k milosrdnému Bohu, aby sme vedeli a dokázali odpovedať vždy na jeho lásku.

Amen.

Dvadsať piata nedeľa – “C”

Lk 16,1-13

Mat' správny vzťah k Bohu aj k mamone

Ježiš jasne hovorí: „Nemôžete slúžiť aj Bohu aj mamone“ (Lk 16,13).

Poviedka rozpráva o bohatom sedliakovi, ktorý keď umieral, mal výčitky svedomia, a preto povedal žene: „Mal som sa dobre, škoda len, že idem na druhý svet a zabudol som na chudobných. Sľúb, že urobíš, čo poviem. Predáš najlepšieho koňa a peniaze rozdáš chudobným.“ Po smrti sedliaka žena išla na jarmok a predala koňa za 100 korún s podmienkou, že kupec kúpi aj sedlo za 20 000 korún. Kupci sa čudovali, ale jeden kúpil. Žena potom 100 korún rozdala chudobným a peniaze za sedlo si ponechala. Bola šikovná?

V životopise svätých Kozmu a Damiána čítame, že ich pohania i kresťania nazvali Božími “anargýrmi” – ktorí neprijímajú peniaze. Boli lekári a starali sa nielen o choré telá, ale aj duše pacientov. Pritom sa riadili slovami Pána Ježiša: „Dávajte a dajú vám... Lebo akou mierou

budete merať vy, takou sa nameria aj vám“ (Lk 6,38).

Do tretice zastavme sa každý sám pri sebe, svojom správaní, postoji, názoroch ku vzťahu k Bohu a mamone.

Ježiš v podobenstve poukazuje na to, aký máme mať vzťah k hmotným i duchovným hodnotám a hovorí: „**Nemôžete slúžiť aj Bohu, aj mamone**“ (Lk 16,13).

Tak za čias Krista, ako aj dnes nechýbajú chytrí ľudia, prešibaní, kombinátori, ba dokonca klamári, podvodníci či defraudanti. V evanjeliách si môžeme všimnúť, že Ježiš nikdy neláme palicu nad človekom, a teda nezasypáva ho výčitkami alebo vyhrážkami a keď musel napomenúť, urobil to tak, aby nikoho neurazil. Tak je to aj v prípade správcu, ktorý svojmu pánovi rozhadzoval majetok, a predsa ho nakoniec pán pochválil. Správca bol prefikáný. Vo chvíli, keď má vydať počet zo svojho šafárenia, kladie si otázku, čo má robiť a zároveň premýšľa, aby si zabezpečil slušnú budúcnosť. Keď predtým okrádal pána, teraz ešte viac s úmyslom zabezpečiť si pre seba výhodnú budúcnosť. A za toto počínanie ho pán chváli. Vieme, že Ježiš nás učí nesúhlasiť s hriechom a práve tu, keď chváli nepoctivého správcu, nám nehovorí o nejakej výnimke, práve naopak, dostáva sa nám vysvetlenia a zároveň povzbudenie v slovách: „*Synovia tohoto sveta sú voči sebe navzájom predvídavejší ako synovia svetla*“ (Lk 16,8). Oni pre svoje ciele a dobro neľutujú žiadnu námahu a čas. Tak Ježiš naznačuje, ako často tí, ktorí prijali krst, volajú sa kresťanmi a dajú sa zahanbiť rôznymi pozemskými podvodníkmi. Synovia sveta urobia všetko pre svoje obohatenie a synovia svetla by sa mali dať zahanbiť? Veď synom svetla ide predsa o večnosť. Je to výzva pre kresťanov, aby boli oveľa viac pohotovejší, keď sa jedná o hodnoty, ktoré nemôže mať zožrať, hrdza zničiť či zlodej ukradnúť. Tým Ježiš poukazuje, aby sme veciam, ktoré budú odmenené vo večnosti, venovali viac pozornosti, nebáli sa námah, straty času, aby sme boli skutočne správcami, ktorých čaká odmena a pochvala, a nie zahanbenie alebo trest. V tom zmysle je potrebné chápať slová: „*Robte si priateľov z nespravodlivej mamony, aby vás, až sa pominie, prijali do večných príbytkov*“ (Lk 16,9). Ježiš výslovne nespomína smrť, a predsa jasne naznačuje, aby človek, ktorý uveril v hodnoty Božie, využil všetko pominuteľné na získanie hodnôt večných. Boh nám nariadil podmaniť si a naplniť zem, vládnuť nad rybami, vtáctvom i zverou zeme. Boh vyžaduje od človeka čestný prístup k hodnotám, ktoré mu stvoril. Človek má všetko využiť pre svoje dobro, na splnenie poslania, ktoré mu určil Boh.

A tak chápeme slová: „*Kto je verný v najmenšom, je verný aj vo veľkom, a kto je nepoctivý v malom, je nepoctivý aj vo veľkom*“ (Lk 16,10).

Teda činiteľom, ktorý rozhoduje o kresťanskej čnosti predvídavosti, nie je len sám rozum, inteligencia, vedomosti, schopnosti či šikovnosť, ale aj rozum osvietený vierou. Vierou, že aj k nám sa prihovori Pán: „*Vydaj počet zo svojho šafárenia*“ (Lk 16,2). A nie až vtedy, ale už teraz sa treba starať o to, čo budem robiť. Predvídavosť synov sveta nás núti využívať všetky dostupné prostriedky a veci, aby sme raz počuli slová: „*Správne, dobrý sluha; pretože si bol verný v maličkosti, maj moc nad desiatimi mestami*“ (Lk 19,17). Máme myslieť pri bežných veciach života na budúcnosť, na cieľ nášho života. Správne je nájsť si čas na modlitbu. Vieme, že máme sa pravidelne porozprávať s Bohom. Preto poznáme rôzne druhy a spôsoby modlitby, ako je prosebná, ďakovná, odprosujúca, a podobne. Môžeme sa modliť sami a ešte lepšie spoločne. Nemáme ohraničený čas a priestor na modlitbu. Koľko bratov a sestier vie a dokáže sa modliť, keď cestujú, keď musia čakať a podobne. Koľko bratov a sestier svoju prácu – nech je akéhokoľvek druhu – nielen začína a končí prežehnaním sa, ale ich práca, aj keď počas nej priamo nemyslia na Boha, je modlitbou. Nielenže si dali úmysel, že chcú byť spolu s Bohom, Matkou Božou a anjelmi spojení, ale ju obetujú na určitý úmysel. Nekonajú prácu, svoje povinnosti bezducho, len pre mzdu, zábavu, len ako povinnosť či úlohu, ale dávajú svojej práci, povinnostiam, štúdiu duchovný rozmer. Počúť od týchto bratov a sestier, že keď už niečo robím, robím to nielen kvalitne a zodpovedne pre prirodzený život, ale aj pre hodnoty, ktoré platia pre večný život. Mnohí sa takto formujú, vedú a vychovávajú a nerobí im ťažkosť v prvý piatok, alebo aj niekoľkokrát v týždni zúčastniť sa svätej omše, konať skutky telesného a duchovného milosrdenstva. Krst nielen prijali, ale krstné povinnosti si plnia. Nepoznajú len svoje práva, ale aj povinnosti. Za memento stojí náš príklad života. Aký je? Nestačí pre nás, aby sme boli len synmi sveta, ale aj synmi svetla.

Nebezpečenstvom je, keď sa cítime kresťanmi len niekedy, len na určitých miestach, len za určitých okolností. Len nerozumný človek si vedome a dobrovoľne komplikuje život. Chránime si svoj majetok, dávame pozor na zdravie, a na svoj duchovný majetok – dušu máme zabúdať? Sledujeme v televízii bez výberu, kritiky, hodnotenia programy? Nevlastníme videokazety, ktoré sa nezhodujú s kresťanskou morálkou, sex, násilie...? Čo čítame? O čom najčastejšie rozprávame? Správcovia vecí tohoto sveta venujú pozornosť veciam sveta. Sme deti

Božie, bratia a sestry Pána Ježiša. Čo je našou prioritou v živote, čo si ceníme, vážime, uprednostňujeme, čomu a komu dávame prednosť?

Čo tak sadnúť si a trochu počítat? Boh nám do roka dáva 8 760 hodín. Sociológovia hovoria, že 3 000 hodín venujeme spánku, 3 600 hodín práci, 900 hodín sýteniu tela, 600 hodín toalete, viac ako 500 hodín televízii – a Pánu Bohu?

Mnohí dnes prehodnocujú, s kým sa priateľiť, s kým mať kontakty, aby im to prinieslo známosť, konexie, ale už na dušu nemyslia. Nepremýšľame, či to čo kupujeme, bude osožiť pre našu dušu. Kupujeme, zaobstarávame pod vplyvom reklamy, verejnej mienky, ale zabúdame, že stávame sa otrokmi vecí, zariadení, toho, čomu sa hovorí: mať, mať, mať, vlastniť...

Dnes sa veľa hovorí o rýchlom zbohatnutí. Dnes sa mnohí vyhlasujú za veriacich. A dnes si mnohí kladú otázky, či je možné za taký čas získať taký kapitál. Či je skutočne veriaci ten, ktorého skutky prezrádzajú niečo celkom iné. Jasne platia slová Pána Ježiša: „*Nemôžete slúžiť aj Bohu, aj mamone*“ (Lk 16,13).

V zamyslení Mary Brooksovej Dotyk Majstrovej ruky sa píše: Na dražbe sa dražilo veľa vecí. Medzi inými i staré zaprášené husle. Vyvolávač si myslel, že zaoberať sa starými husľami je zbytočná strata času. Zdvihol ich a povedal: „Čo za ne dáte?“ Ponuka bol smiešna. Prv, ako stihol sumu odklepnúť, prišiel k nemu muž a očistil husle i sláčik. Oprášil ich, naladil a zahral krásnu skladbu. Keď hudba doznela, všetci ostali očarení. Vyvolávač po chvíli ticho oslovil prítomných: „Čo dáte za tento nástroj teraz?“ Ponuka za husle bola neporovnateľne vyššia.

Čo zmenilo cenu huslí? Dotyk majstra. Memento pre každého z nás. Vieme čo od nás veriacich Boh žiada. Vieme to, a často podľa toho nekonáme. Je to podobné ako s husľami. Aj dnešná omša, modlitba či dobré skutky, ba i kresťanský život zapadli prachom, zovšedneli nám, prestali sme im venovať pozornosť... Pre nás stratili na cene, význame či potrebe. Dnešným evanjeliom nás Ježiš chce prebudiť. Je správne, keď si uvedomujeme, že nesmieme byť ako synovia sveta, ale chceme sa od nich učiť, že spoluprácou s Božími milosťami môžeme náš život prežiť plnšie, hodnotnejšie a istejšie smerom k večnému životu.

Rozídeme sa za svojimi povinnosťami, do svojich rodín a práve preto je správne, že chceme sa stať soľou, kvasom i svetlom podľa slov Pána Ježiša, a tak budeme slúžiť Bohu.

Žena, ktorá nesplnila poslednú vôľu zomierajúceho muža, nebola šikovná. Boh sa oklamať, dobehnúť nedá. Od sv. Kozmy a Damiána sa môžeme dnes naučiť aj všedné veci a udalosti; žiť s Bohom, pre Boha, a tak si získať odmenu vo večnosti. A zamýšľajúc sa nad svojím životom dáme odpoveď. Nech je to však taká odpoveď, ktorá bude v zhode s vôľou Božou.

Amen.

Dvadsať šiesta nedeľa – “C”

Lk 16,19-31

Bohatstvo a chudoba

Majme záujem jeden o druhého v oblasti duchovnej i hmotnej.

27. septembra 1660 nadržanom zomrel kňaz Vincent de Paul. Spisovateľ Viliam Hunerman v životopise o ňom napísal, že iste ho Pán Ježiš privítal slovami: „Bol som hladný a dal si mi jesť; bol som smädný a dal si mi piť; ako hosť som prišiel, a pritúlil si ma; nahý som bol, a priodel si ma; v žalári som bol, a prišiel si ku mne; Pretože čokoľvek si jednému z mojich najmenších bratov urobil, mne si to urobil.“ Do Svätého Lazára, kde bol vystretý, prichádzali biskupi i kňazi, ľudia od francúzskeho kráľa a jeho dvora, milosrdné sestry, ženy z charity a celá armáda chudobných, starcov, sirôt, chorých i prepustených trestancov. Lúčili sa so svojím dobrodincom.

13. augusta 1729 pápež Klement XI. vyhlásil Vincenta de Paul za doborodincu ľudstva a blahoslaveného a 16. júna 1737 Klement XII. na sviatok Najsvätejšej Trojice v Lateránskej bazilike za svätého. Ani dnes jeho meno nezapadá prachom histórie. Meno tohoto muža i dnes žije v jeho duchovných synoch – vincentínoch, lazaristoch, ale aj v Dcérach kresťanskej lásky – vincentkách, ako aj v niekoľkých desiatkach iných reholí, hnutí, spoločenstiev, organizácií a najmä charity.

Ako kontrastne sa počúvajú tieto slová o sv. Vincentovi v porovnaní so slovami, ktoré Abrahám hovorí boháčovi v dnešnom evanjeliu: „**Ak nepočúvajú Mojžiša a Prorokov, neuveria, ani keby niekto z mŕtvych vstal**“ (Lk 16,31).

Toto známe podobenstvo o bohatom človeku a žobrákovi menom Lazár zaznačil len evanjelista sv. Lukáš. Evanjelista vo svojom evanjeliu neuvádza mená, ale v tomto prípade robí výnimku. Meno Lazár v hebrejčine znamená "Boh pomáha". Takto meno vysvetľuje všetko a charakterizuje žobráka. Dôležitá je aj poznámka o psoch. V Písme a dnes ešte aj v islame pes sa chápe ako nečisté zviera, a preto sa psom pohrdalo. Nešťastie žobráka evanjelista zdôrazňuje aj tým, že nevládal od seba odohnať tieto nečisté zvieratá, ba čo viac, keď mu tieto zvieratá lízali vrede, spôsobovali mu úľavu. Tohoto človeka si nevšima iný syn Abraháma, brat Lazára, boháč. Je zaujímavé, že v podobenstve sa nevyslovuje boháčovo meno, len sa spomínajú šaty a jedlo, čo sa chápalo ako znamenie bohatstva.

Toto podobenstvo má dôležitý význam. Podľa Semitov Boh určil, kto bude bohatý a kto chudobný. A v tomto podobenstve Ježiš rieši problém bohatstva a chudoby vo vzťahu k večnému životu. Farizeji učili, že bohatstvo je výrazom zvláštnej priazne Boha a jeho milosrdenstva. V podobenstve Pán Ježiš poukazuje na to, že zlým prístupom k bohatstvu vzniká nebezpečenstvo straty večného života. Týmto podobenstvom Pán Ježiš nezavrhne bohatstvo, keď ho niekto má, neodsudzuje bohatých, ale poukazuje na zlý prístup k bohatstvu, kedy môže človek prísť o večný život. Ježiš varuje bohatých, aby im bohatstvo nezaslepilo oči, aby jeho nesprávnym užívaním, egoizmom, ktoré často sprevádza bohatstvo, človek neopovrhol Bohom, nezabudol na svoju dušu, a tak sám sa neodsúdil na večný trest. Jednoducho, Ježiš jasne formuluje učenie o vzťahu, aký má mať človek k materiálnym hodnotám. Kto dá prednosť čomukoľvek pred Bohom, sám sa vylučuje z Božieho kráľovstva a nik, ani Abrahám nie je v stave veci zmeniť. Vyjadrujú to slová, ktoré sú odpoveďou na boháčovu prosbu, aby poslal Lazára do domu bratov, aby sa aspoň oni zachránili. Abrahám hovorí: „*A okrem toho je medzi nami a vami veľká priepasť, takže nik - čo ako by chcel - nemôže prejsť odtiaľto k vám ani odtiaľ prekročiť k nám*“ (Lk 16,26). Boháč trpí v plameni, trápi sa, pretože zabudol počúvať Mojžiša a Prorokov a neuveril ich slovám. Podobenstvo je mementom, aby pre pozemské dobrá človek nezabudol na zmysel svojho života na zemi.

Podobenstvo o boháčovi a Lazárovi je stále aktuálne. Ako rýchlo vieme nevidieť, nepočuť núdzu vo svojom okolí. Skôr si všimneme, že niekto niečo má a darí sa mu. Kapitál sa zväčšuje, dostáva sa vyššie v spoločnosti, peniaze otvárajú dvere k úradom, kariére, vzdelaniu... Uzatvárajú sa spoločnosti seberočných, kde začína sa rodiť moc, ktorá

diktuje, potláča, nerešpektuje, navzájom sa oslepia, nevidia, že sa ženú do záhuby, podporujú sa vo vedomí, že peniaze im vystačia na všetko, že im otvoria všetky dvere. Nesprávne na týchto ľuď hľadáme so závisťou, že sa im darí, že môžu vlastniť, dovoliť si všetko to, o čom my môžeme len snívať. Pripomeňme si však slová Pána Ježiša: „*Beda vám, boháči, lebo už máte svoju útechu*“ (Lk 6,24). Beda nie preto, že majú, vlastnia, pretože Boh chce, aby sa ľudia mali dobre. Beda preto, lebo srdce im otupelo a oči oslepli, uši nepočujú, prepadli bohatstvu. Pre peniaze zabudli na Boha. Prikázania stratili pre nich význam. Boh sa stal pre nich nepotrebným. Beda tým, čo chcú byť pánmi sveta. Tí zabúdajú na lásku, štedrosť, nemajú čas na Boha. Bohatstvo ich zvádza, znesväcujú nedele, klaňajú sa jeden druhému alebo tomu, čo vlastnia. Rodina – aj keď vlastní a nič hmotné jej nechýba – rúca sa, stráca sa úcta jedného voči druhému a často v hojnosti, blahobyte, prepychu už nevedia, čo by si mohli dovoliť a neraz končia život samovraždou. Bohatstvo a peniaze vedú k tomu, že človek stráca úctu k svojmu telu. Predáva svoje telo, predáva svojunosť, svoje meno, zrádza svoju hrdosť, špiní, čo má byť sväté, zabíja pred narodením a tiež na objednávku, vo dne i v noci a nepomôžu ochranky. Peniaze nie sú zlé. Dnes sú potrebné, aby sme mohli plniť svoje poslanie na zemi v zhode s vôľou Božou. Peniaze a bohatstvo všetkého druhu nesmú vytlačiť Boha z prvého miesta, ktoré mu právom patrí. Bohatstvo sa nesmie pre nás stať vrahom života na zemi a následne večného života.

Poviedka rozpráva o dvoch bratoch, ktorých z domu vyhnal hlad. Prišli k pustovníkovi, ktorý im poradil, aby kráčali osvedčenou cestou. Napomínal ich, aby sa nevydali na cestu démona. Neuposlúchli ho. Po čase prišli ku kope zlata: „Ty chod domov po voz a ja tu budem zatiaľ strážiť,“ povedal starší brat mladšiemu. Mladší cestou domov premýšľal, ako prísť aj k druhej polovici zlata, ktorá má patriť staršiemu bratovi. Zrazu sa mu málilo. Z domu zobral na voz aj jedlo a prilial doň jedu. „Nebudem sa predsa deliť!“ Ale aj starší brat premýšľal podobne. Našiel si úkryt a keď prišiel brat s vozom, zastreli ho. Zobral si jedlo, ktoré priniesol brat a o chvíľu bolo po ňom. Starý pustovník ich varoval, ale nepočúvli ho.

Ježiš aj dnes nás učí láske. Uvedomujeme si jeho slová?

Boh sa dá kúpiť aj za peniaze. Áno, keď správne chápeme slovo „almužna“. „*Keď ty dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí pravá, aby tvoja almužna zostala skrytá. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti*“ (Mt 6,3-4). Kristovo zmŕtvychvstanie je našou zárukou. Lazár je svedkom tej pravdy. Kto verí Bohu, aj keď sa musí vedieť zriekať, snáď i núdzu trieť, snáď uskromniť, vie byť šťastný a môže byť šťastný.

Z histórie vieme, že z takýchto rodín, kde vedeli správne rodičia vychovávať svoje deti k hmotným hodnotám, uskromniť sa, podeliť sa, ponúknuť aj vtedy, keď mali primerane dosť, že z takýchto rodín vyšli ľudia, ktorí boli prínosom, obohatením a požehnaním pre svoju dobu. To hovorí o tom, že bohatstvo nie je prekážkou k spásu, a naopak, aj núdza, nedostatok môže byť prekážkou k spásu.

Malé dievčatko vošlo do miestnosti, na dverách ktorej bol nápis: "Zhotovujeme kľúče". Dievčatko vstúpilo a pozdravilo. „Vy zhotovujete kľúče?“ „Samozrejme. Môžeme ti urobiť.“ „Prosím, urobte mi kľúčik pre šťastie.“ „Veľmi rád,“ povedal starší pán, „ale tu musíš priniesť vzorku.“ Zamyslela sa: „Vďaka!“ Pozdravila sa a odišla. Pre kľúč k šťastiu je teba vypracovať vzorkovnicu. Každý vidí svoje šťastie v niečom inom.

Ježiš nám v podobenstve o boháčovi a Lazárovi mnohé naznačuje. Dnešný svet potrebuje správnych ľudí, akým bol Vincent de Paul. Kritické štúdie o ňom hovoria, že jeho rukami prešlo viac peňazí, ako mali francúzske banky dokopy. Jednou rukou prijímal a druhou ich dával tam, kde bola núdza najväčšia. Hoci na začiatku otec mal s ním iný plán; stane sa kňazom a bude podporovať rodinu a súrodencov. Otec pred smrťou zmenil zmýšľanie a povedal Vincentovi: „Syn môj, buď takým kňazom, akého ťa chce mať Boh!“

Nám dnes Kristus pripomenul, čo od nás očakáva, žiada vo vzťahu k hmotným veciam, najmä k peniazom. Nezabudnime, že najkrajšie pomníky sú v ľudských srdciach, ktoré buduje láska, štedrosť, dobroprajnosť.

Amen.

Dvadsať siedma nedeľa – “C”

Lk 17,5-10

Starosť o vieru

Primerane veku, stavu a iným hodnotám venujme pozornosť svojej viere.

Jeseň je časť roka, kedy nielen zberáme úrodu, ale ju aj hodnotíme. Čo spôsobilo počasie a čo môže urobiť ľudský faktor. Budúca úroda začína na jeseň: výber semena, príprava pôdy, stihnúť agrotermíny. Kto

toto nepodcení, má nádej, že budúca úroda bude bohatá, poteší.

Jeseň je aj čas začiatku nového školského či akademického roka. Kto si len trochu uvedomuje význam a potrebu vedomostí, snaží sa čo najlepšie študovať. Viac vedieť, poznať, ovládať je zárukou úspešnej budúcnosti.

Aj dnes je čas, aby sme spolu s apoštolmi povedali Pánovi: „**Daj nám väčšiu vieru**“ (Lk 17,5)!

Viera je dar, ktorý dostávame od Boha bez toho, že by sme si ho zaslúžili, vynútili. Boh nie je povinný nám dať tento dar, a preto sme si vedomí, že stojíme pred tvrdým orieškom, ktorý chceme na základe dnešného evanjelia rozlúsknuť. Uveriť v Boha, veriť v Boha je ťažká a vôbec nie jednoduchá a nenáročná záležitosť. Na druhej strane dar viery môže vo väčšej miere vlastniť mladý človek, ktorý začína užívať rozum a slobodnú vôľu, ako starší človek, prípadne s akademickým titulom.

Archeologicky výskum poukazuje na skutočnosť, že na počiatku človek si uvedomoval svoju existenciu v spojení s duchovnými bytosťami. Primerane svojej filozofii, stupňu inteligencie, poznania života sa človek snažil ovplyvniť a na svoju stranu pritiahnuť a nakloniť rôzne božstvá. V určitom historickom okamihu môžeme sledovať, že nie človek vymýšľa si bôžikov, ale sám Boh sa dáva poznať človeku. Boh vystupuje ako Pán, ktorý miluje človeka, dokonca človeku slúži a človeka zachraňuje. Najprv človek poznáva Boha ako v hádanke; nejasne, nezrozumiteľne, cez prorokov, kráľov, vodcov a učiteľov židovského národa. Príchodom Pána Ježiša sa vzťah medzi Bohom a ľuďmi dáva do veľkého pohybu. Ježiš si počína ako taký, ktorý má moc. Učí a hovorí tak, ako nikto pred ním. Na jeho slová mŕtvi ožijú, diabli opúšťajú ujarmených ľudí, hluchým sa vracia sluch, nemým reč, chromí chodia, malomocní sa očisťujú. Na jeho slová sa napĺňa sieť rybami, utíchne búrka a rozbúrené more, voda sa mení na víno. Apoštoli sú tohoto všetkého svedkami, a preto niet sa čo čudovať, že sa obracajú na Ježiša s prosbou: „Daj nám väčšiu vieru“ (Lk 17,5)! Odpoveď Pána Ježiša hovorí o tom, že viera je sila, ktorá dokáže nemožné veci. Nedá sa tomu tak rozumieť, že viera by len tak jednoducho umožnila premôcť prírodné zákony podľa našich prání, prípadne, že by poslúžila len k pobaveniu, zábave. Boh od nás žiada, aby sme mu uverili, prijali ho vo svojom živote, verne plnili a zachovávali jeho slová. K tomu nás Boh obdaril rozumom, slobodnou vôľou a poslať nám učiteľov, vodcov, dáva znamenia, oznamuje prostriedky. Od nás vyžaduje

spoluprácu s týmito prostriedkami, ktoré máme chápať aj ako dar, a teda primerane na ne odpovedať. Bez modlitby a ďalších prostriedkov, ktoré máme využiť na získanie a vzrast viery, dochádza k opaku, strate viery, odchodu od Boha. Vzrast viery sa nezaobíde bez zápasov, nakoľko nesieme následky dedičného hriechu. Nik z nás sa nevyhne bojom a zápasom so zlom. Sme skúšaní, pokúšaní, ale nemusíme sa prehnane báť. Dôvera v pomoc Božiu nám pomôže zvíťaziť, vyhnúť sa zbytočnému chytráčeniu či riskovaniu. V určitých etapách života boj o vieru môže byť ťažký, ale nikdy nie nad naše sily. V sile viery dokážeme zvíťaziť. Keď o dar viery prosia apoštoli, sú pre nás mementom, že bez viery vo väčšej miere sa nedajú uskutočniť Ježišove požiadavky, ktoré na nás kladie.

Viera je základ a ak ten bude slabý, pri uskutočňovaní ťažkých nárokov, ktoré sú na nás kladené, neobstojíme. Aj my máme volať k Bohu: „*Daj nám väčšiu vieru*“ (Lk 17,5)! Je to múdra prosba. Podobne ako apoštoli aj my si uvedomujeme, čo nám môže dať Boh, ktorý chce šťastie človeka. Máme prosiť o dlhý život, o zdravie, o bohatstvo, slávu? Iste nie. Toto je dočasú.

Boh vo svojej добрote každému človeku dáva možnosť mu uveriť. Preto spasený môže byť každý človek; aj ten, čo žil pred Kristom, aj ten, čo sa s učením Krista nestretol, aj ten, ktorý volá Boha Alah, Budha... Rozhodujúca je odpoveď človeka. Žiť podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, plniť si svoje povinnosti čestne, zodpovedne, v pravde, láske a spravodlivosti. Súd a odmena patrí Bohu. Boh je cieľom každého človeka. Boh každému človeku primerane dobe, veku, talentu dáva do duše morálny zákon, na ktorý svojím životom dáva odpoveď. Každý človek sám rozhoduje o svojej spáse. Boh sa nedá oklamať. Boh si právom vyžaduje, aby sme ho nielen prijali ako svoj cieľ, zmysel života, ale aby sme na jeho dary odpovedali primerane darmi, ktoré nám daroval, a tak rástli v láske k nemu. Preto platí pre všetkých ľudí bez výnimky, že na svete sme nato, aby sme Boha poznávali, jeho milovali a jemu slúžili, za čo je nám pripravená odmena. Kto vedome a dobrovoľne opovrhne, neprijme, nežije podľa toho, čo dostal od Boha, rozhoduje sa o druhej odmene – a to je trest. Boh je spravodlivý, ktorý dobrých odmieňa, ale zlých trestá. Viera človeka preto potrebuje vzrast, rozvíjajúcu činnosť, prácu na svojom posväcovaní... Nemôžeme sa uspokojiť s vierou, ktorú sme mali pri prvom svätom prijímaní či sviatosti birmovania. Ako nám Boh dáva dary, telesný či intelektuálny rast, tak nám dáva aj dary na vzrast našej viery. Rast svojej viery je závislý na našej spolupráci s Bohom. Veľkosť svojej viery poznávame po dielach, ktoré konáme. Kto

spolupracuje s Bohom, primerane si plní svoje povinnosti. Rovnako si uvedomuje, že bez Božej pomoci vzrast viery nie je možný. Preto nemôžeme povedať, že veríme – a nemodlíme sa, nechodíme do kostola, nepristupujeme ku sviatostiam. Boh ustanovil Cirkev, vedie ju, a skrze ňu dostávame náuku i prostriedky na udržanie a rast viery.

Je čas, aby sme prehodnotili svoju vieru. Je primeraná nášmu veku, životným okolnostiam, prostriedkom a milostiam, ktoré sme dostali od Boha ako dar? Výhovorky, špekulovanie, odkladať na neskôr, prehnane sa zrovnávať s inými hovorí samo o sebe, že neodpovedáme Bohu primerane na dary. Naopak. Pri výčitke svedomia začnime znova s nápravou, hoci už po sedemdesiaty siedmy raz. Teda znova nastúpiť na cestu spolupráce s Božími darmi. Áno, aj pôst, modlitba, almužna, skutky milosrdenstva, verné plnenie si povinností podľa stavu, veku či zdraviu sú dary, ktoré nám pomáhajú v raste našej viery.

Pravda, máme si medzi sebou navzájom pomáhať. Možno už roky žijeme vieru bez hlbšej zaangažovanosti. Niektorí len zo zvyku, tradície, aby sa vyhol rečiam, len kvôli niekomu sa zúčastňuje na úkonoch, ktoré predpisuje Cirkev, ale neverí tomu, nerozumie a nechápe, prečo je to tak a prečo nie inak. Niekomu prikázať veriť sa nedá. Môžeme pomôcť, poradiť, vysvetliť, modliť sa či za neho prosiť Boha, ale ten druhý musí dať svoj súhlas Bohu.

Biskup Helder Camara ešte ako mladý študent teológie sa stretol s dôstojníkom, ktorý sa mu priznal, že od prvého svätého prijímania si neplní povinnosti kresťana katolíka. Teraz by znova chcel veriť. Nastala výmena listov, v ktorých mladý študent na námietky proti nevere dôstojníka dáva protiargumenty. Tie ho však nepresvedčili. Raz dôstojník napísal: „Intelektuálne som premôžený, ale neverím.“ Neskúsený študent mu radil, aby šiel v uniforme do kostola, aby si pred očami ľudí klakol, a tak v pokore vykonal akt viery. Vieru však takto nezískal. Po čase sa do rúk dôstojníka dostala kniha od sv. Terezky od Ježiša Denník duše. Už na druhý deň píše dôstojník list s týmito slovami: „Svätá Tereza počas niekoľkých minút dokázala to, čo sa tebe nepodarilo.“ Dôstojník získal vieru. Bolo to dielo milosti. „Po prvý raz,“ píše arcibiskup, „som vtedy prežil skutočnosť, že nad i za všetkými argumentmi je milosť Božia.“

Neklesajme na duchu, keď vidíme a stretávame sa s neverou v Boha. Urobme, čo je v našich ľudských silách, ale nazabúdajme na prostriedky, ktorými môžeme sebe i iným zväčšiť či získať milosť Božiu.

Viera je čosi, čo sa vymyká spod skalpela rozumu i psychológie. Viera má však aj svoje etapy. Viera je často dlhý proces. Tí, čo od detstva

od rodičov prijímali vieru, sú na tom ináč ako tí, čo v dospelom veku pocítili potrebu veriť. Viera je poznaním. Človek nemôže všetko naraz chcieť, vlastniť, poznať. Čím je človek vo vyššom veku, alebo ak po zlom živote chce niekto prísť k viere, musí si uvedomiť, že tým ťažšia bude cesta. Je potrebné si uvedomiť aj to, že viera nikdy nie je proti vede. Pravá viera nie je proti pravej vede. To by bol Boh sám proti sebe. Boh je predsa Stvoriteľ, Vykupiteľ i Posvätitel'. Viera nie je výsledkom poznania. K viere je potrebné čítať evanjelium, mať otvorené srdce i rozum pre Boha, počúvať Cirkev, najlepšie mať niekoho, kto by radil, učil, vysvetľoval, viedol hľadajúceho.

Sv. Augustín, ktorý osobne proces hľadania viery prešiel, napísal: „Preto všetko úsilie človeka neosoží, ak sám Boh neudelí tento dar.“ Pozor, kto už raz dar odmietol, nemusí byť hodný toho, že mu bude znova ponúknutý!

Jeseň rozhoduje o budúcej úrode. Aj začiatok školského roka je neopakovateľné memento. Tak aj dnešné evanjelium je nám ponúknuté ako dar pre vzrast viery.

Amen.

Dvadsať ôsma nedeľa – “C”

Lk 17,11-19

Vďačnosť sa vypláca

Učme svoje deti vďačnosti.

Na príbehu aj deti pochopia veľkosť malých vecí.

Príbeh hovorí o mravčekovi, ktorý sa topil vo vode potôčika. Holubica to zbadala. Vzala steblo trávy a držiak ho v zobáčku, priblížila sa k mravčekovi. Ten sa naň vyškriabal a zachránil sa. Po čase niesol mravček zrnko. Zbadal poľovníka, ako sa chystá zastreliť holubicu. Rýchlo pustil zrnko, vyškriabal sa po poľovníckej čižme a uštipol ho do nohy. Poľovník skočil od bolesti, netrafil a holubica bola zachránená.

Každý môže byť druhému nápomocný, ale jeden druhému máme byť vďační za preukázané dobrodenia, lásku, pomoc... Ako dobre sa vo farských oznamoch číta, alebo pri oznamoch počúva, že veriaci pamätajú na vďaku a dávajú na sväté omše s úmyslom poďakovať sa... Nenapadlo

aj vás zabudnúť na nevďak a viac si všímať vd'ačnosť? Vd'ačnosť je vraj najlepší liek, najkrajšia ruža, najsilnejšia zbraň a čo ešte...

Ježiš Samaritánovi, ktorý ako jediný z desiatich uzdravených sa prišiel Ježišovi poďakovať, povedal: „*Vstaň a chod', tvoja viera ťa uzdravila*“ (Lk 17,19).

O správaní Pána Ježiša evanjeliá rozprávajú, že kade chodil, dobre robil a nepotrpel si na ľudskej chvále, oslave. Robil to ticho, bez efektov, ktoré by mu mali priniesť ľudskú popularitu. Po rozmnožení chlebov a rýb, keď ho zástup chcel urobiť kráľom, utiahol sa sám do ticha a samoty. O dávaní almužny povedal: „*Keď dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavá ruka, čo robí pravá, aby tvoja almužna zostala skrytá. A tvoj Otec ťa odmení, lebo on vidí aj v skrytosti*“ (Mt 6,3-4). Ježiš učí: kto dá dar, nech si nepočína tak, že bude čakať, že ten druhý mu to vráti. Ježiš nechce, aby medzi nami platila zásada revanžovať sa. Na správaní Samaritána nás učí vd'ačnosti.

Viacere miesta v Písme nám pripomínajú vd'ačnosť. Efezanom pripomína apoštol sv. Pavol, aby sa chránili každého hriechu, ako sa patrí na svätých a radšej vzdávali vďaky (porov. Ef 5,4). Kolosanom prikazuje: „*A buďte vd'ační*“ (Kol 3,15)! Sv. Pavol nielen prikazuje, ale môžeme ho spoznať ako človeka vďaky. Veriacim do Ríma píše: „*Pozdravujte Prisku a Akvilu... oni nastavili vlastné šije za môj život. Im som nielen ja zaviazaný vďakou*“ (Rim 16,3-4).

Je možné si položiť otázku: V čom spočíva vd'ačnosť? Zaiste to nie je len chvíľková citová záležitosť, keď nám niekto preukázal službu, pomoc, lásku či pozornosť, akési dobro. Je to vnútorná sila, ktorá sa prejavuje vonkajšími znakmi. Vd'ačnosť je prejav dobra, vnútra človeka. Je to odpoveď vnútorných postojov prejavenej vonkajšími znakmi.

Na túto skutočnosť poukazuje Ježiš pri stretnutí s desiatimi malomocnými, ktorých uzdraví. Je pravdou, že k uzdraveniu došlo na ceste, ďalej od neho, pretože im povedal: „*Chod'te, ukážte sa kňazom*“ (Lk 17,14). Nezobral ich stranou, nedotkol sa chorých miest, nemodlil sa nad nimi... Možno niektorý z nich preto aj šomral, ale dali sa na cestu ku kňazom, pretože podľa Mojžišovho zákona z Knihy Levitikus (porov. Lv 13,11) vedeli, že jedine kňaz mohol vyhlásiť niekoho za čistého, čiže uzdraveného a mohol sa vrátiť do predošlého spôsobu života. Možno po tom, čo o Ježišovi počuli, že je divotvorca, uposlúchli a šli. Evanjelista

sv. Lukáš poznamenal: „*Ako šli, boli očistení*“ (Lk 17,14). Prečo ich Ježiš neuzdravil hneď? Chcel, aby sami mali na uzdravení podiel, aby mu uverili. Odišli od neho, čiže uverili, ale ich ďalšie správanie stáva sa mementom až do konca čias. Bohu naša vďačnosť nič nepridá na veľkosti, sláve, moci a podobne. Apoštol sv. Pavol nám v Druhom liste Korint'anom pripomína: „*Ale vďaka Bohu, ktorý nám vždy dáva víťazstvo v Kristovi a naším prostredníctvom zjavuje na každom mieste vôňu jeho poznania*“ (2 Kor 2,14). V spojení s Kristom získavame ešte viac, keď plníme jeho vôľu. Samaritán spoznal, že je uzdravený. Vracia sa späť ku Kristovi, aby sa poďakoval za uzdravenie tela. Ježišove slová: „*Vstaň a chod', tvoja viera ťa uzdravila*“ (Lk 17,19), hovoria aj o uzdravení duše alebo vzraste viery.

A práve vďačnosť za vzrast viery, uzdravenie vo viere si zasluhuje našu väčšiu pozornosť. Venovať pozornosť svojej viere. Byť vďačný Bohu za dar viery.

Johsshon Gnanabaraman vo svojej meditácii nad touto udalosťou o uzdravení desiatich malomocných sa takto zamýšľa. Opýtal sa desiatich mužov, prečo sa nevrátili k Ježišovi a nepoďakovali sa za uzdravenie. A tú sú odpovede:

Prvého: Nie som nevďačnej povahy, ale najprv som sa chcel ukázať svoje rodine a priateľom, že som zdravý. Potom som sa chcel poďakovať Ježišovi, ale on medzitým odišiel.

Druhého: Samozrejme, že som sa chcel poďakovať Ježišovi, ale nie súčasne s tým Samaritánom, lebo ja som veriaci Izraelita. Než som však stačil nájsť posla, Ježiš odišiel.

Tretieho: Nie iba slovami som sa chcel poďakovať, ale chcel som priniesť aj dar, ale som chudobný a nenašiel som nič hodné.

Štvrtého: Mal som úmysel poďakovať sa. Keď som sa však ukázal kňazom, ešte som si nebol istý, či je moje uzdravenie trvalé. Teraz to viem, ale Ježiš odišiel.

Piateho: Takmer som sa vrátil spolu so Samaritánom, aby som sa poďakoval, ale boli okolo neho mnohí a musel by som pred nimi vyznať, že som bol malomocný a on že ma uzdravil. Hanbil som sa, preto som sa nevrátil.

Šiesteho: Vlastne som to chcel. Spomenul som si, že Ježiš pomohol aj iným a nečakal za to vďaku, teda ani ja som sa nevrátil.

Siedmeho: Nie som nevďačný. Od veľkej radosti som zabudol. Keď som si na to spomenul, Ježiš bol preč.

Ôsmeho: Na svete je mnoho malomocných. Iste môj poctivý, mravný, vzorný

život Ježiša pohl k tomu, že ma uzdravil. Prečo by som mal ešte ďakovať?

Deviateho: Viem sa poďakovať. Chcel som sa poďakovať, ale väčšina nešla, nešiel som ani ja. Držím s väčšinou.

A opýtal sa aj Samaritána. A odpoveď? „Bez dýchania nemôžem žiť. Nemohol som sa vrátiť domov, kým som sa Ježišovi nepoďakoval.

Ktorá odpoveď je nám najbližšia? Vzťah k vďačnosti, postoje, názory na vďačnosť a najmä denná prax hovoria nielen o tom, akí sme ľudia, ale aj akí kresťania katolíci. Pýtajme sa sami seba: Nezaslúži si Boh našu vďaku? Že za čo? Za dar života, zdravie i chorobu, prácu, za ruky, oči, sluch, srdce, rodinu, deti, dovolenku... Ale aj nadprirodzené dary, za dar vykúpenia, za dary, ktoré dostávame skrze sviatosti, svätú omšu, modlitbu, skutky kresťanského milosrdenstva.

Francúzskemu kráľovi Ľudovítovi XIV. sa pripisujú slová, ktoré v prvom momente pri počutí prekvapia: „Keď volávaš niekoho do úradu, robíš si sto nespokojencov a jedného nevďačníka.“ Sto nespokojencov, to je pochopiteľné. Aj oni túžia, želajú si, prajú úrad, ale jeden nevďačník? Je v tom čosi. Môžeme sa s tým stretnúť aj vo svojom živote; niekomu pomôžeš, je ti na začiatku vďačný, ale čoskoro začína opak. Nestáva sa, že sa plnia slova príslovia: „Za dobrotu – na žobrotu?“

Je správne, že si dnes uvedomujeme vďačnosť voči tým, ktorí nám svojou láskou, rôznou službou a pomocou, často vynaložením veľkého úsilia, námah, osobného zriekania na úkor nielen svojho voľného času, ale aj na úkor svojho zdravia dali hodnoty, za ktoré si právom, opodstatnene zaslúžia prejav vďaky.

Stará pani učiteľka oslavovala osemdesiatiny. Jej životom boli deti. Pre ne sa nevydala, zabudla na svoje šťastie či sa ho zriekla... Niekoľko desiatok rokov utierala nosčky i slzičky prváčikom. Mnohí na ňu zabudli. Akú radosť mala, keď jej prišli poblahoželať už starí otcovia a mamy, jej bývalé deti, žiaci.

Vžime sa do situácie, čo cíti starší človek počas vianočných sviatkov, keď má byť sám? Akú radosť, ako ďakuje, keď si ho susedia vo vchode, z ulice všimnú, hoci nie sú rodina a pozvú ho k štedrovečernému stolu.

Žije sa radostnejšie, keď vieme byť navzájom voči sebe vďační za malé prejavy služby, pomoci, ochoty... Vieme, že nestratíme tým veľa času, nestojí to až takú námahu a spôsobí to druhým radosť, príjemný život.

Rodičia, ktorí venujú pri výchove detí pozornosť vďačnosti, sebe aj im pripravujú krásnu budúcnosť.

Mnohovravným príkladom je nám z prvého čítania Druhej knihy kráľov

Náman, ktorého z malomocenstva uzdravil Elizeus. Keď Elizeus nechce prijať dar, Náman povie: „*Dovoľ mne, svojmu služobníkovi, vziať si z tejto zeme*“ (2 Kr 5,17). Táto zem mu bude pripomínať lásku. Tak chce prejsť svoju vďačnosť.

Memento pre našu vďačnosť voči Bohu. Naša osobná zaangažovať v modlitbe, pristupovaní ku sviatostiam, ďakovaní, odprosovaní, je vďačnosťou k Bohu. Vďačnosť kresťana voči Bohu by mala byť tak samozrejmá, ako to, že dýchame. Ak sme zabudli alebo podcenili svoju vďaku, je čas teraz veci napraviť.

Bohabojný človek prišiel pred Petra.

„Kde chceš ísť?“ „No predsa do neba.“ „To by každý, ale tu je bodový systém.“ „Na to som ani nepomyslel. Koľko je potrebných bodov k získaniu neba?“ „Asi tisíc.“ Človek bol tým zaskočený, ale Peter začal: „Čo si dobre robil na zemi?“ „Každý deň som bol na svätej omši. To čosi znamená.“ „Áno, jeden bod.“ Chlapom to zatriaslo. „Bol som členom sv. ruženca a denne som sa modlil svoj desiatok i celý ruženec.“ Peter opäť: „Druhý bod.“ Chlapovi vystúpil na čelo pot. „Bol som členom Spolku sv. Vojtecha.“ „Tretí bod.“ „Chodil som pomáhať pri speve.“ „Štvrtý bod.“ „Denne som sa modlil.“ „Piaty bod.“ „Tu mi už len Božia milosť pomôže, v ňu som veril, preto som sa denne snažil byť Bohu vďačný.“ „Veríš tomu, že Bohu sa páči tvoja vďačnosť?“ „Áno!“ Peter sa usmieva: „Tak si získal dosť bodov a môžeš ísť k tomu, ku ktorému si cítil vďačnosť, k Bohu.“

Vďačnosť sa vypláca. Toto nie je len konštatovanie, ale ľudská skúsenosť a raz sa presvedčíme, že aj dôležitým kľúčom do neba.

Amen.

Dvadsať deväť nedeľa – “C”

Lk 18,1-8

Vytrvať v rozhovore s Bohom

Nie je nič ťažšie, ako modliť sa, a nie je nič ľahšie, ako modliť sa.

Na oddelenie intenzívnej starostlivosti priviezli babičku. Stále pohybovala perami. Po niekoľkých hodinách sestra priložila ucho k perám babičky. Hoci s babičkou sa nedalo komunikovať, neodpovedala na otázky personálu, zdravotná

sestra počula tiché slová modlitby. Babička sa modlila. Kto ju poznal, vedel a mnohí z jej okolia si to medzi sebou aj nahlas povedali: Ako to dokáže uniesť vo svojom živote táto žena? Keď nosila pod srdcom piate dieťa, muža jej v lese zabil strom. V tom roku vyhoreli. Už vtedy sa starala o svokra, ktorý bol pripútaný na posteľ. A táto žena sa nikomu nesťažovala. Našla si čas aj na svätú omšu, aspoň jednu-dve v robotné dni týždňa. Deti boli čisté, slušné, dala ich do škôl... Keď sa povydávali a poženili, starala sa o vnúčatá. Veľa toho nenahovorila, ale v jej rukách často videli ruženec. Nik jej v živote nepovedal škaredé slovo. S nikým sa nehnevala. Nikto jej nedokázal nič odoprieť, keď o niečo poprosila. Na tretí deň na oddelení intenzívnej starostlivosti tak ticho ako žila, ticho aj zomrela, len prestala pohybovať perami.

Modlitba. Čo sa skrýva za týmto slovom? Čo všetko vieme o modlitbe? A čo naša modlitba? Aj dnes aktuálne otázky.

Evanjelista sv. Lukáš napísal: „Ježiš povedal učeníkom podobenstvo, ako sa treba stále modliť a neochabovať“ (Lk 18,1).

Text evanjelia hovorí o posledných veciach sveta, na ktoré je potrebné sa pripraviť, a to modlitbou. Mýlili by sme sa, keby sme tvrdili, že sa máme len modliť od rána do večera a byť stále na kolenách. To však neznamená, že v našom živote by nemala mať miesto pravidelná, zbožná, sústredená, vytrvalá modlitba rôzneho druhu, obsahu, na každom mieste, kde žijeme. Naš život má byť skutočne dôverným rozhovorom s Bohom. Modlitba učí láske k Bohu, blížnemu i k sebe samým. Postava sudcu z evanjelia nie je pohan, ale Žid nepraktizujúci vieru, ktorý žije tak, ako keby nikdy nemal po smrti predstúpiť pred svojho Boha Sudcu. Nezaujímal ho ani spravodlivosť, ani verejná mienka, vynáša nespravodlivé rozsudky, nezaujíma sa o utláčaných. Druhá postava z evanjelia, vdova, predstavuje biedu, bezradnosť, je osamotená a vykorisťovaná. Vdova je však vytrvalá a neústupná. Sudcovi nedá pokoja, kým ho neprejde trpezlivosť. Sudca aj keď nie v záujme spravodlivosti, ale aby mal od vdovy pokoj, ujíma sa jej sporu.

Podobenstvo je naším poučením. Keď nespravodlivý človek vyhovie dotieravej vdove, o čo viac spravodlivý a dobrý Boh presadí spravodlivú vec svojich verných voči ich nepriateľom. Ježišovi učeníci na tomto svete budú obeťami nespravodlivosti zo strany detí tohoto sveta. Veriaci budú znášať ťažkosti na tomto svete, ale keď vytrvajú pri plnení svojich povinností, verne pri Bohu až do konca, Kristus pri svojom druhom príchode sa stane im odmenou. To neznamená, že po jednej modlitbe Boh

bude zasahovať. Modlitba má byť preto konaná vo viere, nádeji a s láskou. Neslobodno sa dať znechutiť. Naša modlitba má byť protestom proti zlu. Čas druhého príchodu Krista na svet je neznámy, a preto tí, čo uverili v jeho lásku, majú vytrvať vo svojej modlitbe, neprestajne sa modliť. Dostáva sa nám poučenia, aby sme nestrácali trpezlivosť pri modlitbe. Ježiš nám naznačuje, aby sme vytrvali. Boh nám nedal dar modlitby preto, aby na každú našu modlitbu odpovedal hneď zázrakom. Aj keď hneď neodpovedá, Boh nemlčí. Modlitba je aj prejav našej viery. Netreba pri nej mnoho rečniť. Boh pozná naše potreby skôr, ako by sme ich vyslovili. Boh je predsa láska.

Podobenstvo o sudcovi a vdove je výzvou pre Božie deti, veriacich, aby sa naučili žiť v dôvere Boha. Aj keď mnohé veci prijímame od Boha ako samozrejmosť, je potrebné si aspoň z času na čas uvedomiť: Kto je Boh a kto sme my? Čo je naším poslaním na zemi? Kde je náš cieľ? Ako využívame prostriedky na získanie cieľa svojho života? Právom sa od nás vyžaduje, aby náš život bol v súlade s jeho slovami. Naše životné skutky nesmú protirečiť jeho zákonom. Keď chápeme, že medzi nami má vládnuť vernosť, ak chceme pred ľuďmi obstať, tak je samozrejmé, že Boh od nás vyžaduje rovnako vytrvalosť v dobrom, vernosť pri zachovávaní a plnení jeho príkazov a slov. Je správne, keď toto podobenstvo v nás vyvoláva reakciu k sebaspytovaniu svedomia. Ježiš kladie v závere podobenstva otázku: Modlitba a každý skutok nemajú byť vykonané z našej strany bezducho. Naš život mal by niesť pečať viery. Viem čo robím, prečo to robím. Tak slová i skutky, ktorými sa prejavujeme navonok, hovoria o našej láske, nádeji a viere voči Bohu. A to aj vtedy, či si to niekto z nášho okolia všíma alebo nie.

Keď priviezli Jána s infarktom do nemocnice, hneď poprosil o návštevu kňaza. Lekárka dala súhlas. Ján ticho poznamenal: „Roky sa modlím za šťastnú hodinu smrti.“ Kňaz prišiel a vyslúžil mu sviatosť. Chlapi na izbe sa usmievali. „Bojí sa smrti. My sme tiež po infarktoch a hneď sa nespovedáme,“ poznamenal starší muž na izbe tak, aby to počul aj kňaz. Ten sa usmial, ale i vážne poznamenal: „Len aby som tu zajtra nebol pri vás a aby ešte nebolo neskoro!“ Keď ráno sestra vstúpila do izby a zastala pri posteli Jána, posmeškári zvažneli. Ján bol mŕtvy. A niet sa čo čudovať, že ten starší muž už ráno poprosil sestru, aby aj jemu zavolala kňaza. Prišiel a ani jeden neodmietol jeho službu. Jeden pri rozprávaní tejto udalosti poznamenal: „Denne sa odvtedy modlím za šťastnú hodinu smrti.“

Je pravdou, že dnes mnohí sa nemodlia. Alebo sa nemodlíme. Málo sa

modlíme. Kvalita modlitby upadá. A predsa, modlitba patrí do nášho života aspoň tak, ako dýchame. Vieme, že telo potrebuje kyslík a duša by nemala nepotrebovať modlitbu? Nepochybujeme o správnej ľudskej životospráve a životosprávu duše by sme mali podceňovať? Pohľad do zrkadla či do dlaní by nemal v nás vyvolávať hnev, že starneme, ale naopak, myšlienku, že blížime sa k Bohu. A tak spytovanie svedomia je pohľad na tvár našej duše a dlane rúk. Je správne, že okrem práce sa vedia spojiť k modlitbe. Kto z nás má odvahu povedať, že budem sa modliť neskôr? Kto bol už vážne chorý, kto cíti ťažký kríž staroby, vieme, že vtedy je modlitba veľmi ťažká, ťažšia ako dnes, keď sme zdraví a máme mnoho plánov, snov, niečo dokázať. Je správne, keď myslíme na stretnutie s Bohom Sudcom a primerane k tomu si zariaďujeme veci vo svojom živote.

Poznám muža, ktorý prišiel o ruky. Nemá ruky, a predsa sa nimi modlí ruženec. On cíti svoje prsty a v nich zniečka. On vtedy, keď ešte mal ruky, ruženec v nich často držal. Keď prišiel o ruky, nerúhal sa, ale ďakoval Bohu, že ho ešte ponechal žiť. Musia sa o neho starať, ale nikto mu ešte nepovedal z jeho najdrahších, že nič nerobí, že je darmožrác. Žena vie, čo vedía i deti, vnúčatá i ostatní, že on sa za nich modlí. Oni sa modlia s ním. On je pre nich vzor pokoja, radosti zo života.

A my vieme, že zhon, napätie musí byť v živote. Aj povinnosti musíme mať. Ale je správne, keď nezabúdame na slová Pána Ježiša: „*Ale nájde Syn človeka vieru na zemi, keď príde*“ (Lk 18,8)? Keď si počíname ako muži z dnešných príbehov, tak je všetko v poriadku.

A babička snád' na oddelení intenzívnej starostlivosti nevedela o tom, čo sa okolo nej dialo. Modlila sa. Robila to celý život a Boh ju nesklamal. Iste ju nesklamal ani vtedy, keď posledný raz vydýchla. Modlitba dobýja nebo.

Amen.

Tridsiata nedeľa – “C”

Lk 18,9-14

Učme sa kajúcne modliť

Pokora sa Bohu páči, pýcha nás vzdďaľuje od Boha.

Viete si predstaviť moderného farizeja a mýtnika? Predstaví nám ich príbeh.

Bol pohreb mladej ženy, ktorá žila v morálnych slabostiach. Zomrela krátko po zákroku proti nenarodenému dieťaťu. Magdaléna. Táto slabosť akoby bola dedičná. Boh jej dal milosť, že sa stačila ešte vyspovedať a zomrela so slovami: „Pane, zmiluj sa!“ Počuli to aj ostatné pacientky. Na pohrebe vyvolal veľké pohoršenie muž, ktorý bol denne prvý v kostole a posledný z neho odchádzal. Tento polohlasne pranieroval cirkevný pohreb slovami: „Táto žena nepatrí na cintorín, niečo ešte mať cirkevný pohreb!“ Prítomní sa pohoršovali. Ktosi mužovi poznamenal: „Nie ste Boh, aby ste súdili!“ Nie je to moderný obraz farizeja a mýtnika?

Ježišove posledné slová v podobenstve o farizejovi a mýtnikovi sú výrazným mementom: **„Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený“ (Lk 18,14).**

Aj za čias Ježiša boli takí, čo sa pokladali za spravodlivých a pohrdali inými. V podobenstve Ježiš vyberá silné kontrasty z vtedajšieho židovského života. Na dvoch osobnostiach niekoľkými slovami charakterizuje ich postoj a správanie. Je to majstrovské umenie rozprávača. Židia mali svoje predpisy na modlitbu i na almužnu. Podľa toho, ako si ich plnili, pokladali sa za viac či menej nábožných. Ospevovali svoju dokonalosť a vyvyšovali sa nad ostatných. Ježiš chce poukázať, že zmýšľanie a vnútro človeka Bohu nie je utajené. Nábožnosť to nie sú len vonkajšie, viditeľné prejavy, skutky. To, že farizej sa postí dva razy do týždňa, že dáva desiatky, že sa modlí, je dobré, ale nesmie to byť príčinou pohrdat' inými a vyvyšovať sa. Biť sa v prsia je prejavom ľútosti a pokánia. Mať vedomie vlastnej nedokonalosti a potreby odpustenia inšpiruje človeka už starozákonná Kniha žalmov. Kto má právo vyniesť spravodlivý súd nad človekom? Jedine Boh. Bohu nič nie je skryté, utajené či neznáme. Boh pozná myšlienky človeka. Ak by chcel niekto namietat', že Ježiš na farizejovi vykresľuje nejakú karikatúru, veľmi sa mylí. Boh je predsa láska. Naopak. Keď Ježiš do úst farizejovi vkladá slová tejto modlitby, chce nás vystríhať pred takým druhom modlitby, ktorý v tom čase bol rozšírený vo vtedajších rabínskych dokumentoch. Pokladalo sa za nedôstojné, aby modliaci o niečo prosil, ale aby ďakoval, že je isto na ceste, ktorá ho privedie do večnosti. Keď počúvali tieto slová podobenstva, ako ich Ježiš rozprával, museli sa v nej so zadosťučinením poznať. Prosba mýtnikova prezrádza hlbokú beznádej. Rozumeli jej dobre. V ich očiach nebolo pre neho východiska. Ako by mohol dosiahnuť odpustenie svojich previnení bez toho, aby zmenil svoje

povolanie a odškodnil všetkých, ktorým ublížil svojou horlivosťou v službách nenávidených Rimanov, okupantov. Inými slovami, bol beznádejný prípad. Ježiš sa stavia proti mienke poslucháčov. Boh je Bohom aj beznádejných. Mýtnik odchádza ospravedlnený domov. Nemal žiadne právo, ešte neodčinil svoje správanie ako mýtnik, a predsa Boh vyhovel jeho prosbe. Mýtnik nadobúda vnútornú spravodlivosť, svätosť, ktorá jedine zaväzuje pred Bohom. Farizej vlastne vo svojej modlitbe nič neprosí od Boha, a preto odchádza domov taký, aký prišiel do chrámu. Odnáša si svoju spravodlivosť, ale nie Božiu spravodlivosť.

Podobenstvo poukazuje na vnútorný pomer, ktorý je tu obrátený. Ten, ktorým farizej opovrhoval, je milší Bohu ako ten, čo sa za spravodlivého pokladal.

Podobenstvo je varovaním pre nás. Nerobme závery na základe vonkajšieho zdania a vlastného úsudku. Boh má správny úsudok. Boh vidí do vnútra človeka. Je to lekcia až do konca čias pre farizejov, aby sa vyvarovali vynášaniu súdov nad inými, aby o sebe zmýšľali v zhode s Božím pohľadom. Uznávame, že skutočná svätosť je čosi vnútorné. Podobenstvo jasne poukazuje na skutočnosť, že Bohu je hriešnik, ktorý koná pokánie milší ako pyšný, ktorý sa pokladá za dokonalého, hoci navonok ničím sa zjavne nepreviňuje. U apoštola sv. Pavla nachádzame učenie Cirkvi o ospravedlnení z viery (porov. Rim 3,23-25;4,4-8;5,9-21), keď učí, že spravodlivosť možno dosiahnuť jedine dôveryhodnou vierou (porov. Mt 9,10-13).

Je čas, aby sme sa pozreli na seba a poučili sa na správaní mýtnika a ďaleko od seba odhodili postoj farizeja. Ježiš na inom mieste (porov. Mt 23,13-33) veľmi prísne napomína farizejov a nazýva ich “pokolením vreteníc” a “obielenými hrobmi”. Povie im: „*Veru, hovorím vám: Mýtnici a neviestky vás predchádzajú do Božieho kráľovstva*“ (Mt 21,31). Museli svojim správaním ísť Ježišovi na nervy, keď hovorí tieto slová. Pohľad na nich mohol byť príjemný. Skutky mohli byť chvályhodné, ale úmysel – s akým to konali – sa Bohu nepáčil. Skontrolujme si svoje skutky, s akými úmyslami ich konáme. Môžeme sa považovať ešte za kresťanov? Nie sú aj naše spovede poznačené farizejstvom? Nerobíme sa lepšími, akí sme v skutočnosti? Čo pohľad Boha do nášho vnútra?

Zvyknú povedať, že nikoho nezabili, nesmilnia, nekradnú... že vlastne sú dobrí kresťania. A predsa, Bohu nič nie je neznáme. Poznáme aj slová: „Vaša reč vás prezrádza.“ Môžem byť odborník, ale moje slová?

Giovanni Albanesse píše: „Chceš vedieť, čo majú ľudia v srdci? Všímaj

si, o čom rozprávajú. Kto rozpráva o peniazoch, je lakomec. Kto o kariére, je karierista. Kto o politike, je nervovo chorý, nevšímaj si ho. Kto rozpráva o druhých zle, má v srdci jed, nedôveruj mu. Ak si chceš urobiť úsudok o spisovateľovi, pozoruj, čo píše. Chceš poznať režiséra? Pozri jeho filmy. Čo chceš, aby mal v srdci človek, ktorý vie rozprávať, písať o cudzoložstvách, drogách, násilí, škandáloch? Slová, naše slová nás prezrádzajú.

Aj v našom okolí sú bratia a sestry, ktorí sú plní pýchy a správajú sa ako farizej z evanjelia. Dávajú sa za vzor – a čo sa často stáva? Padajú! Boh na nich dopustí skúšku, a už nemajú zásluh. Naopak tí, čo zostávajú v pokore pred Bohom i ľuďmi, páčia sa Bohu.

19. 10. 1997 Svätý Otec Ján Pavol II. vyhlásil rehoľnú sestru z Karmelu v Lisieux sv. Terezku Ježiškovu za Učiteľku Cirkvi. Keď umierala na smrteľnej posteli, počula, ako sestra kuchárka sa o nej vyslovila: „Čo len napíšeme o sestre Terézii do nekrológu? Veď nič zvláštne sme na nej nezbadali.“ Boh sám sa o všetko postaral. Nijaký životopis nie je tak rozšírený, ako jej vlastné Dejiny duše, ktoré skrze ňu písal sám Duch Boží, a nijaký svätec nemá toľko obrazov a sôch a toľko zasvätených kostolov v misiách ako táto svätica, ktorá v živote vedela všetku dokonalosť ukryť pod plášť pokory.

O rok neskôr ten istý pápež 11. 10. 1998 vyhlásil za svätú rehoľnú sestru Teréziu Benediktu od Kríža, Edit Steinovú, ktorá 9. augusta 1942 zomrela v plynovej komore v Osvienčime. Táto konvertitka zo židovstva povedala pri vstupe do karmelitánskeho kláštora: „Láska ku Kristovi musí byť na prvom mieste, nielen v teoretickom presvedčení, ale najmä v zmýšľaní srdca a tiež v praktickom živote. To znamená opustiť akúkoľvek faloš, upútanosť na seba, ale i iných ľudí. Bohu patrí prvé a najčestnejšie miesto v našom živote.“

Naše slová nás prezrádzajú. Boh však vidí aj do našich srdiec. Čnosť pokory nie je príjemná v ušiach, ale i srdciach dnešných ľudí. A predsa, pokora má v očiach Boha úžasnú cenu. Vieme, že čím viac sa dokážeme pokoriť, tým viac sme milší v Božích očiach. Pokora nás naučila povedať prosím i ďakujem, ale aj odpusť, prepáč, zabudni... Pokorný človek súdi seba a nesúdi blížneho. Pokorný človek bojuje so svojimi chybami a zbytočne sa nezaťažuje s nedostatkami druhých. Byť pokorný ešte neznamená, že sa musí zriecť svojej cti. Pokorný človek sa nepreceňuje, snaží správne hodnotiť seba a najmä pozorne sleduje svoj vzťah k Bohu a blížnemu, aby bol v zhode s vôľou Božou. Je si vedomý svojej závislosti na Bohu. Memento pre každého z nás.

Môžeme o niekom vyhlásiť, že mu nepatrí Božie odpustenie? Naopak. Je

správne, že v tichu prosíme Boha, aby bolo čo najviac konvertitov aspoň pred ich smrťou. Čím viac milujeme Boha, tým viac milujeme aj svojich blízkych. Keď je Boh milosrdný, buďme si aj my navzájom jeden k druhému milosrdní.

Amen.

Tridsiata prvá nedeľa "C" – Všetkých svätých Lk 19,1-10

Stretnutie s Bohom

Boh sa chce stretnúť s nami, aby nás mohol obdarovať a od nás očakáva, že ho prijmem.

Kto by spočítal, s koľkými ľuďmi sa v živote stretol? Nespomenieme si ani na rôzne udalosti z nášho života. A predsa, na stretnutie s niekým, hoci už odvtedy prešli roky, si radi spomíname, dokonca pamätáme na slová, ktoré nám povedal, prípadne, čo sme mu povedali. Takéto stretnutia často menia náš život. Keď o tom neskôr rozmýšľame, zistíme, že to bola veľká sila, veľká láska, veľký dar, ktorý sme často v krátkej chvíli dostali.

Takéto stretnutia nebývajú v živote zriedkavé. Každý z nás zaiste niečo podobné zažil. O takých stretnutiach rozprávajú mnohí svätci.

O jednom takomto stretnutí píše sv. Lukáš. Ježiš sa stretol s hlavným mýtnikom Zachejom. Evanjelista sv. Lukáš končí rozprávanie o tomto stretnutí slovami Pána Ježiša, ktoré povedal v dome Zacheja: „***Dnes prišla spása do tohoto domu. Ved' aj on je Abrahámovým synom. Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo***“ (Lk 19,10).

V evanjeliách nájdeme viac miest, kde sa Ježiš ujíma hriešnikov, keď vyhlasuje: „*Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov*“ (Mt 9,13). Na tieto slová si spomína evanjelista sv. Matúš, ktorý bol tiež colníkom podobne ako Zachej, hlavný colník v Jerichu, keď Ježiš povedal podobne: „*Lebo Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo sa stratilo*“ (Lk 19,10).

Zachej zaiste veľa počul o Ježišovi z Nazareta. Niet sa čo čudovať, že keď sa dopočuje o tom, že Ježiš prichádza do Jericha, chce ho aspoň

vidieť. Z neskoršieho správania je vidieť, že ho neviedla len zvedavosť, musel mať sympatiu k prorokovi, o čom Ježiš ako Boh vedel. To, že Zachej vylezie na strom, pretože bol malej postavy, je z jeho strany prostriedok, aby uspokojil svoju zvedavosť. Vlastne urobil, čo bolo z jeho strany potrebné urobiť. Ježiš mohol osloviť Zacheja aj vtedy, keby nebol vyliezol na strom. Zachejovo správanie je pre nás výzvou, aby sme urobili to, čo od nás Boh žiada. Tí, čo prišli za podobných okolností ku viere v Boha, ku Kristovi, konštatujú, že urobili to, čo vlastne Boh chcel, aby urobili. U Boha nie sú náhody. Stretnutie s Bohom často nekončí jedným stretnutím. Aj v prípade Zacheja je tomu tak. Ježiš mu hovorí: „*Zachej, pod' rýchlo dolu, lebo dnes musím zostať v tvojom dome*“ (Lk 19,5)! Slovo „musím“ je prejav Ježišovej lásky. „*Neprišiel som volať spravodlivých, ale hriešnikov*“ (Mt 9,13). Ježiš vedel, aký je pohľad na colníkov; kto sú, aké je ich správanie, prečo sú nenávidení. Colníci boli symbolom nepoctivosti, svojvôle, hrabivosti a pomstychtivosti. Boli ľudia, ktorí mohli rýchlo zbohatnúť, stáli v službách nepriateľov vlasti, ktorí zrádzali národ, vlast i vieru. Kto sa chcel stať colníkom, musel vedieť, že sa vedome odlučuje od Boha, národa i vlasti, že sa sústavne bude prehrešovať proti Bohu, národu a vlasti, že musí na seba vziať opovrhnutie všetkých poriadnych ľudí, že musí podľa židovského názoru očakávať večný pekelný trest. Colník bol postavený na roveň s úžerníkom, zbojníkom, vrahom, drancovačom, zlodejom na cestách alebo pobehticami. Boli to ľudia prekliati (porov. Jn 7,49). A Ježiš jedného z týchto prekliatych povoláva k sebe. Bolo to prekvapenie pre spravodlivých. Počestní ľudia, Ježišovi učeníci, zástup, ktorý počúval Ježiša, musel dostať ďalšiu praktickú lekciu lásky od Ježiša. Ježiš prišiel spasiť „stratenú ovцу domu Izraela“. Ježiš vedel, že ani Zachej by veci neporozumel. Preto chce s ním stráviť nejaký čas. Ježiš ide do domu Zacheja.

Režisér Zeffirelli vo svojom filme *Ježiš Nazaretský* túto scénu znázornil tak, že si všima apoštola Petra, ako veľmi bojuje vo svojom vnútri, nechce vojsť do domu verejného hriešnika. Až prichádza ku dverám Ježiš, chytí do jednej ruky ruku Petra a do druhej ruky ruku Zacheja a spojí ich. Ježiš je Boh, ktorý je „Láska“. Zachej dozrieva vo svojej láske k Bohu. Pred všetkými vedome a dobrovoľne vyhlasuje: „*Pane, polovicu svojho majetku dám chudobným a ak som niekoho oklamal, vrátim štvornásobne*“ (Lk 19,8). Toto je odpoveď, ktorú Ježiš čakal, ale ku ktorej Zacheja nenútil. Toto je moment, že to s Ježišom myslí vážne. To je odpoveď hodná oslovenia Ježišom.

Ježiš i dnes kráča ulicami dedín a miest. Už je obklopený mnohými. Nie však všetkými, za ktorých zomrel, ktorých vykúpil a ktorým pripravil miesto vo svojom Kráľovstve. Ježiš je ten istý včera, dnes i zajtra. Od prvotných čias Cirkvi môžeme sledovať, ako volá nových Zachejov. Pri bráne Damasku oslovuje Šavla z Tarzu. A tak ako kedysi zmenil apoštolovi Petrovi meno zo Šimona na Peter, tak Šavlovi na Pavol. Z prenasledovateľa kresťanov sa stal najväčší apoštol pohanov.

Nebolo by na škodu, keby každá kresťanská rodina vlastnila knihu *Životopisy svätých*. Túto knihu nazývajú aj piatym evanjeliom. To preto, že na konkrétnych udalostiach zo života mnohých, nám podobných bratov a sestier, môžeme sledovať Ježišovo učenie o láske. Ježiš nikoho nevylúčil zo svojej lásky. Každému dáva príležitosť, ponúka ruku; cez ľudí, udalosti, veci, v každej dobe, aby mohol spoznať vlastný cieľ a zmysel svojho života na zemi. V Cirkvi je mnoho životopisov svätých. Niektoré obsahujú historicky nepodložené skutky a voláme ich legendami. Iné sú kritického vydania, najmä po Druhom vatikánskom koncile a podávajú udalosti, ktoré sú historicky podložené. Keď ide o svätých vôbec, kresťan sa má vyhnúť dvom osudovým krajnostiam: prvou je nedostatok zdravej kritickosti u tých, ktorí by nasilu chceli pokladať za historickú pravdu i vyslovene legendárne prvky v živote svätých. Kresťan katolík túži po vzore pre svoj život. Stačí, keď nás svojím spôsobom priblížia k Bohu ako nekonečnému Svetlu a Láske a k hlbkej oddanej láske k ľuďom. Druhej krajnosti sa musí kresťan ako kriticky uvažujúci človek vyhnúť. Neveriaci odkladajú stranou zázraky, pretože neveria v nadprirodzený život. Kto verí, že Boh je, nerobí mu nijakú ťažkosť, ak Boh pri nejakom dokázanom zázraku na okamih urobí výnimku z prírodných zákonov, alebo sa dá nejakému človekovi trochu hlbšie poznať vo forme nejakého videnia a podobne. Vie, že Boh má s týmito faktami vo svojom pláne spásy svoj zámer a je mu za to vďačný. Tak Cirkev po Druhom vatikánskom koncile zreformovala na základe rozhodnutí kompetentných orgánov v roku 1969. Vtedy došlo k revízii svätých v cirkevnom kalendári. Uctievanie mnohých svätých bolo presunuté na iný deň a niektorých svätých do nového kalendára nedali, práve pre spomínanú historičnosť. Odvtedy Cirkev slávi sviatok svätých v deň ich narodenia pre nebo, čiže v deň, kedy svätec zomrel. Napríklad Svätý Otec kanonizoval – vyhlásil za svätú Edit Steinovú – ako sestru Teréziu Benediktu od Kríža dňa 11. 10. 1998. Za blahoslavenú ju vyhlásil ten istý pápež 1. 5. 1987. Táto svätá zomrela v koncentračnom tábore v Osvienčime 9. 8. 1942. V Cirkvi sa jej sviatok slávi 9. 8., teda v deň jej smrti a v deň narodenia pre nebo (dies natalis). Cirkevný zákonník

v kánone 1187 hovorí: „Verejným kultom je dovolené uctievať iba tých sluhov Božích, ktorých cirkevná vrchnosť zahrnula do zoznamu svätých alebo blahoslavených.“ Cirkevný zákon z roku 1983 nepojal zákony o blahorečení a svätorečení, ako boli v CIC z roku 1917. Ohľadom kanonizácií vyhlásení niekoho za blahoslaveného alebo svätého je základný dokument pápeža Jána Pavla II. *Divinus perfectionis Magister – Božský Učiteľ dokonalosti*. Najmä poslední pápeži vyhlásili mnoho svätých a tí podľa nariadenia Cirkvi môžu mať sviatok buď v celej Cirkvi, alebo len na niektorom území, kde svätec žil, pôsobil, prípadne v duchovných rodinách, ktoré si svätca zvlášť vyvolia za patróna, alebo sú s týmto svätým či blahoslaveným duchovne spriíbuznený.

V životopisoch mnohých blahoslavených či svätých nájdeme chvíle, okamihy v ich živote, ktoré rozhodli o ich ďalšom živote v spojení s Bohom. To neznamena, že už nemali ťažkosti, problémy vo svojom živote. Museli aj v ďalšom živote viesť boje a zápasy. V životopise sv. Antona opáta a pustovníka sa spomína, že ako 20-ročný počul v kostole slová: „*Ak chceš byť dokonalý, chod', predaj, čo máš, rozďaj chudobným a budeš mať poklad v nebi*“ (Mt 19,21). Doslova uskutočnil tieto slová. Väčšina svätých nemala taký výrazný deň ako Zachej z dnešného evanjelia. Buď boli odmalička vychovávaní a potom sami sa postupne, ako užívali rozum a slobodnú vôľu, rozhodli nasledovať Krista vo všetkom. Iní mali vo svojom živote také rozhodnutie po životných ťažkostiach až v dospelosti. Keď však spoznali, že ich Boh volá, menia svoj život. U sv. Ignáca z Loyoly to bolo po ťažkom zranení, keď dlhé mesiace sa liečil a neuspokojil sa čítaním lacnej literatúry a začal čítať Písmo a životopisy svätých.

U nás na Slovensku máme rozpracované viaceré procesy o blahorečenie, ako sú biskup Ján Vojtaššák, biskup Gojdič, ale aj proces sestry križiacky Cecílie Schelingovej, ktorá sa narodila 24. 12. 1916 v Krivej na Orave. Zomrela 31. 7. 1955 v Trnave na následky mučenia na Štátnej bezpečnosti v Bratislave, Pardubiciach a najmä v Prahe na Pankráci. Svedkovia vypovedali, že ju vyzliekli do naha, vytiahli ju za skobu na plafón a traja muži s obuškami ju mlátili hlava nehlava, kým neupadla do bezvedomia a potom znova. To všetko preto, že ako zdravotná sestra sprostredkovala útek kňazovi z nemocnice.

Koľko bolo významných dní v našom živote? Ako sme spolupracovali a odpovedali na milosti, ktoré nám sprostredkovali? Boh chce aj našu spoluprácu. Každý máme svoju spásu vo vlastných rukách.

Amen.

Verím v živého Boha

Aby naše životné postoje prezentovali, že Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých.

Aj vy máte skúsenosť, že viac a viac ľudí v našom okolí má nesprávny postoj, vedomosti k otázkam duše, vzkriesenia, večného života, Boha Sudcu a podobne? Možno aj vy ste sa stretli s rôznymi vyznávačmi, donedávna u nás neznámymi, ktorí hovoria iné, čo sa nestotožňuje s učením Cirkvi. Pohľad na prírodu týchto dní, umocnený spomienkou na zosnulých, ale i myšlienka na blížiaci sa koniec cirkevného roka vyvoláva v srdciach túžbu viac poznať, veriť i zažiť z toho, čo učil Ježiš. Áno, mnohí veríme v Boha, chceme sa dostať do neba, ale máme strach žiť a veriť, ako učí Ježiš.

A práve dnes sú pre nás mementom Ježišove slová, že Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých, lebo pre neho všetci žijú (porov. Lk 20,38).

Myšlienka na budúcnosť je aktuálna dnes tak ako za čias Pána Ježiša. Čo bude po smrti a ako je veľmi ťažko pomenovať predstavy o vzkriesení, živote po smrti. Vyvoláva to nedorozumenia, odmietnutia, a dokonca aj útoky. Sv. Lukáš opisuje udalosť, keď skupina saducejov, ktorí popierajú zmŕtvychvstanie, pýtajú sa Ježiša na levitárne manželstvo, aby ho zosmiešnili pred zástupom. Mojžišov zákon totiž hovorí: „*Ak budú bývať bratia spolu a jeden z nich zomrie bezdetný, manželka zomrelého sa nevydá za cudzieho, ale vezme si ju druhý brat a dá potomstvo zomrelému bratovi, aby jeho meno nebolo vytreté z Izraela...*“ (Dt 25,5). Vymyslia absurdný príbeh na podklade Mojžišovho zákona, ktorý by sa len s veľmi malou pravdepodobnosťou mohol uskutočniť, a to len preto, aby zosmiešnili Ježiša a pritom si neuvedomujú, že odkrývajú svoju bezmocnosť, zmätenosť a nedostatok hodnotných argumentov. Konajú pod vplyvom strachu pred Ježišom, za ktorým ide viac a viac ľudí a Ježiš učí, že vzkriesenie znamená vrcholné a výsostné uskutočnenie pravdy, že „*on nie je Bohom mŕtvych, ale živých, lebo pre neho všetci žijú*“ (Lk 20,38). Skupina saducejov pohŕdala myšlienkou zmŕtvychvstania. Zmŕtvychvstanie v Starom zákone nebolo ešte zjavené tak, ako my poznáme dnes. Veď i dnes mnohí veriaci majú pochybnosti o zmŕtvychvstaní a Ježiš nielen svojím slovom, ale i skutkom dokázal, že

zmŕtvychvstanie je realita. Boh už cez proroka Daniela hovorí: „*A mnohí z tých, čo spia v prachu zeme, sa zobudia; niektorí na večný život, iní na hanbu a večnú potupu*“ (Dan 12,2). Nádej na zmŕtvychvstanie v Starom zákone nemá mnoho spoločného so zmŕtvychvstaním v Novom zákone. Skôr chápali zmŕtvychvstanie v prirodzenom živote, dokonalejšom, ale tu na zemi. Z takého sa vysmievajú a neprijímajú saduceji. Na telo sa v tom čase pozeralo pohŕdavo. V Knihe múdrosti čítame: „*Duše spravodlivých sú však v Božích rukách a muka sa ich nedotkne*“ (Múd 3,1). Tu sa ešte nehovorí o existencii nesmrteľnej duše, ktorá môže existovať aj mimo tela, ale hovorí, že Boh dušu môže prinavrátiť do nového života, pretože ju má vo svojich rukách.

V evanjeliách máme viac dôkazov o existencii večného života. Ježiš hovorí o pokladoch, ktoré si nemáme zhromažďovať na zemi, kde nemajú istotu, ničí ich hrdza, mol' a môžu byť ukradnuté. Náš poklad máme si uložiť v nebi a poznamenáva: „*Kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce*“ (Mt 6,21). O našom živote po smrti hovorí v podobenstvách; o boháčovi, ktorému pole prinieslo bohatú úrodu a on nemúdro koná (porov. Lk 12,16-21), o boháčovi a Lazárovi (porov. Lk 16,19-31), o talentoch a zodpovednosti za ne (porov. Mt 25,14-30), ale aj o desiatich pannách, ktoré boli múdre a nemúdre (porov. Mt 25,1-13). Ježišove slová o nebi a pekle: „*Nebojte sa tých, čo zabíjajú telo, ale dušu zabiť nemôžu. Skôr sa bojte toho, ktorý môže i dušu i telo zahubiť v pekle*“ (Mt 10,28), alebo slová – keď nás zvädza ruka, noha, oko – ako sa máme správať a prečo (porov. Mk 9,9,43-48), ale i dnešný úryvok z evanjelia sú výzvou k pravej zodpovednosti k svojej duši i telu. Ježiš hovorí o existencii toho, čo bude, čo na zemi nevieme pochopiť; tí, čo získajú tento stav, už sa nebudú ženiť ani vydávať, ale budú žiť ako anjeli. Hovorí sa tu o novej kvalite premeny, ktorá je pre nás dnes nepredstaviteľná. Nemôžeme hovoriť o bezpohlavnosti, ale Ježiš hovorí o blízkosti k Bohu v nebi.

Najmä dnešnému človeku, ktorý verí len tomu, čo vidí, robí ťažkosť prijať myšlienku na život po smrti. Nevie si predstaviť samotnú existenciu duše. Ježiš svojím učením o realite Božej lásky nás vedie k prijatiu večnosti, vzkriesenia, života v blízkosti Boha. Ježiš nielen kvôli saducejom, ale pre všetkých, čo budú riešiť tento problém, uvádza rabínsky dôkaz o horiacom kríku. Živý Boh je aj mojím živým Bohom. Keď patríme Bohu, máme záruku večného života. Náš vzťah k Bohu sa zrealizuje po našej smrti. Je na nás, aby sme už dnes žili s Bohom, ktorému všetci žijeme a vo večnosti budeme z neho žiť celkom. Nik z nás

nedá odpoveď na otázky, čo Boh pripravil pre tých, ktorí ho milujú. Je na každom z nás, aby sme urobili to, čo je v našich silách, v rozume a slobodnej vôli. Už tu na zemi máme poznávať Boha, milovať a plniť príkazy, ktoré nám Boh uložil a on, ktorý je láska, ktorý je pravda, dá prisľúbenú odmenu.

Livingston, už ako slávny cestovateľ, dostal do Afriky od svojich priateľov list, kde píše: „Chceli by sme prísť za tebou a pomáhať ti. Ako sa k tebe dostaneme? Vedie tam bezpečná cesta?“ Odpovedal im: „Nedosiahol by som nič s takými ľuďmi, ktorí čakajú, aby som im pripravil cestu. Sem nech idú takí, ktorí si prerazia cestu i cez prales.“

Ježiš nás vykúpil bez nás. Bez nás nemôže nás priviesť do svojho Kráľovstva. Spásu má každý vo svojich rukách. Livingston svojim priateľom jasne napísal, že cesta cez prales nie je ľahká. Nik z nás nemôže povedať, že cesta životom je len príjemná. Ale pre taký cieľ, aký nám prisľúbil a pripravil Pán Ježiš, vyplatí sa vziať svoj kríž a ísť za ním.

Dostáva sa nám odpovedí od Ježiša, že do nového života prídu iba tí, čo budú toho hodní. Máme si uvedomiť, že už tu na zemi rozhodujeme o svojej večnosti. Stav blažena, byť rovný anjelom, hľadiť do tváre Boha Otca (porov. Mt 18,10) je milosť, o ktorú máme prosiť a svojím životom na zemi dokázať. Ježišove zmŕtvychvstanie je našou zárukou, že kto s ním žije, s ním bude mať aj účasť na večnom živote.

Myšlienka na zmŕtvychvstanie pre nás veriacich má byť impulzom k radosti, plneniu svojich povinností. Dnes častejšie počuť vetu: „Svet chce byť klamaný, preto ho klamem.“ Dnes si uvedomujeme, že pravda o Kristovom zmŕtvychvstaní, ale i o našom zmŕtvychvstaní nesmie byť predaná, zradená za nič na svete. Neveriaci muž spomína na udalosť z detstva, ktorá ho priviedla k nevere. Náhodou si vypočul rozhovor dospelých po smrti strýčka, keď otec poznamenal: „Ktohovie, či ten druhý svet existuje, či nejaký je!“ Od chlapca som na to nemohol zabudnúť, hoci ma nielen mama, ale aj otec viedli k viere. Aj dnes je veľa saducejov, ktorí neveria v zmŕtvychvstanie.

Na univerzite vo Virgínii robili anketu: „Ktoré sú pravé hodnoty?“ Každý odpovedal že tie, ktoré nemožno za peniaze kúpiť. Na otázku „Prečo študuješ?“ odpovedali skoro všetci: „Aby som získal peniaze.“ Sme svedkami, že dnešný saducej hovorí iné, ale v skutočnosti klame seba.

Koľko je takých, čo až pred smrťou vážne uvažujú o večnosti, existencii duše, o Božom súde.

Vo vstupnej hale univerzity Columbia v USA je krásna freska Ježiša Krista vystupujúca do žiariacej večnosti. Za ním kráča mnoho ľudí. Pod tým je nápis: „Posledné osvedčenia človeka nezávisia od schopnosti naučiť sa množstvo poznatkov a nezáleží na tom, či si urobil nové objavy, ale od toho, či prijme náuku, ktorá bola vyhlásená pred 2 000 rokmi. Učiteľom tejto jedinej, najvážnejšej náuky je Ježiš Kristus.“

Vážne, ale aj posilňujúco znejú slová: Verím, že môj Vykupiteľ žije. Verím, že v posledný deň vstanem z prachu zeme. Vstanem z mŕtvych a uvidím tvár svojho Spasiteľa. Ja ho uvidím, uvidím ho na vlastné oči... Tieto slová dávajú pri pohrebe našej duši nádej. Rovnako nádej máme v duši, keď stojíme po tieto dni v tichu na cintoríne a modlíme sa za zomrelých.

Koniec cirkevného roka je časom, keď chceme prehodnotiť i svoj vzťah k nášmu vzkrieseniu z mŕtvych.

Amen.

Tridsiata tretia nedeľa – “C”

Lk 21, 5-19

Nedať sa zviest' a oklamať

Falošní proroci nevymreli. Aj dnes platia Ježišove slová, že kto vytrvá, zachráni si život.

Kto z vás nemá nejakú skúsenosť so sektami? Zastavme sa pri niektorých sektách a ich falošnom učení.

Svedkovia Jehovovi od svojho zakladateľa Charlesa Taze Russela (1852 - 1916) prebrali a od roku 1879 Brooklynu z New Yorku šíria strach časopisom *Strážna veža* o konci sveta, bitke pri Harmagedone, kde údajne len 144 000 Svedkov, ako sa volajú, nájde večný život v pozemskom raji. Či v Svätom písme nečítame slová Pána Ježiša? „Ale o tomto dni a o tejto hodine nevie nik, ani nebeskí anjeli, ani Syn, iba sám Otec“ (Mt 24,36).

Sekta Kresťanská veda, ktorej zakladateľkou je Mary Ann Morse Bakerová, sa identifikuje so ženou, o ktorej píše sv. Ján apoštol v Knihe Zjavenia – Apokalypsa, keď píše o žene, ktorej prišiel čas pôrodu, ktorej dieťa bolo uchvátené k Bohu, pokiaľ ona utiekla, a Michal a jeho anjeli

bojujú proti drakovi. Táto Mary sa vydáva za matku Ježiša.

Pod peknými názvami „Federácia rodín za svetový mier“; „Cirkev zjednotenia“ vystupuje vlk v barančom rúchu – sekta Yong Myunga Moona (1920 -), moonisti, ktorá aj u nás v rôznych akciách, ako sú podpisovanie prehlásení za manželskú vernosť a podobne, rozprestiera svoje siete a chytá aj pravoverných kresťanov. Kto by sa podpísal, keby vedel, že Moon učí, že Eva mala pomer pred manželstvom s Luciferom v podobe hada a z toho spojenia sa jej narodil syn Kain. Preto Boh poslal na svet druhého Adama Ježiša, ktorý sa mal oženit' a založiť príkladnú rodinu a pretože ho skôr, ako by bol uskutočnil toto poslanie, zatkli a ukrižovali, Boh poslať tretieho Adama, ktorým je sám Moon. A to – čo sa nepodarilo Adamovi a Ježišovi – sa podarilo jemu, Moonovi a jeho štvrtej žene. O sebe a svojej žene hovorí, že sú praví rodičia a Ducha Svätého chápu ako “ona“. Koľkí sa dávajú na štadiónoch sobášit' týmto mužom, ktorý im predtým sám vyberie partnera, partnerku?!

S podobným názvom sa stretávame v Cirkvi Josepha Smitha (1805 - 1844), ktorá sa volá “Cirkev Kristova“ alebo “Cirkev Ježiša Krista svätých posledných dní“ a najznámejšia pod názvom “Mormoni“. Smith údajne našiel zlaté dosky popísané egyptským písmom, ktoré údajne preložil do angličtiny ako knihy Mormon za pomoci zvláštnych kamenných okuliarov. Dosky obsahovali okrem iného: údajne Ježiš po svojej smrti v Palestíne odišiel do Ameriky, kde pravé náboženstvo naučil pôvodných obyvateľov. Tí napísali toto na zlaté dosky... Dosky nik okrem neho nevidel, lebo ich údajne odovzdal anjelovi Moronimu.

Ako huby po daždi objavujú sa sekty, rôzni falošní proroci, náuky a učenia, ako sú “Posolstvo Grálu“, “Rodina“, rôzni charismatici a vodcovia, scientológovia, “Hnutie Nový vek“, kulty, okultizmus, mágia či rôzne východné náboženstvá.

Po dlhšom úvode si uvedomujeme význam slov Pána Ježiša: „**Dajte si pozor, aby vás nezviedli**“ (Lk 21, 8).

Príslovie hovorí: „Zvedavosť je najkratšia cesta do pekla“. Je v ňom ukrytá pravda. Aj keď Pán Ježiš výslovne nehovorí slovo “zvedavosť“, upozorňuje na zvýšenú ostražitosť. „*Lebo prídu mnohí a v mojom mene budú hovoriť: „To som ja“ a: „Ten čas je už blízko. Nechodte za nimi*“ (Lk 21,8)! Zvedavosť narúša rozum a slobodnú vôľu, podceňuje ostražitosť, vyvoláva záľubu, túži po senzácii a keď človek nedá pozor, nemá dostatok ostražitosti, potrebných milostí, pácha hriech. V Knihe

Genezis počujeme o zvedavosti Evy a následne o páde, dokonca o páde Adama. Stavba veže v Babylone, hriech kráľa Dávida a iné sú mementom pre jednotlivca i celý národ.

Človek po páde do hriechu je náchylný k zlu. Dnešné evanjelium sa nezdá radostné, keď hovorí o rôznych nešťastiach. Ježiš tých – čo uveria v jeho lásku – pripravuje, aby napriek rôznym ťažkostiam a prenasledovaniu, vydávali svedectvo o jeho mene. Upozorňuje, aby bdeli, nepodľahli klamstvu, falošným prorokom, hoci budú hovoriť v jeho mene. Kto uverí v lásku Krista, silu jeho učenia, kto si osvojí Ježišovu pravdu, cíti v Ježišových slovách „*Dajte si pozor*“ a: „*Nechod'te za nimi*“ (Lk 21,8), že Boh je Pán všetkého na svete. Budúcnosť patrí Bohu. Jedného dňa sa o tom presvedčí každý človek. Ježiš učí, že: „*ja sám vám dám výrečnosť, ktorej nebudú môcť všetci vaši protivníci odolať a protirečiť*“ (Lk 21,15). Ježišove slová hovoria o živote a nie o smrti. Je potrebné, aby sa každý osvedčil v Duchu Svätom vo svojom konaní. Ježišovi verní budú trpieť od najbližších, dokonca pre Ježišovo meno budú pripravení o život, budú nenávidení, ale vševediaci Boh vie ešte aj o vlasoch na hlave každého človeka. Dnešné evanjelium je radostné, plné optimizmu, nádeje a istoty vo večný život.

A pravý opak ponúkajú dnes falošní proroci. Mnohí sľubujú raj na zemi, ako napríklad Svedkovia Jehovovi, pravda, len svojim 144 000 vyvoleným. Ale ich údaje už z 1. 1. 1991 hovoria, že v 212 krajinách, v 63 016 zboroch je spolu 4 553 721 aktívnych Svedkov. V roku 1990 sa ich slávnosti zúčastnilo 9 950 058 členov a z nich iba 8 869 je elitných, čo patria do 144 000. Aké úžasné je učenie Krista, že prišiel spasiť všetkých! Božie kráľovstvo nemá presne ohraničený počet miest či stoličiek. Ježiš nehovorí o počte vyvolených, ale „... *ak vytrváte, zachováte si život*“ (Lk 21,19). Rovnako Ježiš neučí presne o dni, kedy nastane koniec. Svedkovia donedávna presne určili niekoľko termínov konca sveta. Dnes už toto svoje falošné učenie opravili. Presne neurčujú deň konca sveta.

Raymond Franz bol členom Svedkov Jehovových šesťdesiat rokov. Zastával tam rôzne úrady na všetkých úrovniach. Posledných deväť rokov pred svojim odchodom pracoval v ústrednej rade v samotnom centre. Nieкто by povedal, že neskoro, ale predsa dotkla sa ho milosť pravého Boha a ozvalo sa svedomie. Tak napísal knihu Kríze svedomí (vydal Návrat domů, Praha 1998). Autor odkrýva zákulisie jednej z dnešných najväčších siekt. Kniha obsahuje množstvo informácií. Opisuje život členov, prakticky čitateľ môže nahliadnuť, ako prebieha vedenie, organizovanie hnutia, ako aj dramatický vplyv a rozhodovanie o ľuďoch v sekte:

manipulácia so svedomím človeka, manipulácia s výkladom textov Svätého písma, manipulácia s majetkom, slobodou ľudí...

A dnes vidíme, že títo svedkovia sú zmanipulovaní. Aj keď sa tomu bránia, žijú v strachu. Ježiš učí o pokoji. Zle robíme, keď ich ľutujeme, na nich kričíme, vyhadzujeme ich z bytov, pretože oni sa vtedy cítia ako mučeníci a vyznávači pre svoje presvedčenie. Je správne, keď ich prijímame ako oklamanych a zvedených ľudí. Keď neprijímame od nich žiadnu literatúru, nevedieme s nimi rozhovory na ich témy, pretože ich nepresvedčíme týmto spôsobom. Oni sú na svoju misiu školení. Nedávajme im svoje adresy či telefónne čísla. Nezúčastňujme sa na akciách, ktoré organizujú. Vážme si ich ako ľudí. Sú medzi nimi odborníci z rôznych profesií.

Svedkov je dnes pomerne mnoho. Spomedzi nich sa mnohí vrátili späť aj Kristovi. Mnohí pri svojom návrate museli prekonať hotové peklo. Takýchto bratov a sestier je potrebné si viac všímať. Neopovrhovať nimi, ale naopak, podať im s láskou pomocnú ruku, ako to robil Ježiš.

Horšie sú prípady siekt, ktoré ešte u nás nemáme zmapované. Nevieme presne o ich náplni učenia, praktikách, spôsobe života, postojoch k veciam, udalostiam a podobne. Mnohí z nás málo vedia o slobodomurárstve, jeho histórii, štruktúre či ideológii, aké majú ciele, kde a ako uplatňujú svoj vplyv. Ďalej, vieme niečo o NEW AGE? Čo je charakteristické pre toto hnutie? Akú filozofiu praktizujú, ako sa proklamujú na verejnosti, v politike, ekonomike, kultúre, masmédiách? Vidíme na stenách, plotoch rôzne symboly okultizmu. Viete, mladí priatelia, čo znamenajú rôzne hviezdy v kruhoch? Uvedomujete si, čo počúvate vy, ktorí vyznávate heav metal? Čo znamenajú napríklad tri „6“ vedľa seba? Myslite si, že toto je na smiech? Prípadne správanie sa niektorých – na pohľad zvláštnych ľudí v účesoch, oblečení – je to normálne?

Je správne, že aj naša republika sa chráni proti prenikaniu rôznych siekt, hnutí, spoločenstiev a cirkví. Preto máme aj zákon 308/1991 Zb., ktorý určuje podmienky registrácie a slobody viery, ako aj registrácie cirkví a spoločností 192/1992. Na Slovensku máme 15 registrovaných cirkví. Počet neregistrovaných je väčší. Nehovorme, že je málo ich členov. Pretože vieme, že aj zlý kvas môže nakaziť mnohých a spraviť veľa zla. Sú to najmä rôzne východné hnutia.

Koľko ľudí z tých, ktorí prijali bezplatné pozvanie najprv na tri dni, víkend, potom na týždeň a neskôr i na mesiac na akési stretnutie, cvičenie a podobne, a dnes sú z nich trosky; bez peňazí, úspory minuli alebo

museli odovzdať i celý majetok. Iní prišli o zdravie pri rôznej nezdravej životospráve, ktorá tak zlá na začiatku nevyzerala. Ďalší pre vstup do sekty obetovali nielen roky trvajúce priateľstvá, ale aj rodinné, manželské, súrodenecké zväzky a putá.

Je to množstvo príbehov, tragédií, nešťastia, sĺz a bolestí – a čo ešte večnosť?! Zradili pravého Boha pre bôžikov.

Ježišove varujúce slová nestrácajú ani na prelome tisícročí na časovosti. Práve naopak. Aj nezdravá zvedavosť urobí svoje. Záver cirkevného roka je pre nás výzvou, aby sme nemlčali, keď sa v našom okolí šíri vlna siekt. Je potrebné, aby sme ich poznali a vedeli aj iným pomôcť vyhnúť sa ich osídlam, prípadne pri návrate zblúdilých a oklamaných.

Amen.

Tridsiata štvrtá nedeľa – “C” Krista Kráľa Lk 23,35-43

Inaugurácia Božieho kráľovstva

Končiaci cirkevný rok je nám mementom a nádejou mať účasť v Božom kráľovstve.

Stál na lavičke v parku, k tomu opitý, kamaráti dávali pozor, aby nepadol, ale nahlas kričal: Som kráľ! Okoloidúci sa zastavovali, jedni mávli rukou, staršia pani sa pohoršovala. Čoho bol kráľom? Prečo o tom tak kričal? Neviem. Mám priateľa, ktorý keď v jeho prítomnosti niekto vypovie slovo “kráľ“, hneď zareaguje. Prečo? Má totiž priezvisko Kráľ. Občas vidíme na obrazovke kráľovnú Veľkej Británie, Dánska či inej krajiny. A aj vy, deti, radi počúvate rozprávky o kráľoch? Čo všetko si vieme pri slove kráľ vybaviť v pamäti?

Evanjelista sv. Lukáš píše o nápise na kríži, na ktorom zomieral Ježiš. **„Toto je židovský kráľ“ (Lk 23,38).**

Dnešná nedeľa je poslednou v cirkevnom roku. Voláme ju Nedeľou Krista Kráľa. Celý cirkevný rok sme čítali texty z Evanjelia podľa sv. Lukáša. V závere evanjelista opisuje aj smrť Pána Ježiša. Nápis na kríži: „Toto je židovský kráľ“ (Lk 23,38), je výzvou Piláta pre Židov. Vojaci pod krížom čítajú nápis a posmievajú sa Ježišovi tak isto ako členovia

židovskej rady, keď volajú: „*Zachráň sa, ak si židovský kráľ*“ (Lk 23,37)! Lukáš opisuje jedného z prítomných, ktorý nápis nad hlavou Ježiša berie vážne, hoci druhý lotor rovnako ukrižovaný sa rúha. Na konci Ježišovho života, keď v mukách a bolesti končí svoju misiu na zemi, odohráva sa dialóg, na ktorý s nádejou budú až do konca čias mnohí myslieť. Ján píše, že Ježiš nepotreboval, aby niekto vydával o ňom svedectvo. Ježiš vedel, že je Boh a zároveň je aj človek. Stal sa nám podobný. Ježiš aj na kríži myslel na nás. Vidíme, s akou láskou pozerá na lotra, ktorému hovorí, že ešte dnes bude s ním v raji. Videl mu do srdca, poznal jeho bolesť, chápal jeho lásku. Ťažko je opísať túto udalosť. Možno sa pýtať: Ako spoznal tento lotor v Ježišovi, ktorý bol rovnako s ním ukrižovaný, Boha a Kráľa? Čítal nápis nad hlavou Ježiša? Iba on však dokáže pozeráť na Ježiša ako na Kráľa, hoci je ponížený a potupený. Jedine z úst tohoto lotra počuť slová: „*Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva*“ (Lk 23,42). Po čom lotor spoznal v Ježišovi Kráľa?

Slovo „kráľ“ dnes skôr chápeme ako autoritu, ktorá má určité právomoci, ktorej mnohí závidia bohatstvo, slávu... Dnes už nie sú králi, o ktorých rozpráva história. Boli to zvrchovaní panovníci. Mali moc nad ľudskými životmi, ale aj nad materiálnymi hodnotami. Preto viac boli nenávidení ako milovaní. Kráľ bol ten, ktorý mal zodpovednosť za zverené územie a ľudí. Boli to slávne a mocné rody.

Kráľa Dávida si zvolil za kráľa Izrael. Použili slová Boha: „*Ty budeš pásť môj ľud Izrael, ty budeš vodcom Izraela*“ (2 Sam 5,2). Samuel pomazal Dávida za kráľa uprostred jeho bratov, keď bol ešte mladý. Národ akceptuje toto vyvolenie. Dávid bol nádejou pre národ.

Ježiš je Bohom pomazaný za kráľa. Boh ho nenúti a Ježiš nezískava svoju moc za pomoci zbraní. Jeho kráľovstvo má iný charakter a realizuje sa na inej úrovni, ako je diktatúra. Jeho si musia vyvoliť ľudia. Kajúci lotor prosí: „*Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva*“ (Lk 23,42). Ježiš nikoho neutláča, neohraničuje, naopak, človek si musí svojho Kráľa vyvoliť slobodne a s láskou. Človek túži po Ježišovom kráľovstve, chce sa do neho dostať, mať v ňom účasť a keď dosiahne po čom túži, je plný vďaka Bohu za túto milosť. Mať účasť v Kristovom kráľovstve znamená mať účasť na plnosti milostí, ktoré človek si zaslúžil za svoj život. Kristus je centrom celého života. Mať účasť v Kristovom kráľovstve znamená mať účasť na jeho vykúpení. Ježiš vykúpil celý svet a zmieril s Bohom, zvíťazil nad smrťou a hriechom. Kristus je novým Adamom. Je začiatkom nového stvorenia, obnoveného a jasnejšieho. On je hlavou tela, Cirkvi, ktorá sa zrodila na kríži a jeho zmŕtvychvstaním. To bola tá pascha Krista a zároveň s ním pascha každého človeka i celého stvorenia. Mať účasť v Kráľovstve znamená mať ju v plnosti.

Pohľad na poslanie kráľa z ľudského hľadiska znamená vládnuť. Z Kristovho hľadiska slúžiť. Ježiš prišiel na svet ako Kráľ, aby slúžil, aby dal svoj život ako výkupné za všetkých. Neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť. Nevieme, čo vedel dobrý lotor o Ježišovi, jeho učení, a tých, ktorí uverili v Krista. Nevieme, či sa s Ježišom predtým stretol, či ho počúval, keď učil, či bol účastníkom rozmnoženia rýb či chlebov... To v tejto chvíli nie je rozhodujúce. Ale to, že keď pozeral na Ježiša, nepozeral na neho ako na človeka trpiaceho, poníženého, ale ako na Krista – triumfujúceho Kráľa. Čím si to lotor zaslúžil? Kto to bol vlastne ten dobrý lotor?

K. Čapek napísal: „Každý z nás je v istom zmysle zakliaty. Ak nie hneď zakliaty ako vlkolak či ako smutná víba alebo žaba, tak je zakliaty svojou ochrannou blanou, chráni si slávu, moc, postavenie... Každý v hĺbke svojej duše buduje, čím by vlastne chcel či mal byť. To je naše utajované a lepšie “ja“. To je naše kráľovstvo. Cítíme sa ako králi, byť kráľmi. To hriech spôsobuje v každom z nás. Ježiš to videl a práve preto prišiel, aby svojou smrťou a zmŕtvychvstaním zničil toto naše kráľovstvo, aby sme mohli mať účasť na inom, večnom, slávnostnejšom Kráľovstve. Ako dnes rozpoznať Krista Kráľa v našom živote? Čo podniknúť, aby sme videli Krista Kráľa? Na záver cirkevného roka dostávame odpoveď. Uverme v Krista Kráľa a nie v človeka kráľa. Ak chceme vidieť Kráľovstvo Krista, treba zostúpiť z piedestálu svojej pýchy, lenivosti, nerozumnosti, nenávisti, chamtivosti... Je potrebné, že sa v tejto chvíli postavíme pod kríž Pána Ježiša a pozeráme si jeho prebodnutý bok, Srdce a potom z hĺbky vlastného srdca, pri plnom vedomí a slobode, jednoduchými slovami, prípadne slovami lotra povedzme: Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva. Tak prejavíme svoj vzťah ku svojmu Kristovi Kráľovi. To je všetko. Že sa nestal žiadny zázrak? Že nezahrmelo? Že sme nevideli blesky? Že sa zem nezatriasla? Keď po takomto obrátení sa smerom ku Kristovi Kráľovi by sme očakávali akýkoľvek mimoriadny úkaz, nemali by sme nič z dobrého lotra v sebe. Ježiš neprestal trpieť, nezostúpil z kríža, naopak, sám hovorí, že trpí z poslušnosti.

Dobrý lotor uveril v Krista Kráľa. Nepotreboval nijaký mimoriadny úkaz.

Arabi majú povest' o Nimrodovi, ktorý mal troch synov. Raz si ich povolal k sebe a

ukázal im tri zapečatené urny. Jedna bola zo zlata, druhá z ligotavého striebra a tretia bola z hlíny. Povedal najstaršiemu: „Vyber si tú, ktorá má podľa teba najväčšiu hodnotu.“ Najstarší hneď siahol po zlatej urne, na ktorej bol nápis „Kráľovstvo“. Otvoril ju a našiel v nej plno krvi. Druhý syn siahol po striebornej urne, na ktorej bol nápis „Sláva“. Keď ju otvoril, našiel v nej prach z ľudí, ktorí boli v živote slávní. Tretiemu ostala urna hlinená. Otvoril ju a nebolo v nej nič. Ale na jej dne sa vynímalo slovo „Boh“. Keď sa potom kráľ pýtal svojich dvorných radcov, ktorá urna je podľa nich najcennejšia, jedni hovorili zlatá, druhí strieborná, ale niektorí múdri starci povedali, že najväčšiu cenu má hlinená urna, lebo Božie meno je cennejšie ako celý svet. Ktorá urna je pre nás najcennejšia?

Dnes po prehodnotení môžeme ráznejšie a zodpovednejšie vykročiť do nového cirkevného roka. Ešte nič nie je z našej strany zlé. Pripravme sa. Aj keď to, čo je pred nami, je nejasné...

Slávny maliar a sochár Buonarotti sa prechádzal v skupinke svojich priateľov po Kararskom kameňolome. V jednej chvíli sa zastavil a dlhú chvíľu pozeral na balvan kameňa. Priatelia ho sledovali a nadobudli dojem, že má videnie. Keď sa akoby prebral z extázy, pýtali sa ho priatelia, čo sa mu stalo? „Videl som anjela,“ odpovedal sochár Buonarotti. Nebol to zázrak, ale oko sochára, keď pozeralo na balvan mramoru, už videlo v kameni svojho anjela, ktorého sa chystal z neho vytesať. Anjel bol v srdci, rukách, očiach majstra sochára. Áno, on ho potom zhotovil. Potom ho videli aj ostatní.

Pred nami je nový cirkevný rok. Jedine Boh iste vie, čo bude pre nás znamenať. My podľa svojich schopností, rozumu, vôle, dobrých vlastností môžeme vidieť, čo asi bude pre nás znamenať. Či sa nám podarí, uvidíme. Tak preto dnes, keď sľubujeme zostať verní pod zástavou Krista Kráľa, keď odprosujeme za neveru, chyby, omyly, pády z minulého roka, tak prosíme aj o milosť vytrvať vo vernosti a láske, v pokore a poníženosti, v jednoduchosti počas celého ďalšieho obdobia. Vieme, že vyplatí sa Kristovi Kráľovi ostať verní.

Kráľ kráľov. Kristus je večný Kráľ. Vždy. Či ho prijímame, či zavrhuje. Tento Kráľ nám nebráni v ničom, čo nám osoží. Bude však aj naším Sudcom. Modlitba, ktorú nás on sám naučil, nech nám pripomína náš cieľ, poslanie, že slová „príď kráľovstvo tvoje“ sú realita, skutočnosť a naša istota.

Amen.

O B S A H

Úvodné slovo

Prvá adventná nedeľa – “C“ Lk 21,25-28,34-36

Čas nášho vykúpenia

Memento na začiatok nového liturgického roka.

Druhá adventná nedeľa – “C“ Lk 3, 1-6

Pozvanie na cestu

Boh ma pozval, aby som ho nasledoval.

Tretia adventná nedeľa – “C“ Lk 3, 10-18

Advent nás učí žiť v realite s Kristom

Mať radosť zo života.

Štvrtá adventná nedeľa – “C“ Lk 1, 39-45

Mária prichádza k nám a prináša nám dieťa Ježiša

Služba Panny Márie príbuznej Alžbete je pre nás výzvou vedieť si navzájom poslúžiť.

Polnočná – “C“ Lk 2, 1-14

Dieťa Boh prináša svetlo na svet

Prijmime v túto noc Boha, ktorý nás všetkých miluje.

Narodenie Pána, sv. omša vo dne – “C“ Jn 1, 1-18

Pozrieť sa Pravde do tváre

Pri jasliach niet miesta a času mať masku, úsmev klauna, na slovo neskôr...

Sviatok sv. Štefana, prvomučeníka – “C“ Mt 10,17-22

Všedný deň viery

Byť veriacim znamená denne a nespočetne mnohokrát, vždy a znova milovať Boha.

Nový rok – Slávnosť P. Márie Bohorodičky – “C“ Lk 2,16-21

Nový rok – neopakovateľná možnosť znova začať

Využiť možnosť intenzívnejšie začať prežívať svoju vieru.

Druhá nedeľa po narodení Pána – “C“ Jn 1 1-18

Čo chce od nás Boh v tomto roku?

Zamyslime sa nad láskou k blížnemu.

Sviatok Svätej rodiny – “C“ Lk 2,41-52

Venujme pozornosť rodine našich dní

Naše rodiny potrebujú, aby sme im venovali viac času, síl a milostí.

Prvá nedeľa “C“ – Krst Pána Ježiša Lk 3,15-16.21-22

Krstné záväzky

Aktívne žiť svoje úlohy a povinnosti zo sviatosti krstu.

Druhá nedeľa – “C“ Jn 2,1-11

Význam osobnej premeny

Kvalita duchovného rastu, práca na sebe, zmena k lepšiemu.

Tretia nedeľa – “C“ Lk 1,1-4;4,14-21

Aktuálny vzťah k Svätému písmu

Sväté písmo je pre kresťana východiskom učenia viery a mravov.

Štvrtá nedeľa – “C“ Lk 4,21-30

Prijat' prorokov Ježiša

Ježiš posielal prorokov aj dnes.

Piata nedeľa – “C“ Lk 5,1-11

Dar povolania

Znova prežiť a uvedomiť si povolanie, ktorým ma obdaroval Ježiš.

Šiesta nedeľa – “C“ Lk 6,17.20-26

Pochopme Ježišove blahoslavenstvá

Kto dokáže zrealizovať v živote Ježišove blahoslavenstvá, tomu sa otvára nebo.

Siedma nedeľa – “C“ Lk 6,27-38

Pripomeňme si príkaz lásky

Nezabúdajme, že Ježiš čaká odpoveď na svoju lásku k nám, že aj budeme viac milovať.

Prvá pôstna nedeľa – “C“ Lk 4,1-13

Realita pokušenia

Boj proti každému pokušeniu nesmieme podceňovať. Nekoketujme s hriechom!

Druhá pôstna nedeľa – “C“ Lk 9,28b-36

Premena závisí aj od počutia

Kto dokáže počúvať Ježiša v pôstnej dobe, dopracuje sa k zmene života.

Tretia pôstna nedeľa – “C“ Lk 13,1-9

Mať správny postoj k pokániu

Nie je pokánie ako pokánie. Je v nich zásadný rozdiel. V čom? Pokánie je láska.

Štvrtá pôstna nedeľa – “C“ Lk 15,1-3.11-32

Stále aktuálny fenomén “márnotratný syn“

Osobne prežiť svoj hriech pred tvárou svojho láskavého Boha Otca.

Piata pôstna nedeľa – “C“ Jn 8,1-11

Milosrdenstvo

Nielen si pripomenúť Ježišove milosrdenstvo, ale sa ho aj sám naučiť prijať a iným pomôcť k nemu prísť.

Kvetná nedeľa – “C“ Lk 22,14-23,56

Zodpovednosť

Prehodnotiť svoju zodpovednosť k Ježišovi.

Zelený štvrtok – “C“ Jn 13,1-15

Ježišova láska lieči a uzdravuje

Testament Krista je láska, ktorá nás vo sviatosti kňazstva a Eucharistii uzdravuje a lieči.

Veľký piatok – “C“ Jn 18,10-19,42

Kristova smrť za náš život

Nie z povinnosti, ale z lásky k Bohu zastavme sa pod krížom.

Biela sobota – “C“ Lk 24,1-12

Zmŕtvychvstanie Krista – najväčšia historická udalosť

Aby Kristovo zmŕtvychvstanie bolo mementom počas celého nášho života.

Veľkonočná nedeľa – “C“ Jn 20,1-9

Zmŕtvychvstanie Krista sa nás bytostne dotýka

Veľkonočný pondelok – “C“ Mt 28,8-15

Prijmime Ježiša, otvorme mu dvere srdca

Dnešný deň si nemôžeme dovoliť prespať, venovať sa len alkoholu, šibačke, návšteve.

Druhá veľkonočná nedeľa – “C“ Jn 20,19-31

Ježiš prináša pokoj

Memento Kristovho zmŕtvychvstania je, aby sme prijali, žili a odovzdávali pokoj.

Tretia veľkonočná nedeľa – “C“ Lk 24, 13-35

Vedieť a chcieť počúvať pomáha viere

Nestačí mať zdravé uši, aby som veril. Aj telesne hluchý môže mať pevnú vieru.

Štvrtá veľkonočná nedeľa – “C“ Jn 10,27-30

Boh si volá

Vec povolania k duchovnej službe stále aktuálna a časová. Boh nikoho nenúti.

Piata veľkonočná nedeľa – “C“ Jn 13,31-33a.34-35

Nielen výzva k novému prikázaniu navzájom sa milovať

Veľkonočnú dobu máme využiť, aby sme zrealizovali príkaz lásky.

Šiesta veľkonočná nedeľa – “C“ Jn 14,23-29

Prijmeme a zachovajme Kristov pokoj

Pokoj od Krista je dar, na ktorý chceme vo svojom živote v pravde a láske odpovedať.

Nanebovstúpenie Pána – “C“ Lk 24,46-53

Kresťan má byť svedkom neba

Radosť z viery sa prejavuje rôznym spôsobom a je to zároveň originálne svedectvo.

Siedma veľkonočná nedeľa – “C“ Jn 17,20-26

Ježiš hovorí, aby všetci jedno boli

Ježiš hovorí o našej jednote medzi sebou a našej jednote s Bohom.

Zoslanie Ducha Svätého – “C“ Jn 14,15-16.23b-26

Misie na Slovensku a Duch Svätý

Slovensko má poslanie v Duchu Svätom.

Najsvätejšia Trojica – “C“ Jn 16,12-15

Tajomstvo nášho vzťahu s Bohom

Tajomstvo Najsvätejšej Trojice neznamena, že vo svojom živote nemôžeme Boha poznať, zažiť, milovať...

Božie Telo – “C“ Lk 9,11-17

Kristus v Eucharistii medzi nami

Vzťah k Eucharistii mnohé o nás prezrádza.

Najsvätejšie Srdce Ježišovo – “C“ Lk 15,3-7

Byť svedkom radosti

Srdce Pána Ježiša je pre nás inšpiráciou viac milovať a rozdávať radosť.

Trinásta nedeľa “C“ Lk 9,51-62

Boh rešpektuje slobodu človeka

Všetci máme účasť na kňazstve kňaza.

Dvanásta nedeľa – “C“ Lk 9,18-24

Vyznanie viery

Boh nás chce vždy a celých, vo všedných i slávnostných chvíľach.

Pätnásta nedeľa – “C“ Lk 10,25-37

Byť blížnym

Nestačí sa pýtať, kto je môj blížny, ale či som aj ja blížnym bratovi alebo sestre.

Sedemnásť nedeľa – “C” Lk 11,1-13

Miesto modlitby v našom živote

Dať modlitbe v našom živote také miesto, ako nás učil Ježiš.

Osemnásť nedeľa – “C” Lk 12,13-21

Význam nedele

Spomeň si, že nedeľa má svoje miesto v spáse človeka.

Devätnásť nedeľa – “C” Lk 12,32-48

Žiť v prítomnosti Božej

Na čo by sme nemali zabúdať.

Dvadsať tretia nedeľa – “C” Lk 14,25-33

Dôslednosť viery

Naša viera to sú aj záväzky, povinnosti, to je náš každodenný život učeníka Ježiša.

Sedembolestná P. Mária – “C” Lk 2,33-35

Časovosť dnešného sviatku

Panna Mária Sedembolestná je aj dnes mementom pre Slovensko.

Dvadsať štvrtá nedeľa – “C” Lk 15,1-32

Milosrdenstvo

Ježiš nás učí byť voči sebe milosrdný.

Dvadsať piata nedeľa – “C” Lk 16,1-13

Mať správny vzťah k Bohu aj k mamone

Ježiš jasne hovorí: „Nemôžete slúžiť aj Bohu aj mamone“ (Lk 16,13).

Dvadsať šiesta nedeľa – “C” Lk 16,19-31

Bohatstvo a chudoba

Majme záujem jeden o druhého v oblasti duchovnej i hmotnej.

Dvadsať siedma nedeľa – “C” Lk 17,5-10

Starosť o vieru

Primerane veku, stavu a iným hodnotám venujme pozornosť svojej viere.

Dvadsať ôsma nedeľa – “C” Lk 17,11-19

Vďačnosť sa vypláca

Učme svoje deti vďačnosti.

Dvadsať deviata nedeľa – “C” Lk 18,1-8

Vytrvať v rozhovore s Bohom

Nie je nič ťažšie, ako modliť sa, a nie je nič ľahšie, ako modliť sa.

Tridsiata nedeľa – “C” Lk 18,9-14

Učme sa kajúcne modliť

Pokora sa Bohu páči, pýcha nás vzdľuže od Boha.

Tridsiata prvá nedeľa “C” – Všetkých svätých Lk 19,1-10

Stretnutie s Bohom

Boh sa chce stretnúť, aby nás mohol obdarovať a od nás očakáva, že ho prijmem.

Tridsiata tretia nedeľa – “C” Lk 21, 5-19

Nedať sa zviest' a oklamať

Falošní proroci nevymreli. Aj dnes platia Ježišove slová, že kto vytrvá, zachráni si život.

Tridsiata štvrtá nedeľa – “C” Krista Kráľa Lk 23,35-43

Inaugurácia Božieho kráľovstva

Končiaci cirkevný rok je nám mementom a nádejou mať účasť v Božom kráľovstve.

- ĽUBOMÍR STANČEK -

Ľubomír STANČEK

SLOVO KVASOM

Prvé vydanie

Tlač Tlačiareň J. Kušnír, združenie podnikateľov

Vydal Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka

Spišská Kapitula – Spišské Podhradie

2000

ISBN 80-7142-074-3